

ZEMĚDĚLSTVÍ 2017

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZEMĚDĚLSTVÍ 2017

Praha 2018

Připravili:

Ministerstvo zemědělství (MZe)

- Sekce ekonomická a právní
- Sekce lesního hospodářství
- Sekce pro fondy EU, vědu, výzkum a vzdělávání
- Sekce státního tajemníka
- Sekce zemědělských komodit a ekologického zemědělství
- Odbor ekonomiky a rozpočtu
- Odbor environmentální a ekologického zemědělství
- Odbor legislativní
- Odbor pro vztahy s EU
- Odbor rostlinných komodit
- Odbor státní správy lesů, myslivosti a rybářství
- Odbor živočišných komodit

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)

Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI)

Redakční uzávěrka: 31. 3. 2018*

Redakce: Mgr. Anna Durilová

* Některé údaje uvedené v publikaci *Zemědělství 2017* se mohou lišit od údajů uvedených v publikaci *Zpráva o stavu zemědělství ČR za rok 2017 („Zelená zpráva“)* z důvodu, že termíny a zdroje podkladů pro tyto publikace jsou odlišné.

Obsah

Úvodní slovo ministra zemědělství	5
Použité zkratky	6
OBEČNÝ RÁMEC VÝVOJE ZEMĚDĚLSTVÍ	9
Národohospodářský rámec	9
Vývoj sektoru zemědělství	11
Souhrnný zemědělský účet (SZÚ)	14
Vývoj na vnitřním agrárním trhu	17
Agrární zahraniční obchod	19
Podpůrná a dotační politika Ministerstva zemědělství	22
Státní zemědělský intervenční fond	26
Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond	72
Změny národní a evropské legislativy v roce 2017	79
ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA	84
ROSTLINNÁ VÝROBA	84
Výrobní faktory rostlinné výroby	84
Počasí	84
Výživa rostlin	85
Ochrana rostlin	86
Osivo a sadba	89
Rostlinné komodity	90
Obiloviny	90
Cukrová řepa, cukr	94
Brambory	95
Bramborový a pšeničný škrob	96
Olejníky	96
Luskoviny	97
Len a konopí seté	98
Zelenina	99
Ovoce	101
Chmel	103
Réva, víno	104
Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny	106
Květiny a školkařské výpěstky	108
ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA	110
Výrobní faktory živočišné výroby	110
Plemenářská práce a evidence zvířat	110
Krmiva	111
Ochrana zvířat	114
Živočišné komodity	114
Mléko, mléčné výrobky	114
Skot, hovězí maso	120
Prasata, vepřové maso	130
Drůbež, drůbeží maso a vejce	133
Ostatní živočišné komodity	136
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ	146
BIOPALIVA	150
GENETICKY MODIFIKOVANÉ ORGANISMY	157

Úvodní slovo ministra zemědělství

Vážení čtenáři,

máte před sebou publikaci, která vám již tradičně přináší řadu informací o stavu a výsledcích českého zemědělství, tentokrát za rok 2017.

Je zde kladen důraz na meziroční srovnání vývoje českého zemědělství, které je ovlivňováno řadou faktorů, jako jsou průběh počasí, vývoj tržních podmínek či podpora agrárního sektoru.

Zisk českého zemědělství byl vloni třetí nejvyšší od začátku tisíciletí. Dosáhl 21,3 mld. korun.

Zemědělská produkce činila téměř 133 mld. korun. Největší část tvořily rostlinná produkce se 73,7 mld. korun a živočišná produkce s podílem 51,4 mld. korun.

Rostlinná produkce proti roku 2016 zaznamenala pokles z důvodu snížení hektarových výnosů většiny obilovin. V rámci rostlinné produkce byly nejvýznamněji zastoupeny obiloviny a technické plodiny. Kukuřice, řepka i pšenice měly oproti roku 2016 slabší sklizeň. Naopak sklizeň luskovin se díky nárůstu sklizňové plochy hrachu zvýšila. Silnější sklizeň zaznamenala i cukrovka, jejíž cena se ovšem propadla a mírně klesla i její produkce. Rok 2017 byl pro ovocnáře méně příznivý z důvodu značných škod v ovocných sadech způsobených pozdními jarními mrazy. Vyšší sklizeň a ceny přispěly k meziročnímu nárůstu produkce vinných hroznů.

V živočišné produkci převládalo mléko a chov prasat. Živočišná produkce se výrazně zvýšila. Její hodnota vzrostla o 13 %, tj. o více než 5,9 mld. korun, což bylo dáno zejména výrazným nárůstem produkce a cen vajec a mléka. V živočišné produkci vzrostly všechny komodity, s výjimkou ovcí, koz a drůbeže.

Počet zaměstnanců v odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství se v roce 2017 proti roku 2016 mírně zvýšil na 96,4 tisíc zaměstnanců. Průměrná mzda v zemědělství v roce 2017 dosáhla 23 713 korun.

Objem vyplacených ostatních dotací na výrobu dosáhl v roce 2017 přes 32,5 mld. korun. Největší objem zaujímala Jednotná platba na plochu (SAPS) s objemem 11,8 mld. korun a dotační titul Greening v částce 6,7 mld. korun.

Za účelem udržování výrobního potenciálu zemědělství a jeho podílu na rozvoji venkovského prostoru a zajištění konkurenceschopnosti českého zemědělství na evropském i světovém trhu bylo v roce 2017 vyplaceno téměř 3,4 mld. korun z národních zdrojů. Na zmírnění škod způsobených jarními mrazy na ovocných kulturách v dubnu 2016 bylo v roce 2017 vyplaceno celkem 76,2 mil. korun.

Ekologické zemědělství má v ČR tradici již od roku 1990 a v roce 2017 bylo v tomto systému zaregistrováno 4 399 certifikovaných ekologických farem. Počet výrobců biopotravin vzrostl na 672. Podíl ekologicky obhospodařované půdy k celkové výměře zemědělské půdy byl 12,37 %.

Dlouhodobou vizí resortu Ministerstva zemědělství je konkurenceschopnost a udržitelnost českého zemědělství. Chceme proto směřovat k dosažení přiměřené potravinové soběstačnosti v základních komoditách, které u nás lze vyprodukovat, a to s uplatněním zásad udržitelného hospodaření s přírodními zdroji a omezeným vodním bohatstvím.

Věřím, že se české zemědělství bude i nadále podílet na snižování rozdílů mezi regiony a zlepšovat kvalitu života nejen na venkově.

Miroslav Toman
ministr zemědělství

Použité zkratky

AEKO	Agroenvironmentálně-klimatická opatření
AEO	Agroenvironmentální opatření
AZO	Agrární zahraniční obchod
BPS	Bioplynová stanice
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
CP SZIF	Centrální pracoviště Státního zemědělského intervenčního fondu
CPV	Ceny průmyslových výrobců
CSV	Celostátní síť pro venkov
CZV	Ceny zemědělských výrobců
ČTP	Česká technologická platforma
ČSÚ	Český statistický úřad
ČSV	Český svaz včelařů
DPB	Díl půdního bloku
DPH	Daň z přidané hodnoty
DSO	Dráha soustředěného odtoku
DZES	Dobrá zemědělský a environmentální stav
DŽPZ	Dobré životní podmínky zvířat
EHS	Evropské hospodářské společenství
EIP	Evropské inovační partnerství
EK	Evropská komise
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ES	Evropské společenství
ETBE	Ethyl-tertio-butyl-ether
EU 28	Evropská unie od 1. 7. 2013 (vč. Chorvatska)
EUR	Euro = společná měna Evropské měnové unie (platnost od 1. 1. 1999)
EZ	Ekologické zemědělství
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EZZF	Evropský zemědělský záruční fond
FADN	Farm Accountancy Data Network (Síť testovacích podniků)
FAME	Skupina esterů mastných kyselin
GHG	Greenhouse gases (skleníkové plyny)
GM	Geneticky modifikované
GMO	Geneticky modifikované organizmy
HDP	Hrubý domácí produkt
HPH	Hrubá přidaná hodnota
HRDP	Horizontal Rural Development Plan (Horizontální plán rozvoje venkova)
HTS	Hmotnost tisíce semen

HVO/HEFA	Hydrogenačně rafinované triglyceridické suroviny, estery a mastné kyseliny
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IACS	Integrated Administration and Control System (Integrovaný administrativní a kontrolní systém)
IBR	Infekční bovinní rinotracheitida
ICAR	International Committee for Animal Recording
ILUC	Indirect Land Use Change
IP	Integrovaná produkce
IPO	Integrovaný systém produkce ovoce
IPZ	Integrovaný systém produkce zeleniny
IZR	Integrovaný registr zvířat
j. hm	Jatečná hmotnost
JRC IPSC	Institute for the Protection and Security of the Citizen European Commission Joint Research Centre
KBTPM	Krávy bez tržní produkce mléka
KDŘ	Krátký dodavatelský řetězec
KFD	Kompenzace finanční disciplíny
KNM	Kontrola na místě
KVS SVS	Krajská veterinární správa Státní veterinární správy
LAKR	Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny
LFA	Less Favoured Areas (méně příznivé oblasti)
LPIS	Evidenci využití půdy podle uživatelských vztahů
MEŘO	Etylster řepkového oleje; nyní užíváno FAME
MJ	Měrná jednotka
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MVO	Mimořádné veterinární opatření
MZe	Ministerstvo zemědělství
Natura 2000	Evropská ekologická síť chráněných území
NP	Národní park
NOP	Národní ozdravovací program
OP	Operační program
OPR	Operační program Rybářství
OPŽL	Oddělení příjmu žádostí a LPIS
p. b.	Procentní bod
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond
PRV	Program rozvoje venkova ČR
PVP	Přechodná vnitrostátní podpora
RO SZIF	Regionální odbor Státního zemědělského intervenčního fondu
s. c.	Stálá cena
SC	Spotřebitelská cena
SAPS	Jednotná platba na plochu

SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
SHR	Soukromě hospodařící rolník
SISPO	Svaz pro integrované systémy pěstování ovoce
SOM	Sušené odstředěné mléko
SOT	Společná organizace trhu
SOUV - VVC	Střední odborné učiliště včelařské – Včelařské vzdělávací centrum
SR	Státní rozpočet
SS	Zvláštní podpora
SSHR	Správa státních hmotných rezerv
SSP	Oddělená platba za cukr
SVB	Sdružení pro výrobu bionafty
SVS	Státní veterinární správa
SZEU	Stálé zastoupení České republiky při EU
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
SZÚ	Souhrnný zemědělský účet
TPM	Tržní produkce mléka
tř. j.	Třída jakosti
ÚE	Ústřední evidence
ÚKOZ	Ústřední komise pro ochranu zvířat
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
USD	Americký dolar
USDA FAS	United States Department of Agriculture, Foreign Agricultural Service (Ministerstvo zemědělství USA, Zahraniční zemědělské služby)
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
VCS	Dobrovolné podpory vázané na produkci
VDJ	Velká dobytčí jednotka
VNSPA	Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu
VOZPVU	Výbor pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely
VP	Vysoká pracnost
VÚRV	Výzkumný ústav rostlinné výroby
VÚZT	Výzkumný ústav zemědělské techniky
VVP	Velmi vysoká pracnost
ŽPČ	Žatecký poloraný červeňák
ZPSCV	Zrnové příměsi sladařsky částečně využitelné
ZPSN	Zrnové příměsi sladařsky nevyužitelné
z. s.	Zapsaný spolek
ZTS	Zaručená tradiční specialita
živ. hm.	Živá hmotnost

OBECNÝ RÁMEC VÝVOJE ZEMĚDĚLSTVÍ

Národohospodářský rámec

Vybrané makroekonomické údaje o ČR v letech 2002, 2016 a 2017

Ukazatel	Rok		
	2002	2016	2017
Počet obyvatel (střední stav v milionech)	10,2	10,57	10,59
HDP celkem (v mld. Kč, běžné ceny)	2 682	4 773	5 055
HDP běžné ceny – meziroční přírůstek (v %)	1,7	2,6	4,4
HDP běžné ceny – vývoj (v %, 2002 = 100)	100	178,0	188,5
HDP běžné ceny na 1 obyvatele (v Kč)	262 886	451 785	477 361
Směnný kurz – průměr roku (Kč/USD)	32,7	24,4	23,4
Směnný kurz – průměr roku (Kč/EUR)	30,8	27,0	26,3
Saldo celkového zahraničního obchodu (v mld. Kč)	-70,8	347,2	364,5
Výdaje na konečnou spotřebu domácností (meziroční index v %)	102,9	102,9	104,0
Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu (meziroční index v %)	102,2	98,7	105,8
Tržby: v průmyslu (meziroční index v %)	99,7	101,2	107,2
ve stavebnictví (meziroční index v %)	103	92,4	103,3
ve službách (meziroční index v %)	-	101,1	103,8
v zemědělství (meziroční index v %)	102,5	103,4	98,0
Produkce zemědělských výrobků dle SZÚ ČSÚ (mld. Kč, s. c. roku 2000)	-	109,4	102,8
z toho: Produkce rostlinných výrobků (mld. Kč, s. c. roku 2000)	-	63,2	56,7
Produkce živočišných výrobků a zvířat (mld. Kč, s. c. roku 2000)	-	46,1	46,1
Zaměstnaní celkem (průměrně v tisících)	4 764,9	5 138,4	5 221,6
Nezaměstnaní celkem (průměrně v tisících)	374,1	211,4	155,5
Míra obecné nezaměstnanosti (průměr v %)	7,3	4,0	2,9
Průměrná hrubá měsíční mzda (v Kč)	15 524	27 589	29 504
Průměrné hrubé nominální mzdy (meziroční index v %)	108	104,2	106,9
Průměrné reálné mzdy (meziroční index v %)	106,1	103,0	104,4
Hrubé národní úspory (v mld. Kč, běžné ceny)	681,5	1 251,0	1 358,7
Průměrný starobní důchod / průměrná mzda (v %)	43,5	40,5	39,4
Průměrná míra inflace (meziroční index v %)	101,8	100,7	102,5
Vládní deficit (přebytek) / HDP (v %)	-6,3	0,7	1,6
Saldo státního rozpočtu (SR) (v mld. Kč)	-45,7	61,7	-6,2
Saldo SR / HDP (v %)	-1,7	-0,2	-0,1
Vládní dluh (v mld. Kč)	693,4	1 754,9	1 749,1
Vládní dluh / HDP (v %)	25,9	36,8	34,6

Pramen: ČSÚ

- Hrubý domácí produkt (HDP) v roce 2017 vzrostl o 4,5 %.¹⁾ Výrazného zrychlení dynamiky bylo dosaženo součinností všech složek HDP. V první polovině roku podporovala růst domácí spotřeba a zahraniční poptávka, ve druhé polovině roku se k těmto faktorům přidala investiční aktivita. V průběhu roku 2017 se meziroční tempo růstu HDP zvyšovalo. Domácí spotřeba byla poháněna výrazným zvyšováním výdělků – táhly ji výdaje domácností. Výdaje na domácí spotřebu loni přispěly k růstu HDP 1,7 p. b.²⁾ Z pohledu na věcné členění tvorby hrubého fixního kapitálu nepřímo vyplývá, že aktivnějšími investory byly domácnosti a podniky. Výsledný příspěvek tvorby hrubého kapitálu k růstu činil 1,0 p. b. Příspěvek zahraniční poptávky byl nejvyšší od roku 2012 a dosáhl 1,8 p. b.
- Hrubá přidaná hodnota (HPH) se v roce 2017 zvýšila o 4,5 %, téměř dvojnásobným tempem než v předchozím roce. O loňský růst se podobným dílem zasloužil zpracovatelský průmysl i sektor služeb, jehož váha v průběhu roku sílila. Zpracovatelský průmysl byl tažen výrobou motorových vozidel vč. subdodavatelských oborů, dařilo se také strojírenství a pozitivně se promítlo i obnovení výrobních kapacit v chemickém průmyslu a energetice. Nejdynamičtějším odvětvím služeb zůstalo stejně jako v roce 2016 peněžnictví a pojišťovnictví. Pozitivní nálada spotřebitelů podpořená vývojem disponibilních příjmů domácností nasměrovala růst maloobchodních tržeb za nepotravinářské zboží na desetileté maximum (8,8 %) a zároveň i na páté místo mezi státy EU.
- Kladné saldo obchodu se zbožím a službami zajistilo kladný přebytek běžného účtu platební bilance. Ten dosáhl 54,2 mld. korun. Český vývoz dosáhl 3 489,1 mld. korun a meziročně vzrostl o 5,8 %. Dařilo se vývozcům nejvýznamnějších artiklů českého exportu – motorových vozidel, strojů a zařízení a elektrických zařízení. Hodnota zboží dovezeného do ČR vzrostla o 6,6 %. Rychlejší dynamika dovozu byla mimo jiné výsledkem růstu cen ropy a zemního plynu a základních kovů.
- Spotřebitelské ceny (SC) se v roce 2017 zvýšily o 2,5 %, tedy nejvíce od roku 2012. Nejsilněji rostoucím segmentem spotřebitelského koše byly potraviny, které k celkovému růstu cen přispěly 0,9 p. b. Výrazně přispěly i zvyšující se ceny bydlení a energií a dopravy. Po letech poklesů se zvýšil i index cen průmyslových výrobců o 1,8 %, v průběhu roku však jeho meziroční dynamika slábla. Naopak ceny zemědělských výrobců dosáhly vysokého růstu 8,0 %. Ceny vývozu a dovozu byly značně ovlivněny posilujícím kurzem koruny.
- V roce 2017 došlo k několika výrazným změnám v nastavení měnové politiky. Nejprve v dubnu Česká národní banka upustila od kurzových intervencí. Ve druhé polovině roku pak došlo ke dvěma zvýšením měnověpolitických sazeb (poprvé od roku 2008). To mělo dopad na mezibankovní úrokové sazby, které se začaly rovněž zvyšovat, ale úroky na účtech domácností a podniků se výrazněji neměnily. Nejvýrazněji se posouvaly úrokové sazby hypotečních úvěrů, které mírně rostou od konce roku 2016.
- Na trhu práce převažovaly příznivé tendence, ze kterých profitovaly osoby v zaměstnaneckém postavení. Počet pracovníků³⁾ za celý rok vzrostl o 1,6 %, nejsilněji od roku 2008. Práci mělo nejvíce lidí v historii samostatné ČR. K růstu zaměstnanosti významně přispěl i vyšší počet podnikajících osob, z pohledu odvětví pak obchod, doprava, ubytování a stravování, ale i ostatní oblasti služeb. Obecná míra nezaměstnanosti dosahovala v prosinci 2,0 % mužů a 2,9 % žen. Počet dlouhodobě nezaměstnaných čítal ve 4. čtvrtletí jen 40 tis. osob. Nabídka volných pracovních míst registrovaných na úřadech práce akcelerovala, tři čtvrtiny z meziročního přírůstku míst však připadaly na pozice s minimální kvalifikací. Sílicí napětí na pracovním trhu se odráželo také v dynamickém růstu mezd. Průměrná hrubá měsíční mzda překročila ve 4. čtvrtletí 2017 poprvé v historii 30tis. hranici a meziročně posílila o 8,0 %. Nejvyšší relativní růst byl soustředěn v odvětvích s nízkou úrovní výdělků, což se projevilo mírným snížením mzdové diferenciace. Navzdory sílicí inflaci kupní síla mezd posilovala. Reálná mzda loni vzrostla o 4,4 %, nejvíce po roce 2003.
- Hospodaření státního rozpočtu (SR) skončilo loni dle pokladního plnění mírným schodkem ve výši 6,2 mld. korun. Jednalo se o druhý nejpříznivější výsledek po roce 1996. Příjmy i výdaje SR byly podobné jako v roce 2016 výrazně ovlivněny nepravidelnostmi v čerpání prostředků z rozpočtu EU. Podíl investic na celkových výdajích SR dosáhl 6,4 %, což bylo nejméně od roku 1998. Sílicí hospodářský růst se odrazil v úspoře některých druhů sociálních dávek, v 7,3% růstu celostátních daňových příjmů, ale i ve vyšším výběru pojistného. Důchodový účet se tak poprvé po devíti letech vymanil z deficitů. Státní dluh v průběhu roku 2017 vlivem mimořádných faktorů značně kolísal. Na konci prosince činil 1 625 mld. korun, meziročně stagnoval. Míra zadlužení celého sektoru vládních institucí dosáhla ve 3. čtvrtletí 35,1 % HDP, meziročně se snížila o bezmála desetinu.

¹⁾ Data o HDP, hrubé přidané hodnotě a jejich složkách jsou vyjádřena ve stálých cenách a v očištění o sezónní a kalendářní vlivy. V roce 2017 bylo ve srovnání s předcházejícím rokem o dva pracovní dny méně.

²⁾ Po vyloučení dovozu pro konečné užití.

³⁾ Sezónně očištěné údaje v pojetí národních účtů.

Vývoj sektoru zemědělství

Sklizeň některých zemědělských plodin v letech 2016 a 2017

Plodina	Sklizňová plocha (ha)		Výnos (t/ha)		Sklizeň (t)	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Pšenice ozimá	809 111	785 499	6,57	5,77	5 315 630	4 529 524
Pšenice jarní	30 600	46 563	4,54	4,05	139 034	188 681
Žito	20 951	22 221	4,98	4,92	104 353	109 241
Ječmen ozimý	104 007	97 178	6,13	5,85	637 443	568 135
Ječmen jarní	221 719	230 529	5,45	4,96	1 207 811	1 144 144
Oves	37 566	44 065	3,52	3,23	132 220	142 441
Kukuřice na zrno	86 407	85 995	9,79	6,84	845 765	588 105
ostatní obiloviny	9 059	4 689	2,31	1,60	20 954	7 487
OBILOVINY CELKEM	1 359 014	1 354 682	6,33	5,50	8 596 408	7 456 779
Hrách setý	26 601	34 793	2,58	2,51	68 703	87 323
Brambory – rané	1 111	858	20,11	18,83	22 348	16 152
– ostatní (bez sadbových)	19 385	19 795	31,36	30,81	607 871	609 810
Cukrovka technická	60 736	66 101	67,81	66,56	4 118 356	4 399 521
Řepka na semeno	392 991	394 262	3,46	2,91	1 359 125	1 146 224
Mák	35 543	32 586	0,80	0,62	28 574	20 048
Ostatní olejnin	2 137	2 185	0,73	0,51	1 549	1 105
Kukuřice na zeleno a siláž	234 396	223 212	40,72	34,84	9 545 239	7 776 990
Víceleté pícniny na orné půdě celkem	183 943	189 507	7,42	6,55	1 365 058	1 241 536
Vínice plodné	15 797	15 807	4,80	5,05	75 905	79 774
Chmel (chmelnice plodící)	4 775	4 945	1,61	1,37	7 712	6 797

Pramen: ČSÚ

Celková produkce jednotlivých plodin vychází z osevních ploch zjišťovaných ČSÚ k 31. 5. 2017 a z vývoje vegetačních podmínek.

Sklizňová **plocha obilovin** (včetně kukuřice na zrno a ostatních obilovin) se meziročně snížila o 4,3 tis. ha, tj. o 0,3 % na 1 354,7 tis. ha. Celková sklizeň ve výši 7 456,8 tis. tun byla proti roku 2016 nižší o 1 139,6 tis. tun, tj. o 13,3 %. Nad úroveň roku 2016 je sklizeň pšenice jarní, a to 188,7 tis. tun, což je o 49,6 tis. tun více (o 35,7 %) než v minulém roce. Více než v loňském roce se sklídilo také žito, a to 109,2 tis. tun, což je o 4,9 tis. tun (o 4,7 %), ovesa 142,4 tis. tun, což je o 10,2 tis. tun více (o 7,7 %). Základních obilovin bylo sklizeno méně než v roce minulém. Pšenice bylo sklizeno 4 718,2 tis. tun, tj. o 736,5 tis. tun méně (o 13,5 %) než v roce minulém. Sklizeň ječmene byla 1 712,3 tis. tun, tj. o 133,0 tis. tun méně (o 7,2 %). Kukuřice na zrno bylo sklizeno 588,1 tis. tun, což je o 257,7 tis. tun méně (o 30,5 %) než v roce 2016.

Hektarový **výnos obilovin** 5,50 t je ve srovnání s předchozím rokem nižší o 0,82 t (tj. o 13,0 %), z toho u pšenice ozimé byl dosažen hektarový výnos 5,77 t (6,57 t v roce 2016), pšenice jarní 4,05 t (4,54 t), žito 4,92 t (4,98 t), ječmene ozimého 5,85 t (6,13 t), ječmene jarního 4,96 t (5,45 t), ovesa 3,23 t (3,52 t), kukuřice na zrno 6,84 t (9,79 t).

Produkce **luskovin** byla vyšší než v roce předešlém. Celkem bylo sklizeno 100,4 tis. tun luskovin. Z toho hrachu setého 87,3 tis. tun, což je o 18,6 tis. t (o 27,1 %) více než v roce minulém. Celková produkce **zrnin** (obiloviny a luskoviny) 7 557,2 tis. tun je proti předchozímu roku nižší o 1 123,8 tis. tun (tj. o 12,9 %).

Celková sklizeň **brambor** po zahrnutí sklizně domácností ve výši 819,7 tis. tun představuje proti roku 2016 snížení o 11,4 tis. tun (o 1,4 %). Hektarový výnos ve výši 27,85 t je o 0,28 t nižší. Raných brambor bylo sklizeno 37,1 tis. tun. Průměrný výnos brambor ostatních z jednoho hektaru je 29,28 t, tj. o 0,38 t méně než v loňském roce. Produkce 719,7 tis. tun je o 54 tun vyšší než v roce 2016. **Cukrovky** technické bylo sklizeno při výnosu 66,56 t z jednoho hektaru 4 399,5 tis. tun bulev (4 118,4 tis. tun v roce 2016) tzn. zvýšení o 6,8 %.

V roce 2017 došlo ke zvýšení osevních ploch **olejnin** celkem o 9,3 tis. ha (o 2,0 %) na výměru 479,5 tis. ha. Dosažená produkce z této plochy 1 269,4 tis. tun je o 207,0 tis. tun nižší než v roce minulém. Řepky bylo sklizeno 1 146,2 tis. tun, v roce předchozím 1 359,1 tis. tun, tzn. snížení o 212,9 tis. tun. Výnos řepkového semene z jednoho hektaru 2,91 t je o 0,55 t nižší. Nižší byla také produkce máku, kdy se z plochy 32,6 tis. ha při průměrném hektarovém výnosu 0,62 t sklídilo 20,0 tis. tun

(28,6 tis. tun při hektarovém výnosu 0,80 t v roce 2016) makového semene.

Jednoletých **pícnin** na orné půdě bylo sklizeno 8 196,1 tis. tun zelené píce, tj. o 1 989,4 tis. tun méně než v roce 2016. Z toho bylo sklizeno 7 777,0 tis. tun kukuřice na zeleno a siláž, tj. o 1 768,2 tis. tun méně než v roce minulém. Sklizeň sena víceletých pícnin byla 1 241,5 tis. tun.

Produkce **zeleniny** po zahrnutí sklizně domácností byla proti předchozímu roku vyšší. Ve sledovaném roce bylo

sklizen 311,3 tis. tun zeleniny (298,6 tis. tun v roce 2016). Produkce **ovoce** (včetně domácností) 252,9 tis. tun byla proti loňskému roku nižší (309,7 tis. tun v roce 2016).

Na 15,8 tis. ha **plodících vinic** se při hektarovém výnosu 5,05 t (4,80 t v roce 2016) sklídilo 79,8 tis. tun hroznů, tj. o 3,9 tis. tun více než v roce 2016. Produkce **chmele** ve výši 6 797 tun se proti roku 2016 snížila o 915 tun (tj. o 11,9 %). Výnos chmele z jednoho hektaru 1,37 t je také nižší, a to o 0,24 t než v roce minulém.

Některé ukazatele živočišné produkce v letech 2015 až 2017

Ukazatel	2015	2016	2017	Index 2017/2016
Stavy skotu celkem – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	1 407	1 416	1 421	100,4
z toho: Býci ost. vč. volů (nad 8 měs. a do 1 roku) – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	150	145	184	126,9
Býci ost. vč. volů (nad 1 rok a do 2 let) – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	315	315	320	101,6
Býci ost. vč. volů (nad 2 roky) – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	18	18,6	19,5	104,8
Jalovice od 1 do 2 let – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	196	200	199	1,0
Jalovice nad 2 roky – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	68	71	69	97,2
Krávy celkem – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	580	584	586	100,3
v tom: Krávy dojně – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	376	373	370	99,2
Krávy bez TPM ¹⁾ – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	204	211	216	102,4
Průměrné stavy dojnic (tis. ks)	368,2	370,2	364,6	98,5
Užitkovost dojených krav – průměr (l/ks/rok)	8 001,3	8 061,3	8 222,5	102,0
Produkce mléka celkem (mil. l)	2 946,3	2 984,2	2 998,3	100,5
Celkový prodej mléka (mil. l)	2 843,6	2 885,2	2 897,5	100,4
z toho: Dodávky mléka do mlékáren (mil. l)	2 437,7	2 458,6	2 478,1	100,8
Domácí spotřeba mléka (mil. l)	2 238,1	2 266,1	2 256,8	99,6
Vývoz mléka (mil. l)	1 159,4	1 208,3	1 211,7	100,3
Dovoz mléka (mil. l)	953,3	1 033,3	1 000,5	96,8
CZV za mléko – I. a vyšší třídy (Kč/1000 l)	7 660	6 700	8 550	127,6
Soběstačnost ČR – mléko (%)	131,6	131,7	132,9	100,9
Porážky skotu celkem (tis. ks)	231,2	241,8	227,4	94,0
z toho: Býci (tis. ks)	99	99	92	92,9
Krávy (tis. ks)	99	109	102	93,6
Jalovice (tis. ks)	22	23	24	104,3
Telata (tis. ks)	8,0	7,9	7,1	89,9
Průměrná živá hmotnost poráženého skotu (kg živ. hm.)	552,8	557,5	558,1	100,1
Produkce hovězího masa celkem (tis. t živ. hm.)	174,7	173,3	165,7	95,6
Domácí spotřeba hovězího masa (tis. t živ. hm.)	117,9	128,7	136,3	105,9
Vývoz hovězího masa (tis. t živ. hm.)	105,3	116,2	108,7	93,5
Dovoz hovězího masa (tis. t živ. hm.)	47,2	69,7	78,1	112,1
Soběstačnost ČR - hovězí maso (%)	148,2	134,7	121,6	90,3
Stavy prasat celkem – Soupis k 31. 12. (tis. ks)	1 560	1 480	1 532	103,5
z toho: Prasnice celkem – Soupis k 31. 12. (tis. ks)	96	91	94	103,3

Ukazatel	2015	2016	2017	Index 2017/2016
Prasničky celkem – Soupis k 31. 12. (tis. ks)	42	43	42	97,7
Selata – Soupis k 31. 12. (tis. ks)	416	415	476	114,7
Prasata na výkrm (vč. vyřaz. kanců a prasnic) – Soupis k 31. 12. (tis. ks)	619	572	571	99,8
Opraseno prasnic a prasniček (tis. ks)	254	249	246	98,8
Narozeno selat (tis. ks)	3 076	3 166	3 216	101,6
Počet odchovaných selat (tis. ks)	2 763	2 829	2 870	101,4
Počet odchovaných selat na prasnici	25,7	26,9	27,9	103,7
Produkce vepřového masa (tis. t živ. hm.)	309,8	310,5	293,8	94,6
Porážky jatečných prasat bez prasnic a kanců (tis. ks)	2 442	2 364	2 283	96,6
Průměr: porážková hmotnost prasat bez prasnic a kanců (kg živ. hm.)	114,1	115,6	115,1	99,6
Domácí spotřeba vepřového masa (tis. t živ. hm.)	563,0	572,0	571,2	99,9
Vývoz vepřového masa (tis. t živ. hm.)	86,5	93,7	82,0	87,5
Dovoz vepřového masa (tis. t živ. hm.)	339,5	355,2	355,3	100
Soběstačnost ČR – vepřové maso (%)	55,0	55,1	52,7	95,6
Stavy drůbeže celkem (bez hobby aktivit) – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	22 508	21 314	21 494	100,8
z toho: Hrabavá drůbež celkem - Soupis k 1. 4. (tis. ks)	21 483	20 422	20 587	100,8
Slepice – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	6 297	6 116	6 836	111,8
Kuřata na výkrm – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	12 121	11 435	10 938	95,7
Produkce drůbežího masa celkem (tis. tun živ. hm.)	239,0	247,4	251,6	101,7
Domácí spotřeba drůbežího masa (tis. tun živ. hm.)	370,5	377,5	380,2	100,7
Vývoz drůbežího masa (tis. tun živ. hm.)	47,3	55,5	49,2	88,6
Dovoz drůbežího masa (tis. tun živ. hm.)	179,1	187,0	175,9	94,1
Soběstačnost ČR – drůbeží maso (%)	64,4	65,5	66,2	101,1
Stavy slepic – po dopočtu domácích hospodářství (tis. ks)	8 899,2	8 923,7	9 282,9	104,0
Produkce vajec – včetně samozásobení (mil. ks)	2 174	2 161	2 284	105,7
Průměrná roční snáška vajec (ks/slepice)	301	303	309	102,0
Domácí spotřeba vajec (mil. ks)	2 773	2 767	2 718	98,2
Vývoz vajec (mil. ks)	199,7	229,0	231,6	101,1
Dovoz vajec (mil. ks)	799,0	835,0	665,8	79,7
Soběstačnost ČR – vejce (%)	78,4	78,1	84,0	107,6
Stavy ovcí a beranů celkem – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	232	218	217	99,5
Stavy koz a kozlů celkem – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	26,8	26,5	28,2	106,4
Produkce skopového a koziho masa (t živ. hm.)	7 261	8 413	8 630	102,6
Domácí spotřeba skopového a koziho masa (t živ. hm.)	7 804	8 978	8 435	94,0
Vývoz skopového a koziho masa (t živ. hm.)	457	500	513	102,6
Dovoz skopového a koziho masa (t živ. hm.)	1 000	1 065	843	79,2
Soběstačnost ČR – skopové a kozí maso (%)	93,4	93,7	102,3	109,2

Pramen: ČSÚ-Soupis hospodářských zvířat k 1. 4. daného roku, prasata k 31. 12. daného roku, výsledky statistického zjišťování MZe, situační a výhledové zprávy MZe

Poznámka:

¹⁾ TPM = Tržní produkce mléka

V období od 1. dubna 2016 do 1. dubna 2017 došlo oproti stejnému sledovanému předchozímu období ke zvýšení celkových početních stavů skotu, o 0,4% (5 584 ks) na 1 421 242 kusů. Od roku 2011 se počet kusů meziročně zvyšoval. Za sledované období let 2007–2017 bylo dosaženo nejvyššího počtu chovaného skotu právě v roce 2017.

V kategorii chovu krav s tržní produkcí mléka (TPM) pokračoval v roce 2017, stejně jako v předchozím roce, pokles počtu kusů, který k 1. 4. 2017 činil 0,7% (2 708 ks), na 369 802 ks. Jedná se o nejnižší stav této kategorie skotu od roku 2013, kdy bylo chováno 367 327 ks dojených krav. Počet krav bez tržní produkce mléka (KBTPM) pokračoval v dlouhodobém meziročním růstu, který v roce 2017 dosáhl 2,3% (4 858 ks), tedy celkem 216 095 ks. V roce 2015 byla poprvé překročena hranice 200 000 ks krav chovaných tímto způsobem chovu. Od roku 2015 docházelo každoročně k navyšování této kategorie skotu až na uvedenou nejvyšší úroveň za toto období dosaženou v roce 2017. V roce 2017 byl od roku 2007 dosažen nejvyšší stav krav celkem. Tento počet se k 1. 4. 2017 pohyboval na úrovni 585 897 ks. Na celkovém počtu krav se KBTPM podílely 36,9%, podíl dojených krav dosáhl 63,1%.

Průměrné roční stavy dojených krav byly v České republice v roce 2017 meziročně nižší o 1,5% (snížení průměrných stavů z 370,2 tis. ks v roce 2016 na 364,6 tis. ks v roce 2017). Zvýšení průměrné roční dojivosti krav v roce 2017 o 2,0%, představuje zvýšení o 161,2 l/ks/rok, na 8 222,5 l/ks/rok.

V roce 2017 dosáhla výroba hovězího masa 165,7 tis. t živ. hm. V porovnání s rokem 2016 se výroba snížila o 4,4% (7,6 tis. t živ. hm.). Dovoz se meziročně zvýšil o 12,1% (8,4 tis. t živ. hm.) na 78,1 tis. t živ. hm. a dosáhl tak nejvyšší úrovně od roku 2010. Vývoz se meziročně snížil o 6,5% (7,5 tis. t živ. hm.) na 108,7 tis. t živ. hm. Domácí spotřeba, která měla od roku 2011 převážně meziroční klesající tendenci, vzrostla v roce 2017 v porovnání s předchozím rokem o 5,9% (7,6 tis. t živ. hm.) na 136,3 tis. t živ. hm. Soběstačnost dosáhla 121,6%. Meziročně se tak snížila o 13,1%.

K 31. 12. 2017 došlo podle údajů ČSÚ ke zvýšení početních stavů prasat i prasnic. Ve srovnání s rokem 2016 se meziročně zvýšil počet prasat celkem o 53 tis. kusů, tj. o 3,5%. U prasnic je nárůst ve zmíněném meziročním srovnání o 3 tis. kusů, což činí 3,6%.

Tuzemská výroba vepřového masa v roce 2017 zaznamenala oproti roku 2016 pokles na 296,3 tis. t živ. hm. (o 4,8%). To bylo doprovázeno snížením vývozu vepřového masa (o 11%) při prakticky stejné hodnotě importu ve srovnání s rokem 2016. Celková nabídka vepřového masa – 654 tis. t živ. hm. – převyšovala o cca 11 tis. tun poptávané množství po této zemědělské komoditě.

Dle Soupisu hospodářských zvířat ČSÚ k 1. 4. 2017 se zvýšily stavy drůbeže v porovnání se stejným obdobím roku 2016 o 0,8% (180 tis. ks). U kategorie kuřat na chov se jejich počet snížil o 4% (106 tis. ks), počet kuřat na výkrm klesl o 4,3% (497 tis. ks). Kategorie slepic vzrostla o 11,8% (720 tis. ks) a kohoutů o 22,6%.

V roce 2017 vzrostl celkový stav nosnic meziročně o 4% (359 300 ks). Produkce vajec v roce 2017 meziročně vzrostla o 5,7% (123 mil. ks) na 2 284 mil. ks. V zemědělském sektoru bylo vyprodukováno 64,3% vajec (1 469 mil. ks). Zbývajících 35,7% (815 mil. ks) pak bylo vyprodukováno v domácích hospodářstvích, kde došlo k meziročnímu poklesu produkce o 3,9% (33 mil. ks). Spotřeba se snížila o 1,8% (48,8 mil. ks). Dovoz konzumních vajec se snížil o 20,3% (169,2 mil. ks). Vývoz naopak vzrostl oproti roku 2016 o 1,1% (2,6 mil. ks). Do zahraničního obchodu s vejci jsou zahrnuty jak dovozy a vývozy konzumních vajec, tak i vaječných hmot přepočítaných na vejce. Soběstačnost České republiky v roce 2017 dosáhla 84%, což je více o 5,9% než v roce předcházejícím.

K 1. 4. 2017 bylo dle Soupisu hospodářských zvířat v České republice chováno 217 141 ks ovcí. Oproti roku 2016 došlo k mírnému poklesu jejich počtu o 0,6% (1 352 ks). Koz bylo v roce 2017 dle ČSÚ chováno 28 174 kusů. Oproti roku 2016 vzrostl jejich počet o 6,1% (1 626 ks). V roce 2017 tak byl chován nejvyšší počet koz od roku 2011.

Produkce skopového masa vzrostla v roce 2017 v porovnání s rokem 2016 o 3,4%. Soběstačnost dosáhla v roce 2017 výše 102,3%, což je o 8,6% více než v předešlém roce. Spotřeba skopového a koziho masa, které je ve statistice uváděná včetně koňského masa, dosáhla v roce 2016 výše 0,4 kg/obyvatele/rok. Na této úrovni se drží od roku 2009. Spotřebu za rok 2017 zveřejní ČSÚ v listopadu 2018. Pouze okolo 5% ovcí, jehňat, koz a kůzlat je dodáváno na jatka k porážkám. V rámci samozásobení je poraženo přibližně 95% ovcí a koz.

Souhrnný zemědělský účet (SZÚ)

Semidefinitivní výsledky za rok 2016 a předběžné výsledky za rok 2017

SZÚ – výsledky účtu výroby v mil. Kč

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2017/2016 (%)
		2016	2017	
I	OBILOVINY (včetně osiva)	31 324,4	28 301,6	90,4
I.1	Pšenice a špalda	19 428,8	17 645,0	90,8
I.2	Žito a sourež	389,3	429,0	110,2
I.3	Ječmen	7 107,4	6 709,4	94,4
I.4	Oves a letní obilné směsky	520,0	541,0	104,0
I.5	Kukuřice na zrno	3 167,7	2 344,8	74,0
I.7	Ostatní obiloviny	711,2	632,2	88,9

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2017/2016 (%)
		2016	2017	
2	TECHNICKÉ PLODINY	21 963,3	19 520,0	88,9
2.1	Olejnata semena a olejnaté plody (včetně osiva)	16 126,4	13 743,5	85,2
2.2	Luskoviny (včetně osiva)	554,9	608,2	109,6
2.4	Cukrová řepa	3 558,3	3 554,8	99,9
2.5	Ostatní technické plodiny	1 723,8	1 613,4	93,6
3	PÍCNINY	13 704,3	11 982,4	87,4
4	ZELENINA A ZAHRADNICKÉ PRODUKTY	6 268,5	6 882,0	109,8
4.1	Čerstvá zelenina	2 571,5	2 762,3	107,4
4.2	Sazenice a květiny	3 697,0	4 119,6	111,4
5	BRAMBORY (včetně sadby)	2 843,4	2 824,1	99,3
6	OVOCE	1 359,8	1 387,1	102,0
6.1	Čerstvé ovoce	1 359,8	1 387,1	102,0
7	VÍNO ¹⁾	993,7	1 140,7	114,8
9	OSTATNÍ ROSTLINNÉ PRODUKTY	1 348,1	1 633,3	121,2
10	ROSTLINNÁ PRODUKCE (01 AŽ 09)	79 805,4	73 671,1	92,3
11	ZVÍŘATA	22 004,7	22 631,7	102,8
11.1	Skot	7 264,0	7 271,5	100,1
11.2	Prasata	8 794,8	9 195,2	104,6
11.4	Ovce a kozy	169,8	180,0	106,0
11.5	Drůbež	5 755,7	5 963,2	103,6
12	ŽIVOČIŠNÉ PRODUKTY	23 492,3	28 774,6	122,5
12.1.	Mléko	21 249,6	25 715,7	121,0
12.2.	Vejce	2 164,4	2 979,7	137,7
12.3	Ostatní živočišné produkty	71,7	79,2	110,5
13	ŽIVOČIŠNÁ PRODUKCE (11+12)	45 497,0	51 406,4	113,0
14	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÝCH VÝROBKŮ (10+13)	125 302,4	125 077,5	99,8
15	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÝCH SLUŽEB	3 352,9	3 352,9	100,0
16	ZEMĚDĚLSKÁ PRODUKCE (14+15)	126 674,3	128 430,4	101,4
17	NEZEMĚDĚLSKÉ VEDLEJŠÍ ČINNOSTI (NEODDĚLITELNÉ)	4 301,2	4 550,3	105,8
17.1.	Zpracování zemědělských produktů	1 968,3	2 098,7	106,6
17.2.	Ostatní neoddělitelné vedlejší činnosti (výrobky a služby)	2 332,8	2 452,3	105,1
18	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÉHO ODVĚTVÍ (10+13+15+17)	132 956,5	132 980,7	100,0
19	MEZISPOTŘEBA CELKEM	87 323,1	89 097,2	102,0
19.1	Osivo a sadba	4 469,5	4 377,6	97,9
19.2	Energie; maziva	13 041,8	14 306,1	109,7
19.3	Hnojiva a prostředky zlepšující půdu	7 294,5	6 811,6	93,4
19.4	Prostředky na ochranu rostlin a pesticidy	5 511,4	5 594,9	101,5
19.5	Veterinární náklady	3 090,0	3 295,4	106,6
19.6	Krmiva	30 948,6	31 557,9	102,0
19.7	Údržba strojů a zařízení	5 047,0	5 262,5	104,3
19.8	Údržba a oprava budov	3 310,1	3 451,5	104,3

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2017/2016 (%)
		2016	2017	
19.9	Zemědělské služby	3 352,9	3 352,9	100,0
19.10	Finanční zprostředkovatelské služby nepřímo měřené (FISIM)	1 419,0	1 347,0	94,9
19.11	Ostatní zboží a služby	9 828,2	9 739,8	99,1
20	HRUBÁ PŘIDANÁ HODNOTA V ZÁKLADNÍCH CENÁCH (18–19)	45 633,4	43 883,6	96,2
21	SPOTŘEBA FIXNÍHO KAPITÁLU	17 687,6	17 777,8	100,5
22	ČISTÁ PŘIDANÁ HODNOTA V ZÁKLADNÍCH CENÁCH (20–21)	27 945,8	26 105,8	93,4

Pramen: ČSÚ

Poznámka:

¹⁾ vinné hrozny určené k výrobě stolního vína.**SZÚ – výsledky účtu tvorby důchodu v mil. Kč**

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2017/2016 (%)
		2016	2017	
23	NÁHRADY ZAMĚSTNANCŮM	27 444,5	28 254,2	102,9
24	OSTATNÍ DANĚ NA VÝROBU	1 233,4	1 245,8	101,0
25	OSTATNÍ DOTACE NA VÝROBU	30 674,5	32 533,2	106,1
26	DŮCHOD Z FAKTORŮ (22-24+25)	57 386,9	57 393,1	100,0
27	ČISTÝ PROVOZNÍ PŘEBYTEK/SMÍŠENÝ DŮCHOD (22-23-24+25)	29 942,3	29 139,0	97,3

Pramen: ČSÚ

SZÚ – výsledky účtu podnikatelského důchodu v mil. Kč

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2017/2016
		2016	2017	
28	PŘEDEPSANÉ PACHTOVNÉ A OSTATNÍ NÁJEMNÉ Z NEMOVITOSTÍ	6 696,5	7 031,3	105,0
29	NÁKLADOVÉ ÚROKY	1 298,8	1 352,8	104,2
30	VÝNOSOVÉ ÚROKY	513,2	495,2	96,5
31	PODNIKATELSKÝ DŮCHOD (27-28-29+30)	22 460,3	21 250,1	94,6

Pramen: ČSÚ

Komentář k předběžným výsledkům SZÚ 2017

Odhadovaný ekonomický výsledek českého zemědělství za rok 2017 představuje zisk ve výši 21,3 mld. Kč, oproti minulému roku poklesl o 5,4%. Po rekordním výsledku 23,4 mld. Kč v roce 2014 se odhadovaná výše podnikatelského důchodu za rok 2017 řadí na třetí místo.

Produkce zemědělského odvětví v základních běžných cenách dosáhla dle předběžných výsledků roku 2017 hodnoty 132 980,7 mil. Kč, z toho rostlinná produkce 73 671,1 mil. Kč, živočišná produkce 51 406,4 mil. Kč, produkce zemědělských služeb 3 352,9 mil. Kč a neoddělitelné nezemědělské vedlejší činnosti 4 550,3 mil. Kč.

Rostlinná produkce se meziročně snížila o 7,7%, důvodem byl pokles hektarových výnosů u většiny plodin. Na meziroční

propad produkce měly vliv sklizně, které byly nižší u kukuřice na zrno o 30,5%, u řepky o 15,7%, u pšenice o 13,5%, u ovoce o 18,0% a kukuřice na zeleno o 18,5%. Vyšší nárůst produkce luskovin (+9,6%) byl ovlivněn vyšší sklizňovou plochou hrachu (+30,8 %). K navýšení sklizně došlo ze stejného důvodu i u cukrovky, ale propad cen se podílel na mírném poklesu její celkové produkce (-0,1 %). Jiná situace se jeví u vinných hroznů, kde vyšší sklizeň i vyšší cenový index vyústily v meziroční navýšení produkce o 14,8%.

Hodnota živočišné produkce zaznamenala proti roku 2016 prudký nárůst (+13,0 %). Vyšší meziroční index produkce vykazují všechny komodity, s výjimkou ovcí, koz a drůbeže byl u jednotlivých výrobků vyšší cenový index. Nejvyšší nárůst byl

u vajec, kde se produkce zvýšila o 37,7% a cenový index o 23,1%. U mléka došlo k navýšení produkce o 21,0% a cenového indexu o 25,7%. Součástí produkce jsou dotace na chmel, brambory, skot, ovce, kozy a mléko; dotace na mléko jsou meziročně o téměř 30% nižší, u ostatních komodit se objem dotací příliš nezměnil.

Hodnota mezispotřeby vykazuje jen mírné zvýšení (+2,0%), hlavním důvodem byl pokles cenového indexu hnojiv, elektrické energie a krmiv. Mezispotřebu z největší části tvořila krmiva (35,4%) a spotřeba energií a maziv (16,1%). Její podíl na produkci zemědělského odvětví (bez dotací na výrobky) představoval 68,1%.

V produkci zemědělského odvětví v základních běžných cenách v roce 2017 převažuje podíl rostlinné produkce (55,4%) nad produkcí živočišnou (38,7%). Zemědělská práce prováděná dodavatelsky, tj. produkce zemědělských služeb, tvořila 2,5% a nezemědělské vedlejší činnosti účetně neoddelitelné, do kterých je zahrnuta i produkce energie z obnovitelných zdrojů, se na produkci podílely 3,4%.

Na rostlinné produkci byly největší měrou zastoupeny obiloviny (38,4%) a technické plodiny (26,5%), v produkci živočišné převládala produkce mléka (50,0%) a chov jatečných prasat (17,9%).

Ve stálých cenách roku 2000 dosáhla zemědělská produkce v roce 2017 hodnoty 107 957,6 mil. Kč, proti předešlému roku poklesla o 5,8%. V rostlinné produkci došlo v meziročním porovnání k poklesu o 10,3% na celkových 56 721,6 mil. Kč. Hodnota produkce živočišné v porovnání s minulým rokem poklesla o 0,2% na částku 46 057,0 mil. Kč. Hodnota produkce ve stálých cenách je přímo ovlivněna objemem výroby.

Odhadovaný objem vyplacených ostatních dotací na výrobu dosáhl v roce 2017 výše 32 533,2 mil. Kč, meziroční nárůst

činil 6,1%. Největší objem zaujímala Jednotná platba na plochu (SAPS) s objemem 11 800,4 mil. Kč a dotační titul Greening v částce 6 756,5 mil. Kč.

Proti předcházejícímu roku byly také vyšší náhrady zaměstnanců (+2,9%), přičemž odhadovaný počet pracovníků přepočtený na plný pracovní úvazek se meziročně nezměnil.

Vývoj na vnitřním agrárním trhu

Vývoj cen zemědělských výrobců

Ceny zemědělských výrobců (CZV) v roce 2017 vzrostly o 7,3%. To je nejvíce od roku 2011. Zároveň jde o výraznou změnu oproti poklesům v letech 2014–2016. Dynamika cen dosáhla svého vrcholu ve 3. čtvrtletí, ale i v posledním kvartálu dosáhl meziroční nárůst cen poměrně vysoké hodnoty 8,0%. Ceny rostly v rostlinné i živočišné výrobě. V rostlinné výrobě v roce 2017 vzrostly o 1,7%. Přispěl k tomu nárůst cen ovoce a zeleniny o 6,3% (index cen bez zeleniny vzrostl jen o 1,1%). Došlo však i k obratu vývoje cen obilovin (růst o 1,7%), zejména pšenice (3,0%) a žita (2,3%). Po čtyřech letech poklesu vzrostly ceny olejnin (4,1%). K tomu přispělo zrychlení růstu cen řepky na 4,4%. Živočišná výroba k celkovému růstu cen zemědělských výrobků přispěla více (nárůst ve výši 15,2%). Podílelo se na tom zvýšení cen hospodářských zvířat o 4,9% (zejména prasat a selat o 11,2%). Nejsilnějším impulzem však byl nárůst cen živočišných výrobků o 25,4%. Ceny mléka vzrostly o 25,8%, ceny vajec o 23,0%.

Ceny zemědělských výrobců vybraných zemědělských komodit – indexy 2017/2016 (%)¹⁾

Název	Průměr roku 2017	Průměr čtvrtletí roku 2017			
		I.	II.	III.	IV.
Rostlinné produkty celkem	103,4	92,8	106,7	108,1	104,9
z toho: Pšenice potravinářská	103,1	91,3	105,5	108,3	109,2
Pšenice krmná	102,9	91,0	105,2	108,7	108,0
Ječmen sladovnický	99,8	93,0	100,5	105,5	101,3
Ječmen krmný	100,4	88,1	99,8	107,1	108,9
Žito	102,4	94,3	99,0	103,3	113,5
Oves krmný	102,1	99,1	102,9	105,5	101,1
Kukuřice krmná	96,9	84,3	95,9	98,5	111,7
Hrách jedlý	91,6	95,7	101,8	86,0	81,4
Hrách krmný	100,6	105,8	107,5	91,0	97,8
Semeno řepky olejné	104,4	106,7	110,2	104,5	96,3
Chmel sušený	104,6	2)	2)	104,2	104,8
Cukrovka technická	94,4	98,0	2)	2)	94,2
Brambory konzumní	83,7	68,2	68,1	101,3	101,7
Brambory průmyslové	107,3	116,8	2)	125,0	98,7
Vinné hrozny čerstvé	101,2	2)	2)	97,5	103,2

Název	Průměr roku 2017	Průměr čtvrtletí roku 2017			
		I.	II.	III.	IV.
Jablka konzumní	122,4	101,0	110,1	122,6	139,6
Třešně	96,6	²⁾	²⁾	96,6	²⁾
Mrkev	88,1	62,3	²⁾	106,4	95,1
Zelí bílé hlávkové	96,9	56,6	77,4	110,4	106,5
Cibule kuchyňská	72,4	65,6	57,9	76,2	90,9
Živočišné produkty celkem	114,1	107,5	116,9	117,2	114,9
Hospodářská zvířata (bez živočišných výrobků)	105,1	107,7	110,5	104,2	98,5
z toho: Býci jateční v živém	101,2	100,3	101,4	101,8	100,9
Jalovice jatečné v živém	103,7	100,5	103,9	103,7	106,9
Krávy jatečné v živém	103,9	99,3	102,6	106,1	107,9
Telata jateční savá v živém	108,3	101,8	108,3	109,9	113,2
Prasata jatečná v živém	111,1	118,8	127,4	108,1	94,9
Jehňata jatečná výkrm v živém	99,3	100,0	97,1	100,0	100,0
Kuřata jatečná v živém (I. tř. j.)	99,0	101,9	96,4	98,4	99,3
Krůty brojlerové v živém	92,3	86,4	86,9	95,3	101,9
Pstruh v živém	103,7	108,5	97,9	103,4	105,4
Kapr I. tř. v živém	102,0	103,6	102,2	100,2	101,9
Živočišné výrobky	125,1	107,3	124,5	135,3	135,7
Mléko kravské Q. tř. j.	125,7	107,6	126,1	138,4	133,6
Vejce slepičí konzumní tříděná	122,9	106,0	116,2	117,0	151,9
Zemědělské produkty úhrnem	108,0	99,8	111,3	112,1	108,8

Pramen: ČSÚ

Poznámka:

¹⁾ Stejně období předchozího roku = 100²⁾ Údaje nejsou k dispozici

Vývoj cen vstupů do zemědělství

Index cen dodávek výrobků a služeb do zemědělství (dále jen index cen vstupů do zemědělství) se v roce 2017 meziročně zvýšil o 0,6 %. Ceny výrobků a služeb běžně

spotřebovávaných v zemědělství se zvýšily o 0,5 %, ceny výrobků a služeb přispívajících do zemědělských investic vstoupily o 1,1 %.

Ceny vstupů do zemědělství – indexy 2017/2016 (%) ¹⁾

Název	Průměr roku 2017	Průměr čtvrtletí roku 2017			
		I.	II.	III.	IV.
Osiva a sadba	101,4	104,1	99,8	101,1	100,7
z toho: Pšenice ozimá	100,2	93,8	93,8	109,2	105,1
Ječmen jarní	96,8	96,0	96,3	96,3	98,4
Kukuřice	105,9	113,2	103,7	103,7	103,2
Řepka ozimá	98,7	107,8	102,1	91,4	94,4
Zvířata pro chov a výrobu ²⁾	²⁾	²⁾	²⁾	²⁾	²⁾
Energie a maziva	105,1	111,2	106,4	101,4	101,8
z toho: Paliva na topení	102,9	103,6	102,8	102,8	102,6

Název	Průměr roku 2017	Průměr čtvrtletí roku 2017			
		I.	II.	III.	IV.
Motorová paliva	107,5	116,3	109,5	102,4	102,7
Elektrina	97,9	98,0	97,9	97,9	98,0
Maziva ²⁾	2)	2)	2)	2)	2)
Umělá hnojiva, půdní zlepšovací prostředky	90,1	81,9	86,0	96,9	98,1
z toho: Jednoduchá hnojiva	90,2	81,3	85,8	97,6	99,2
Směsi hnojiv	89,6	84,6	86,3	94,5	94,0
Chemické prostředky, pesticidy	101,2	101,7	102,4	100,5	100,2
z toho: Fungicidy	104,1	101,4	103,5	105,5	105,9
Insekticidy	100,8	103,6	102,3	99,7	97,7
Herbicidy	100,0	101,7	102,2	98,5	97,8
Krmiva	98,2	94,6	98,7	99,2	100,7
z toho: Jednoduchá krmiva	102,0	93,7	103,5	105,6	105,9
Krmné směsi	96,8	94,9	96,9	96,9	98,7
Veterinární služby	104,4	105,3	103,8	104,5	104,2
Ostatní výdaje	101,1	101,0	101,1	101,4	101,0
z toho: Voda, její úprava a rozvod	101,2	102,1	100,9	100,9	100,9
Skladování a podpůrné služby v dopravě	101,2	100,8	101,1	101,5	101,3
Telekomunikační služby	99,3	100,0	99,2	99,0	99,0
Neživotní pojištění	104,1	103,6	105,3	105,3	102,2
Právní a účetnické služby	101,0	100,6	101,1	101,2	101,1
Služby pro zemědělství	103,6	102,9	105,9	102,9	102,5
Stroje a ostatní zařízení pro zemědělství	101,0	101,8	101,6	100,5	99,9
Budovy	101,7	101,3	101,6	101,8	102,2
Celkem výroby a služby přisp. do zem. investic	101,1	101,7	101,5	100,7	100,5
Celkem výroby a služby běžně spotř. v zeměd.	100,5	99,7	100,5	100,7	101,2
Vstupy do zemědělství celkem	100,6	100,1	100,6	100,7	101,1

Pramen: ČSÚ

Poznámky:

¹⁾ Stejně období předchozího roku = 100

²⁾ Údaje nejsou k dispozici

Agrární zahraniční obchod

Za agrární zahraniční obchod (AZO) ČR je považován jak obchod s třetími zeměmi, tak obchod s ostatními členy EU⁴⁾. Obrát českého AZO v roce 2017 meziročně nepatrně poklesl o 0,2 %, vzhledem ke snížení exportu a pokračováním nárůstu importu, viz tab. Hodnota vývozu se snížila o 2,2 % na

197,1 mld. Kč a hodnota dovozu opět vzrostla, a to o 1,6 % na 228,3 mld. Kč (při nezahrnutí „tabáku a tabákových výrobků“, které mají v českém AZO rostoucí zastoupení, se export snížil o 2,9 % a dovoz vzrostl o 1,1 %).

⁴⁾ Odeslání (vývoz) a přijetí (dovoz) zboží do/z EU sleduje ČSÚ v rámci tzv. Intrastatu, a to za subjekty, které jsou plátcí DPH a dosahují stanovené roční hodnoty přijatého nebo odeslaného zboží. Od 1. ledna 2009 činí práh pro stranu přijetí i odeslání zboží shodně 8 mil. Kč. Podprahové obchodní operace jsou matematicko-statistickými metodami dopočítávány (pouze do úrovně 2-místných kódů celního sazebníku). Data v podrobnějším komoditním členění jsou k dispozici bez těchto dopočtů. Obchod realizovaný mimo EU podléhá klasickému celnímu řízení. Zdrojem údajů za tzv. Extrastat jsou celní prohlášení (Jednotné správní doklady).

Vývoj celkového a agrárního¹⁾ zahraničního obchodu ČR v letech 2012 až 2017 (v mil. Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Změna r. 2017 k r. 2016	
							mil. Kč	%
Agrární zahraniční obchod ČR ¹⁾								
Obrat celkem	321 334,2	345 268,1	380 156,4	422 069,7	426 269,1	425 445,7	-823,4	99,8
Vývoz celkem	148 308,5	160 594,1	180 247,0	201 383,2	201 592,4	197 098,5	-4 493,9	97,8
Dovoz celkem	173 025,7	184 674,0	199 909,4	220 686,5	224 676,7	228 347,2	3 670,5	101,6
Bilance celkem	-24 717,2	-24 079,9	-19 662,4	-19 303,3	-23 084,3	-31 248,7	-8 164,4	135,4
Stupeň krytí dovozu vývozem (%)	85,7	87,0	90,2	91,3	89,7	86,3	-3,4	–
Zahraniční obchod ČR celkem								
Obrat celkem	5 839 486,0	5 998 189,1	6 828 455,9	7 360 249,3	7 468 713,8	7 990 203,6	521 489,8	107,0
Vývoz celkem	3 072 597,8	3 174 704,4	3 628 825,6	3 883 248,9	3 974 042,5	4 207 941,8	233 899,3	105,9
Dovoz celkem	2 766 888,2	2 823 484,7	3 199 630,3	3 477 000,4	3 494 671,3	3 782 261,8	287 590,5	108,2
Bilance celkem	305 709,6	351 219,7	429 195,3	406 248,5	479 371,2	425 680,0	-53 691,2	88,8
Podíl obrátu AZO na celkovém obrátu ZO (%)	5,50	5,76	5,57	5,73	5,71	5,32	-0,39	–
Podíl agrárního vývozu na celk. vývozu (%)	4,83	5,06	4,97	5,19	5,07	4,68	-0,39	–
Podíl agrárního dovozu na celk. dovozu (%)	6,25	6,54	6,25	6,35	6,43	6,04	-0,39	–

Pramen: Databáze zahraničního obchodu ČSÚ. Za rok 2017 jsou data předběžná (aktualizace z 9. 3. 2018).

Poznámka:

¹⁾ Agrární zboží je vymezeno kapitolami 01 až 24 celního sazebníku. Data „s dopočty“.

Pasivní bilance českého AZO se v roce 2017 v důsledku výraznějšího poklesu na straně vývozu nežli dovozu prohloubila o 8,2 mld. Kč na 31,2 mld. Kč a stupeň krytí dovozu vývozem se snížil o 3,4 p. b. na 86,3 %. Oba dva tyto ukazatele vykazují zhoršení, a to jak v meziročním porovnání, tak i v porovnání s průměrem předchozích pěti let. V členění na obchod s EU a s třetími zeměmi lze v prvním případě konstatovat výrazné navýšení bilančního schodku (po dvou letech jeho navyšování) na 15,7 mld. Kč, tj. o 118,1 % a ve druhém případě pak mírnější zvýšení schodku na 14,9 mld. Kč⁵⁾, tj. o 2,8 %. V posledních pěti letech vykazovala ČR vyšší schodek AZO s třetími zeměmi nežli s unijskými s výjimkou roku 2017, kde byl již výše zmiňovaný výrazný schodek zemí Unie. Obecně zpravidla platí, že meziročně menší výkyvy bilance vykazuje český agrární obchod s Unií nežli mimo ni.

Podíl agrárních výrobků v celkovém českém zahraničním obchodu je trvale mírně vyšší na straně dovozu nežli vývozu. V roce 2017 činil v prvním případě 6,04 % a ve druhém případě 4,68 %, což v meziročním porovnání představuje pokles o 0,4 mil. Kč (vůči průměru předchozích pěti let se jedná o mírně nižší hodnoty). Meziročně se příliš nezměnila

ani participace agrárního zboží v celkovém exportu a importu do/z Unie (kde mírně poklesla na 5,1 %, resp. na 7,9 %), ani do/z třetích zemí, kde je trvale výrazně nižší (a kde nepatrně poklesla na 2,4 %, resp. na 2,5 %).

Většina agrárního zboží se obchoduje v rámci jednotného trhu EU. Podíl EU 28 na straně vývozu v roce 2017 činil 91,5 % a na straně dovozu 85,9 %, meziročně se tak v roce 2017 významněji nezměnil. Podíl Unie na AZO ČR je výrazně vyšší nežli v rámci celkového českého obchodu (kde činil 83,7 % na straně vývozu a 65,7 % na straně dovozu).

Více než jednu polovinu veškerého agrárního zboží vyváží ČR na Slovensko (21,7 % v roce 2017), do Německa (19,4 %) a Polska (10,6 %). Dalšími významnými odběrateli v pořadí jsou Itálie, Rakousko a Maďarsko (stejně jako v roce 2016) a z třetích zemí pak nadále navzdory embargu Rusko (1,4 %). V roce 2017 se nicméně hodnota českého agrárního exportu na Slovensko a do Polska meziročně snížila (o 5,4, resp. o 13,6 %), zatímco do Německa nepatrně stoupla (o 3,4 %).

Dovoz agrárního zboží do ČR pochází zejména z Německa a Polska (v roce 2017 dohromady 38,5 %) a dále z Nizozemska, které se již v roce 2015 posunulo na třetí místo před Slovensko.

⁵⁾ Součet obchodu s EU 28 a s třetími zeměmi se nerovná celkovému obchodu, neboť ten obsahuje i obchodní operace, které nejsou v databázi přiřazeny konkrétní zemi.

Více než 5% podíl zaujímaly v roce 2017 ještě Španělsko a Itálie (meziročně si země prohodily pořadí). V rámci třetích zemí jsou našimi hlavními dodavateli Čína, Turecko a USA (s podíly v rozmezí 1,3% až 1,1%). Brazílie v meziročním porovnání sestoupila (v pořadí hlavních dodavatelů v rámci třetích zemí) z 2. na 5. místo (s podílem 0,8%).

Z některých uvedených zemí však hodnota dovozu v roce 2017 meziročně (z Brazílie výrazně, tj. o 30,6%) poklesla (z Polska o 10,3%, z Nizozemska a Slovenska jen nepatrně).

V meziročním porovnání se v roce 2017 zhoršila bilance českého agrárního obchodu zejména se Slovenskem (nárůst schodku o 2,3 mld. Kč), Maďarskem (změna aktiva na pasivum o téměř 2 mld. Kč) a dále se projevil nárůst schodku s Německem (o 1,7 mld. Kč) a pokles aktiva se Spojeným královstvím (o 1,4 mld. Kč). Naopak zlepšení bilance zaznamenal obchod s Polskem (pokles pasiva o 1,1 mld. Kč), Brazílií (snížení pasiva o 744,6 mil. Kč), Belgií (snížení pasiva o 593,1 mil. Kč), se Slovinskem (zvýšení aktiva o 561,3 mil. Kč). Bilanční změna se Slovenskem byla způsobena významnými meziročními změnami na straně dovozu u několika komodit (např. zvýšením dovozu slunečnicových semen, semen řepky, kávy a čokolády). V případě Maďarska došlo k významným meziročním změnám v obchodě s řadou komodit (dominoval však výrazně mnohonásobně navýšený dovoz lihovin).

Hlavními exportovanými komoditami z ČR byly v roce 2017 „cigarety“ (již s 11% podílem), „pšenice“ (6%), „řepkový olej (s nízkým obsahem kyseliny erukové)“, „pekařské výrobky“ (tj. pečivo, sušenky, oplatky apod.), „přípravky používané k výživě zvířat“, „čokoláda a ostatní kakaové přípravky“, „nezahuštěné mléko a smetana“ (4%, ve velké míře surové mléko), „potravinové přípravky jiné“ (HS 2106), „káva“, „pivo“, „živý skot“, „limonády“, „cukrovinky bez kaka“, „sýry a tvaroh“, „cukr“, „semena řepky“, „slad“, „jiné přípravky a konzervy z masa, drobbů nebo krve“ (HS 1602), „výtažky a koncentráty z kávy (vč. přípravků na jejich bázi)“, „uzenky a salámy“, „pokrutiny“ (HS 2306), „živá drůbež“, „ječmen“, „zahuštěné mléko a smetana“ a „maso vepřové“. Jedná se zhruba o tytéž položky jako v roce 2016, ovšem se změnami v pořadí.

Mezi nejvíce dovážené zboží do ČR v roce 2017 patřily „vepřové maso“ (s 7,1% podílem, tj. navýšení podílu o 9,2%), „pekařské výrobky“, „sýry a tvaroh“, „cigarety“, „čokoláda a ostatní kakaové přípravky“, „potravinové přípravky jiné“,

„přípravky používané k výživě zvířat“, „maso a droby drůbeže“, „káva“, „vino“, „limonády“, „lihoviny“, „hovězí maso“, „sójové pokrutiny“, „výtažky a koncentráty z kávy“, „banány“, „citrusové plody“, „zelenina ostatní“, „rajčata“, „sladové výtažky“, „ovoce a ořechy“, „řepkový olej“, „máslo“, „semena řepky olejné“, „cukrovinky bez kaka“, „omáčky, ochucovadla a hořčice“. Významnou komoditou v českém dovozu je obecně maso, v roce 2017 činil podíl 13% na celkovém agrárním zahraničním dovozu. Jak již bylo zmíněno výše v roce 2017, „vepřové maso“ významně navýšilo svůj podíl, dále pak „hovězí maso“ a „maso a droby drůbeže“ již ne tak výrazně.

V komoditním pohledu ovlivnila meziroční vývoj bilance českého AZO zejména změna aktivní bilance na pasivní bilanci v obchodě s „řepkovými semeny“, kdy se bilance prohloubila o 1,5 mld. Kč. Důvodem byl významný pokles vývozu do Německa a zároveň zvýšení dovozu ze Slovenska. Dále došlo k prohloubení pasivní bilance s „vepřovým masem“. Rostoucí schodek dosáhl po meziročním navýšení o 11,3% již 13,6 mld. Kč, tj. meziroční zhoršení bilance o 1,4 mld. Kč. Hodnota dovozu „vepřového masa“ se zvýšila zejména ze Španělska, Německa a Belgie. Pokles aktivní bilance byl zaznamenán u „řepkového oleje“ o 0,9 mld. Kč na 4,2 mld. Kč, „pšenice“ o 1,0 mld. Kč na 3,8 mld. Kč a „cigaret“ o 0,7 mld. Kč na 12,0 mld. Kč. U „řepkového oleje“ byl pokles způsoben zejména poklesem vývozu do Polska, Bulharska a Spojeného království, u „pšenice“ poklesl vývoz hlavně do Německa. U „cigaret“ bylo zhoršení bilance způsobeno snížením vývozu do Spojeného království a dále tím, že nebyly vyvezeny žádné cigarety do Iráku v meziročním porovnání. Významnější zhoršení záporné bilance zaznamenalo „máslo“ (o 0,6 mld. Kč), „káva pražená“ (o 0,5 mld. Kč) a „výrobky pekařské“ (o 0,5 mld. Kč). Navýšení záporné bilance bylo způsobeno u všech třech skupin zejména zvýšením dovozu z Polska.

Dále navýšení záporné bilance zaznamenala také většina hlavních netto-dovozních⁶⁾ komodit, mezi jinými „vino“, „sýry a tvaroh“, „čokoláda a ostatní kakaové přípravky“ a „jablka“. U hlavních netto-vývozních⁷⁾ komodit se zvýšila výrazněji kladná bilance u „mléka“ (nárůst vývozu do Německa), „přípravků používaných k výživě zvířat“ (nárůst vývozu do Německa) a „slunečnicového oleje“ (nárůst vývozu do Polska). Zhoršení kladné bilance pak nastalo mimo jiné např. u „piva“, „sladu“, „masných přípravků a konzerv“ a „minerálek“.

⁶⁾ Netto-dovozní komodity jsou komodity, v jejichž obchodě vykazuje ČR zápornou bilanci.

⁷⁾ Netto-vývozní komodity jsou komodity, v jejichž obchodě vykazuje ČR kladnou bilanci.

Podpůrná dotační politika Ministerstva zemědělství

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky svým usnesením č. 1449 schválila finanční prostředky na poskytování národních dotací do zemědělství při schvalování zákona

č. 457/2016 Sb., o státním rozpočtu na rok 2017 ze dne 7. prosince 2016.

Přehled financování z rozpočtové kapitoly MZe na podporu agrokomplexu v roce 2017

Ukazatel	Rozpočet pro rok 2017		Limit k čerpání ¹⁾ tis. Kč	Čerpání rozpočtu	
	Schválený tis. Kč	Upravený tis. Kč		v tis. Kč	v %
Podpory podle „Zásad“	3 358 831	3 358 831	4 108 831	3 453 150	84,04
Mráz 2016	–	–	76 230	76 230	100,00
Podpora zemědělství celkem	3 358 831	3 358 831	4 185 061	3 529 380	84,33
Vinařský fond ²⁾	35 000	35 000	39 693	39 693	100,00
PGRFL ³⁾	1 000 000	1 205 000	1 770 000	1 770 000	100,00
Podpora agrokomplexu celkem	4 393 831	4 598 831	5 994 754	5 339 073	89,06

Pramen: MZe

Poznámka:

¹⁾ Limit = upravený rozpočet + nespotřebované výdaje MZe z minulých let

²⁾ Prostředky převedené na Vinařský fond podle zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství

³⁾ Prostředky převedené na Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.

Dotační programy vycházejí ze zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů a z usnesení vlády ČR č. 781 ze dne 31. 8. 2016 ke zmírnění škod způsobených jarními mrazy na ovocných kulturách v dubnu 2016. Jsou financovány výhradně z národních zdrojů. Dotační programy jsou podle § 2d odst. 2 výše uvedeného zákona prováděny MZe a jsou administrovány na základě ministerstvem vydaných Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro daný rok na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb. a na základě usnesení vlády ČR č. 781 ze dne 31. 8. 2016.

Programy jsou výslovně účelové, sloužící k podpoře restrukturalizace a zvýšení konkurenceschopnosti českého agrárního sektoru a rozvoji venkovského prostoru. Spektrum dotačních programů každoročně udržuje kontinuitu s programy realizovanými v předešlých letech.

Poskytování národních podpor je legislativně zakotveno v člancích 107 až 109 Smlouvy o fungování EU. Hlavním smyslem této právní úpravy je snaha, aby státní podpory nepřispívaly k narušování hospodářské soutěže společného trhu. Z těchto článků vyplývá pro členské státy povinnost oznámit (notifikovat) Evropské komisi v předstihu veškeré záměry na poskytnutí nebo upravení státní podpory.

Na základě ustanovení § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, byl Státní zemědělský intervenční fond pověřen, aby pro MZe prováděl administraci žádostí o dotace v rozsahu Dohody o spolupráci mezi MZe a SZIF ze dne 8. ledna 2015, včetně platných dodatků. SZIF prostřednictvím regionálních pracovišť (OPŽL SZIF – Oddělení příjmu žádostí a LPIS) přijímá žádosti, provádí jejich formální kontrolu, záznamy do IS MZe a u vybraných programů kontroly na místě (KNM).

V roce 2017 SZIF rovněž na základě výše zmíněné Dohody o spolupráci přijímal a kontroloval žádosti mimořádného dotačního programu. Jednalo se o Zmírnění škod způsobených jarními mrazy na ovocných kulturách v dubnu 2016.

Dotační programy podle Zásad

Dotační program I.D. Podpora včelařství

Účelem dotace bylo zabezpečení opylování zemědělských hmyzosubných plodin a tento účel byl splněn. Zásluhou tohoto dotačního programu se daří držet takový stav včelstev, který je nutný pro minimální zabezpečení opylování zemědělských hmyzosubných plodin. K dobrému opylení hmyzosubných plodin v ČR je potřeba 700 000 včelstev. Příjemcem dotace byl včelař chovající včely na území ČR. Výše dotace činila 156 Kč/včelstvo. Byla přijata pouze 1 žádost, kterou podává souhrnně Český svaz včelařů, z.s., a která byla schválena. Podpořeno bylo celkem 637 807 včelstev (657 948 včelstev v roce 2016) a vyplaceno 104 311 tis. Kč.

Dotační program I.I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách

Systém kapkové závlahy je způsob zavlažování, kterým se docílí stabilita produkce a zvýšení její kvality, při minimalizaci spotřeby vody. Účelem dotace bylo zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce, chmele, vinných hroznů a školkařských výpěstků. Účel dotace byl splněn. Příjemci dotací byli podnikatelé (dle § 420 zákona č. 89/2012 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Výše dotace činila v roce 2017 celkem 72 000 Kč/ha. Bylo schváleno všech 51 přijatých žádostí. Podpořeno bylo 85 ha vinic, 62,46 ha chmelnic, a 244,15 ha ovocných sadů. Celkem bylo vyplaceno 28 195 tis. Kč.

Dotační program I.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů

Účelem dotace byla restrukturalizace ovocných sadů, resp. nezbytné zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality produkovaného ovoce. Účel dotace byl

splněn. Z důvodu snížení celkového stáří sadů a pro zabezpečení vhodné odrůdové skladby v sadech vzhledem k následné produkci zdravého ovoce v systému integrované produkce je nezbytně nutné v této podpoře nadále pokračovat. Pokud by restrukturalizace sadů nebyla podpořena přímou dotací, výsadba v nutném rozsahu by se nerealizovala vzhledem k vysokým investičním nákladům a dlouhé době návratnosti investice. Příjemci dotace byli podnikatelé (podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě.

V rámci tohoto dotačního programu činila výše dotace 240 000 Kč/ha u sadů s min. počtem stromů 800/ha, 120 000 Kč/ha u sadů s min. počtem stromů 400/ha a 60 000 Kč/ha u sadů drobného ovoce. Počet přijatých žádostí činil 93, schválených pak 92 ks. Podpořeno bylo celkem 399,66 ha a vyplaceno celkem 86 852 tis. Kč.

Dotační program 2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Cílem programu bylo zabezpečit udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat na základě zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči. Příjemci dotací byly oprávněné osoby, uznaná chovatelská sdružení, chovatelé a chovatelské podniky prasat. Podpory byly vypláceny na ověřování původu (vyplaceno 2 647 tis. Kč), zavádění a vedení plemenných knih dle plemen vyjmenovaných hospodářských zvířat (vyplaceno 21 536 tis. Kč), kontrolu užitkovosti, výkonnostní zkoušky, výkonnostní testy a kontrolu dědičnosti užitkových vlastností a zdraví u vyjmenovaných hospodářských zvířat (vyplaceno 225 533 tis. Kč). Účel dotace byl ve všech vyjmenovaných směrech plněn. Na tento podpůrný program bylo vyplaceno celkem 249 716 tis. Kč. Schváleno bylo 209 z 218 přijatých žádostí.

Dotační program 2.D. Nákup plemenných zvířat

Účelem programu bylo v souladu se zákonem č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů, nákupem vysoce kvalitních plemenných zvířat, zlepšit genetickou hodnotu stáda skotu, ovcí a koz.

Předmětem dotace byl nákup březích plemenných jalovic (do 15 000 Kč/ks), nákup plemenných nezapoštěných jalovic starších 14 měsíců (do 12 000 Kč/ks), nákup plemenných beranů a kozlů (do 3 000 Kč/ks) a nákup plemenných jehnic a plemenných koziček (do 1 200 Kč/ks). Příjemci dotací byly kupující chovatelé – aktivní zemědělci ve smyslu článku 9 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013. V rámci tohoto programu bylo schválených všech 7 přijatých žádostí a vyplaceno celkem 2 335 tis. Kč.

Dotační program 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Cílem programu bylo zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření karanténních virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem. Biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin byla podpořena částkou 8 641 tis. Kč. Podpora činností souvisejících s plněním „Národního ozdravovacího programu pro ozdravení rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin, révy a chmele v České republice od hospodářsky

významných škodlivých organismů rostlin byla podpořena částkou 1 334 tis. Kč. Podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR byla podpořena částkou 6 939 tis. Kč. Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, píce, zelenin, pěstování léčivých, aromatických a kořeninových rostlin (LAKR), chmele, révy a ovocných dřevin a ozdravování genotypů révy, chmele a ovocných plodin byla podpořena částkou 88 890 tis. Kč. Prevence proti šíření karanténních bakterií bramboru v uzavřených sadbových oblastech byla podpořena částkou 17 563 tis. Kč. Použitá uznaná certifikovaná sadba chmele ve zdravotní třídě „VT“ nebo „VF“ byla podpořena částkou 12 592 tis. Kč. Použité uznané a mořené osivo lnu, uznané osivo konopí setého a použité uznané osivo vyjmenovaných píce bylo podpořeno částkou 1 459 tis. Kč. Účel dotace byl ve všech uvedených směrech plněn. Počet přijatých žádostí činil 460, schválených pak 437 ks. Celková částka podpory podle tohoto programu dosáhla částky 137 418 tis. Kč.

Dotační program 6. Podpora genetických zdrojů

Cílem dotace byla ochrana genetických zdrojů pro výživu a zemědělství. Tento program zahrnoval tři samostatné podprogramy: Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů zvířat pro výživu a zemědělství, Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin a agrobiodiversity a Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů mikroorganismů a drobných živočichů hospodářského významu. Těmito národními programy plní MZe závazky vyplývající z mezinárodní Dohody o biologické rozmanitosti, která se stala součástí legislativy ČR jako sdělení MZV č. 134/1999 Sb. a Mezinárodní úmluvy o rostlinných genetických zdrojích pro výživu a zemědělství uzavřené mezi ČR ve FAO a Globálního plánu akcí pro živočišné genetické zdroje FAO. Zahrnuje veškeré subjekty zabývající se ochranou genetických zdrojů pro výživu a zemědělství. Příjemci podpory byly fyzické osoby, právnické osoby, univerzity, soukromé a veřejné výzkumné instituce. Přijato a schváleno bylo celkem 49 žádostí. V rámci programu bylo celkem vyplaceno 75 000 tis. Kč.

Dotační program 8. Nákazový fond

Cílem programu byla podpora vybraných opatření zaměřených proti rozšiřování nebezpečných nákaz hospodářských zvířat – udržení příznivé nákazové situace v chovech hospodářských zvířat a minimalizace rizik šíření nákaz přenosných ze zvířat na člověka. Počet přijatých žádostí činil 799, schválených pak 798 ks. Celková částka podpory podle tohoto programu dosáhla částky 1 199 167 tis. Kč. Program byl rozdělen do těchto podprogramů:

8.F.a) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic. Celkově bylo schváleno 14 z 15 přijatých žádostí a podpořeno 1 261 ks ozdravených ustájovacích porodních míst prasnic. Celková výše dotace činila 30 150 tis. Kč. Účel dotace je plněn; podpora vybraných opatření zaměřených proti rozšiřování chorob prasat souvisejících s plněním „Ozdravovacího programu od vyjmenovaných nákaz prasat“ je pod kontrolou Krajské veterinární správy Státní veterinární správy (KVS SVS) a podpora je vyplácena poté, co u chovů došlo k rozsáhlé

rekonstrukci technologických a stavebních zařízení završené kontrolou prostředí i zvířat ze strany epizootologa příslušné KVS SVS.

8.F.b) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasat. Bylo přijato a schváleno celkem 315 žádostí a ozdraveno 824 648 ustájovacích míst. Celková dotace činila 683 622 tis. Kč. Účel dotace je plněn; podpora vybraných opatření zaměřených proti rozšiřování chorob prasat souvisejících s plněním „Ozdravovacího programu od vyjmenovaných nálezů prasat“ je pod kontrolou KVS SVS a podpora je vyplácena poté, co u chovů došlo k rozsáhlé rekonstrukci technologických a stavebních zařízení završené kontrolou prostředí i zvířat ze strany epizootologa příslušné KVS SVS.

8.F.c) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů drůbeže zvýšením biologické bezpečnosti. Bylo přijato a schváleno celkem 469 žádostí. Vyplaceno bylo 485 395 tis. Kč na 10 050 339 ošetřených m² ploch hal pro drůbež. Účel dotace je plněn. Podpora souvisí s tlumením výskytu původců zoonóz (salmonel, aviární chřivky, campylobaktery) zvýšením biologické bezpečnosti v chovech drůbeže je pod kontrolou KVS SVS. Podpora je vyplácena poté, co byla u chovů provedena preventivní opatření k tlumení výskytu zoonóz zvýšením biologické bezpečnosti završené kontrolou prostředí i zvířat ze strany epizootologa příslušné KVS SVS.

Dotační program 9. Poradenství a vzdělávání

Cílem programu bylo poskytnout podnikatelům v resortu zemědělství dostatek informací a vzdělání potřebné k jejich podnikání a dále zajistit vzdělávání nastupující generace zemědělců a pracovníků v zemědělství. Účel dotací byl ve všech následujících směrech plněn. Počet přijatých žádostí činil 427, schválených pak 405 ks. Celková částka podpory tohoto programu dosáhla částky 100 552 tis. Kč. Program byl rozdělen do těchto podprogramů:

9.A.a. Speciální poradenství pro živočišnou výrobu ve vztahu k zákonu č. 154/2000 Sb. zaměřené na podporu pořádání seminářů a školení pro chovatelskou veřejnost a zveřejňování výsledků plemenářské práce, podporu pořádání výstav a přehlídek hospodářských zvířat bylo podpořeno částkou 31 338 tis. Kč. Počet přijatých žádostí činil 91, schválených jich bylo 82.

9.A.b. Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu, zaměřené na pořádání výstav pěstovaných rostlin, pořádání seminářů a školení pro pěstitelskou veřejnost a zajištění samostatných odrůdových zkoušek registrovaných odrůd polních plodin, za účelem zajistit získání a šíření informací o pěstitelských vlastnostech registrovaných odrůd polních plodin bylo podpořeno částkou 23 815 tis. Kč. Počet přijatých žádostí činil 107, schválených jich bylo 100.

9.E. Školní závody, které sloužily k vytvoření podmínek pro zajištění praktické přípravy ve vybraných zemědělských, lesnických a potravinářských oborech, byly podpořeny částkou 7 331 tis. Kč. Přijato bylo 84 žádostí, z toho schválených 81.

9.F. Podpora poradenství v zemědělství, zaměřena na konzultační a metodickou pomoc zemědělským podnikům při plnění zákonných požadavků a správné zemědělské praxe, šíření informací o opatřeních Programu rozvoje venkova ČR a o aktuálních problémech při realizaci společné zemědělské politiky, a dále při transferu výsledků výzkumu a vývoje do praxe, představovala celkem částku 24 084 tis. Kč. Přijato bylo 27 žádostí, z toho schválených 26.

9.H. Podpora účasti na mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí, zaměřená na podporu marketingu a propagace vystavovatelů z České republiky, jejich výrobků, případně služeb na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí. Podpora činila 13 780 tis. Kč. Podpořeno bylo 114 ze 116 přijatých žádostí.

9.I. Podpora zlepšování praktické výuky v produkčním rybářství, zaměřené na zvýšení funkčnosti technického vybavení a obsluhy vodních děl za účelem zkvalitnění podmínek pro zajištění výuky v oboru rybářství byla podpořena částkou ve výši 204 tis. Kč. Přijaté a schválené byly 2 žádosti.

Dotační program 10.D. Podpora evropské integrace nevládních organizací

Účelem dotace bylo zlepšení efektivnosti a odborné úrovně činnosti nevládních organizací formou podpory integrace v rámci EU. Příjemci dotací byly české stavovské agrární nevládní organizace s významnou celostátní působností v zemědělsko-potravinářském komplexu. Účel dotace byl plněn, program napomáhá začleňování českých nevládních agrárních organizací do evropských struktur. Na tuto podporu bylo poskytnuto 14 818 tis. Kč. Schválených bylo všech 10 přijatých žádostí.

Dotační program 10.E. Podpora technologických platform v působnosti rezortu MZe

Účelem dotace byla podpora činnosti České technologické platformy (ČTP) zaměřená na posílení její funkčnosti, budování vnitřní struktury, personálního zajištění a zapojení do národních i evropských struktur. Informační a propagační činnost sloužící k propagaci cílů, aktivit a výsledků práce platformy, včetně zajištění přenosu informací mezi vědou, výzkumem a podnikatelskou praxí s důrazem na malé a střední podnikání z oblasti výroby potravinářských produktů. V rámci každé technologické platformy byla přijata 1 žádost, která byla také schválena.

10.E.a. Podpora České technologické platformy pro potraviny – v rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 14 997 tis. Kč. Účel je dosahováno, podpora napomáhá ČTP k posílení funkčnosti, budování vnitřní struktury, personálního zajištění a zapojení do národních i evropských struktur, informační a propagační činnosti sloužící k propagaci cílů, aktivit a výsledků práce ČTP, včetně zajištění přenosu informací mezi vědou, výzkumem a podnikatelskou praxí s důrazem na malé a střední podnikání z oblasti výroby potravinářských produktů.

10.E.b. Podpora České technologické platformy pro využití biosložek v dopravě a chemickém průmyslu – v rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 248 tis. Kč. Účel dotace byl splněn, podpora přispěla k rozvoji činnosti ČTP pro využití biosložek v dopravě a chemickém průmyslu, podpora byla čerpána na mzdové náklady pracovníků platformy, náklady týkající se zabezpečení a provozu, náklady vztažené k informačním, propagačním a vzdělávacím činnostem.

10.E.c. Podpora České technologické platformy pro ekologické zemědělství – v rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 1 750 tis. Kč. Účel je dosahováno, podpora přispěla k rozvoji činnosti ČTP pro ekologické zemědělství, podpora byla čerpána na mzdové náklady pracovníků platformy, náklady týkající se zabezpečení a provozu, náklady vztažené k informačním, propagačním a vzdělávacím činnostem a na náklady spojené s jednáním orgánů platformy.

10.E.d. Podpora České technologické platformy rostlinných biotechnologií (Rostliny pro budoucnost) – v rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 950 tis. Kč. Účelu je dosahováno, podpora přispěla k rozvoji činnosti ČTP rostlinných biotechnologií, podpora byla čerpána na mzdové náklady pracovníků platformy, náklady týkající se zabezpečení a provozu, náklady vztahované k informačním, propagačním a vzdělávacím činnostem a na náklady spojené s jednáním orgánů platformy.

10.E.e. Podpora České technologické platformy pro zemědělství – v rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 2 999 tis. Kč. Účelu je dosahováno, podpora přispěla k rozvoji činnosti ČTP pro zemědělství, podpora byla čerpána na mzdové náklady pracovníků platformy, náklady týkající se zabezpečení a provozu, náklady vztahované k informačním, propagačním a vzdělávacím činnostem a na náklady spojené s jednáním orgánů platformy.

Dotační program 13. Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu

Účelem dotace bylo zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů a krmiv a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářských podniků, resp. krmivářských podniků na evropském trhu z hlediska jakosti, nezávadnosti a dohledatelnosti výrobků a zabezpečení funkčnosti a účinnosti jakostních systémů, vč. integrované prevence a omezování znečištění. Příjemci dotace byli výrobci potravin podle zákona č. 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích a registrovaní výrobci hotových krmiv podle zákona č. 91/1996 Sb., o krmivech. Účel dotace byl plněn; realizované projekty vedly ke zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů. Schváleno bylo 45 ze 46 přijatých žádostí a bylo poskytnuto 399 916 tis. Kč.

Dotační program 15. Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků

Cílem této dotace byla částečná kompenzace újmy rybářským subjektům vzniklé zajišťováním vodohospodářských a celospolečenských funkcí rybníků (akumulace vody v krajině, retenční účinek při povodních, zajišťování sportovních a rekreačních účelů, apod.). Příjemci dotací byli podnikatelé (§420 zákona č. 89/2012 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Účel dotace byl plněn; zásluhou tohoto programu jsou plněna rozhodnutí vydaná vodohospodářskými orgány, nebo orgány ochrany přírody. V rámci tohoto programu bylo vyplaceno celkem 83 957 tis. Kč na 60 přijatých a schválených žádostí.

Dotační program 17. Podpora mimoprodukčních funkcí rybářských revírů

Účelem dotace byla podpora biologické diverzity rybích populací v povrchových vodách určená pro uživatele rybářských revírů. Finanční prostředky byly využity jako částečný příspěvek na zarybnění pro 31 252 ha rybářských revírů. Dotace napomohly ke stabilizaci a udržitelnosti rybích společenstev nacházejících se v těchto povrchových vodách. Podpora rybářských revírů byla v roce 2017 směřována účelově na částečnou eliminaci všech negativních vlivů působících na rybí společenstva. V rámci tohoto programu bylo vyplaceno celkem 15 000 tis. Kč na 40 přijatých a schválených žádostí.

Dotační program 18. Podpora činnosti potravinových bank a dalších subjektů s humanitárním zaměřením

Cílem dotace bylo přispět ke snížení plýtvání potravinami a podpora distribuce potravin lidem na hranici hmotné nouze, kteří jsou bez adekvátního přístupu k základním potravinám. Primárním cílem bylo systémové řešení pomoci potravinovým bankám, případně dalším subjektům zabývajících se bezplatnou distribucí potravin potřebným. Na tuto podporu bylo poskytnuto 29 580 tis. Kč. Schváleno bylo všech 42 přijatých žádostí.

Dotační program 19. Podpora na účast producentů a zpracovatelů zemědělských produktů v režimech jakosti Q CZ

Dotace byla poskytována jako podpora na účast producentů zemědělských produktů v režimech jakosti v zájmu zlepšení tržních příležitostí a dosažení přidané hodnoty u mléka a mléčných výrobků. Přijatých bylo 958 žádostí o dotaci, z toho schválených bylo 942. V rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 304 941 tis. Kč. Jednalo se o podporu na účast producentů a zpracovatelů mléka v režimu jakosti Q CZ (vyplaceno 34 737 tis. Kč, přijato 912 žádostí, schváleno 905), dále dotační program podporoval kontrolní opatření a poradenství spojené s režimem jakosti Q CZ (vyplaceno 150 204 tis. Kč, přijato 41 žádostí, schváleno 36) a vyjmenované úkony provedené formou služeb spojených s režimem jakosti Q CZ (120 000 tis. Kč, přijato 5 žádostí, schválena 1).

Dotační program 20. Zlepšení životních podmínek v chovu hospodářských zvířat

Účelem dotačního programu je zlepšení životních podmínek v chovu hospodářských zvířat. Počet přijatých žádostí činil 3 245, schválených pak 3 220 ks. Celková částka podpory tohoto programu dosáhla částky 538 290 tis. Kč. Program byl rozdělen do těchto podprogramů:

20.A. Zlepšení životních podmínek v chovu dojníc – podpora napájení dojníc v zimním období pomocí vyhřívání napáječek, podpora provádění plošné faremní diagnostiky původce mastitidy dojníc, podpora snížení škodlivých patogenních mikroorganismů ve stájovém prostředí dojníc, podpora ošetřování končetin dle individuálních potřeb dojníc, podpora opatření ke snížení tepelného stresu dojníc ve stájovém prostředí v letním období. Podpora v tomto podprogramu činila 402 105 tis. Kč. Přijatých žádostí bylo 3 080, schválených 3 058.

20.B. Zlepšení životních podmínek v chovu drůbeže – podpora zlepšení životního prostředí drůbeže, podpora šetrného zacházení s drůbeží, podpora zlepšení podmínek ustájení drůbeže v halách, podpora zlepšení stájového mikroklimatu drůbeže. Podpora v tomto podprogramu činila 136 185 tis. Kč. Přijatých žádostí bylo 165, schválených 162.

Dotační program 129 660 Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků

Účelem programu byla údržba a obnova stávajících kulturních prvků venkovské krajiny, historických zemědělských strojů, významných zemědělských historických dominant jedinečného charakteru a hasičských zbrojnic, údržba a budování míst pasivního odpočinku, údržba a oprava polních cest v extravilánu obcí, které neslouží k podnikatelské činnosti. Dotační program je vyhlášen jako „dvouletá výzva“ a vyplácení žádostí schválených v roce 2017 bude probíhat až do konce roku 2018.

Podprogram 129 662 Údržba a obnova stávajících kulturních prvků venkovské krajiny – na podporu údržby a obnovu stávajících památných staveb a objektů kulturně-historických hodnot v extravilánu i intravilánu obcí do 5 000 obyvatel nebo v obci od 5 001 do 10 000 obyvatel, přičemž předmět dotace se nachází v místní části obce do 1 000 obyvatel; předmět dotace musí být zpřístupněn veřejnosti a nesmí sloužit k podnikatelské činnosti. Bylo vyplaceno celkem 13 722 tis. Kč na 57 žádostí. Celkově bylo schválených 1 250 žádostí z 1 324 přijatých. Jednalo se o objekty typu kaplička, křížová cesta, zvonice, boží muka, smírčí a jiné kříže, exteriérové sochy a sousoší, hřbitovy a hřbitovní zdi, kostely.

Podprogram 129 663 Údržba a obnova významných zemědělských historických dominant jedinečného charakteru a hasičských zbrojnic – na podporu údržby a obnovu významných historických objektů původně sloužících k hospodářským účelům (včetně kulturních památek) v extravilánu i intravilánu obcí do 5 000 obyvatel nebo v obci od 5 001 do 10 000 obyvatel, přičemž předmět dotace se nachází v místní části obce do 1 000 obyvatel; předmět dotace musí být zpřístupněn veřejnosti a nesmí sloužit k podnikatelské činnosti; do tohoto podprogramu rovněž spadají hasičské zbrojnice sboru dobrovolných hasičů. Bylo vyplaceno celkem 2 033 tis. Kč na 5 žádostí. Celkově bylo schválených 243 žádostí z 276 přijatých.

Podprogram 129 664 Podpora údržby a obnovy historických zemědělských strojů a zařízení – Na podporu údržby a obnovu historických zemědělských strojů a zařízení, které byly doloženy potvrzením muzea, a tím splnily podmínku zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. V roce 2017 nebyla proplacena ani jedna ze 4 přijatých a schválených žádostí, proplácení proběhne v roce 2018 po ukončení realizace těchto projektů.

Podprogram 129 665 Podpora pro vytvoření nebo obnovu místa pasivního odpočinku – na podporu pro vytvoření nebo obnovu místa pasivního odpočinku v obci do 5 000 obyvatel nebo v obci od 5 001 do 10 000 obyvatel, přičemž předmět dotace se nachází v místní části obce do 1 000 obyvatel. Bylo vyplaceno celkem 1 940 tis. Kč na 15 žádostí. Celkově bylo schválených 264 žádostí z 285 přijatých.

Podprogram 129 666 Údržba a oprava polních cest – na podporu údržby, opravy zpevněných polních cest nebo jejich úseků nacházejících se v obvodu pozemkových úprav obce do 5 000 obyvatel nebo v obci od 5 001 do 10 000 obyvatel, přičemž předmět dotace se nachází v místní části obce do 1 000 obyvatel. Bylo vyplaceno celkem 4 753 tis. Kč na 3 žádosti. Celkově bylo schválených 21 žádostí z 26 přijatých.

Dotační program 129 710 Centra odborné přípravy

Účelem dotace byla podpora na pořízení moderních učebních pomůcek pro zvýšení kvality odborného vzdělávání žáků a studentů středních a vyšších odborných škol s rezortními obory vzdělání (zemědělství a lesnictví, veterinářství a veterinární prevence, potravinářství a potravinářská chemie). Na tento dotační program bylo poskytnuto 39 710 tis. Kč. Podpořeno bylo 27 z 30 celkově přijatých žádostí.

Podpůrný program dle usnesení vlády ČR č. 781 ze dne 31. 8. 2016

Dotace na zmírnění škod způsobených jarními mrazy na ovocných kulturách v dubnu 2016

Na zmírnění škod způsobených jarními mrazy na ovocných kulturách v dubnu 2016 bylo vyplaceno celkem 76 230 tis. Kč. Celkem bylo přijato 122 žádostí, z toho bylo schválených 115 žádostí. Účelem dotace bylo zmírnění škod způsobených jarním mrazem na letních ovocných kulturách a na ovocných kulturách jablek a hrušek.

Státní zemědělský intervenční fond

Charakteristika SZIF

SZIF byl zřízen zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, v platném znění, je právnickou osobou se sídlem v Praze a náleží do působnosti MZe.

SZIF je tvořen centrálním pracovištěm (CP) a 7 regionálními odbory (RO) – Praha, České Budějovice, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Brno, Olomouc a Opava. Statutárním orgánem SZIF je generální ředitel. Činnost a hospodaření kontroluje dozorčí rada.

V roce 2004 byla SZIF udělena akreditace jako Platební agentura pro provádění opatření Společné zemědělské politiky (SZP) financovaných ze záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu. Dne 10. října 2007 udělilo Ministerstvo financí SZIF akreditaci jako Platební agentura pro provádění opatření SZP financovaných z Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). Dne 9. září 2015 udělilo Ministerstvo financí dočasnou akreditaci SZIF jako platební agentura pro provádění opatření SZP financovaných z EZZF a EZFRV podle čl. 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 a čl. I prováděcího nařízení Komise (EU) č. 908/2014.

Dne 21. července 2016 rozhodlo Ministerstvo financí o udělení akreditace Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu jako Platební agentura pro provádění opatření SZP financovaných z EZZF a EZFRV podle čl. 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 a čl. I prováděcího nařízení Komise (EU) č. 908/2014.

SZIF jako Platební agentura a Zprostředkující subjekt přispívá k plnění závazků vyplývajících ze SPZ, Společné rybářské politiky a v souladu s právními předpisy, právem Evropské unie a mezinárodními smlouvami zajišťuje zejména následující činnosti:

- rozhoduje o poskytnutí dotace a kontroluje plnění podmínek poskytnutí dotace,
- provádí intervenční nákupy zemědělských výrobků a potravin a zajišťuje skladování, případně zpracování takto nakoupených zemědělských výrobků a potravin,
- prodává nebo jiným způsobem převádí intervenčně nakoupené zemědělské výrobky a potraviny,
- provádí vládou schválené programy zaměřené na nepotravinářské využití a zpracování zemědělských výrobků,

- provádí činnosti související se systémem produkčních kvót,
- poskytuje subvence při vývozu zemědělských výrobků a potravin,
- rozhoduje o poskytnutí licence při dovozu a vývozu zemědělských výrobků a potravin a kontroluje plnění podmínek poskytnutí licence,
- provádí činnosti související se systémem záruk pro zemědělské výrobky a potraviny,
- ukládá, vybírá a odvádí finanční dávky z výroby cukru a v odvětví mléka a mléčných výrobků podle přímo použitelného předpisu EU,
- provádí Program rozvoje venkova podle přímo použitelného předpisu EU upravujícího podpory pro rozvoj venkova z EZFRV,
- provádí činnosti související se systémem schvalování, registrace, evidence nebo uznávání seskupení a organizací producentů zemědělských výrobků nebo potravin,
- vykonává dozor nad plněním povinností vyplývajících pro fyzické a právnické osoby z přímo použitelného předpisu EU,
- provádí podporu marketingu zemědělských výrobků a potravin,
- provádí činnosti zprostředkujícího subjektu podle použitelných předpisů EU upravujících strukturální fondy nebo Evropský rybářský fond a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF).

Na základě § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 256/2000 Sb., o SZIF a v souladu s vyhláškou č. 356/2015 Sb., kterou se mění

vyhláška č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol SR, ve znění pozdějších předpisů, byla zpracována Výroční zpráva o činnosti SZIF za rok 2017.

Komentář k rozpočtu a jeho změnám

Rozpočet Státního zemědělského intervenčního fondu na rok 2017 schválila Poslanecká sněmovna parlamentu ČR dne 12. ledna 2017 usnesením č. 1509.

První změna rozpočtu

I. změna rozpočtu SZIF na rok 2017 byla projednána a schválena Poradou vedení SZIF dne 21. března 2017, vzata na vědomí Dozorčí radou SZIF dne 13. dubna 2017 a schválena MZe dne 28. dubna 2017.

Společná zemědělská politika

Zdroje

• Zůstatek na účtech Společné zemědělské politiky

Po zpracování účetní závěrky za rok 2016 byl vykázán zůstatek finančních prostředků na účtech SZP ve výši 4 180 711 tis. Kč, o který se navýšil rozpočet v roce 2017 takto:

Zůstatky na účtech Společné zemědělské politiky k 1. 1. 2017

Přímé platby	– ČR část o	251 tis. Kč
	– EU část o	2 594 152 tis. Kč
Společná organizace trhu	– ČR část o	209 189 tis. Kč
	– EU část o	139 130 tis. Kč
Program rozvoje venkova	– ČR část o	309 159 tis. Kč
	– EU část o	928 830 tis. Kč

• Dotace z nespotřebovaných výdajů MZe

Dopisem MZe ze dne 17. února 2017 pod č. j.: 8160/2017-MZE-13212 byly SZIF sděleny dotace z nespotřebovaných výdajů MZe minulých let v celkové výši 14 260 357 tis. Kč, z toho na:

Dotace z nespotřebovaných výdajů MZe minulých let

Přímé platby	– ČR část o	842 473 tis. Kč
	– EU část o	7 725 280 tis. Kč
Společnou organizaci trhu	– ČR část o	50 585 tis. Kč
	– EU část o	46 866 tis. Kč
Společnou organizaci trhu (včelařské produkty)	– ČR část o	820 tis. Kč
	– EU část o	6 284 tis. Kč
Program rozvoje venkova	– ČR část o	1 480 598 tis. Kč
	– EU část o	4 107 451 tis. Kč

Užití zdrojů

• Podpora spotřeby školního mléka

Rozpočet položky byl upraven dle předběžných dodávek podporovaných mléčných výrobků do škol v prvním období školního roku 2016/2017 (září–prosinec 2016).

• Mimořádná opatření v odvětví mléka

Podpora na snížení produkce mléka je poskytována na základě nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1612, ze dne 8. září 2016 o poskytování podpory na snížení produkce mléka. Rozhodující pro stanovení podpory je množství snížení produkce mléka v redukčním období oproti referenčnímu. Referenční a redukční období jsou vždy shodná tříměsíční období v letech jdoucích po sobě, tedy referenční je z roku předchozího a redukční z roku následujícího. Výše této podpory je 14 EUR na 100 kg mléka nedodaného na trh. Předpokládá se, že bude v roce 2017 vyplaceno 32 286 tis. Kč z rozpočtu EU. Z tohoto důvodu byl rozpočet položky navýšen.

• Mimořádná podpora na přizpůsobení (II. balíček)

Toto opatření vychází z nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1613 ze dne 8. září 2016 a nařízení vlády ČR č. 365/2016 Sb., kterým se stanoví mimořádná podpora na přizpůsobení pro producenty mléka a zemědělce v dalších odvětvích živočišné výroby. Podpora je poskytována podle počtu kusů zvířat evidovaných v Integrovaném registru zvířat (IZR) v celkové výši 559 200 tis. Kč. Z této alokované částky bude v roce 2017 vyplaceno cca 302 558 tis. Kč. Od celkové dostupných finančních prostředků byly již odečteny vyplacené prostředky v prosinci 2016. Z výše uvedeného byl rozpočet položky navýšen.

• Odvod finančních dávek z cukru

Rozpočet položky byl upraven dle kurzu stanoveného pro výběr dávek z cukru na rok 2017. A dále na základě požadavku Komise byla částka k převodu části dávek z cukru do správních výdajů SZIF navýšena o přeplatek tradičních vlastních zdrojů ve výši 1 130 tis. Kč, zároveň odvod dávek z cukru do EU byl o přeplatek snížen.

• Intervenční nákup sušeného odstředěného mléka

Předpokládané výdaje na nákup sušeného odstředěného mléka (SOM) budou v roce 2017 činit 52 800 tis. Kč včetně DPH. Předpokládané výdaje na naskladnění, skladování a vyskladnění SOM budou činit celkem 7 440 tis. Kč včetně DPH, z toho 4 610 tis. Kč ze státního rozpočtu a 2 830 tis. Kč z rozpočtu EU. Dle této skutečnosti byl upraven rozpočet položky intervenční nákup SOM. Dále byl upraven rozpočet položky tržby z prodeje, výše splátky zápůjčky na intervenční nákupy a byla přidána položka odvod DPH a refundace části nákladů na intervenční nákupy.

• Podpora propagace zemědělských produktů

Výše rozpočtu na položkách podpory propagace zemědělských produktů vychází z uzavřených smluv s žadateli. Část finančních prostředků z roku 2016 byla oproti předpokladu vyplacena až počátkem roku 2017. Rozpočet položky byl dle této skutečnosti navýšen.

• Rezerva SOT

V rámci SOT – část EU došlo v návrhu I. změny rozpočtu SZP k vytvoření rezervy SOT, která zahrnuje nevyužité prostředky předchozích let – zůstatek na účtech SOT z roku 2016 a nespotřebované výdaje MZe minulých let.

Marketing

K 31. prosinci 2016 byl na účtech marketingu vykázán zůstatek finančních prostředků ve výši 216 688 tis. Kč, který byl v souladu s ustanovením § 6a odst. 4 zákona č. 256/2000 Sb. převeden do roku 2017 na provádění marketingových činností.

Správní výdaje

Zdroje správních výdajů SZIF na rok 2017 byly navýšeny o zůstatek na účtech správních výdajů z roku 2016 ve výši 211 033 tis. Kč představující zejména finanční prostředky určené na rozvoj informačního systému SZIF. V rámci návrhu I. změny rozpočtu správních výdajů byla zpřesněna výše rozpočtu na položce podíl na dávkách z cukru a položce Technická pomoc PRV a OP Rybářství (OPR). Dále byl zařazen rozpočet na položku neinvestiční transfery ze zahraniční týkající se nové spolupráce na mezinárodním podporném twinningovém projektu EU pro Moldavsko.

Navrhované změny oproti rozpočtu SZIF na rok 2017 schválenému Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR představovaly celkové zvýšení zdrojů a jejich užití na SZP o **18 232 339 tis. Kč** a marketingovou činnost na **216 688 tis. Kč**. Současně se zvýšily zdroje a jejich užití na správní výdaje o **252 447 tis. Kč**. Uvedené zvýšení zdrojů a jeho čerpání nemělo dopad do SR.

Druhá změna rozpočtu

II. změna rozpočtu SZIF na rok 2017 byla projednána a schválena Poradou vedení SZIF dne 8. srpna 2017, vzata na vědomí Dozorčí radou SZIF dne 23. srpna 2017 a schválena MZe dne 8. září 2017.

Společná zemědělská politika

• Podpora soukromého skladování

Z důvodu změny chování žadatele v průběhu roku 2017, tj. masivního vyskladňování SOM i za cenu 10% snížení podpory, bude třeba na tuto podporu dle odhadu v roce 2017 vyplatit celkem 6 200 tis. Kč z rozpočtu EU. Z rozpočtu ČR nebudou na toto opatření čerpány žádné finanční prostředky. V roce 2017 dle kvalifikovaného odhadu podpory na soukromé skladování vepřového masa a cukru nejpravděpodobněji neproběhnou, prostředky uvažované na tato opatření byly využity na soukromé skladování mlékárenských výrobků. Rozpočet položky byl podle výše uvedených skutečností upraven.

• Podpora propagace zemědělských produktů

Rozpočet byl upraven z důvodu zpřesnění částek vyplývajících z žádostí o platby předkládaných žadateli, se kterými má SZIF uzavřenou smlouvu, ve 3. čtvrtletí roku 2017. Maximální částky, které mohou být vyplaceny,

jsou uvedeny ve smlouvě a vycházejí z rozhodnutí EK o schválení programu, žadatel však může čerpat méně.

- **Intervenční nákup mlékárenských výrobků**

Vzhledem ke změně vývoje trendu na trhu s mlékem dochází ke stabilizaci ceny másla a k nastartování stabilizace tržní ceny SOM. Je pravděpodobné, že do září tohoto roku k realizaci intervenčního nákupu másla nedojde. Z tohoto důvodu byl rozpočet snížen. Dle těchto skutečností byla upravena výše splátky zápůjčky na intervenční nákupy.

Správní výdaje

V rámci návrhu II. změny rozpočtu správních výdajů byl ve zdrojích navýšen rozpočet programu Twinning out v souvislosti se smlouvou o spolupráci na mezinárodním podpůrném twinningovém projektu EU pro Moldavsko.

Navrhované změny oproti I. změně rozpočtu SZIF na rok 2017 představovaly celkové zvýšení zdrojů a jejich užití pouze **na správní výdaje o 804 tis. Kč**. Uvedené zvýšení zdrojů a jeho čerpání nemělo dopad do Státního rozpočtu.

Třetí změna rozpočtu

III. změna rozpočtu SZIF na rok 2017 byla projednána a schválena Poradou vedení SZIF dne 24. října 2017, vzata na vědomí Dozorčí radou SZIF dne 15. listopadu 2017 a schválena MZe dne 29. listopadu 2017.

Společná zemědělská politika

- **Podpora spotřeby školního mléka**

Rozpočet položky byl upraven dle dodávek podporovaných mléčných výrobků do škol v prvním a ve druhém období školního roku 2016/2017 (září–prosinec 2016 a leden–březen 2017) a předběžných dodávek podporovaných mléčných výrobků do škol ve třetím období školního roku (duben–červen 2017).

- **Podpora pro předběžně uznané skupiny producentů ovoce a zeleniny**

Rozhodující pro stanovení podpory je výše obchodované produkce seskupení. Rozpočet položky byl stanoven na základě obchodované produkce na rok 2016. Vzhledem k nepříznivým klimatickým podmínkám v roce 2016 byla skutečná obchodovaná produkce seskupení nižší než odhadovaná, což v důsledku vede ke snížení vyplacené částky v roce 2017. Z tohoto důvodu byl rozpočet položky snížen.

- **Mimořádná opatření v odvětví ovoce a zeleniny**

Výše podporovaného množství vybraných druhů ovoce a zeleniny pro ČR činila 3 000 tun. Na toto množství byla určena výše podpory pro ČR na rok 2017. Ve skutečnosti však bylo ze strany pěstitelů požadováno pouze 163,44 tun. Rozpočet položky byl proto snížen.

- **Intervenční nákup mlékárenských výrobků a obilovin**

Příjem žádostí na intervenční nákup mlékárenských výrobků byl dne 30. září 2017 ukončen a nebyla doručena žádná nabídka. Rozpočet intervenčního nákupu mlékárenských výrobků byl proto snížen.

Vzhledem k situaci na trhu se v hospodářském roce 2017/2018 nepředpokládá realizace intervenčního nákupu obilovin. Z tohoto důvodu byl rozpočet položky snížen.

Dle těchto skutečností byla upravena výše rozpočtu na položkách zápůjčka na intervenční nákupy, DPH z intervenčních nákupů a splátka zápůjčky na intervenční nákupy.

- **Podpora propagace zemědělských produktů**

Rozpočet byl upraven především v závislosti na změně kurzu CZK/EUR.

- **Ostatní změny SZP**

Dále byl zpřesněn rozpočet položek mimořádná opatření v odvětví mléka a mimořádná podpora na přizpůsobení (II. balíček).

Správní výdaje

V rámci návrhu III. změny rozpočtu správních výdajů došlo ke snížení položek technické pomoci PRV.

Navrhované změny oproti II. změně rozpočtu SZIF na rok 2017 představovaly snížení zdrojů a jejich užití na SZP **o 158 500 tis. Kč** a správní výdaje **o 5 500 tis. Kč**. Uvedené snížení zdrojů a jeho čerpání nemělo dopad do Státního rozpočtu.

Společná zemědělská politika

SZP je nejstarší politikou Evropských společenství. Její základní cíle byly stanoveny již v tzv. Římské smlouvě v roce 1957. SZP se prakticky provádí od roku 1962 a byla za dobu své existence několikrát reformována, naposledy v roce 2013.

V roce 2017 vyplatil SZIF v rámci SZP celkem 35,3 miliardy Kč, z toho se nejvíce na výplatách podílely přímé platby, na které bylo čerpáno 23,17 mld. Kč. SZIF obdržel 29 905 žádostí na SAPS, na celkovou plochu 3,546 mil. ha.

Přímé platby a přechodné vnitrostátní podpory

Přímé platby jsou zemědělcům poskytovány od vstupu ČR do Evropské unie v roce 2004. Během této doby došlo k několika zásadním změnám v oblasti SZP, přičemž poslední reforma z roku 2013 významně změnila strukturu přímých plateb pro období 2015–2020. Mezi cíle reformované SZP v rámci přímých plateb patří větší důraz na šetrný přístup k životnímu prostředí prostřednictvím podpory greeningu či generační obměna na venkově podporovaná poskytnutím příspěvku pro mladé zemědělce. Přímé platby zaujímají největší podíl vyplacených finančních prostředků určených na dotace v zemědělství. Dalším z cílů je stabilizace citlivých komodit, které čelí určitým obtížím a jsou velmi významné z hospodářského, sociálního nebo environmentálního hlediska. Těmto sektorům je vyplácena dobrovolná podpora vázaná na produkci. Současná SZP obsahuje řadu nových prvků, které dosud nebyly v oblasti přímých plateb aplikovány. Mezi ně patřilo v roce 2017 i kritérium aktivního zemědělce, které má za cíl poskytnout platby pouze těm zemědělcům, kteří zemědělské činnosti opravdu vykonávají.

Přímé platby jsou od roku 2015 složeny z několika částí. Největší složku představuje tzv. základní platba a v ČR to bude i nadále do roku 2020 jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS), dalšími složkami jsou platba na greening – zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (tzv. ozelenění), dobrovolná podpora vázaná na produkci poskytovaná citlivým sektorům a platba pro mladé zemědělce. Z národního rozpočtu může ČR až do roku 2020 také vyplácet přechodnou vnitrostátní podporu (PVP), která navazuje na dříve poskytované národní doplňkové platby (Top-Up).

Konkrétní podmínky poskytování přímých plateb upravuje nařízení vlády č. 50/2015 Sb. a č. 112/2008 Sb. na základě přímo aplikovatelných předpisů Evropské unie – nařízení (EU) č. 1307/2013, č. 1306/2013, nařízení Komise (EU) č. 639/2014, č. 641/2014, č. 640/2014 a č. 809/2014.

Směnný kurz pro výplaty přímých plateb je stanoven nařízením Rady vždy k poslednímu směnnému kurzu stanovenému Evropskou centrální bankou před 1. říjnem kalendářního roku. Tento kurz je závazný pro výplaty žádostí podaných v příslušném roce a pro žádosti 2017 činí 25,981 Kč/€.

Celkem bylo v rámci přímých plateb a PVP vyplaceno 23 169 327 tis. Kč, z toho 820 149 tis. Kč ze státního rozpočtu a 22 349 178 tis. Kč z rozpočtu EU.

• *Jednotná platba na plochu (SAPS)*

Žádosti SAPS 2009 až 2014 byly vypláceny na základě nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 a nařízení vlády ČR č. 47/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Od roku 2015 jsou žádosti SAPS vypláceny na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění a nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2017 bylo podáno 29 905 žádostí na celkovou plochu 3 546 080,46 ha. Žádosti byly podávány do 15. května 2017. Sazba dotace byla stanovena na 3 377,73 Kč/ha zemědělské půdy. Výplata žádostí na SAPS probíhala v roce 2017 jedním rozhodnutím, avšak ve 2 etapách. Od 1. listopadu 2017 byla vydávána rozhodnutí a zároveň probíhala výplata zálohy ve výši 70% celkové přiznané částky. Zbýlých 30% platby, tzv. doplatek byl vyplácen od 1. prosince 2017.

Ke dni 31. prosince 2017 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2008 v celkové částce **16 tis. Kč**, 1 žádost z roku 2013 v celkové částce **12 tis. Kč**, 4 žádosti z roku 2014 v celkové

částce **237 tis. Kč**, 33 žádosti z roku 2015 v celkové částce **2 270 tis. Kč**, 1 502 žádosti z roku 2016 v celkové částce **713 802 tis. Kč** a 28 720 žádosti z roku 2017 v celkové částce **11 084 088 tis. Kč**.

• *Oddělená platba za cukr (SSP)*

Podpora se řídí nařízením Rady (ES) č. 73/2009, nařízením Komise (ES) č. 1122/2009 a nařízením vlády ČR č. 45/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Žádosti byly podávány v roce 2014, a to do 15. května 2014. Vyplácení dotace bylo zahájeno 29. ledna 2015. Ke dni 31. prosince 2017 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2013 v celkové částce **404 tis. Kč**.

• *Zvláštní podpora (SS)*

Podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 a nařízení vlády ČR č. 60/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Žádosti byly podávány v roce 2014, a to do 15. května 2014.

Zvláštní podpora na bahnice, popřípadě kozy, pasené na travních porostech

Ke dni 31. prosince 2017 byly **vyplaceny** 2 žádosti z roku 2014 v celkové částce **10 tis. Kč**.

• *Národní doplňková platba k přímým podporám (Top-Up)*

Národní doplňková platba k přímým podporám (žádosti Top-Up 2009 až 2012) byla poskytována na základě nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 a nařízení vlády ČR č. 112/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Ke dni 31. prosince 2017 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2012 v celkové částce **33 tis. Kč**.

• *Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)*

Podpora do roku 2014 vycházela z nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 a nařízení vlády ČR č. 112/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

PVP je přímým nástupcem národní doplňkové platby k přímým podporám, která byla vyplácena v letech 2007–2012.

Žádosti na PVP od roku 2015 vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění, a nařízení vlády ČR č. 112/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a byly letos podávány do 15. května 2017.

Ke dni 31. prosince 2017 bylo **vyplaceno** 26 žádostí z roku 2014 v celkové částce **525 tis. Kč**, 66 žádostí z roku 2015 v celkové částce **2 559 tis. Kč** a 25 757 žádostí z roku 2016 v celkové částce **816 440 tis. Kč**.

Sazby Přechodné vnitrostátní podpory pro rok 2017

Komodita	Jednotka	Sazba v Kč/jednotka	Počet jednotek
Zemědělská půda	ha	159,25	3 542 214,06
Přezvýkavci	VDJ	85,65	978 083,70
Chmel	ha	4 370,55	5 440,45
Škrob	t	1 449,39	26 006,12
Krávy bez tržní produkce mléka	VDJ	100,93	216 670,40
Ovce, kozy	VDJ	50,43	22 433,55

• *Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (Greening)*

Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí legislativně vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění a jejich prováděcích předpisů, a dále pak z nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Termín pro podání žádosti byl do 15. května 2017.

Na tuto platbu bylo v roce 2017 podáno 29 905 žádostí na celkovou plochu 3 546 080,46 ha. Sazba byla stanovena na 1 853,35 Kč/ha zemědělské půdy.

Ke dni 31. prosince 2017 bylo **vyplaceno** 109 žádostí z roku 2015 v celkové částce **38 071 tis. Kč** a 29 489 žádostí z roku 2016 v celkové částce **6 718 399 tis. Kč**.

• *Platba pro mladé zemědělce*

Platba pro mladé zemědělce legislativně vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění a jejich prováděcích předpisů, a dále pak z nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Termín pro podání žádosti byl do 15. května 2017.

Na tuto platbu bylo podáno 4 288 žádostí. Při podání žádosti žadatel výměru nedeklaruje, neboť tato platba se vyplácí na výměru, na kterou byla poskytnuta jednotná platba na plochu (platba je tedy závislá na výsledku administrace žádosti o jednotnou platbu na plochu), přičemž maximální výměra činí 90 ha zemědělské půdy. Sazba byla stanovena na 844,43 Kč/ha.

Ke dni 31. prosince 2017 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2015 v celkové částce **3 tis. Kč** a 3 930 žádostí z roku 2016 v celkové částce **64 192 tis. Kč**.

• *Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS)*

Podpory vycházejí z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění, a nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Žádosti byly podávány do 15. května 2017.

Podpora na produkci brambor určených pro výrobu škrobu

Na tuto podporu bylo v roce 2017 podáno 307 žádostí na celkový počet 5 943,63 ha. Sazba dotace byla stanovena na 13 743,06 Kč/ha. V rámci opatření Dobrovolná podpora vázaná na produkci brambor určených pro výrobu škrobu bylo za žádosti podané v roce 2016 ke dni 31. prosince 2017 **vyplaceno** 275 žádostí v celkové částce **82 465 tis. Kč**.

Podpora na produkci chmele

Na tuto podporu bylo v roce 2017 podáno 117 žádostí na celkový počet 5 123,14 ha. Sazba dotace byla stanovena na 15 965,20 Kč/ha.

Ke dni 31. prosince 2017 bylo **vyplaceno** 115 žádostí z roku 2016 v celkové částce **83 767 tis. Kč**.

Podpora na produkci ovocných druhů s velmi vysokou pracností

Na tuto podporu bylo v roce 2017 podáno 285 žádostí na celkový počet 5 311,36 ha. Sazba dotace byla stanovena na 12 932,59 Kč/ha.

Ke dni 31. prosince 2017 byly **vyplaceny** 2 žádosti z roku 2015 v celkové částce **208 tis. Kč** a 242 žádostí z roku 2016 v celkové částce **68 195 tis. Kč**.

Podpora na produkci ovocných druhů s vysokou pracností

Na tuto podporu bylo v roce 2017 podáno 298 žádostí na celkový počet 3 407,57 ha. Sazba dotace byla stanovena na 7 940,85 Kč/ha.

Ke dni 31. prosince 2017 byly **vyplaceny** 2 žádosti z roku 2015 v celkové částce **48 tis. Kč** a 264 žádostí z roku 2016 v celkové částce **26 761 tis. Kč**.

Podpora na produkci konzumních brambor

Na tuto podporu bylo v roce 2017 podáno 615 žádostí na celkový počet 10 070,96 ha. Sazba dotace byla stanovena na 4 776,85 Kč/ha. V rámci opatření Dobrovolná podpora vázaná na produkci konzumních brambor bylo za žádosti podané v roce 2016 ke dni 31. prosince 2017 **vyplaceno** 607 žádostí v celkové částce **49 012 tis. Kč**.

Podpora na produkci zeleninových druhů s velmi vysokou pracností

Na tuto podporu bylo v roce 2017 podáno 299 žádostí na celkový počet 7 237,00 ha. Sazba dotace byla stanovena na 11 462,28 Kč/ha.

Ke dni 31. prosince 2017 byly **vyplaceny** 2 žádosti z roku 2015 v celkové částce **127 tis. Kč** a 286 žádostí z roku 2016 v celkové částce **84 075 tis. Kč**.

Podpora na produkci zeleninových druhů s vysokou pracností

Na tuto podporu bylo v roce 2017 podáno 132 žádostí na celkový počet 3 236,07 ha. Sazba dotace byla stanovena na 4 083,80 Kč/ha.

Ke dni 31. prosince 2017 bylo **vyplaceno** 109 žádostí z roku 2016 v celkové částce **13 466 tis. Kč**.

Podpora na produkci cukrové řepy

Na tuto podporu bylo v roce 2017 podáno 889 žádostí na celkový počet 66 180,24 ha. Sazba dotace byla stanovena na 6 540,43 Kč/ha. Ke dni 31. prosince 2017 byly **vyplaceny** 3 žádosti z roku 2015 v celkové částce **573 tis. Kč**, 385 žádostí z roku 2016 v celkové částce **154 398 tis. Kč** a 497 žádostí z roku 2017 v celkové částce **307 253 tis. Kč**.

Podpora na produkci bílkovinných plodin

Na tuto podporu bylo v roce 2017 podáno 3 659 žádostí na celkový počet 146 135,33 ha bílkovinných plodin. Sazba dotace byla stanovena na 2 989,64 Kč/ha bílkovinných plodin. Ke dni 31. prosince 2017 byly **vyplaceny** 3 žádosti z roku 2015 v celkové částce **302 tis. Kč** a 3 163 žádostí z roku 2016 v celkové částce **432 728 tis. Kč**.

Podpora na chov telete masného typu

Na tuto podporu bylo v roce 2017 podáno 6 019 žádostí na celkový počet 73 678,80 VDJ (1 tele = 0,4 VDJ). Sazba dotace byla stanovena na 8 560,25 Kč/VDJ. Ke dni 31. prosince 2017 bylo **vyplaceno** 8 žádostí z roku 2015 v celkové částce **517 tis. Kč** a 5 606 žádostí z roku 2016 v celkové částce **645 879 tis. Kč**.

Podpora na chov krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka

Na tuto podporu bylo v roce 2017 podáno 1 823 žádostí na celkový počet 361 419,00 VDJ (1 dojnice starší 24 měsíců = 1 VDJ, mladší 24 měsíců včetně = 0,6 VDJ). Sazba dotace byla stanovena na 3 597,20 Kč/VDJ. Ke dni 31. prosince 2017 byly **vyplaceny** 2 žádosti z roku 2015 v celkové částce

314 tis. Kč, 1 296 žádostí z roku 2016 v celkové částce **680 877 tis. Kč** a 647 žádostí z roku 2017 v celkové částce **727 694 tis. Kč**.

Podpora na chov bahnice nebo na chov kozy

Na tuto podporu bylo v roce 2017 podáno 2 893 žádostí na celkový počet 21 656,00 VDJ (1 bahnice/koza = 0,15 VDJ). Sazba dotace byla stanovena na 3 402,87 Kč/VDJ. Ke dni 31. prosince 2017 bylo **vyplaceno 7** žádostí z roku 2015 v celkové částce **134 tis. Kč** a 2 700 žádostí z roku 2016 v celkové částce **70 542 tis. Kč**.

Kompensace finanční disciplíny (KFD)

V roce 2017 byla Kompensace finanční disciplíny vyplácena na základě prováděcího nařízení Komise (EU) 2016/2073, v platném znění, a nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů, bylo odesláno celkem 18 133 rozhodnutí s přiznanou výší kompenzace. **Celková částka k vrácení činila 298 339 tis. Kč**.

Ostatní výdaje

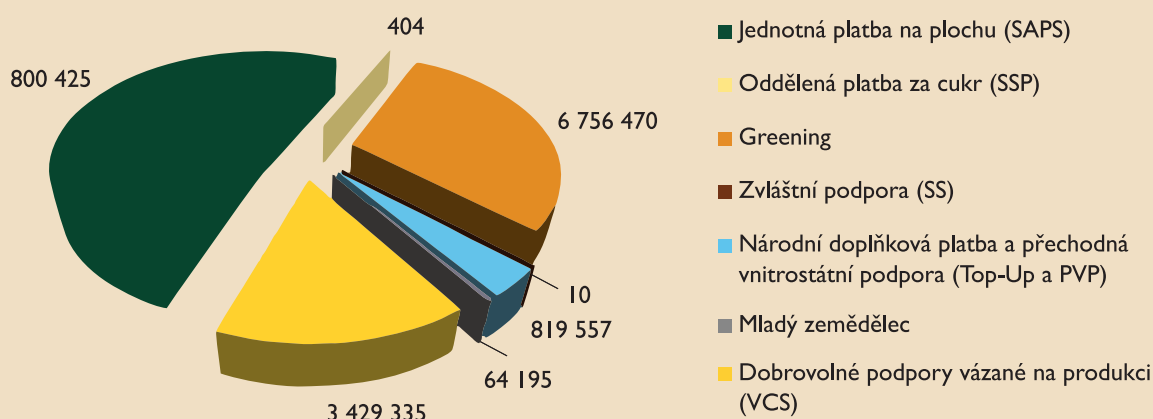
Dle nařízení Komise (ES) č. 1848/2006, bylo do správních výdajů **převedeno 20 %** z vrácených prostředků, tj. **592 tis. Kč**.

Celkový přehled vyplacených prostředků na přímé platby a přechodné vnitrostátní podpory v roce 2017

Přímé platby		Počet vyplacených žádostí	Finanční prostředky vyplacené v roce 2017 (v tis. Kč)		
			ČR	EU	Celkem
SAPS	žádosti 2008	1	0	16	16
	žádosti 2013	1	0	12	12
	žádosti 2014	4	0	237	237
	žádosti 2015*	33	0	2 270	2 270
	žádosti 2016*	1 502	0	713 802	713 802
	žádosti 2017*	28 720	0	11 084 088	11 084 088
	SAPS celkem	30 273	0	11 800 425	11 800 425
SSP	žádosti 2013	1	0	404	404
	SSP celkem	1	0	404	404
SS	žádosti 2014	2	0	10	10
	SS celkem	2	0	10	10
Top-Up a PVP	žádosti 2012	1	33	0	33
	žádosti 2014	26	525	0	525
	žádosti 2015	66	2 559	0	2 559
	žádosti 2016*	25 757	816 440	0	816 440
	Top-Up a PVP celkem	25 850	819 557	0	819 557
Greening	žádosti 2015*	109	0	38 071	38 071
	žádosti 2016*	29 489	0	6 718 399	6 718 399
	Greening celkem	29 598	0	6 756 470	6 756 470
Mladý zemědělec	žádosti 2015*	1	0	3	3
	žádosti 2016*	3 930	0	64 192	64 192
	Mladý zemědělec celkem	3 931	0	64 195	64 195
VCS	žádosti 2015*	29	0	2 221	2 221
	žádosti 2016*	15 048	0	2 392 167	2 392 167
	žádosti 2017*	1 144	0	1 034 947	1 034 947
	VCS celkem	16 221	0	3 429 335	3 429 335
Přímé platby celkem		105 876	819 557	22 050 839	22 870 396

* Zdroje z finanční obálky na nové programové období

Finanční prostředky na přímé platby v roce 2017 (v tis. Kč)

Společná organizace trhu (SOT)

Společné organizace trhů aplikuje EU u vybraných zemědělských komodit, u nichž závazným způsobem stanovuje některé podmínky výroby a obchodu a podporuje je některými intervenčními zásahy, dotacemi, licenční politikou při dovozu a vývozu zemědělských komodit z a do třetích zemí, úpravou obchodních podmínek apod. Cílem je minimalizovat výkyvy v nabídce jednotlivých komodit a tím i v cenách placených zemědělcům a rovněž stabilizovat ceny pro konečného spotřebitele.

Celkem bylo v rámci SOT vynaloženo 1 177 270 tis. Kč, z toho 543 555 tis. Kč ze státního rozpočtu a 633 715 tis. Kč z rozpočtu EU.

Informace o směnném kurzu

Na základě nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 907/2014, v platném znění a některých dalších nařízení pro jednotlivá opatření a podpory poskytované v rámci SOT je stanovena tzv. rozhodná skutečnost, ke které se váže použití platného směnného kurzu mezi € a Kč (povinně použitelný směnný kurz je obvykle kurz stanovený Evropskou centrální bankou před dnem rozhodné skutečnosti). Např. rozhodnou skutečností v případě intervenčních nákupů je datum obdržení platné nabídky k intervenčnímu nákupu podatelnou SZIF (č. 36 písm. a) nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 907/2014, v platném znění, u vývozních subvencí den přijetí celního prohlášení. Konkrétní směnný kurz je pro každou žádost o jednotlivé druhy podpor nebo pro každou nabídku produktů jiný.

Finanční podpory

Podpora spotřeby školního mléka

Podpora spotřeby mléka a vybraných mléčných výrobků žáky byla do školního roku 2016/2017 v ČR poskytována v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU)

č. 1308/2013 a nařízením Komise (ES) č. 657/2008, v platném znění a nařízení vlády ČR č. 205/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V roce 2017 bylo na podporu spotřeby školního mléka **vyplaceno** za 3 období školního roku 2016/2017 celkem **56 128 tis. Kč**.

Zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvádění na trh

Poskytování dotací chovatelům včel se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, prováděcím nařízením Komise (EU) 2015/1368, nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/1366, v platném znění a nařízením vlády ČR č. 197/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Na opatření bylo v roce 2017 **vyplaceno** celkem **67 577 tis. Kč**.

Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny a Podpora pro předběžně uznané skupiny producentů ovoce a zeleniny

Podpory jsou administrovány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, prováděcím nařízením Komise (EU) č. 543/2011, v platném znění a nařízením vlády ČR č. 318/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2017 bylo evidováno 21 uznaných organizací producentů a 1 nadnárodní organizace producentů, celkem byla **vyplacena** částka ve výši **83 283 tis. Kč**.

V roce 2017 byla vyplacena podpora 2 seskupením producentů. V rámci této podpory bylo **vyplaceno** celkem **2 359 tis. Kč**.

Mimořádná opatření v odvětví ovoce a zeleniny

V souvislosti s ruským zákazem dovozu některých produktů, včetně ovoce a zeleniny prodloužila v roce 2016 Evropská komise opatření, poskytující pěstitelům ovoce a zeleniny mimořádné podpory. Podpora je administrována v souladu s nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/921, nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, prováděcím nařízením Komise (EU) č. 543/2011, v platném znění a nařízením vlády ČR č. 318/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V rámci této podpory bylo **vyplaceno** celkem **253 tis. Kč**.

- **Mimořádná opatření v odvětví mléka**

Podpora na snížení produkce mléka je poskytována na základě nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1612, v platném znění. Rozhodující pro stanovení podpory je množství snížení produkce mléka v redukčním období oproti referenčnímu. Referenční a redukční období jsou vždy shodná tříměsíční období v letech jdoucích po sobě, tedy referenční je z roku předchozího a redukční z roku následujícího. Podpora byla **vyplacena** ve výši **32 266 tis. Kč**.

- **Mimořádná podpora na přizpůsobení (II. balíček)**

Mimořádná podpora na přizpůsobení pro producenty mléka a zemědělce v dalších odvětvích živočišné výroby byla vyplácena v letech 2016 a 2017, a to v souladu s nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1613 a nařízením vlády ČR č. 365/2016 Sb., v platném znění. Cílem této podpory byla pomoc producentům mléka a zemědělcům v dalších odvětvích živočišné výroby kompenzovat klesající výkupní ceny vlivem pokračujícího ruského embarga a zamezit tak prohloubení narušení trhů. V roce 2017 byly vyplaceny zbývající finanční prostředky ve výši **302 543 tis. Kč** z celkového množství 559 130 tis. Kč (v roce 2016 bylo vyplaceno 256 587 tis. Kč).

- **Ovoce a zelenina do škol**

Podpora je administrována v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v platném znění, prováděcím nařízením Komise (EU) 2016/248, nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/247 a nařízením vlády ČR č. 478/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2017 bylo na dodávky produktů a související náklady včetně doprovodných opatření **vyplaceno** celkem **197 843 tis. Kč**.

- **Podpora soukromého skladování mléčných výrobků**

Evropská Komise vyhlásila prováděcím nařízením Komise (EU) 2016/224, v platném znění prodloužení termínu pro podávání žádostí o soukromé skladování másla a SOM do

30. září 2016. Režim soukromého skladování SOM byl dále prodloužen prováděcím nařízením Komise (EU) 2016/1619, v platném znění do 28. února 2017. Podpory pro žádosti přijaté do 28. února 2017 jsou dále poskytovány na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 a nařízení Komise (ES) č. 826/2008, v platném znění.

Celkem bylo tedy v roce 2017 **vyplaceno** na podporu soukromého skladování SOM **6 176 tis. Kč**. Vzhledem ke smluvnímu skladovacímu období dojde k čerpání finančních prostředků na poslední uzavřenou smlouvu během finančního roku 2018.

Dotace a odvody

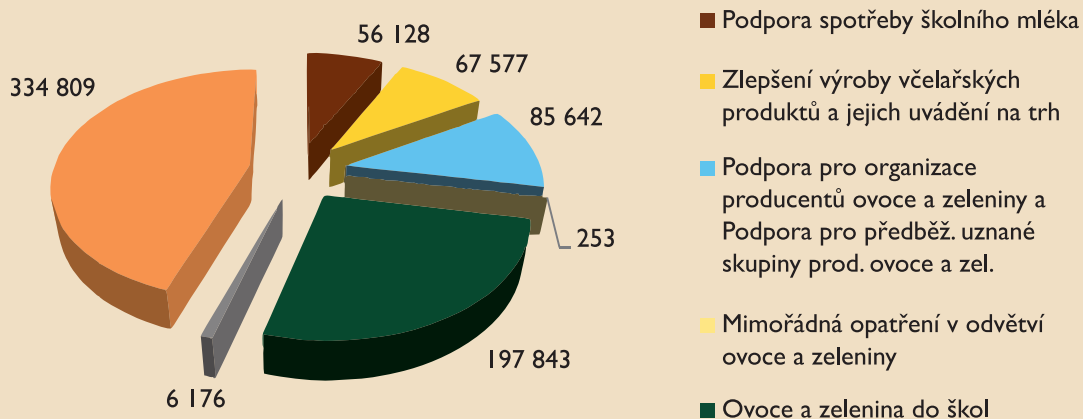
- **Odvod finančních dávek a poplatků z přebytku z výroby cukru**

Výběr výrobních dávek z cukru a poplatků z přebytku z výroby cukru provádí SZIF dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v platném znění. Výrobní dávka je nařízením Rady (EU) č. 1370/2013, v platném znění, stanovena na 12 €/t cukru podléhajícího kvótám. Platbu výrobní dávky odvádí každý cukrovarnický podnik z kvóty cukru přidělené pro daný hospodářský rok.

Do konce února 2017 vybral SZIF od cukrovarnických podniků částku 120 771 tis. Kč za celou kvótu 372 459 tun cukru. Na základě požadavku Komise byla částka k převodu části dávek z cukru do správních výdajů SZIF (20%) navýšena o přeplatek tradičních vlastních zdrojů ve výši 1 130 tis. Kč, zároveň odvod dávek z cukru do EU (80%) byl o přeplatek snížen. Z uvedeného důvodu zůstalo z částky 120 771 tis. Kč na účtu SZIF 25 284 tis. Kč a 95 487 tis. Kč bylo odvedeno na účet EK.

V roce 2017 činil poplatek z přebytku 15 tis. Kč za cukr vyrobený nad kvótu v hospodářském roce 2015/2016. Do EU bylo odvedeno 12 tis. Kč a na správní výdaje bylo převedeno 3 tis. Kč. Celkem bylo v roce 2017 **vybráno 120 786 tis. Kč, z toho 95 499 tis. Kč bylo odvedeno do EU a 25 287 tis. Kč převedeno na správní výdaje**.

Finanční podpory (v tis. Kč)

- *Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic a Podpora na investice v rámci SOT s vínem*

Podpory vycházejí z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízení Komise (ES) č. 555/2008, v platném znění a nařízení vlády ČR č. 142/2014 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V roce 2017 bylo **vyplaceno** celkem **110 374 tis. Kč** na 283,3 ha restrukturalizované výměry a na podporu na investice v rámci SOT s vínem **vyplaceno** celkem **28 981 tis. Kč** na 97 žádostí.

Intervenční nákupy a související výdaje

- *Intervenční nákup mlékárenských výrobků*

Vzhledem k vývoji tržních cen v EU a ČR **nebyl** v roce 2017 intervenční nákup másla a SOM uskutečněn.

- *Intervenční skladování mlékárenských výrobků*

Intervenční skladování másla a SOM probíhá v souladu s nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 906/2014 a nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 907/2014, v platném znění. Vzhledem k nulovým počátečním zásobám másla a neuskutečnění intervenčního nákupu v roce 2017 nevznikly žádné náklady v souvislosti s jeho skladováním. Během roku 2016 bylo postupně nakoupeno a uskladněno u čtyř skladovatelů 3 302,5 t SOM, které bylo dále skladováno během roku 2017. Celkem bylo za skladování SOM v roce 2017 **vyplaceno 4 963 tis. Kč**.

- *Splátka zápůjčky na intervenční nákupy*

V roce 2017 byla splacena zápůjčka Ministerstva financí na intervenční nákupy ve výši **87 300 tis. Kč**.

Podpora propagace zemědělských produktů

V roce 2017 byly realizovány následující propagační programy: propagace spotřeby mléka, propagace chráněných zeměpisných označení původu II a propagace mléčných výrobků ve třetích zemích. U programu propagace kvalitních mléčných výrobků byla provedena výplata zůstatku.

- *Propagace spotřeby mléka – Bílé plus. Mléko a mléčné výrobky, velké plus pro vás*

Tento program vychází z nařízení Komise (ES) č. 501/2008 a rozhodnutí Komise C(2013) 7297. Žadatelem o podporu byla Agrární komora ČR. V roce 2017 program zahrnoval následující propagační aktivity: PR aktivity (komunikace s médii, vydávání tiskových zpráv, články v tisku), Internet (webové stránky, Facebook). Celkem byly v roce 2017 **vyplaceny** finanční prostředky ve výši **1 179 tis. Kč**.

- *Propagace chráněných zeměpisných označení původu II – Kvalita z Evropy – chuť s příběhem*

Program byl administrován na základě nařízení Komise (ES) č. 501/2008 Během a rozhodnutí Komise C(2015) 2493 a jeho realizace započala 17. července 2015. Žadatelem o podporu byla Potravinářská komora ČR.

V roce 2017 byly realizovány tyto propagační aktivity: internetové stránky, PR komunikace, semináře pro spotřebitele a spotřebitelská sdružení, roadshow, online

komunikace, účast na veletrhu, praktické semináře a workshopy, reklamní spoty v TV, product placement, tisková inzerce. V roce 2017 byly **vyplaceny** finanční prostředky ve výši **30 606 tis. Kč**.

- *Propagace kvalitních evropských mléčných výrobků*

Program byl administrován na základě nařízení Komise (ES) č. 501/2008 a rozhodnutí Komise C(2013) 2261. Žadatelem o podporu byl Českomoravský svaz mlékárenský. Celkem byly v roce 2017 čerpány finanční prostředky ve výši **9 674 tis. Kč**.

- *Propagace mléčných výrobků ve třetích zemích*

Program byl administrován na základě nařízení Komise (ES) č. 501/2008 a rozhodnutí Komise C(2015) 7704. Žadatelem o podporu byl Českomoravský svaz mlékárenský. V roce 2017 byly realizovány následující propagační aktivity: webové stránky, účast na výstavách a veletrzích, mlékařská konference, reklama v tisku a venkovní reklama. Celkem byly v roce 2017 čerpány finanční prostředky ve výši **35 539 tis. Kč**.

Ostatní výdaje související se SOT

- *Ostatní výdaje*

Do správních výdajů bylo dle nařízení Komise (ES) č. 1848/2006 **převáděno** 20% z vrácených prostředků, tj. **9 tis. Kč**.

Program rozvoje venkova včetně Horizontálního plánu rozvoje venkova

Politika Evropské unie pro rozvoj venkova byla zavedena coby druhý pilíř SZP během reformy v rámci tzv. „Agendy 2000“. Tato politika je financována z prostředků EZFRV. Pro období 2014–2020 bylo v rámci nové politiky pro rozvoj venkova vymezeno šest priorit:

- podpora předávání znalostí a inovací v zemědělství a lesnictví (rozvoj znalostní základny ve venkovských oblastech; posílení vazeb mezi zemědělstvím, lesnictvím a odvětvím výzkumu);
- posílení životaschopnosti všech druhů zemědělské činnosti, podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů;
- podpora organizace potravinového řetězce, dobrých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství;
- obnova, zachování a posílení ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím (biologická rozmanitost, vody a půda);
- podpora účinného využívání zdrojů (voda, energie) a podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství (využívání obnovitelné energie, snížení emisí skleníkových plynů, zachycování a ukládání uhlíku);
- podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje (usnadnění vytváření pracovních míst, podpora místního rozvoje, zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím).

Celkem bylo na Program rozvoje venkova vynaloženo 10 941 646 tis. Kč, z toho 3 764 819 tis. Kč ze státního rozpočtu a 7 176 827 tis. Kč z rozpočtu EU.

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013

Program rozvoje venkova (PRV) České republiky na období 2007–2013 byl realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, nařízení Komise (EU) č. 65/2011, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009, nařízení Komise (ES) č. 800/2008, nařízení Komise (ES) č. 1974/2006, nařízení Komise (ES) č. 1848/2006, nařízení Komise (ES) č. 1320/2006, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 885/2006, nařízení Komise (ES) č. 883/2006, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 53/2009 Sb., nařízení vlády ČR č. 147/2008 Sb., ve znění

pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 239/2007 Sb., nařízení vlády ČR č. 79/2007 Sb., nařízení vlády ČR č. 75/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a rozhodnutí Rady 2006/144/ES.

Projektová opatření Programu rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013

V roce 2017 již žádné kolo ani průběžný příjem žádostí o dotaci z PRV České republiky na období 2007–2013 neprobíhal, protože Program byl s koncem roku 2015 ukončen. SZIF ale i nadále pokračuje s realizací ex-post kontrol, administruje hlášení o změnách a uskutečnilo se také několik kontrol a auditů ze strany BDO, Nejvyššího kontrolního úřadu, Evropské komise, Evropského účetního dvora.

Externí auditní činnosti v roce 2017 v rámci PRV 2007–2013

Subjekt	Identifikace auditu/kontroly	Termín realizace
BDO	Audit podle nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 907/2014 Státního zemědělského intervenčního fondu – platební agentury akreditované k provádění opatření Společné zemědělské politiky financovaných z EZZF a EZFRV za finanční rok od 16. 10. 2015 do 15. 10. 2016	25. 1. 2017
NKÚ	Kontrola NKÚ č. 17/06 Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu vynaložené na podporu lesnictví	30. 1.–27. 7. 2017
	Kontrola NKÚ č. 17/26 – „Peněžní prostředky určené na opatření Spolupráce v rámci Programu rozvoje venkova ČR na období 2014–2020“	12. 9. 2017
EK	Šetření č. RD1/2017/802/CZ týkající se PRV 121 Modernizace zemědělských podniků, 123 Přidávání hodnoty zemědělským a lesnickým produktům, 125 Infrastruktura související s rozvojem a přizpůsobením zemědělství a lesnictví	13. 3.–17. 3. 2017
EÚD	AM EÚD DAS 2017 práce Certifikačního subjektu rozvojem a přizpůsobením zemědělství a lesnictví	17. 10.–20. 10. 2017

Administrace změn projektových opatření Programu rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013

V roce 2017 bylo na RO SZIF doručeno celkem 224 Hlášení o změnách. Z celkového počtu Hlášení o změnách doručených v roce 2017 bylo nejvíce Hlášení doručeno na RO Hradec Králové a RO České Budějovice.

Z hlediska opatření bylo nejvíce Hlášení předloženo na opatření IV.2.1. Realizace projektů spolupráce a to celkem 91 Hlášení (tj. 40 %). Druhým nejvíce zatíženým opatřením z hlediska změn je opatření IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie, na které bylo předloženo 44 Hlášení (tj. 20 %).

Celkem bylo za rok 2017 nahlášeno cca 350 změn. Změny se většinou týkaly základních údajů a finančních a technických parametrů projektu.

Dle průměrného počtu dnů administrace Hlášení o změnách lze konstatovat, že termíny administrace Hlášení jsou dodržovány. Hlášení je administrováno v průměru 21 dnů, z toho na RO SZIF připadá 9 dnů a na CP SZIF 12 dnů.

Neprojektová opatření Programu rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013

Směnný kurz pro výplaty neprojektových opatření je kurzem uveřejněným v Úředním věstníku EU k poslednímu dni roku, který předchází roku, za který byla žádost o poskytnutí dotace podána. Tento kurz, kterým se stanoví sazby pro žádosti přijaté v roce 2017, činí 27,021 Kč/€.

Podpory v rámci PRV České republiky na období 2007–2013 byly poskytovány prostřednictvím následujících neprojektových opatření:

- Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA),
- Platby v rámci NATURA 2000 na zemědělské půdě,
- Agroenvironmentální opatření (AEO),
- Zalesňování zemědělské půdy,
- Platby v rámci NATURA 2000 v lesích,
- Lesnicko-environmentální platby,
- Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ).

- **Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA)**

Žádost o dotaci na Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech je součástí Jednotné žádosti. V roce 2017 se žádosti podávaly v rámci PRV na období 2014–2020.

- **Platby v rámci NATURA 2000 na zemědělské půdě**

Žádost o dotaci v rámci opatření NATURA 2000 na zemědělské půdě je součástí Jednotné žádosti. V roce 2017 se žádosti podávaly v rámci PRV na období 2014–2020.

- **Agroenvironmentální opatření (AEO)**

V roce 2017 již nebylo možné podat žádost o zařazení do AEO v rámci PRV České republiky na období 2007–2013 na standardní pětiletý závazek dle nařízení vlády ČR č. 79/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ale dobíhají stávající závazky.

Žádost o dotaci v rámci AEO je součástí Jednotné žádosti. V roce 2017 bylo podáno celkem 566 žádostí o dotaci.

- **Zalesňování zemědělské půdy**

Žádosti o dotaci na péči o lesní porost a náhradu za ukončení zemědělské výroby byly přijímány do 15. května 2017. Dotace na péči o lesní porost se poskytuje po dobu 5 kalendářních let a náhrada za ukončení zemědělské činnosti po dobu 10 kalendářních let počínaje rokem následujícím po roce zalesnění. V roce 2017 bylo přijato celkem 1 402 žádostí o dotaci na péči a náhradu.

- **Platby v rámci NATURA 2000 v lesích**

V termínu do 15. května 2017 bylo na opatření Platby v rámci NATURA 2000 v lesích podáno celkem 25 žádostí o dotaci. Žadatel je do tohoto opatření zařazen na období 20 let a po celou dobu podává každoročně žádost o dotaci.

- **Lesnicko-environmentální platby**

Na opatření Lesnicko-environmentální platby bylo v termínu do 15. května 2017 podáno celkem 73 žádostí o dotaci. Žadatel je do tohoto opatření zařazen na období 20 let a po celou dobu podává každoročně žádost o dotaci.

- **Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)**

V roce 2017 byly Žádosti o proplacení u opatření I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti přijímány v termínu 1. ledna 2017 až 15. února 2017. Celkem bylo přijato 589 žádostí. Žádost o proplacení podávají žadatelé, kteří mají uzavřenu Dohodu o poskytnutí dotace na projekty PRV České republiky na období 2007–2013 (u opatření I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti). Dotace je následně, za předpokladu splnění podmínek pro její poskytnutí, vyplácena každoročně po dobu nejvýše 15 kalendářních let, nejpозději do 70 let věku žadatele. V případě, že se žadatel stane poživitelem starobního důchodu, dotace se počínaje následujícím kalendářním rokem sníží o částku vyplacenou na starobním důchodu za uplynulý kalendářní rok. Maximální

možná výše podpory na žadatele/rok je stanovena na základě Pravidel pro opatření I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti.

Program rozvoje venkova na období 2014–2020

V roce 2017 probíhal příjem žádostí v rámci PRV České republiky na programové období 2014–2020 (PRV 2014+), který je nástrojem pro získání podpory poskytované Evropskou unií z EZFRV.

PRV 2014+ je realizován na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1310/2013, v platném znění a na základě prováděcích nařízení Komise a nařízení Komise v přenesené pravomoci, které souvisí s těmito základními právními akty, dále na základě nařízení vlády ČR č. 72/2015 Sb., nařízení vlády ČR č. 73/2015 Sb., nařízení vlády ČR č. 74/2015 Sb., nařízení vlády ČR č. 75/2015 Sb., nařízení vlády ČR č. 76/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů a nařízení vlády ČR č. 185/2015 Sb., v platném znění. Čerpání finančních prostředků z EZFRV probíhá v souladu s programovým dokumentem na období 2014–2020, který byl schválen vládou České republiky usnesením č. 532 dne 9. července 2014. Evropskou komisí byl tento dokument schválen dne 26. května 2015 pod číslem CCI 2014CZ06RDNP001.

Na PRV 2014+ je celkem alokováno téměř 3,55 miliardy € (cca 96 miliard korun). Z toho jsou 2,3 miliardy € (63 miliard korun) z unijních zdrojů a 1,24 miliard € (33 miliard korun) z českého rozpočtu.

Hlavním cílem programu je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím zejména AEO, dále investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura.

Projektová opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020

V roce 2017 bylo spuštěno 4. a 5. kolo příjmu žádostí o dotaci z PRV 2014+ a pokračoval i kontinuální příjem žádostí na projekty Pozemkových úprav (operace 4.3.1 Pozemkové úpravy). Kontinuální příjem žádostí technické pomoci PRV (opatření 20.1 Podpora na technickou pomoc, mimo Celostátní síť pro venkov (CSV), a opatření 20.2 Podpora pro zřízení a činnost CSV) pokračuje od roku 2015. Od 1. února 2017 do 31. srpna 2017 probíhala na RO SZIF otevřená registrace operace 19.2.1 Podpora provádění operací v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje a příjem pro operaci 19.3.1 Příprava a provádění činností spolupráce místní akční skupiny probíhal na RO SZIF kontinuálně od 1. ledna 2017 do 30. listopadu 2017. Celkem bylo zaregistrováno 7 668 Žádostí o dotaci (projektů) ve výši 16 605 283 tis. Kč. Pokračovala i administrace žádostí podaných v roce 2016.

Administrovaná kola příjmu žádostí o dotaci z Programu rozvoje venkova v roce 2017

Kolo příjmu žádostí	Termín příjmu žádostí	Opatření, podopatření, operace
Kontinuální příjem	od 19. 8. 2015	20.1, 20.2
	od 22. 2. 2016	4.3.1
	1. 2. –30.9.2017*	19.2.1
	1. 1. –30. 11. 2017	19.3.1
2. kolo	3. 5.–23. 5. 2016	1.1.1, 1.2.1, 6.1.1, 6.4.1, 6.4.2, 6.4.3, 8.3.1, 8.4.1, 8.4.2, 8.5.1, 8.5.2, 8.5.3, 8.6.2, 16.2.18.3.1, 8.4.1, 8.4.2, 8.5.1, 8.5.2, 8.5.3, 8.6.2, 16.2.1
3. kolo	11. 10.–31. 10. 2016	4.1.1, 4.2.1, 4.3.2, 8.6.1, 16.1.1, 16.2.2, 16.3.1, 16.4.1, 16.6.1
4. kolo	4. 4.–24. 4. 2017	1.1.1, 1.2.1, 4.3.2, 6.1.1, 6.4.1, 6.4.2, 6.4.3, 8.4.2, 8.5.2, 8.5.3, 8.6.2, 16.2.1, 16.4.1
5. kolo	10. 10.–1. 11. 2017	4.1.1, 4.2.1, 8.3.1, 8.4.1, 8.5.1, 8.6.1, 16.1.1, 16.2.2, 16.3.1, 16.4.1, 16.6.1

* Jedná se o termín otevřené registrace na RO SZIF; podání žádosti na Místní akční skupiny probíhal od 1. 9. 2016.

2. kolo příjmu žádostí

Ve 2. kole příjmu žádostí byly schvalovány žádosti na opatření zaměřené na předávání znalostí a informační akce, rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti, podporu agroturistiky, investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů a Spolupráce (konkrétní operace viz tabulka). Schvalování žádostí 2. kola probíhalo již od prosince 2016. Část žádostí opatření zaměřené na předávání znalostí a informační akce a žádosti operace na podporu vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě byly schváleny v roce 2016. Do konce roku 2016 bylo schváleno celkem 62 žádostí o dotaci. V roce 2017 bylo schváleno 1 094 žádostí o dotaci.

3. kolo příjmu žádostí

Schválení podaných žádostí o dotaci 3. kola probíhá od dubna 2017. Do konce roku 2017 bylo schváleno celkem 2 905 žádostí o dotaci. V tomto kole byly schvalovány žádosti v operacích zaměřených na investice do zemědělských podniků, zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů, lesnickou infrastrukturu, techniku a technologie pro lesní hospodářství, podporu operačních skupin a projektů Evropského inovačního partnerství (EIP), podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh, sdílení zařízení a zdrojů.

4. kolo příjmu žádostí

V rámci 4. kola příjmu žádostí byly přijímány žádosti na opatření zaměřené na předávání znalostí a informační akce

a operace zaměřené na lesnickou infrastrukturu, zahájení činnosti mladých zemědělců, investice do nezemědělských činností, podporu agroturistiky, investice na podporu energie z obnovitelných zdrojů, odstraňování škod způsobených povodněmi, neproduktivní investice v lesích, přeměnu porostů náhradních dřevin, technické vybavení dřevozpracujících provozoven, podporu vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě, horizontální a vertikální spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců (KDR) a místních trhů (konkrétní operace viz tabulky). Do konce roku 2017 bylo schváleno celkem 65 žádostí o dotaci.

5. kolo příjmu žádostí

V 5. kole příjmu žádostí byly přijímány žádosti na investice do zemědělských podniků, zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů, zavádění preventivních opatření v lesích, obnovu lesních porostů po kalamitách, investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin, techniku a technologie pro lesní hospodářství, podporu operačních skupin a projektů EIP, podporu vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh, sdílení zařízení a zdrojů, horizontální a vertikální spolupráci mezi účastníky KDR a místních trhů, horizontální a vertikální spolupráce při udržitelném zajišťování biomasy pro výrobu energie, výrobu potravin a v průmyslových procesech (konkrétní operace viz tabulka). Administrovány a schvalovány budou žádosti 5. kola v roce 2018.

Přehled zaregistrovaných žádostí o dotaci na projektová opatření Programu rozvoje venkova v roce 2017
(počet žádostí a výše dotace platná k datu zaregistrování)

Kolo příjmu žádostí	Opatření, podopatření, operace	Počet žádostí	Dotace (v tis. Kč)
Kontinuální příjem	20.1	54	52 139
	20.2	29	15 953
	4.3.1	121	1 090 631
	19.2.1	1 157	559 777
	19.3.1	5	3 269 357
	Kont. příjem celkem	1 366	4 987 857
4. kolo	1.1.1	45	18 956
	1.2.1	30	13 477
	4.3.2	108	299 438
	6.1.1	478	597 500
	6.4.1	276	420 065
	6.4.2	124	284 245
	6.4.3	13	19 939
	8.4.2	3	13 971
	8.5.2	70	74 450
	8.5.3	11	125 012
	8.6.2	115	133 070
	16.2.1	47	276 949
	16.4.1	6	8 646
	4. kolo celkem	1 326	2 285 718
5. kolo	4.1.1	3 661	5 910 502
	4.2.1	528	1 227 068
	8.3.1	11	42 564
	8.4.1	65	119 103
	8.5.1	109	24 958
	8.6.1	538	282 803
	16.1.1	14	87 123
	16.2.2	36	1 618 150
	16.3.1	13	19 063
	16.4.1	1	374
	16.6.1	0	0
	5. kolo celkem	4 976	9 331 708
Projektová opatření PRV celkem		7 668	16 605 283

Přehled schválených žádostí o dotaci na projektová opatření Programu rozvoje venkova v roce 2017
(počet žádostí a výše dotace platná k datu schválení)

Kolo příjmu žádostí	Opatření, podopatření, operace	Počet žádostí	Dotace (v tis. Kč)
Kontinuální příjem	20.1*	54	59 548
	20.2*	28	20 715
	4.3.1*	91	815 269
	19.2.1	252	86 798
	19.3.1	1	454
	Kont. příjem celkem	426	982 784
2. kolo	1.1.1	38	14 018
	1.2.1	26	13 045
	6.1.1	548	685 000
	6.4.1	172	286 282
	6.4.2	94	233 544
	6.4.3	11	23 202
	8.3.1	12	28 463
	8.4.1	31	56 906
	8.4.2	5	14 958
	8.5.1	45	4 929
	8.5.2	64	57 650
	8.5.3	6	26 437
	8.6.2	42	65 722
	16.2.1**	0	0
	2. kolo celkem	1 094	1 510 156
3. kolo	4.1.1	2 072	2 708 245
	4.2.1	326	633 361
	4.3.2	55	112 275
	8.6.1	421	200 038
	16.1.1	9	62 128
	16.2.2	19	854 388
	16.3.1	3	4 926
	16.4.1	0	0
	16.6.1	0	0
	3. kolo celkem	2 905	4 575 361
4. kolo	1.1.1	33	13 024
	1.2.1	16	7 590
	16.2.1	16	89 117
	4. kolo celkem	65	109 731
Projektová opatření PRV celkem		4 490	7 178 032

* Jedná se rovněž i o schválené žádosti ze zaregistrovaných žádostí v roce 2016

** Schválení žádostí operace 16.2.1 ve 2. kole proběhlo v roce 2016

Administrace změn projektových opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020

Oproti období 2007–2013 je možné Hlášení o změnách podávat až po podpisu Dohody o poskytnutí dotace. Lhůta SZIF na administraci Hlášení o změnách zůstala zachována na 30 dnů (výsledkem je Vyrozmění o administraci Hlášení, případně Výzva k podpisu Dodatku k Dohodě o poskytnutí dotace).

V roce 2017 bylo k žádostem období 2014–2020 předloženo celkem 3 517 Hlášení o změnách, z čehož 1 676 Hlášení (téměř 48%) bylo k žádostem operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků. Hlášení byla předkládána na RO SZIF – 26% v rámci RO Brno, 22% RO České Budějovice. Průměrně bylo Hlášení o změnách administrováno 11 dní a termíny byly vesměs dodržovány.

Žádosti o platbu

Po podpisu Dohody mohli příjemci dotace od 1. srpna 2016 vygenerovat a předvyplnit formulář Žádosti o platbu prostřednictvím Portálu farmáře. Příjem Žádosti o platbu pro žádosti 1. kola byl zahájen 29. srpna 2016, pro žádosti z operace 4.3.1 Pozemkové úpravy od 1. prosince 2016. SZIF proplatil první žádost o platbu z PRV 2014–2020 dne 12. prosince 2016. V roce 2016 bylo zaregistrováno 656 žádostí o platbu z PRV 2014–2020, z toho 26 z nich bylo do 31. prosince 2016 proplaceno v operacích 411, 421, 432 a 861.

V roce 2017 bylo zaregistrováno 2 109 žádostí o platbu z PRV 2014–2020, téměř ve všech operacích PRV, z toho 1 687 z nich bylo do 31. prosince 2017 proplaceno v operacích 1.1.1, 1.2.1, 4.1.1, 4.2.1, 4.3.1, 4.3.2, 6.4.1, 6.4.2, 8.3.1, 8.4.1, 8.4.2, 8.5.1, 8.5.2, 8.6.1, 8.6.2, 16.2.2 a v opatření Technická pomoc. Také byla vyplacena první splátka dotace v operaci 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců, a to 541 příjemcům dotace v celkové částce 328 912 852 Kč.

Přehled jednotlivých projektových opatření:

M01 – Předávání znalostí a informační akce

Účelem opatření je přispět k dosažení konkurenceschopného zemědělství, potravinářství a lesnictví a přispět k zajištění udržitelného hospodaření s přírodními zdroji. Cílem opatření je posílit znalostní základnu a podpořit předávání znalostí v zemědělství, potravinářství a lesnictví.

• Operace 1.1.1 Vzdělávací akce

Vzdělávací akce by se měly zaměřit zejména na zvýšení kvalifikace pracovníků v oblasti zemědělství, potravinářství a lesnictví. Minimální počet účastníků jedné vzdělávací akce je 5 a maximální 20.

• Operace 1.2.1 Informační akce

Informační akce by se měly zaměřit na poskytování a předávání zkušeností v oblastech zemědělství, lesnictví a potravinářství. Minimální počet účastníků jedné akce je 15.

• M04 – Investice do hmotného majetku

Účelem opatření je přispět k dosažení konkurenceschopného zemědělství, potravinářství a lesnictví a také přispět k dosažení udržitelného hospodaření s přírodními zdroji. Opatření má za cíl usnadnit restrukturalizaci a modernizaci zemědělských podniků a posílit tak jejich orientaci na trh, zvýšit míru účasti

na trhu a zemědělskou diverzifikaci a zlepšit životaschopnost podniku.

• Operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků

Investice v živočišné a rostlinné výrobě vedoucí ke snížení výrobních nákladů, modernizaci nebo zlepšení jakosti vyráběných produktů, zvýšení účinnosti využívání výrobních faktorů a snadnějšímu přístupu k novým technologiím s výrazným inovačním potenciálem tam, kde je obnova zásadní pro další činnost.

• Operace 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů

Operace je zaměřena na zvýšení efektivity výroby a celkové konkurenceschopnosti malých a středních podniků v oblasti zpracování zemědělských produktů. Podpora investic do zařízení, která souvisejí se zpracováním zemědělských produktů a uvedením výrobků na trh.

• Operace 4.3.1 Pozemkové úpravy

Provádění pozemkových úprav, kdy dochází k racionálnímu prostorovému uspořádání pozemků vlastníků půdy v daném katastrálním území a podle potřeby také k reálnému vytyčení těchto pozemků v terénu.

• Operace 4.3.2 Lesnická infrastruktura

Podpora výstavby a rekonstrukcí lesních cest vedoucí ke zlepšení kvality či zvýšení jejich hustoty. Investice, které souvisejí s výstavbou, rekonstrukcí lesních cest včetně souvisejících objektů a technického vybavení.

• M06 – Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti

Účelem opatření je přispět k zahájení a rozvoji zemědělské i nezemědělské podnikatelské činnosti na venkově a posílit tak vyvážený územní rozvoj venkovských oblastí. Cílem opatření je napomoci generační obnově v zemědělství a současně usnadnit vstup dostatečně kvalifikovaných zemědělců do odvětví.

• Operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců

Výdaje do živočišné a rostlinné výroby vedoucí ke stimulaci zahájení aktivního podnikání mladých zemědělců v zemědělských podnicích prostřednictvím podpory realizace podnikatelského plánu.

• Operace 6.4.1 Investice do nezemědělských činností

Investice na založení nebo rozvoj nezemědělských činností vedoucí k diverzifikaci příjmů zemědělských podnikatelů, vytváření nových pracovních míst a posílení ekonomického potenciálu ve venkovských oblastech, a to podporou vybraných ekonomických činností.

• Operace 6.4.2 Podpora agroturistiky

Investice na diverzifikaci činností pro zemědělské subjekty v oblasti agroturistiky vedoucí k zajištění diverzifikace příjmů, vytváření pracovních míst i pro nekvalifikované pracovní síly, k podpoře širšího využití zemědělských farem a využití venkovských brownfields.

• Operace 6.4.3 Investice na podporu energie z obnovitelných zdrojů

Podpora investic zaměřených na diverzifikaci činností zemědělských subjektů do nezemědělských činností vedoucí

k diverzifikaci příjmů a využívání vedlejších produktů a surovin pro účely biologického hospodářství, zejména z oblasti výstavby zařízení pro zpracování a využití obnovitelných zdrojů energie.

• **M08 – Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů**

Smyslem tohoto opatření je podpora trvale udržitelného využívání lesní půdy a hospodaření, které je šetrnější vůči životnímu prostředí. Opatření zahrnuje různé typy investičních podpor a druhů obhospodařování lesů.

• **Operace 8.3.1 Zavádění preventivních opatření v lesích**

V rámci této operace jsou podporovány projekty malého charakteru na retenci vody, např. retenční nádrže nebo opatření na zpomalení odtoku vody a snížení odnosu splavenin zpomalením rychlosti vody prostřednictvím hrazení bystrin nebo stabilizací strží na pozemcích určených k plnění funkcí lesa.

• **Operace 8.4.1 Obnova lesních porostů po kalamitách**

Jedná se o obnovu lesních porostů po abiotických především po větrných kalamitách. U této operace je podporováno odstraňování poškozených lesních porostů určených k rekonstrukci do 40 let věku, příprava ploch před obnovou a umělá obnova na plochách po kalamitních těžbách včetně ochrany založených porostů.

• **Operace 8.4.2 Odstraňování škod způsobených povodněmi**

V rámci této operace je podporováno odstraňování škod způsobených povodněmi na malých vodních tocích a v jejich povodích, např. odstranění povodňových nánosů, usměrnění koryta vodního toku, oprava poškozených vodních děl, odstraňování škod způsobených povodněmi na objektech hrazení bystrin a hrazení a stabilizace strží, na lesních cestách a souvisejících objektech.

• **Operace 8.5.1 Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin**

Opatření přispívá k zajištění plnění mimoprodukčních a celospolečenských funkcí lesa a vyšší stabilitě porostů prostřednictvím navýšení podílu a zlepšení zdravotního stavu melioračních a zpevňujících dřevin. Meliorační a zpevňující dřeviny zabraňují postupné degradaci lesních půd, podílí se na zlepšování vodního režimu lesních půd, pomáhají zpevňovat kostru lesního porostu a zvyšují tak odolnost proti povětrnostním vlivům a snižují náchylnost porostů ke kalamitám způsobeným škůdci.

• **Operace 8.5.2 Neproduktivní investice v lesích**

V rámci této operace je podporována výstavba a rekonstrukce stezek pro turisty do šíře 2 metrů, naučné stezky, značení, výstavba herních a fitness prvků, zřizování odpočinkových stanovišť apod. na pozemcích určených k plnění funkcí lesa (mimo zvláště chráněná území, oblasti Natura 2000 a Prahu).

• **Operace 8.5.3 Přeměna porostů náhradních dřevin**

V rámci této operace je podporováno snížení zakmenění za účelem podsadby nebo odstranění původního porostu za účelem obnovy, příprava ploch před zalesněním, umělá obnova sadbou, hnojení lesních dřevin při výsadbě a ochrana založeného porostu, a to na lesních pozemcích s porosty náhradních dřevin v imisních oblastech A nebo B.

• **Operace 8.6.1 Technika a technologie pro lesní hospodářství**

Podpora je zaměřena na investice do lesní techniky a postupů práce, které zvyšují hospodářskou hodnotu lesů prostřednictvím využití šetrnějších technologií a strojů při hospodaření v lesích, omezujících poškození lesní půdy a porostů, techniky a technologií určených pro výchovu lesních porostů či investic do produkce kvalitního reprodukčního materiálu lesních dřevin.

• **Operace 8.6.2 Technické vybavení dřevozpracujících provozoven**

Operace se zaměřuje na podporu investic do strojů, technologií, zařízení a souvisejících stavebních úprav v dřevozpracujících provozovnách, vedoucích k efektivnímu zpracování dřeva.

• **M16 – Spolupráce**

Účelem opatření je přispět k dosažení konkurenceschopného zemědělství, potravinářství a lesnictví a přispět k dosažení udržitelného hospodaření s přírodními zdroji prostřednictvím podpory vývoje nových produktů, postupů a technologií a jejich zavádění do praxe. Cílem opatření je zvýšit míru zavádění inovací propojením výsledků výzkumu na jedné straně a zemědělsko-potravinářských/lesnických podniků na straně druhé. V procesu šíření inovativních přístupů hraje klíčovou roli spolupráce, protože může napomoci rychlejšímu a širšímu zavádění inovací.

• **Operace 16.1.1 Podpora operačních skupin a projektů EIP**

Cílem je podpořit fungování operačních skupin, které svou činností pod EIP spadají. Zároveň bude poskytnuta podpora na přímé výdaje související se zavedením inovace u podnikatelského subjektu působícího v odvětví zemědělství a potravinářství. Součástí projektu je vždy investice.

• **Operace 16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě**

Operace je zaměřena na rozvoj inovací v zemědělské prvovýrobě. Jedná se o projekty, které zavádějí nové nebo významně zlepšené produkty, postupy, nebo technologie s ohledem na jejich charakteristiky nebo zamýšlené užití.

• **Operace 16.2.2 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh**

Operace je zaměřena na rozvoj inovací při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh. Jedná se o projekty, které zavádějí nové nebo významně zlepšené produkty, postupy, nebo technologie s ohledem na jejich charakteristiky nebo zamýšlené užití.

• **Operace 16.3.1 Sdílení zařízení a zdrojů**

Podpora spolupráce minimálně dvou subjektů při společném sdílení zařízení a zdrojů. Cílem spolupráce je efektivní využití zdrojů a dosažení úspor, kterých by při individuálním postupu nemohlo být dosaženo.

• **Operace 16.4.1 Horizontální a vertikální spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů**

Podpora spolupráce minimálně dvou subjektů, která vede k vytváření a rozvoji KDR a místních trhů.

• **M19 – Podpora místního rozvoje na základě iniciativy LEADER (komunitně vedený místní rozvoj)**

Účelem opatření je směřovat k vyváženému územnímu rozvoji venkovských oblastí. Opatření napomáhá k posílení rozvoje venkovských oblastí prostřednictvím aktivit místních obyvatel. Opatření se zaměřuje na implementaci metody LEADER prostřednictvím podpory realizace strategie komunitně vedeného místního rozvoje a realizace projektů spolupráce. Místní akční skupiny (MAS) jsou založeny na principu partnerství a spolupráce veřejného, soukromého a neziskového sektoru na místní úrovni. Hlavním úkolem MAS je aktivizace občanů daného mikroregionu, budování partnerství, sjednocování lidí a podporování dobrovolné činnosti na všech úrovních aktivit obyvatel venkova.

• **Operace 19.2.1 Podpora provádění operací v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje**

Při realizaci strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) budou podporovány aktivity a činnosti (operace, projekty) připravené a realizované konečnými příjemci, které naplňují cíle SCLLD, jsou vybrané danou MAS a jsou zároveň financovatelné dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013.

• **Operace 19.3.1 Příprava a provádění činností spolupráce místní akční skupiny**

Pro realizaci projektů spolupráce bude podporována předběžná technická podpora, vlastní realizace projektů

spolupráce mezi MAS a dalšími partnerstvími, jejichž výstupy překračují hranice území jedné MAS vč. zajištění jejich řízení.

Neprojektová opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020

Směnný kurz pro výplaty neprojektových opatření je kurzem uveřejněným v Úředním věstníku EU k poslednímu dni roku, který předchází roku, za který byla žádost o poskytnutí dotace podána. Tento kurz, kterým se stanovují sazby pro žádosti přijaté v roce 2017, činí 27,021 Kč/€.

Celkem bylo na plošná opatření PRV v roce 2017 zažádáno o téměř 8 mld. Kč.

Podmínky poskytování podpor jsou k jednotlivým plošným opatřením PRV 2014+ stanoveny na národní úrovni nařízeními vlády.

Podpory v rámci PRV 2014+ je možno čerpat prostřednictvím následujících neprojektových opatření:

- Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními (LFA),
- Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO),
- Platby v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě,
- Ekologické zemědělství (EZ),
- Dobré životní podmínky zvířat (DŽPZ),
- Zalesňování zemědělské půdy,
- Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů.

Přehled žádostí a zažádané finanční prostředky za jednotlivá opatření v roce 2017

Opatření/operace	Počet podaných žádostí	Zažádané finanční prostředky (mil. Kč)
M08 – operace 8.1.1 Zalesňování a zakládání lesů*	44	3,51
M10 Agroenvironmentálně-klimatická opatření	15 310	3 325
M11 Ekologické zemědělství	4 118	1 347
M12 Platby v rámci sítě Natura 2000 a podle rámcové směrnice o vodě	452	12,35
M13 Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními	14 622	2 438
M14 Dobré životní podmínky zvířat	915	801,9
M15 Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů	192	50,3
Celkem	35 653	7 978,06

* Žádosti o nové zalesnění

• **Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními (LFA)**

Žádosti o poskytnutí plateb pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními jsou pro rok 2017 vypláceny na základě nařízení vlády ČR č. 72/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2017 bylo přijato 14 832 žádostí o poskytnutí plateb pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními.

Žádosti LFA jsou součástí Jednotné žádosti a byly podávány do 15. května 2017.

Opatření kompenzuje dodatečné náklady a ušlé příjmy v souvislosti s omezením zemědělské produkce a tím zachovává udržitelné systémy hospodaření v oblastech s přírodními omezeními, kde leží polovina zemědělského půdního fondu

v ČR. Zemědělské podniky zde hospodařící dosahují nižší produkce než zemědělci hospodařící v příznivých oblastech. Dlouhodobé snížení ekonomických výsledků zemědělských podniků v oblastech postižených přírodními omezeními by vedlo k postupné marginalizaci těchto území a mohlo by vyústit až v opouštění zemědělské půdy s dopadem na ekosystémy závislé na zemědělství v oblastech s přírodními omezeními.

Platby v roce 2017 byly poskytovány podle podmínek uvedených v nařízení vlády č. 72/2015 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními, ve znění pozdějších předpisů.

Od roku 2018 je poskytování plateb upraveno novým nařízením vlády, které zohledňuje nové vymezení a stanovuje nové podmínky.

Základní sazby pro jednotlivé typy LFA

Oblasti LFA	Typ oblasti LFA	Základní sazba
Horské oblasti	H1	3 701,88 Kč/ha
	H2	3 485,71 Kč/ha
	H3	2 458,91 Kč/ha
	H4	2 972,31 Kč/ha
	H5	2 242,74 Kč/ha
Ostatní oblasti	OA	2 215,72 Kč/ha
	OB	1 540,20 Kč/ha
Specifické oblasti	S	2 242,74 Kč/ha

Vydávání rozhodnutí k dotačním žádostem LFA bylo zahájeno ke dni 4. prosince 2017.

- Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO)**

V roce 2017 bylo podáno 1 982 žádostí o zařazení do AEKO na pětiletý závazek dle nařízení vlády ČR č. 75/2015 Sb., v platném znění.

Žádost o dotaci v rámci AEKO je součástí Jednotné žádosti. V roce 2017 bylo podáno 15 281 žádostí o dotaci.

Opatření podporuje šetrné způsoby hospodaření se živinami a prostředky na ochranu rostlin, upravuje agrotechnické operace na půdě a strukturu plodin/kultur ve prospěch složek životního prostředí. Operace jsou cíleny na celé území ČR s výjimkou hlavního města Prahy a určitou kulturu zemědělské půdy. Ošetřování travních porostů je cíleno jak do volné krajiny, tak do oblastí zvláště chráněných území, ochranných pásem národních parků (NP), Natura 2000 a na vymezené plochy s cennými biotopy mimo výše uvedená území s vyšší přírodní hodnotou. Zatrávňování orné půdy je cíleno jen na vybrané plochy orné půdy, jako jsou erozně ohrožené plochy, ochranná pásma vodních zdrojů, zranitelné oblasti dusičnany nebo zvláště chráněná území. Operace Ochrana čejky chocholáté bude zaměřena pouze na vymezená hnízdiště čejky na orné půdě.

Toto opatření obsahuje tyto operace (podopatření):

- Operace 10.1.1 Integrovaná produkce ovoce**

Dotace je vyplácena na výměru zemědělské půdy s kulturou ovocný sad, na kterém žadatel pěstuje některý z podporovaných druhů ovoce v alespoň minimální hustotě výsadby. Žadatel je povinen po celou dobu závazku dodržovat zákaz používání stanovených účinných látek, provádění rozborů půdy a ovoce za účelem zjištění obsahu sledovaných těžkých kovů a předepsané způsoby údržby sadů.

- Operace 10.1.2 Integrovaná produkce révy vinné**

Dotace je vyplácena na výměru zemědělské půdy s kulturou vinnice, na kterém žadatel pěstuje révu vinnou v alespoň minimální hustotě výsadby. Žadatel je povinen dodržovat zákaz používání stanovených účinných látek, omezení počtu aplikací vyjmenovaných přípravků na ochranu rostlin, povinné aplikace biologických preparátů a stanovené postupy údržby vinic.

- Operace 10.1.3 Integrovaná produkce zeleniny a jahodníku**

Dotace je vyplácena na výměru zemědělské půdy s kulturou orná půda, na kterém žadatel pěstuje některý z podporovaných

druhů zeleniny nebo jahodník. Žadatel je povinen dodržovat zákaz používání stanovených účinných látek, provádění rozborů půdy a zeleniny nebo jahod za účelem zjištění obsahu sledovaných těžkých kovů a dodržovat předepsané požadavky na pěstování zeleniny nebo jahodníku v systému integrované produkce.

- Operace 10.1.4 Ošetřování travních porostů**

Dotace je vyplácena na výměru zemědělské půdy s kulturou trvalý travní porost a je podmíněna dodržováním minimální a maximální úrovně chovu hospodářských zvířat. Žadatel je povinen dodržovat stanovený způsob obhospodařování travního porostu. Ve zvláště chráněných oblastech a v oblastech soustavy Natura 2000 je vhodný způsob hospodaření volen orgány ochrany přírody prostřednictvím vymezení konkrétního titulu na daném dílu půdního bloku (DPB).

- Operace 10.1.5 Zatrávňování orné půdy**

Dotace je vyplácena na výměru zatrávněné zemědělské půdy. Žadatel je povinen založit travní porost čistosevem nebo do podsevu a po celou dobu závazku na zatrávněné ploše hospodařit předepsaným způsobem. Ve zvláště chráněných územích a ochranných pásmech NP je k zatrávnění použita druhově bohatá nebo regionální směs. Zatrávnit lze pouze DPB nacházející se v erozně ohrožených územích, oblastech zranitelných dusičnany, poblíž vodních útvarů nebo v ochranných pásmech vodních zdrojů.

- Operace 10.1.6 Biopásy**

Dotace je vyplácena na výměru biopásového pásu. Žadatel je povinen založit biopás o stanovených rozměrech a dodržovat stanovený způsob obhospodařování plochy biopásové.

- Operace 10.1.7 Ochrana čejky chocholáté**

Dotace je vyplácena na výměru zemědělské půdy s kulturou orná půda vymezenou v evidenci využití půdy podle uživatelských vztahů (LPIS) jako hnízdiště čejky chocholáté. Žadatel je povinen po celou dobu trvání závazku dodržovat stanovený způsob obhospodařování hnízdiště.

- Operace 10.1.8 Zatrávňování drah soustředěného odtoku.**

Dotace je vyplácena na výměru zatrávněné zemědělské půdy. Žadatel je povinen založit travní porost osevní směsí předepsaného složení, a to čistosevem nebo do podsevu a po celou dobu závazku na zatrávněné ploše hospodařit předepsaným způsobem. Zatrávnit lze pouze DPB, na kterém je v LPIS vymezena dráha soustředěného odtoku (DSO).

Opatření je implementováno nařízením vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění AEKO, ve znění pozdějších předpisů.

- Platby v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě**

Žádosti o poskytnutí plateb Natura 2000 na zemědělské půdě pro rok 2017 jsou vypláceny na základě nařízení vlády ČR č. 73/2015, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2017 bylo přijato 456 žádostí o poskytnutí plateb Natura 2000 na zemědělské půdě.

Sazba dotace byla stanovena na 2 323,81 Kč/ha.

Vydávání rozhodnutí k dotačním žádostem Natura 2000 na zemědělské půdě bylo zahájeno ke dni 11. prosince 2017.

Smyslem tohoto opatření je kompenzovat dodatečné náklady a ušlé příjmy a tím zachovat udržitelné hospodaření v oblastech Natura 2000 nebo v územích na ně navazujících („stepping stones“). V rámci oblastí Natura 2000 po překrytí

s I. zónou CHKO a NP lze identifikovat území, kde je současně omezení hnojení (intenzivních technologií). Jedná se zpravidla o velmi cenné plochy z hlediska ochrany druhové různorodosti. Současně jsou to v některých případech plochy, jejichž management bývá ztížen přírodními podmínkami (relief terénu, atd.). Na těchto plochách je zvýšené riziko opuštění a následné degradace.

Dotace v rámci tohoto opatření jsou poskytovány podle nařízení vlády č. 73/2015 Sb., o podmínkách poskytování plateb v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění pozdějších předpisů.

• *Ekologické zemědělství (EZ)*

V roce 2017 bylo podáno 563 žádostí o zařazení do EZ na pětiletý závazek dle nařízení vlády ČR č. 76/2015 Sb., v platném znění.

Žádost o dotaci v rámci EZ je součástí Jednotné žádosti. V roce 2017 bylo podáno 4 191 žádostí o dotaci.

Cílem opatření je podporovat systémy hospodaření šetrné k životnímu prostředí, a tím posílit prevenci degradace půdy, zachovat a obnovit cenná stanoviště na zemědělské půdě z hlediska druhové různorodosti a zvýšit ekologickou stabilitu a estetickou hodnotu krajiny. Předmětem dotace je zemědělská půda obhospodařovaná v režimu přechodného období nebo EZ s druhem zemědělské kultury trvalý travní porost, standardní orná půda, travní porost na orné půdě, úhor na orné půdě, trvalá kultura ovocný sad, vinice a chmelnice a jiná trvalá kultura s ekologicky významným prvkem krajiny. Opatření je směřováno pouze pro ekofarmy, které neobhospodařují souběžně v režimu konvenční produkce na zemědělské půdě v případě kultur, které jsou způsobilé pro dotaci na EZ.

Díličními podopatřeními jsou:

- 11.1 Platba na přechod na postupy a způsoby ekologického zemědělství
- 11.2 Platba na zachování postupů a způsobů ekologického zemědělství

Podmínky pro poskytování dotací v rámci tohoto opatření jsou stanoveny nařízením vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření EZ, ve znění pozdějších předpisů.

• *Dobré životní podmínky zvířat (DŽPZ)*

V roce 2017 podalo 905 žadatelů žádost o poskytnutí dotace na opatření Dobré životní podmínky zvířat dle nařízení vlády ČR č. 74/2015 Sb., v platném znění.

Žádost o dotaci v rámci opatření DŽPZ je součástí Jednotné žádosti a v roce 2017 byly podány žádosti na tato opatření a tituly:

- Zvětšení lehacího prostoru v chovu krav chovaných v systému s TPM (496 žádostí),
- Zlepšení stájového prostředí v chovu krav chovaných v systému s TPM (735 žádostí),
- Zajištění přístupu do výběhu pro krávy chované v systému s TPM, které jsou březí a nachází se v období maximálně 60 dnů před ukončením březosti (454 žádostí),
- Zlepšení životních podmínek v chovu prasat:
 - Titul zlepšení životních podmínek pro dospělé samice prasat od stáří 7 měsíců do ukončení první březosti (171 žádostí)
 - Titul zlepšení životních podmínek pro prasnice (176 žádostí)
- Zvětšení plochy v chovu prasat pro kategorii selat ode dne jejich odstavení do 40 dnů po tomto odstavení (102 žádostí).

Žádosti podané v roce 2017 budou vypláceny v roce 2018 (po skončení doby závazku). Sazba dotace pro jednotlivá podopatření je stanovena v § 16 odst. 1 nařízení vlády ČR č. 74/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Cílem opatření je motivace k zavedení a rozvoji standardů DŽPZ a tím posílit odolnost chovů vůči vnějším rizikům. Podpora v rámci tohoto opatření je cílena do sektoru dojeného skotu a do sektoru prasat.

- Operace: 14.1.1 Zvětšení lehacího prostoru v chovu dojníc
Zvětšení životního prostoru dojníc zvýšením minimální plochy lehacího prostoru na jednu dojnici v produkčních stájích a porodnách, a to nad rámec evropských a národních právních předpisů, což má za cíl snižovat stres zvířat.

- Operace: 14.1.2 Zlepšení stájového prostředí v chovu dojníc

Požadavky na pravidelnou aplikaci chemického přípravku nebo biologického materiálu působícího proti nárůstu počtů ektoparazitů a zajištění aplikace upravené podestýlky přípravkem s obsahem vápence v chovu dojníc (min. pH 8,5). Snaha o minimalizování iritačního tlaku prostředí na ustájená zvířata. Přítomnost ektoparazitů i kyselost neupravené podestýlky vede mimo jiné k dráždění všech tkání dojníc, které s nimi přicházejí do styku.

- Operace: 14.1.3 Zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy

Ustájení suchostojných krav s možností pobytu v udržovaných venkovních prostorách působí příznivě na celkový zdravotní stav matek, zejména jejich končetin, dále na průběh a snadnost porodu a na zdraví a životaschopnost narozeného telete.

- Operace: 14.1.4 Zlepšení životních podmínek v chovu prasat

a) Pro prasnice – první zapuštění prasnice bude provedeno nejdříve ve věku 230 dnů, což umožní prasnici více vyspět a přispívá k dobrým životním podmínkám jak prasnici, tak i selat.

b) Pro prasnice – sdružuje plnění podmínky efektivního provádění účinné desinfekce v rámci tzv. turnusového provozu na porodnách a kontrolu spárků prasnici po odstavení selat. Zavedení preventivních hygienických opatření u kategorie, která je vystavena abnormální zátěží související s reprodukční úrovní chovu prasat.

- Operace: 14.1.5 Zvětšení plochy pro odstavená selata

Zajištění nadstandardní plochy pro tuto kategorii oproti národní i evropské legislativě, což má za cíl snižovat stres zvířat.

Dotace se poskytují v souladu s nařízením vlády č. 74/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací na opatření DŽPZ, ve znění pozdějších předpisů.

• *Zalesňování zemědělské půdy*

V roce 2017 byla v rámci opatření 8.1.1 Zalesňování a zakládání lesů nejprve přijímána Ohlášení vstupu do opatření a to do 15. května 2017. Bylo přijato 90 ohlášení.

Od podání ohlášení až do 30. listopadu 2017 pak byly přijímány žádosti o Zalesňování zemědělské půdy, kterých bylo přijato celkem 45.

Do 15. května 2017 byly rovněž přijímány žádosti o péči a ukončení. Bylo přijato 68 žádostí.

Současné byly do 15. května přijímány žádosti o péči a náhradu (2007–2013). Bylo přijato 1 402 žádostí.

Operace se zaměřuje na zalesnění zemědělské půdy včetně poskytnutí péče o založený porost a náhrady za ukončení zemědělské činnosti. Podpora je zacílena na zemědělskou půdu vymezenou v LPIS.

Podrobné podmínky pro získání dotace jsou stanoveny nařízením vlády č. 185/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření zalesňování zemědělské půdy a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů.

- **Natura 2000 v lesích**

V roce 2017 bylo podáno 11 žádostí o změnu zařazení a 25 žádostí o dotaci dle nařízení vlády ČR č. 147/2008 Sb., v platném znění.

- **Lesnicko-environmentální platby**

V roce 2017 bylo podáno 38 žádostí o změnu zařazení a 73 žádostí o dotaci dle nařízení vlády ČR č. 53/2009 Sb., v platném znění.

- **Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů**

- Podopatření Zachování porostního typu hospodářského souboru – v roce 2017 bylo podáno 7 žádostí o zařazení

(8 o změnu zařazení) a 65 žádostí o dotaci dle nařízení vlády ČR č. 29/2016 Sb., v platném znění.

V rámci této operace dochází k částečné finanční kompenzaci újmy vzniklé ze snížení hospodářského využití lesů v oblastech Natura 2000 a zvláště chráněných území, a to formou zachování podporovaných porostních typů hospodářských souborů (jedlový, dubový, bukový, ostatní listnaté, topolový, nízký les – pařeziny). Jedná se o víceletou podporu s pětiletými závazky hospodaření.

- Podopatření Ochrana a reprodukce genofondu lesních dřevin – v roce 2017 byly podány 3 žádosti o zařazení (4 o změnu zařazení) a 29 žádostí o dotaci dle nařízení vlády ČR č. 29/2016 Sb., v platném znění.

Tato operace kompenzuje dodatečné náklady a ušlé příjmy při sběru reprodukčního materiálu ze stojících stromů postupem nepoškozujícím stromy a semenný materiál z důvodu zajištění dostatečného množství osiva pro pěstování sazenic požadované kvality a požadovaného původu. Vlastníci lesů tak budou moci využívat k umělé obnově lesa a k zalesňování kvalitní reprodukční materiál. Jedná se o víceletou podporu s pětiletými závazky hospodaření.

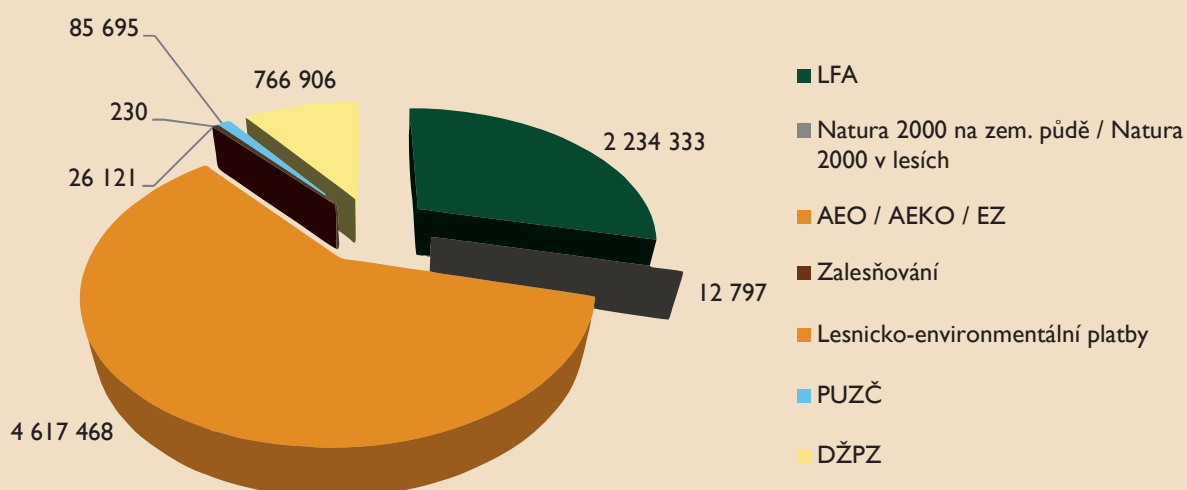
Toto opatření je implementováno nařízením vlády č. 29/2016 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů a o změně některých souvisejících nařízení vlády.

Přehled vyplacených prostředků na žádosti neprojektových opatření Programu rozvoje venkova v roce 2017

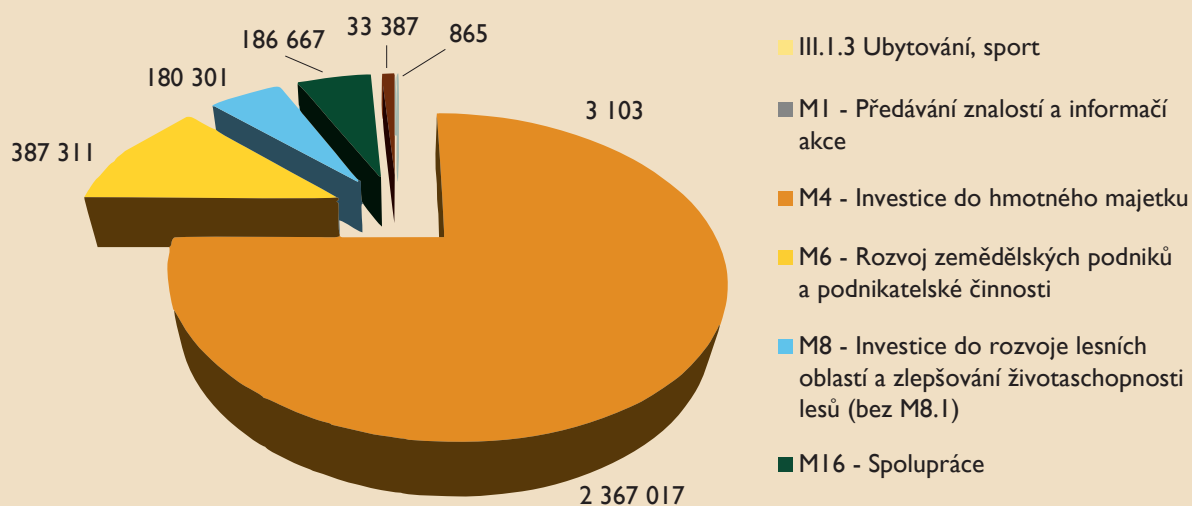
Program rozvoje venkova – neprojektová opatření		Počet vyplacených žádostí	Finanční prostředky vyplacené v roce 2017 (v tis. Kč)		
			ČR	EU	Celkem
LFA	žádosti 2014	10	122	367	489
	žádosti 2015	82	1 256	3 768	5 024
	žádosti 2016	8 757	279 026	837 080	1 116 106
	žádosti 2017	2 289	278 179	834 535	1 112 714
	LFA celkem	11 138	558 583	1 675 750	2 234 333
NATURA 2000 na zem. půdě	žádosti 2015	5	95	284	379
	žádosti 2016	379	2 154	6 462	8 616
	žádosti 2017	53	653	1 959	2 612
	NATURA 2000 celkem	437	2 902	8 705	11 607
AEO/AEKO/ EZ	žádosti 2013	2	17	50	67
	žádosti 2014	11	452	1 354	1 806
	žádosti 2015	475	38 997	116 989	155 986
	žádosti 2016	17 742	1 114 913	3 344 696	4 459 609
	AEO celkem	18 230	1 154 379	3 463 089	4 617 468
Zalesňování	žádosti 2015	8	174	523	697
	žádosti 2016	1 458	6 355	19 066	25 421
	žádosti 2017	1	1	2	3
	LES celkem	1 467	6 530	19 591	26 121
NATURA 2000 v lesích	žádosti 2012	1	15	45	60
	žádosti 2013	1	15	45	60
	žádosti 2015	2	268	802	1 070
	NATURA 2000 celkem	4	298	892	1 190

Program rozvoje venkova – neprojektová opatření		Počet vyplacených žádostí	Finanční prostředky vyplacené v roce 2017 (v tis. Kč)		
			ČR	EU	Celkem
Lesnicko-environ. platby	žádosti 2015	5	57	173	230
	LEO celkem	5	57	173	230
PUZČ	žádosti 2015	3	220	216	436
	žádosti 2016	9	386	378	764
	žádosti 2017	569	42 670	41 825	84 495
	PUZČ celkem	581	43 276	42 419	85 695
DŽPZ	žádosti 2015	107	64 272	62 999	127 271
	žádosti 2016	804	323 018	316 617	639 635
	DŽPZ celkem	911	387 290	379 616	766 906
Neprojektová opatření PRV celkem		32 773	2 153 315	5 590 235	7 743 550

Neprojektová opatření Programu rozvoje venkova v roce 2017 (v tis. Kč)

Projektová opatření Programu rozvoje venkova v roce 2014–2020 (v tis. Kč)

Celkový přehled vyplacených prostředků na Program rozvoje venkova 2007–2013 v roce 2017

Program rozvoje venkova 2007–2013		Finanční prostředky vyplacené v roce 2017 (v tis. Kč)		
		ČR	EU	Celkem
Osa I	I.3.5 Předčasné ukončení zemědělské činnosti	43 276	42 419	85 695
	Osa I celkem	43 276	42 419	85 695
Osa II	II.1.1 Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech	122	367	489
	II.1.4 Ekologické zemědělství z AEO	1 479	4 436	5 915
	II.1.5 Agroenvironmentálně-klimatické opatření z AEO	20 531	61 553	82 084
	II.2.5 Zalesňování zemědělské půdy	5 799	17 399	23 198
	II.2.6.1 Zachování hospodářského souboru lesního porostu z předchozího cyklu	298	892	1 190
	II.2.7.1 Zlepšování druhové skladby lesních porostů	57	173	230
	Osa II celkem	28 286	84 820	113 106
Osa III	III.1.3 Ubytování, sport	437	428	865
	Osa III celkem	437	428	865
Program rozvoje venkova 2007–2013 celkem		71 999	127 667	199 666

Na PRV České republiky na období 2007–2013 bylo vyplaceno celkem 199 666 tis. Kč, z toho 71 999 tis. Kč ze státního rozpočtu a 127 667 tis. Kč z rozpočtu EU.

Celkový přehled vyplacených prostředků na Program rozvoje venkova 2014–2020 v roce 2017

Program rozvoje venkova 2014–2020		Finanční prostředky vyplacené v roce 2017 (v tis. Kč)		
		ČR	EU	Celkem
M1	Předávání znalostí a informační akce	1 567	1 536	3 103
M4	Investice do hmotného majetku	1 195 344	1 171 673	2 367 017
M6	Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti	195 592	191 719	387 311
M8	Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů	91 783	91 441	183 224
M10	Agroenvironmentálně-klimatické opatření	805 341	2 416 018	3 221 359
M11	Ekologické zemědělství	327 028	981 082	1 308 110
M12	Platby v rámci sítě Natura 2000	2 902	8 705	11 607
M13	Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními	558 461	1 675 383	2 233 844
M14	Dobré životní podmínky zvířat	387 290	379 616	766 906
M16	Spolupráce	94 267	92 400	186 667
M20	Technická pomoc	16 860	16 527	33 387
Program rozvoje venkova 2014–2020 celkem		3 676 435	7 026 100	10 702 535

Celkem bylo na PRV 2014+ vynaloženo 10 702 535 tis. Kč, z toho 3 676 435 tis. Kč ze státního rozpočtu a 7 026 100 tis. Kč z rozpočtu EU.

Horizontální plán rozvoje venkova

Horizontální plán rozvoje venkova ČR (HRDP) na období 2004–2006 byl realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 1257/1999, nařízení Komise (ES) č. 817/2004, nařízení vlády ČR č. 69/2005 Sb., nařízení vlády ČR č. 655/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 308/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 242/2004 Sb. a nařízení vlády ČR č. 241/2004 Sb., v platném znění.

Podpory v rámci HRDP na období 2004–2006 byly poskytovány prostřednictvím následujících opatření:

- Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními (LFA),
- Agroenvironmentální opatření (AEO),
- Lesnictví (LES),
- Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ).

• **Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními**
Žádosti o dotaci na opatření Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními se od roku 2007 podávají pouze v rámci PRV.

• **Agroenvironmentální opatření (AEO)**

Od roku 2007 již není možné se nově zařadit do AEO v rámci HRDP. Poslední pětileté závazky AEO uzavřené

v roce 2006 skončily v roce 2010. V roce 2017 již nebyly podávány žádné žádosti.

• **Lesnictví**

V rámci programu Zalesňování zemědělské půdy mohou žadatelé od roku 2012 žádat pouze o dotaci na náhradu. Žádosti o dotaci na náhradu byly přijímány k 30. dubnu 2017. Celkem bylo podáno 847 žádostí o dotaci na náhradu.

• **Předčasné ukončení zemědělské činnosti**

U opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti byly přijímány žádosti o poskytnutí dotace v termínu od 1. ledna do 15. února 2017. Celkem bylo podáno 318 žádostí. Dotace je žadatelům poskytována po dobu 15 kalendářních let počínaje rokem, v němž byl žadatel zařazen do programu, nejdéle však do 75 let věku žadatele. V případě, že se žadatel stane požívatelem starobního důchodu, dotace se počínaje následujícím kalendářním rokem sníží o částku vyplacenou na starobním důchodu za uplynulý kalendářní rok. Maximální možná výše podpory na žadatele/rok je stanovena na základě nařízení vlády ČR č. 69/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Toto opatření bylo v roce 2017 proplaceno ve výši cca 128 mil. Kč.

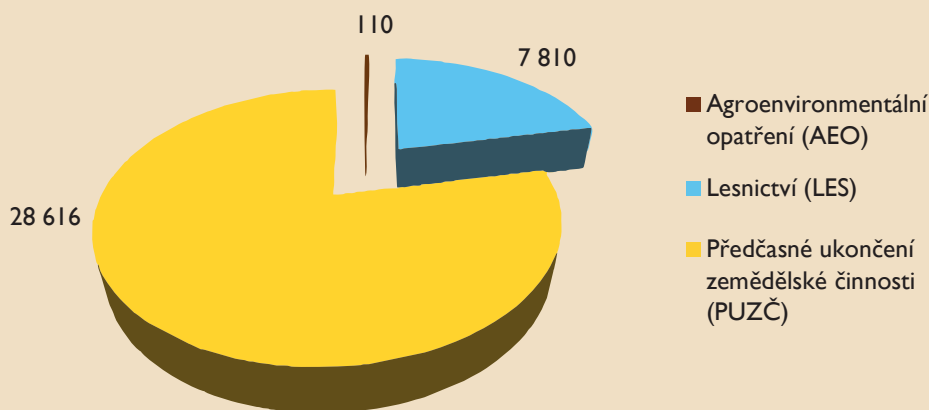
Přehled vyplacených prostředků na Horizontální plán rozvoje venkova v roce 2017

Horizontální plán rozvoje venkova		Počet vyplacených žádostí	Finanční prostředky vyplacené v roce 2017 (v tis. Kč)		
			ČR	EU	Celkem
AEO	žádosti 2004*	1	-114	-458	-572
	žádosti 2008	1	19	58	77
	AEO celkem	2	-95	-400	-495
LES	žádosti 2013	1	2	6	8
	žádosti 2015	3	2	7	9
	žádosti 2016	840	2 230	6 688	8 918
	žádosti 2017	544	1 383	4 151	5 534
	LES celkem	1 388	3 617	10 852	14 469
PUZČ	žádosti 2016	317	3 420	3 352	6 772
	žádosti 2017	313	9 443	9 256	18 699
	PUZČ celkem	630	12 863	12 608	25 471
HRDP celkem		2 020	16 385	23 060	39 445

* Zaúčtování předpisu k vráceným finančním prostředkům.

Celkem bylo na HRDP vynaloženo 40 017 tis. Kč, z toho 16 499 tis. Kč ze státního rozpočtu a 23 518 tis. Kč z rozpočtu EU. Dále byl zaúčtován předpis k vráceným finančním prostředkům ve výši 572 tis. Kč, z toho 114 tis. Kč ze státního rozpočtu a 458 tis. Kč z rozpočtu EU.

Horizontální plán rozvoje venkova (v tis. Kč)

Financování z cizích zdrojů

Dne 22. ledna 2017 byla mezi SZIF a Ministerstvem financí uzavřena smlouva o zápůjčce na financování intervenčních nákupů v roce 2017 v rozpočtované výši 245 800 tis. Kč. Tato smlouva navázala na obdobnou smlouvu s Ministerstvem financí pro financování intervenčních nákupů v roce 2016. K této smlouvě nebyly uzavřeny žádné dodatky. Ministerstvo financí převedlo v roce 2017 na účet Fondu finanční prostředky ve dvou tranších, a to v požadované výši 87 300 tis. Kč. Na žádost Fondu nebyla čerpána zbylá část zápůjčky a naopak Fond provedl předčasnou splátku zápůjčky ve výši 87 300 tis. Kč k říjnu 2017. Důvodem byl zlom vývoje trendu na trhu s mlékem, opadnutí zájmu o intervenční nákupy SOM a nezájem o intervenční skladování obilovin. Došlo tak k úspoře úrokových nákladů. Zároveň tato uzavřená smlouva řešila i nesplacenou část peněžních prostředků, poskytnutou Fondu v roce 2016 formou zápůjčky, která činila částku ve výši

174 363 tis. Kč a byla v souladu se smlouvou převedena ke splacení v roce 2018. Důvodem nesplacení byl dosud nerozhodnutý odprodej nakoupených intervenčních zásob ze stran EK.

Zaplacené úroky za zápůjčku činily v roce 2017 (poskytnutá část zápůjčky roku 2017 a nesplacená zápůjčka roku 2016) částku ve výši 2 637 tis. Kč.

Souhrnné čerpání rozpočtu Společné zemědělské politiky

Celkové zdroje SZIF na financování SZP v roce 2017 dosáhly výše **37 031 473 tis. Kč**, z toho **5 407 967 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **31 623 506 tis. Kč** z rozpočtu EU.

V rámci SZP byly v roce 2017 vyplaceny finanční prostředky celkem ve výši **35 288 243 tis. Kč**, z toho **5 128 523 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **30 159 720 tis. Kč** z rozpočtu EU.

Celkové zdroje na financování Společné zemědělské politiky

Zdroje	Skutečnost (v tis. Kč)		
	ČR	EU	Celkem
I. Přímé platby			
Dotace z kapitoly MZe na rok 2017 dotace z nespotřebovaných výdajů MZe celkem	819 718	20 484 574	21 304 292
z toho: Jednotná platba na plochu (SAPS)	0	11 432 517	11 432 517
Zvláštní podpora (SS)	0	10	10
Kompenzace finanční disciplíny (KFD)	0	325 080	325 080
Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)	819 718	0	819 718
Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (Greening)	0	5 158 485	5 158 485
Platba pro mladé zemědělce	0	64 195	64 195
Dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS)	0	3 504 287	3 504 287
Zůstatek SZIF z roku 2016	251	2 594 152	2 594 403
Ostatní (vratky prostředků, přijaté sankční platby, nepřirazené platby)	706	2 271	2 977
Přímé platby celkem	820 675	23 080 997	23 901 672

Zdroje	Skutečnost (v tis. Kč)		
	ČR	EU	Celkem
2. Společná organizace trhu			
Dotace z kapitoly MZe na rok 2017 dotace z nespotřebovaných výdajů MZe celkem	179 601	546 421	726 022
z toho: SOT bez zlepšení výroby včelařských produktů	146 597	513 326	659 923
Zlepšení výroby včelařských produktů	33 004	33 095	66 099
Zůstatek SZIF z roku 2016	209 189	139 130	348 319
Tržby z prodeje	0	0	0
Zápůjčka na intervenční nákupy	87 300	0	87 300
Finanční dávka z výroby cukru	120 771		120 771
Poplatek z přebytku z výroby cukru	15		15
Ostatní (vratky prostředků, přijaté sankční platby, nepřirazené platby)	2 977	295	3 272
Společná organizace trhu celkem	599 853	685 846	1 285 699
3. Program rozvoje venkova včetně Horizontálního plánu rozvoje venkova			
Dotace z kapitoly MZe na rok 2017 dotace z nespotřebovaných výdajů MZe celkem	3 677 095	6 898 486	10 575 581
z toho: Neinvestiční dotace	2 130 015	5 331 560	7 461 575
Investiční dotace	1 525 863	1 537 948	3 063 811
Neinvestiční dotace na HRDP	21 217	28 978	50 195
Zůstatek SZIF z roku 2016	309 159	928 830	1 237 989
Ostatní (vratky prostředků, přijaté sankční platby, nepřirazené platby)	1 185	29 347	30 532
Program rozvoje venkova celkem	3 987 439	7 856 663	11 844 102
Zdroje na Společnou zemědělskou politiku celkem	5 407 967	31 623 506	37 031 473

Celkové užití zdrojů Společné zemědělské politiky

Užití zdrojů	Skutečnost (v tis. Kč)		
	ČR	EU	Celkem
I. Přímé platby			
Žádosti roku 2017 celkem	0	12 119 035	12 119 035
z toho: Jednotná platba na plochu (SAPS)	0	11 084 088	11 084 088
Dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS)	0	1 034 947	1 034 947
Žádosti minulých let celkem	819 557	10 230 143	11 049 700
z toho: Jednotná platba na plochu (SAPS)	0	716 337	716 337
Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (Greening)	0	6 756 470	6 756 470
Platba pro mladé zemědělce	0	64 195	64 195
Dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS)	0	2 394 388	2 394 388
Kompenzace finanční disciplíny (KFD)	0	298 339	298 339
Oddělená platba za cukr (SSP)	0	404	404
Zvláštní podpora (SS)	0	10	10
Národní doplňková platba k přímým podporám (Top-Up)	33	0	33
Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)	819 524	0	819 524
Ostatní (převod propadlého podílu z vrátek dotací)	592	0	592
Přímé platby celkem	820 149	22 349 178	23 169 327

Užití zdrojů	Skutečnost (v tis. Kč)		
	ČR	EU	Celkem
2. Společná organizace trhu			
A. Finanční podpory celkem	304 674	443 754	748 428
z toho: Podpora spotřeby školního mléka	44 680	11 448	56 128
Zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvádění na trh	33 789	33 788	67 577
Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny s OP	0	83 283	83 283
Podpora pro předběžně uznané skupiny producentů ovoce a zeleniny	590	1 769	2 359
Mimořádná opatření v odvětví ovoce a zeleniny	0	253	253
Ovoce a zelenina do škol	74 344	123 499	197 843
Mimořádná podpora v odvětví mléka	0	32 266	32 266
Mimořádná podpora na přizpůsobení (II. balíček)	151 271	151 272	302 543
Podpora soukromého skladování	0	6 176	6 176
B. Vývozní subvence celkem	0	0	0
z toho: Vývozní subvence na nezpracované výrobky	0	0	0
C. Dotace a odvody celkem	120 786	139 355	260 141
z toho: Odvod finančních dávek a poplatků z cukru	120 786	0	120 786
z toho: Odvod dávek z cukru do EU	95 499	0	95 499
Převod části dávek z cukru do správních výdajů	25 287		25 287
Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic	0	110 374	110 374
Podpora na investice v rámci SOT s vínem	0	28 981	28 981
D. Intervenční nákupy celkem	89 212	2 482	91 694
z toho: Intervenční nákup (SOM, máslo, obiloviny)	0	0	0
Intervenční skladování (SOM, máslo, obiloviny)	2 494	2 469	4 963
Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu	-582	0	-582
Refundace části nákladů na intervenční nákupy	0	13	13
Splátka zápůjčky na intervenční nákupy	87 300	0	87 300
E. Podpora propagace zemědělských produktů celkem	28 874	48 124	76 998
z toho: Podpora propagace zemědělských produktů	28 874	48 124	76 998
F. Ostatní výdaje související se SOT celkem	9	0	9
z toho: Ostatní výdaje (propadlý podíl z vratek dotací)	9	0	9
G. Rezerva SOT	0	0	0
Společná organizace trhu celkem	543 555	633 715	1 177 270
3. Program rozvoje venkova			
Program rozvoje venkova vč. HRDP	3 764 819	7 176 827	10 941 646
Program rozvoje venkova celkem	3 748 434	7 153 767	10 902 201
z toho: Osa I. Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví	43 276	42 419	85 695
Osa II. Zlepšování životního prostředí a krajiny	28 286	84 820	113 106
Osa III. Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova	437	428	865
M1 Předávání znalostí a informační akce	1 567	1 536	3 103
M4 Investice do hmotného majetku	1 195 344	1 171 673	2 367 017
M6 Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti	195 592	191 719	387 311

Užití zdrojů	Skutečnost (v tis. Kč)		
	ČR	EU	Celkem
M8 Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů	91 783	91 441	183 224
M10 Agroenvironmentálně-klimatické opatření	805 341	2 416 018	3 221 359
M11 Ekologické zemědělství	327 028	981 082	1 308 110
M12 Platby v rámci sítě Natura 2000	2 902	8 705	11 607
M13 Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními	558 461	1 675 383	2 333 844
M14 Dobré životní podmínky zvířat	387 290	379 616	766 906
M16 Spolupráce	94 267	92 400	186 667
M20 Technická pomoc	16 860	16 527	33 387
Horizontální plán rozvoje venkova celkem	16 385	23 060	39 445
z toho: Agroenvironmentální opatření (AEO)	-95	-400	-495
Lesnictví (LES)	3 617	10 852	14 469
Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)	12 863	12 608	25 471
Program rozvoje venkova celkem	3 764 819	7 176 827	10 941 646
Zdroje na Společnou zemědělskou politiku celkem	5 128 523	30 159 720	35 288 243

Společná rybářská politika

Společná rybářská politika byla poprvé formulována v Římské smlouvě. Hlavním cílem Společné rybářské politiky podle její revize z roku 2002 je zajistit udržitelný rybolov a zaručit rybářům příjmy a stálé zaměstnání. Lisabonská smlouva do rybářské politiky zanesla několik změn. V roce 2013 uzavřela Rada s Parlamentem dohodu o nové Společné rybářské politice s cílem dosáhnout rybolovu a akvakultury, které budou z environmentálního, hospodářského i sociálního hlediska dlouhodobě udržitelné.

V ČR je Společná rybářská politika naplňována prostřednictvím Operačního programu (OP) Rybářství zaměřeného na vytvoření udržitelné a konkurenceschopné akvakultury založené na inovacích, konkurenceschopnosti a účinnějším využití zdrojů. Cílem je rozvoj udržitelného chovu ryb v České republice a zajištění rovnoměrných dodávek sladkovodních ryb během roku na domácí trh v požadovaném sortimentu, včetně diverzifikace akvakultury.

OP Rybářství 2007–2013

OP Rybářství 2007–2013 byl realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 1198/2006 o Evropském rybářském fondu, nařízení Komise (ES) č. 498/2007, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1198/2006 o Evropském rybářském fondu, nařízení Rady (ES) č. 1100/2007, kterým se stanoví opatření pro obnovu populace úhoře říčního a usnesení vlády ČR č. 603/2006 k finančním tokům SZP a Společné rybářské politiky v České republice pro období let 2007–2013 a jejich institucionálnímu zabezpečení.

V roce 2017 již žádné kolo ani průběžný příjem Žádostí o dotaci z OP Rybářství České republiky na období 2007–2013 nerobíhal, protože Program byl s koncem roku 2015 ukončen. SZIF ale i nadále pokračuje s realizací ex-post kontrol a administruje hlášení o změnách. V roce 2017 bylo na SZIF

doručeno celkem 16 hlášení o změnách, která byla předložena na RO SZIF. Z hlediska opatření byla všechna Hlášení předložena na opatření 2.1. Opatření pro produktivní investice do akvakultury. Nejčastější změny se týkaly změn identifikačních a kontaktních údajů. Hlášení bylo administrováno v průměru 9 dní, z toho na RO SZIF připadá 5 dní a na CP SZIF 4 dny.

OP Rybářství 2014–2020

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních stanovuje společné podmínky pro evropské fondy. Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o Evropském námořním a rybářském fondu (ENRF) byl zřízen ENRF a stanoveny podmínky pro poskytování finančních prostředků do odvětví rybářství. K jejich provádění vydala Evropská komise nařízení v přenesené pravomoci a prováděcí nařízení. MZE zpracovalo Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu (VNSPA) a OP Rybářství 2014–2020. VNSPA byl schválen usnesením vlády ČR č. 876 ze dne 27. 10. 2014 a předložen EK, která jej vzala na vědomí. OP Rybářství byl schválen usnesením vlády ČR č. 836 ze dne 15. 10. 2014, předložen EK a po dopracování dle požadavků EK byl schválen rozhodnutím Komise C(2015) 3755 final dne 2. 6. 2015.

V roce 2017 proběhl příjem Žádostí o podporu v rámci 2., 9. a 11. kolové výzvy. Zároveň byl nově spuštěn/vyhlášen kontinuální příjem žádostí o podporu v rámci 7. výzvy opatření 5.1. Plány produkce, 8. výzvy opatření 5.2. záměr a) Vytváření organizace producentů a 10. výzvy opatření 3.1. Shromažďování údajů. Nadále probíhal kontinuální příjem Žádostí o podporu v rámci výzvy 999. Technická pomoc, 3. výzvy 5.2 b) opatření Propagační kampaně a 6. výzvy opatření 3.2. Sledovatelnost produktů. Celkem bylo zaregistrováno 211 Žádostí o podporu v celkové výši 307 650 tis. Kč. MZe (Řídící orgán OP Rybářství), jako poskytovatel podpory vydal Rozhodnutí o poskytnutí dotace ve vztahu k výše uvedeným výzvám v roce 2017

u 160 projektů v celkové výši 162 161 tis. Kč. Vzhledem k probíhající administraci jednotlivých výzev jsou postupně schvalovány další projekty. Na SZIF bylo podáno celkem 116 Hlášení o změnách. Z toho 103 hlášení bylo podáno na RO SZIF a 13 hlášení, která se týkala opatření 6.1. Technická pomoc, byla administrována na CP SZIF.

V rámci administrace Žádostí o platbu bylo v roce 2017 předloženo celkem 96 Žádostí o platbu s požadovanou podporou ze strany žadatele 85 837 tis. Kč a zároveň v roce 2017 bylo vyplaceno 80 Žádostí o platbu se schválenou podporou 81 597 tis. Kč.

V roce 2017 rovněž proběhly dvě kontroly/ověření zaměřené na OP Rybářství viz tabulka.

Externí auditní činnosti v roce 2017 v rámci OP Rybářství 2014–2020

Subjekt	Identifikace auditu/kontroly	Termín realizace*
Ministerstvo financí	Kontrola systému pro čerpání prostředků z ENRF v rámci OP Rybářství 2014–2020	od 20. 11. 2017 (neukončeno)
Evropská komise	Preventivní systémový audit č. 2017/CZ/EPsA/MARE/EI týkající se OP Rybářství	27. 11.–1. 12. 2017

* Termínem realizace se rozumí období od zahájení auditu/kontroly do předání výsledků zástupcům SZIF (v případě auditů/kontrol orgány ČR), resp. termín návštěvy kontrolní skupiny v SZIF/ČR (v případě auditů/kontrol orgány EU).

Příjem žádostí o podporu OP Rybářství 2014–2020

Výzva	Termín	Opatření, záměr
Kontinuální příjem	od 21. 10. 2015	6.1. Technická pomoc – výzva č. 999
	od 3. 5. 2016	5.2. b) Propagační kampaně – výzva č. 3
	od 11. 10. 2016	3.2. Sledovatelnost produktů – výzva č. 6
	od 4. 4. 2017	5.1. Plány produkce – výzva č. 7
	od 4. 4. 2017	5.2. záměr a) Vytváření organizace producentů – výzva č. 8
	od 4. 4. 2017	3.1. Shromažďování údajů – výzva č. 10
2. výzva	10. 10.–1. 11. 2017	2.5. Akvakultura poskytující environmentální služby
9. výzva	4. 4.–24. 4. 2017	2.2. b) Diverzifikace akvakultury
		2.3. Podpora nových chovatelů
		5.2. záměr b) Propagační kampaně
11. výzva	10. 10.–1. 11. 2017	2.2. a) Produktivní investice do akvakultury
		2.4. Recirkulační zařízení a průtočné systémy s dočišťováním
		2.1. Inovace
		5.3. Investice do zpracování produktů

Zaregistrované žádosti a vydaná Rozhodnutí o poskytnutí dotace v rámci OP Rybářství 2014–2020

Výzva	Opatření, záměr	Zaregistrované žádosti o podporu		Vydaná Rozhodnutí o poskytnutí dotace	
		Počet žádostí	Podpora (v tis. Kč)	Počet žádostí	Podpora (v tis. Kč)
Kontinuální příjem	6.1. Technická pomoc	10	6 436	12	6 613
	5.2. b)	3	16 667	6	3 997
	3.2.	1	4 235	0	0
	5.1.	0	0	0	0
	5.2. a)	0	0	0	0
	3.1.	2	3 277	0	0
	Kont. příjem celkem	16	30 615	18	10 610
2. výzva	2.5.	4	6 358	5	7 853
	2. výzva celkem	4	6 358	5	7 853
9. výzva (4. výzva – Rozhodnutí o poskytnutí dotace)	2.2. b)	7	4 652	2	2 573
	2.3.	3	1 906	1	151
	5.2.b)	11	3 265	0	0
	9. výzva celkem	21	9 823	3	2 724
11. výzva (5. výzva – Rozhodnutí o poskytnutí dotace)	2.2. a)	137	189 807	114	111 449
	2.4.	17	52 500	6	11 228
	2.1.	7	9 791	0	0
	5.3.	9	8 756	14	18 297
	11. výzva celkem	170	260 854	134	140 974
Celkem		211	307 650	160	162 161

Příjem a vyplacení Žádostí o platbu OP Rybářství 2014–2020 v roce 2017

Opatření	Předložené žádosti o platbu		Vyplacené žádosti o platbu	
	Počet žádostí	Požadovaná podpora (v tis. Kč)	Počet žádostí	Schválená podpora (v tis. Kč)
2.2.a	65	46 043	59	37 606
2.2.b	1	86	1	86
2.4.	8	26 278	10	34 561
2.5.	5	7 075	7	8 592
5.3.	10	2 068	3	752
6.1.	7	4 287	0	0
Celkem	96	85 837	80	81 597

Národní dotace

Dotační programy vycházejí ze zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. Jsou financovány výhradně z národních zdrojů. Dotační programy jsou podle § 2d odst. 2 výše uvedeného zákona prováděny MZe a jsou administrovány na základě ministerstvem vydaných Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro daný rok na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb.

Programy jsou výslovně účelové, sloužící k podpoře restrukturalizace a zvýšení konkurenceschopnosti českého agrárního sektoru a rozvoji venkovského prostoru. Spektrum dotačních programů každoročně udržuje kontinuitu s programy realizovanými v předešlých letech.

Poskytování národních podpor je legislativně zakotveno v článkách 107 až 109 Smlouvy o fungování EU. Hlavním smyslem této právní úpravy je snaha, aby státní podpory nepřispívaly k narušování hospodářské soutěže společného

trhu. Z těchto článků vyplývá pro členské státy povinnost oznámit (notifikovat) Evropské komisi v předstihu veškeré záměry na poskytnutí nebo upravení státní podpory.

Na základě ustanovení § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, byl Státní zemědělský intervenční fond pověřen, aby pro MZe prováděl administraci žádostí o dotace v rozsahu Dohody o spolupráci mezi MZe a SZIF ze dne 8. ledna 2015, včetně platných dodatků. SZIF prostřednictvím regionálních pracovišť (OPŽL SZIF) přijímá žádosti, provádí jejich formální kontrolu, záznamy do IS MZe a u vybraných programů KNM.

V roce 2017 SZIF rovněž na základě výše zmíněné Dohody o spolupráci přijímal a kontroloval žádosti dotačního programu 129 660 **Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků pro rok 2017** na základě vlastních zásad k tomuto programu a **žádosti mimořádného dotačního programu na Zmírnění škod způsobených jarními mrazy na ovocných kulturách v dubnu 2016.**

Stručné hodnocení marketingové činnosti

SZIF je na základě rozhodnutí MZe administrátorem marketingových programů zaměřených na podporu kvalitních domácích potravin: značek KLASA a Regionální potravina a také na podporu biopotravin a produktů EZ.

V roce 2017 byly na propagaci potravin značky kvality KLASA čerpány finanční prostředky ve výši 240 302 tis. Kč ze státního rozpočtu.

Na projekt Regionální potravina bylo vyplaceno celkem 32 424 tis. Kč.

Propagace potravin značky kvality KLASA

Projekt národní značky KLASA je od roku 2016 součástí režimu státní podpory „Propagační kampaň na podporu kvalitních potravin“. Jeho prioritou je především nabízet spotřebitelům kvalitní potraviny, které vykazují výjimečné kvalitativní charakteristiky, jež zvyšují jeho přidanou hodnotu a zaručují jeho jedinečnost ve vztahu k běžným výrobkům dostupným na trhu. Dalším z cílů tohoto projektu je posílit konkurenceschopnost výrobců kvalitních potravin. Značka KLASA jako marketingový nástroj napomáhá zvyšovat hodnotu

oceněných potravinářských výrobků. Jejím smyslem je na straně jedné marketingově podpořit aktivity producentů potravin, na straně druhé pak edukovat spotřebitele v otázce kvality potravin.

V roce 2017 byly využity následující komunikační aktivity zaměřené na zvyšování spotřebitelské preference potravin kvalitních potravin a značky KLASA ve všech regionech ČR:

Prezentační a informační aktivity na podporu kvalitních potravin a značky KLASA

- komunikační a marketingová podpora v obchodních řetězcích,
- návrh a realizace motivační soutěže s kvalitními potravinami,
- roadshow – prezentační prodejní akce v regionech ČR za účasti výrobců.

PR aktivity a sociální média

- tiskové zprávy a publikace článků na aktuální témata,
- zpracování advertoriálů, speciálních projektů a prezentací v titulech pro odbornou i širokou veřejnost, v rozhlasu a na webových portálech,
- prezentace a podpora značek kvality na sociálních sítích.

Webová prezentace

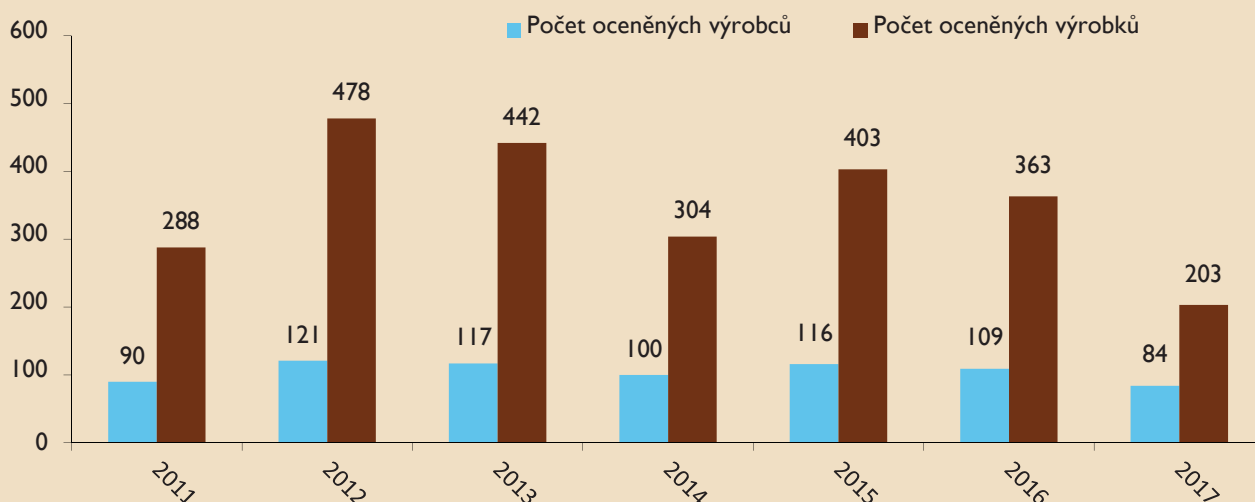
- správa webového portálu „Akademie kvality“,
- aktualizace výrobků a výrobců KLASA na www.eklasa.cz a www.klasa.eu,
- provoz mobilní aplikace KLASA, Síťovka,
- výroba on-line videí.

Veletrhy a výstavy

- IGW (leden, Berlín), Země živitelka (srpen/září, České Budějovice), ANUGA (říjen, Kolín nad Rýnem), Podzimní Olima (říjen, Olomouc).

V říjnu 2017 získal Státní zemědělský intervenční fond v soutěži Effie Awards Czech Republic za svou kampaň „KLASA: Jak Češi opět začali kupovat kvalitní potraviny.“ dvě stříbrné medaile v kategoriích „Potraviny“ a „Veřejné zakázky“.

Přehled počtu oceněných výrobců a výrobků značkou KLASA v roce 2017

Projekt Regionální potravina

Značku Regionální potravina uděluje na základě krajských soutěží MZe ve 13 krajích České republiky nejvyšší kvalitní zemědělským nebo potravinářským výrobkům. Výrobky musí být vyrobeny z lokálních surovin a mít vazbu na svůj kraj – ať už tradičním způsobem výroby nebo originální regionální recepturou. Odborné poroty vybírají vždy 1 vítězný výrobek v 9 kategoriích. V roce 2017 se do soutěže přihlásilo celkem 441 výrobců s 1 566 výrobky a bylo oceněno 106 výrobků.

Oceněné výrobky získávají certifikát ministra zemědělství a právo užívat značku Regionální potravina daného kraje po dobu 4 let. Soutěžitel o značku Regionální potravina mohou pouze malé a střední podniky do 250 zaměstnanců. Tento projekt byl spuštěn MZe koncem roku 2009. Od roku 2012 jej administruje SZIF. Značka Regionální potravina se prezentuje formou celostátní kampaně, jejímž cílem je seznámit spotřebitele s oceněnými regionálními potravinami.

V roce 2017 byly v rámci projektu Regionální potravina realizovány následující aktivity:

Semináře „Jak značit potraviny“

- organizace a zajištění 16 seminářů, jejichž cílem bylo zajištění informovanosti výrobců – potenciálních i stávajících držitelů značky Regionální potravina o způsobu účasti v soutěži,
- Projekty krajských soutěží o značku Regionální potravina,
- koordinace a kontrola projektů na zabezpečení organizace 13 krajských soutěží o značku Regionální potravina.

Prezentační aktivity

- ochutnávky oceněných produktů, prezentace na významných kulturních akcích,
- prezentace v rámci pořadu Herbář na České televizi a Výleták na STREAM.CZ, Regionfest (září, Praha).

PR aktivity

- tiskové konference za účasti ministra zemědělství,
- tiskové zprávy na aktuální témata, spotřebitelské tipy a články pro lifestyle a internetová média.

Webová prezentace

- obsahová správa webových stránek www.regionálnipotravina.cz,
- mobilní aplikace, správa profilu na www.facebook.com a [YouTube.com](https://www.youtube.com).

Veletrhy a výstavy

- Regiontour a RegFoodFest (leden, Brno), Wine Prague (květen, Praha), Země živitelka (srpen/září, České Budějovice).

Mediální kampaň

- tisková inzerce, rozhlasová kampaň, online prezentace.

Podpora biopotravin a produktů ekologického zemědělství

Ekologické zemědělství je přirozený a moderní způsob hospodaření, který je založen na tisícileté zkušenosti našich předků. Vyznačuje se kladným vztahem a respektem k životnímu prostředí. Systém EZ je definován platnou legislativou na národní i evropské úrovni. Biopotraviny jsou ekologicky vyprodukované potraviny od zemědělců, kteří se v péči o půdu a rostliny obejdou bez průmyslových hnojiv a pesticidů, herbicidů a fungicidů a kteří poskytují svým zvířatům dostatek péče, kvalitního krmiva a životního prostoru pro pastvu i odpočinek.

Cílem projektu Podpora biopotravin a produktů EZ je zvýšení a rozvoj všeobecných znalostí o biopotravinách a EZ. Zvyšování důvěry spotřebitele a zvyšování jeho informovanosti o EZ je klíčový aspekt dalšího rozvoje trhu s biopotravinami.

Souhrnné čerpání rozpočtu marketingové činnosti

Celkové zdroje SZIF na financování marketingové činnosti v roce 2017 dosáhly výše 387 529 tis. Kč.

Na marketingovou činnost byly v roce 2017 vyplaceny finanční prostředky celkem ve výši 272 726 tis. Kč.

Celkové zdroje na financování marketingové činnosti (v tis. Kč)

Zdroje	Rozpočet		Skutečnost
	Schválený	Upravený	
Dotace z kapitoly MZe na rok 2017	170 000	170 000	170 000
Zůstatek SZIF z roku 2016	0	216 688	216 688
Ostatní (poplatky za výstavní činnost)	0	0	841
Celkem	170 000	386 688	387 529

Celkové užití zdrojů na marketingovou činnost (v tis. Kč)

Užití zdrojů	Rozpočet		Skutečnost
	Schválený	Upravený	
Propagace potravin značky kvality KLASA	140 000	306 338	240 302
Projekt Regionální potravina	0	50 350	32 424
Podpora biopotravin a produktů EZ	30 000	30 000	0
Celkem	170 000	386 688	272 726

Stručné hodnocení správních výdajů

Celkové zdroje SZIF na financování správních výdajů v roce 2017 dosáhly výše 2 027 863 tis. Kč. Dotace z kapitoly MZe na správní výdaje SZIF činila 1 770 000 tis. Kč. Dalšími zdroji byly podíl na dávkách z cukru ve výši 25 287 tis. Kč, zůstatek z roku 2016 ve výši 211 033 tis. Kč a ostatní příjmy (např. ostatní nedaňové příjmy, příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, neinvestiční transfery TP PRV aj.) ve výši 21 543 tis. Kč.

Na správní výdaje SZIF byly v roce 2017 vynaloženy finanční prostředky celkem ve výši 1 647 808 tis. Kč.

Neinvestiční výdaje

Celkové čerpání platových prostředků v roce 2017 dosáhlo výše 559 991 tis. Kč, z toho platy zaměstnanců v pracovním poměru 58 184 tis. Kč, platy zaměstnanců ve služebním poměru včetně pracovních poměrů, kteří jsou na služebních místech 496 246 tis. Kč, ostatní osobní výdaje 4 960 tis. Kč, odstupné 218 tis. Kč a odbytné 383 tis. Kč.

V rámci informačních a komunikačních technologií jsou nejvýznamnější položkou (stejně jako v uplynulých letech) služby spojené s provozem významného informačního systému na Platformě SAP, kdy byla hrazena podpora a provozní činnosti ve výši 307 820 tis. Kč. V roce 2017 byla také dokončena řada stavebních akcí, mezi nejvýznamnější patřilo dokončení multifunkčního informačního centra v budově centrály v ulici Štěpánská nebo adaptace vstupního vestibulu hlavní budovy Ve Smečkách, čímž se podařilo tento prostor zmodernizovat a vytvořit tak reprezentativní vstupní prostor do hlavní budovy SZIF.

Na neinvestiční výdaje (bez technické pomoci PRV, OPR a Twinningu) byly v roce 2017 vynaloženy prostředky celkem ve výši 1 401 349 tis. Kč.

Investiční výdaje

Největší objem finančních prostředků, zahrnutých do investičních výdajů, byl vynaložen na položku Programové vybavení (nad 60 tis. Kč), a celkem činil 209 979 tis. Kč. V této částce je primárně zahrnuta položka rozvoje Významného informačního systému, kdy dochází ke kontinuálním úpravám v závislosti na změnách v legislativě ČR i EU. Nejvýznamnější položkou v rámci ostatních investičních výdajů byl nákup osobních vozů v rámci obnovy vozového parku SZIF, v celkové hodnotě 11 065 tis. Kč.

Na investiční výdaje (bez technické pomoci PRV) byly v roce 2017 vynaloženy prostředky celkem ve výši 229 668 tis. Kč.

Technická pomoc Programu rozvoje venkova a OP Rybářství

Z technické pomoci PRV byly na základě žádostí SZIF v roce 2017 čerpány finanční prostředky na nejrůznější vzdělávací akce pro zaměstnance SZIF nebo zadávání znaleckých posudků pro ověřování hospodárnosti výdajů u některých žadatelů PRV. Dále byly hrazeny také – dálkový průzkum Země, delegování kontrol zadávacích řízení žadatelů PRV, systém pro sledování majetkových a personálních vazeb mezi podniky nebo výdaje na zařízení pro pořádání videokonferencí. V personální oblasti byl v roce 2017 realizován projekt „Pracovníci na DPP, DPČ hrazení z Technické pomoci PRV 2014–2020“ na základě potřeby zajistit řádnou a plynulou administrativní činnost PRV v programovém období 2014–2020 z Technické pomoci PRV.

V rámci technické pomoci PRV (bez CSV) byly v roce 2017 vynaloženy prostředky celkem ve výši 8 312 tis. Kč.

U technické pomoci OP Rybářství byly realizovány výdaje, zaměřené na vzdělávací akce. Celkem bylo v roce 2017 čerpáno 48 tis. Kč.

Celostátní síť pro venkov (CSV)

V kompetenci Státního zemědělského intervenčního fondu je již několik let výkon agendy Celostátní sítě pro venkov. CSV je na regionální úrovni komunikační platformou vytvořenou za účelem propagace PRV, která sdružuje mnoho významných subjektů působících na venkově a podílejících se na jeho rozvoji. CSV se svými partnery připravuje celou řadu významných regionálních aktivit, jedná se například o semináře a workshopy pro žadatele PRV, propagační a informační akce, semináře a exkurze ke sdílení příkladů dobré praxe v rámci CSV.

Akce realizované CSV v roce 2017 byly spojeny s novým PRV 2014+. V roce 2017 bylo zrealizováno 144 regionálních akcí. Mezi nejvíce používané položky patří v rámci CSV ostatní služby, pohoštění nebo pronájem.

Celková výše prostředků, čerpaných v rámci technické pomoci PRV (CSV), dosáhla výše 6 300 tis. Kč.

Twinningový projekt EU

Již více než rok se SZIF podílí na expertní podpoře moldavské platební agentury v rámci evropského projektu Twinning-out, a to na základě uzavřené smlouvy o spolupráci na mezinárodním twinningovém projektu EU pro Moldavsko. Čerpání prostředků na tento projekt slouží k administraci zahraničních pracovních cest vybraných expertních pracovníků SZIF.

V roce 2017 bylo v rámci twinningového projektu čerpáno celkem 2 131 tis. Kč.

Celkové zdroje na financování správních výdajů SZIF v roce 2017

Položka	Zdroje	Skutečnost (v tis. Kč)
8115000001	Zůstatek z roku 2016	211 033
2111000001	Příjmy za poskytnutí informací dle zákona 106/1999 Sb.	53
2119000001	Ostatní příjmy z vlastní činnosti	0
2212000001	Přijaté sankční platby od jiných subjektů	7
2322000001	Přijaté pojistné náhrady	125
2324000001	Přijaté náhrady	131
2328000001	Neidentifikované příjmy	-18
2329000001	Propadlý podíl z vratek dotací	602
2329000002	Refundace nákladů na intervenční nákupy	13
2329000003	Ostatní nedaňové příjmy	99
2512000001	Podíl na dávkách z cukru	25 287
3119000001	Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku	1 727
4116000001	Neinvestiční dotace z MZe	1 372 150
4216000001	Investiční dotace z MZe	397 850
4116000080	Neinvestiční transfery z MZe – TP OPR	0
4113000060	Neinvestiční transfery – TP PRV	5 308
4113000061	Neinvestiční transfery – TP PRV (projekt pers. a mzdový)	9 980
4113000063	Neinvestiční transfery – TP PRV (CSV)	683
4151000090	Neinvestiční transfery ze zahraničí – twinning	2 797
4153000001	Neinvestiční transfery z Evropské unie	36
4213000060	Investiční transfery – TP PRV	0
Celkem		2 027 863

Celkové užití zdrojů správních výdajů SZIF v roce 2017

Položka	Užití zdrojů	Skutečnost (v tis. Kč)
a) Běžné (neinvestiční) výdaje		
501, 502 Mzdové prostředky		
5011000001	Platy zaměst. v prac. poměru vyjma zaměst. na sl. místech	58 184
5013000001	Platy zaměst. na služeb. místech podle zákona o st. službě	496 246
5013000061	Platy zaměstnanců na služebních místech – odměny TP PRV	0
5019000001	Ostatní platy – refundace mezd	0
5021000001	Ostatní osobní výdaje	4 960
5021000060	Ostatní osobní výdaje – TP PRV	358
5021000090	Ostatní osobní výdaje – twinning	1 106
5024000001	Odstupné	218
5025000001	Odbyté	383
celkem bez technické pomoci PRV, OPR a twinning. projektu		559 991
celkem		561 455
502 Ostatní platby za provedenou práci		
5029000001	Odměny členům Dozorčí rady	43
celkem		43

Položka	Užití zdrojů	Skutečnost (v tis. Kč)
Mzdové prostředky a související platby celkem		561 498
Ostatní neinvestiční výdaje		
503 Sociální a zdravotní pojištění		
5031000001	Pojistné na sociální zabezpečení	15 664
5031000002	Pojistné na sociální zabezpečení zaměst. ve státní službě	123 833
5031000060	Pojistné na sociální zabezpečení – TP PRV	79
5031000061	Pojistné na sociální zabezpečení – odměny TP PRV	0
5031000090	Pojistné na sociální zabezpečení – twinning	268
5032000001	Pojistné na zdravotní pojištění	5 638
5032000002	Pojistné na zdravotní pojištění zaměstnanců ve státní službě	44 815
5032000060	Pojistné na zdravotní pojištění – TP PRV	29
5032000061	Pojistné na zdravotní pojištění – odměny TP PRV	0
5032000090	Pojistné na zdravotní pojištění – twinning	100
5039000001	Ostatní povinné pojistné – refundace	0
celkem bez technické pomoci PRV, OPR a twinning. projektu		189 950
celkem		190 426
504 Odměny za užití duševního vlastnictví		
5041000001	Odměny za užití duševního vlastnictví	5
5042000001	Odměny za užití počítačových programů	218
celkem		223
513 Nákup materiálu do 40 tis. Kč		
5132000001	Ochranné pomůcky	1 646
5133000001	Léky a zdravotnický materiál	26
5136000001	Knihy, učební pomůcky a tisk	227
5136000063	Knihy, učební pomůcky a tisk – TP PRV (CSV)	7
5137000001	Kancelářský nábytek a ostatní vybavení	5 310
5137000002	Vybavení IT	12 360
5137000063	Ostatní vybavení – TP PRV (CSV)	72
5139000001	Kancelářský materiál	2 997
5139000002	Ostatní materiál	3 090
5139000003	Ostatní materiál IT	387
5139000004	Tonery	2 043
5139000061	Ostatní materiál – TP PRV	176
5139000063	Ostatní materiál- TP PRV (CSV)	343
celkem bez technické pomoci PRV a OPR		28 086
celkem		28 684
514 Úroky a ostatní finanční výdaje		
5141000001	Úroky vlastní	2 637
5142000001	Kurzové rozdíly ve výdajích	76
celkem		2 713
515 Nákup vody, paliv a energie		
5151000001	Studená voda	1 426

Položka	Užití zdrojů	Skutečnost (v tis. Kč)
5152000001	Teplo	4 456
5153000001	Plyn	822
5154000001	Elektrická energie	5 298
5156000001	Pohonné hmoty a maziva	6 685
celkem		18 687
516 Nákup služeb		
5161000001	Poštovní služby	9 972
5162000001	Telefonní poplatky	2 974
5162000002	Provoz datových linek a související služby	4 654
5163000001	Pojistné	1 689
5163000002	Služby peněžních ústavů	48
5164000001	Nájemné	5 298
5164000002	Nájemné – věcné plnění	36 872
5164000060	Nájemné – TP PRV	128
5164000063	Nájemné – TP PRV (CSV)	1 136
5166000001	Poradenské služby	1 445
5166000004	Právní služby	1 299
5166000060	Poradenské služby – TP PRV	977
5167000001	Služby školení a vzdělávání	4 453
5167000060	Služby školení a vzdělávání – TP PRV	1 857
5167000080	Služby školení a vzdělávání – TP OPR	48
5168000001	Služby zpracování dat	261
5168000002	Služby SW – SAP	307 820
5168000003	Služby SW – EKIS	4 502
5168000004	Ostatní služby IT	60 837
5168000006	Služby SW – VUSTE	12 272
5168000007	Ostatní služby – bezpečnost IS	3 639
5168000008	Služby provozu infrastruktury	25 205
5168000060	Ostatní služby IT – TP PRV	1 215
5169000001	Ostatní služby	4 468
5169000002	Ostatní služby související s nájmem	13 807
5169000008	Revize zařízení	541
5169000009	Ostatní služby – bezpečnost	941
5169000010	Závodní stravování a jiné poukazy	12 997
5169000011	Ostatní služby SZP	426
5169000013	Inzerce	841
5169000014	Překladačské a tlumočnické služby	88
5169000015	Audit externí	912
5169000016	Geodetické služby a snímkování	4 236
5169000017	Veletrhy a výstavy	976
5169000021	Ostatní služby – intervenční skladování	0
5169000060	Ostatní služby – TP PRV	8

Položka	Užití zdrojů	Skutečnost (v tis. Kč)
5169000062	Geodetické služby a snímkování – TP PRV	1 133
5169000063	Ostatní služby – TP PRV (CSV)	2 604
celkem bez technické pomoci PRV a OPR		523 473
celkem		532 579
517 Ostatní nákupy		
5171000001	Opravy a udržování	7 481
5171000002	Opravy a udržování IT	6 640
5172000001	Programové vybavení do 60 tis. Kč	17 138
5172000060	Programové vybavení do 60 tis. Kč – TP PRV	108
5173000001	Cestovné v tuzemsku	5 076
5173000002	Cestovné v zahraničí	2 436
5173000061	Cestovné v tuzemsku – TP PRV	446
5173000090	Cestovné – twinning	443
5173000091	Cestovné – ubytování v rámci twinningu	214
5175000001	Pohoštění	1 115
5175000003	Pohoštění – CSV	58
5175000060	Pohoštění – TP PRV	667
5175000063	Pohoštění TP PRV (CSV)	2 138
5176000001	Účastnické poplatky	540
5179000001	Ostatní nákupy jinde nezařazené	6
celkem bez technické pomoci PRV, OPR a twinning. projektu		40 490
celkem		44 506
5. Poskytnuté zálohy a převody		
5191000001	Zaplacené sankce	0
5192000001	Náhrady za pracovní úrazy a bolestné	113
5192000002	Náhrady řízení	12
5192000003	Náhrady za pracovní úrazy a bolestné zam. ve státní službě	42
5192000004	Náhrady škod na majetku	10
5194000001	Věcné dary	268
5195000001	Odvody za neplnění povinnosti zaměstnávat zdrav. postižené	0
5342000001	Převody fondu kulturních a sociálních potřeb	10 932
5361000001	Nákup kolků	0
5362000001	Platby daní a poplatků	395
5363000001	Úhrady sankcí jiným rozpočtům	1 521
5424000001	Náhrady mezd v době nemoci	156
5424000002	Náhrady mezd v době nemoci zaměstnanců ve státní službě	1 385
5909000001	Soudní vyrovnání	3 182
5909000002	Ostatní neinvestiční výdaje	19 677
5909000060	Ostatní neinvestiční výdaje – TP PRV	0
5909000063	Ostatní neinvestiční výdaje – TP PRV (CSV)	0
5909000080	Ostatní neinvestiční výdaje – TP OPR	0
celkem bez technické pomoci PRV a OPR		37 693

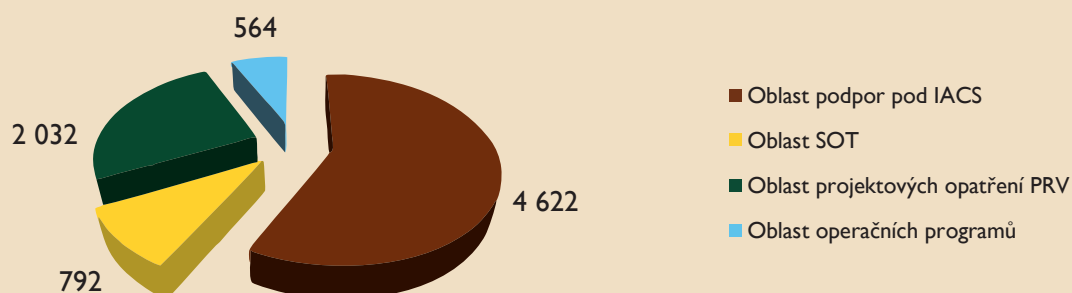
Užití zdrojů		Skutečnost (v tis. Kč)
Položka		
celkem		37 693
Ostatní neinvestiční výdaje celkem		855 511
celkem bez technické pomoci PRV, OPR a twinning. projektu		1 401 349
Běžné (neinvestiční) výdaje celkem		1 417 009
b) Kapitálové (investiční) výdaje		
611 Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku		
6111000001 Programové vybavení nad 60 tis. Kč – SAP		207 091
6111000003 Programové vybavení nad 60 tis. Kč		2 888
celkem bez technické pomoci PRV		209 979
celkem		209 979
612 Pořízení dlouhodobého hmotného majetku		
6122000001 Kancelářské stroje nad 40 tis. Kč		0
6122000002 Bezpečnostní zařízení nad 40 tis. Kč		1 265
6122000003 Měřicí přístroje		0
6123000001 Dopravní prostředky		11 065
6125000001 Výpočetní technika		7 106
6125000060 Výpočetní technika – TP PRV		1 131
6129000001 Ostatní nákup dlouhodobého hmotného majetku		253
6909000001 Ostatní investiční výdaje		0
celkem bez technické pomoci PRV a OPR		19 689
celkem		20 820
Kapitálové (investiční) výdaje celkem		230 799
Užití zdrojů celkem		1 647 808

Kontrolní činnost

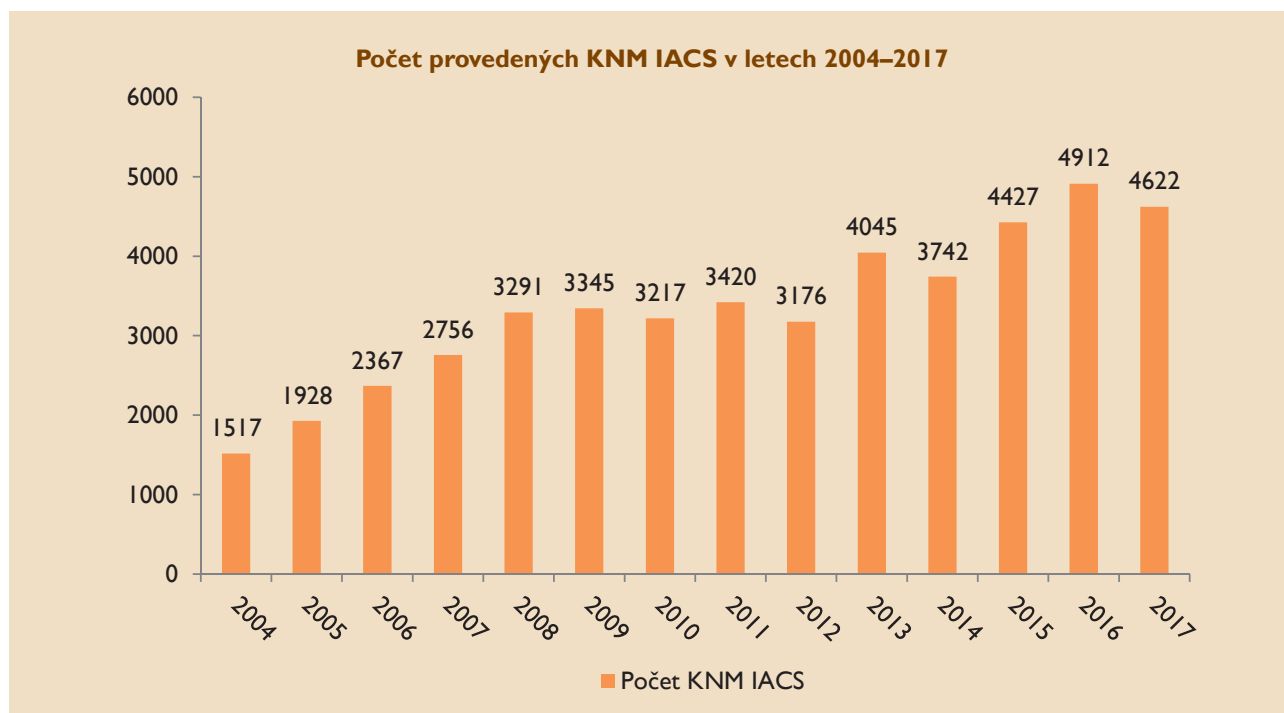
Významnou činnost SZIF představují kontroly oprávněnosti jednotlivých nároků a přidělených finančních prostředků. Do kontrolního systému řadíme administrativní kontroly a KNM. Administrativní kontroly jsou prováděny u 100% podaných žádostí. V případě KNM se celková míra každoročně prováděných kontrol liší dle jednotlivých oblastí

(cca 1 až 100% podaných žádostí). Systém kontrol v rámci SZIF můžeme rozdělit do několika oblastí – oblast podpor pod IACS (Integrovaný administrativní a kontrolní systém), oblast SOT, oblast projektových opatření PRV a oblast operačních programů a národních dotací.

Kontroly SZIF u příjemců dotací v roce 2017

Oblast podpor pod IACS

V rámci podpor pod IACS probíhají kontroly na místě metodou dálkového průzkumu Země a metodou fyzických KNM. Kontrola metodou dálkového průzkumu Země se provádí nad družicovými snímky pořízenými ve spolupráci s Výzkumným střediskem Evropské komise JRC IPSC (Institute for the Protection and Security of the Citizen European Commission Joint Research Centre) v Ispře (Itálie). Kontrola spočívá ve zpracování snímků, jejich vizuální interpretaci, kontrole údajů deklarovaných v žádosti a dalších podmínkách. Výsledná zjištění kontroly jsou buď konečná, nebo slouží v odůvodněných případech jako podklad pro fyzické KNM prováděné zaměstnanci RO SZIF, tzn. terénními inspektory. V rámci fyzických kontrol KNM jsou kontrolováni žadatelé, kteří nejsou vybráni ke kontrole metodou dálkového průzkumu Země. Cílem KNM je zjistit skutečný stav, porovnat jej s údaji deklarovanými v žádosti a ověřit, zda jsou plněny podmínky pro poskytnutí dotace, k jejichž plnění se žadatel zavázal podáním žádosti o podporu. Fyzickou KNM mohou provádět i pracovníci jiných organizací, na které delegoval SZIF

část kontrolních pravomocí. Terénního inspektora mohou příležitostně doprovázet i úředníci jiných orgánů nebo úředníci orgánů EU. Výsledkem KNM je vždy protokol o kontrole s uvedenými kontrolními zjištěními. Některá opatření jsou kontrolována v průběhu celého kalendářního roku. Kontroly dalších opatření mají charakter kampaní, kdy KNM jsou prováděny v období po podání žádosti a před vyplacením podpory.

Metodici opatření na CP SZIF a vedoucí oddělení inspekční služby nebo koordinátoři inspekci na RO SZIF provádějí na vzorku kontrol supervize kontrolních činností.

Níže jsou uvedeny statistické údaje o KNM provedených SZIF (bez delegovaných kontrol, bez supervizi).

V roce 2017 bylo zkontrolováno 4 026 žadatelů **4 622 kontrolami**. Celkem bylo zkontrolováno 9 596 žádostí (u jednotné žádosti byla žádost na každé opatření považována za samostatnou žádost). Detailní informace o počtu zkontrolovaných žadatelů, žádostí a KNM IACS ukazuje následující tabulka.

Počty zkontrolovaných žadatelů a žádostí KNM IACS

Oblast	Počet zkontrolovaných žadatelů	Počet zkontrolovaných žádostí	Počet kontrol
Přímé platby	3 117	5 865	3 469
Program rozvoje venkova	1 901	3 269	1 981
Horizontální plán rozvoje venkova	39	45	40
Společné organizace trhů v rámci IACS	230	417	384
KNM pouze DZES	171	–	171
Celkem (neduplicitně)	4 026	9 596	4 622

V roce 2017 bylo z celkového počtu 4 622 KNM shledáno 2 988 kontrol s výhradami a připomínkami. V následující tabulce jsou zobrazena nejčastější porušení u jednotlivých opatření.

Nejčastější porušení u jednotlivých opatření v rámci KNM IACS

Opatření/podmínka	Nejčastější porušení týkající se deklarované výměry	Nejčastější porušení podmínek platby/opatření
Přímé platby		
Jednotná platba na plochu (SAPS)	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Na DPB žadatel neprovedl seč včetně odklizení biomasy nebo pastvu včetně likvidace nedopasků nejpozději do 31. července příslušného kalendářního roku.
Greening	Zjištěna jiná plodina, nebo zjištěná výměra plodiny neodpovídá deklarované.	Změna kultury v environmentálně citlivé ploše.
Mladý zemědělec	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Nebylo zjištěno porušení.
Bílkovinné plodiny	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Na DPB není v období od 1. června do 15. července příslušného kalendářního roku zajištěn pokryv půdy ani výskyt posklizňových zbytků s bílkovinnými plodinami nebo jejich směsmi.
Konzumní brambory	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Výsadba nebyla provedena uznanou sadbou v minimálním množství 2 t/ha.
Škrobové brambory	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Nebylo zjištěno porušení.
Cukrová řepa	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Nebylo zjištěno porušení.
Chmel	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Nebylo zjištěno porušení.
Ovocné druhy s vysokou pracností	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Na pěstební ploše DPB osázené slivoní švestkou (kromě myrobalánu) nebyl dodržen počet životaschopných jedinců minimálně 200 ks/ha.
Ovocné druhy s velmi vysokou pracností	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Minimální úroveň vlastní produkce žadatele na hektar plochy u ovocného druhu jabloň nedosáhla minimální výše referenční hodnoty 10 t/ha za příslušný kalendářní rok.
Zeleninové druhy s vysokou pracností	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Nebylo zjištěno porušení.
Zeleninové druhy s velmi vysokou pracností	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Výsev/výsadba není proveden v minimálním množství podle přílohy č. 7 nařízení vlády č. 50/2015 Sb. u daného druhu zeleniny.
Bahnice a kozy	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	DPB, na kterém bylo paseno zvíře, není veden v (LPIS) na žadatele.
Program rozvoje venkova		
Méně příznivé oblasti (LFA)	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Na DPB žadatel neprovedl seč včetně odklizení biomasy nebo pastvu nejpozději do 31. července a případnou likvidaci nedopasků do 30 dnů po skončení pastvy (na DPB, kde nebyla ukončena pastva do konce listopadu, nejpozději do 31. prosince příslušného kalendářního roku).
Natura 2000 na zemědělské půdě	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Na DPB žadatel neprovedl seč včetně odklizení biomasy nebo pastvu včetně likvidace nedopasků nejpozději do 31. července příslušného kalendářního roku.
Agroenvironmentální opatření	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Na DPB zařazeném do titulu zatrávňování orné půdy (C1-A) nebylo zatrávňování provedeno na minimálně 0,1 ha.

Opatření/podmínka	Nejčastější porušení týkající se deklarované výměry	Nejčastější porušení podmínek platby/opatření
Agroenvironmentálně-klimatické opatření	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB pro podopatření Ošetřování travních porostů / titul obecná péče o extenzivní louky a pastviny (AEKO/D1).	Na DPB žadatel neprovedl seč včetně odklizení biomasy nebo pastvu nejpozději do 31. července a případnou likvidaci nedopasků do 30 dnů po skončení pastvy (na DPB, kde nebyla ukončena pastva do konce listopadu, nejpozději do 31. prosince příslušného kalendářního roku).
Ekologické zemědělství	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB pro opatření Ekologické zemědělství / titul ekologická produkce, kultura trvalý travní porost (EZ-T).	Na DPB žadatel neprovedl seč včetně odklizení biomasy nebo pastvu nejpozději do 31. července a případnou likvidaci nedopasků do 30 dnů po skončení pastvy (na DPB, kde nebyla ukončena pastva do konce listopadu, nejpozději do 31. prosince příslušného kalendářního roku).
Zalesňování zemědělské půdy Programu rozvoje venkova	Výměra dřeviny uvedená v deklaraci zalesněných pozemků přesahuje výměru zjištěnou.	Počty životaschopných jedinců (sazenic jednotlivých druhů stromků) klesly na DPB pod 80 % minimálního počtu stanoveného vyhláškou č. 139/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Nižší počet životaschopných jedinců je pod hranicí 60 %.
Zalesňování a zakládání lesů	Zjištěná výměra preferované dřeviny na DPB je nižší než deklarovaná.	Počty životaschopných jedinců jednotlivých druhů lesních dřevin klesly na DPB u dané dřeviny pod 80 % minimálního počtu stanoveného v příloze č. I nařízení vlády ČR č. 185/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Nižší počet životaschopných jedinců je pod hranicí 60 %, nebyla splněna podmínka, že k poklesu došlo působením biotických nebo abiotických činitelů bez zavinění žadatele.
Natura 2000 v lesích	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou porostní skupiny.	Ve zvolené etáži v rámci vybrané porostní skupiny byla zahájena obnova po termínu podání žádosti o poskytnutí dotace, přičemž zatím nebylo podáno oznámení o provádění obnově.
Lesnicko-environmentální opatření	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou porostní skupiny.	U porostní skupiny byl v terénu zjištěn podíl MZD (meliorační a zpevňující dřevina) nepřevyšující alespoň o 5 % minimální podíl MZD stanovený vyhláškou č. 83/1996 Sb.
Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou porostní skupiny.	Zjištěný porostní typ ve zvolené etáži neodpovídá zařazenému porostnímu typu hospodářského souboru. Zjištěný porostní typ hospodářského souboru je však součástí seznamu uvedeného v příloze k nařízení vlády ČR č. 29/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů, pro podopatření Zachování porostního typu hospodářského souboru.
Předčasné ukončení zemědělské činnosti Programu rozvoje venkova	Zjištěn rozdíl mezi bezpečnou výměrou převedených DPB a jejich skutečnou výměrou.	Podíl příjmů ze zemědělské prvovýroby (zaokrouhlené na tisíce, na dvě desetinná místa) na celkových příjmech (zaokrouhlené na tisíce, na dvě desetinná místa) ve skutečnosti nečiní nejméně 55 % pro daný rok.
Horizontální plán rozvoje venkova		
Zalesňování zemědělské půdy Horizontálního plánu rozvoje venkova	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Nebylo zjištěno porušení.
Předčasné ukončení zemědělské činnosti Horizontálního plánu rozvoje venkova	Není kontrolována výměra.	Daňové přiznání není ověřeno finančním úřadem (razítko podatelny) nebo není jiným způsobem doloženo, že bylo daňové přiznání podáno na finanční úřad.

Opatření/podmínka	Nejčastější porušení týkající se deklarované výměry	Nejčastější porušení podmínek platby/opatření
Společné organizace trhů v rámci IACS		
Restrukturalizace a přeměna vinic	Zjištěn rozdíl mezi plochou deklarovanou pro klučení a skutečně osázenou plochou.	Na DPB v rámci opatření Změna odrůdové skladby vinice – výsadba neodpovídá zjištěný způsob pěstování u odrůdové skladby vinice způsobu pěstování, který je deklarován v žádosti.
Podpora na investice	Není kontrolována výměra.	Při kontrole nebyl nalezen filtr na víno s deklarovanými údaji v žádosti, na jehož pořízení byla vyplacena podpora.
Podmínka aktivního zemědělce		
Aktivní zemědělec	Není kontrolována výměra.	Výše celkových příjmů/výnosů v Kč za poslední uzavřené účetní období deklarované žadatelem v jednotné žádosti nesouhlasí s příjmy/výnosy zjištěnými při kontrole.
Cross-compliance		
Dobrý zemědělský a environmentální stav (DZES)	Není kontrolována výměra.	DZES 2 – nebylo předloženo platné povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami.

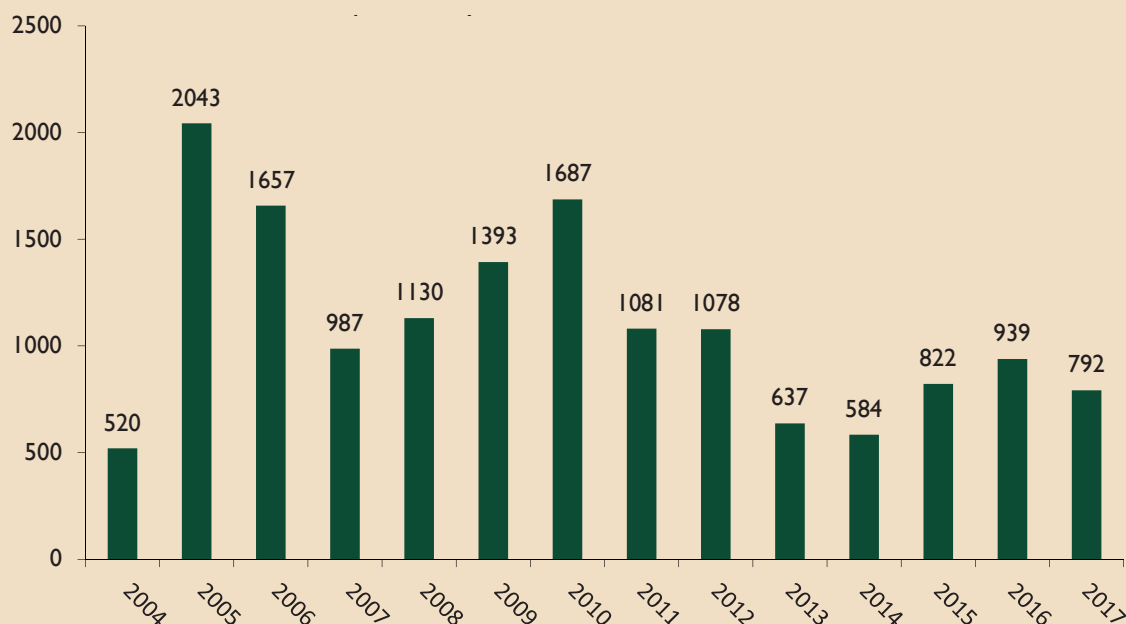
Oblast společné organizace trhu

U většiny opatření administrovaných v rámci SOT (nemajících vazbu na plochu) je prováděna KNM ve 100 % případů. V případech, kde se 100% kontrola nevyžaduje, je výběr žadatelů ke KNM prováděn na základě analýzy rizik. Cílem KNM je ověření podmínek pro poskytnutí finančních podpor a dodržení pravidel stanovených legislativou ČR a EU. Při realizaci fyzických KNM se ověřuje, zda údaje deklarované žadatelem v žádosti o podporu odpovídají skutečnosti a jsou splněny veškeré závazky a povinnosti žadatele. Ověřování rozhodných skutečností je zajišťováno odděleními inspekční služby na RO SZIF, Oddělení kontrol SOT na centrále SZIF a delegováním pravomocí na další organizace. Spolupráce

s dalšími organizacemi se týká zejména kontrol, při kterých jsou předepsány odběry a analýzy vzorků.

V roce 2017 bylo v oblasti SOT (mimo IACS) provedeno **celkem 792 kontrol** včetně kontrol škol. Oddělení kontrol SOT na centrále realizovalo 86 KNM a na RO SZIF bylo provedeno celkem 706 kontrol. V součtech jsou započteny i doplňkové kontroly. Dále bylo realizováno celkem 49 inspekčních kontrol zaměřených na sledování kontrolní činnosti terénních inspektorů, případně na vylepšení kontrolních postupů pro jednotlivé podpory, z toho 17 kontrol jednotlivými metodikami a 32 kontrol vedoucími oddělení inspekční služby (případně koordinátory inspekce).

Počet provedených KNM IACS v letech 2004–2017

V roce 2017 bylo zjištěno porušení u **26 kontrol SOT**. Níže je výčet nejčastějších porušení.

Nejčastější porušení u jednotlivých opatření SOT (mimo IACS)

Opatření	Porušení
Monitoring tržní produkce mléka a systém organizací producentů v odvětví mléka a mléčných výrobků	Chybné hlášení zaslané na SZIF; nepoužit přepočtový koeficient 1,027 pro přepočet litrů mléka na kg mléka.
Průmyslový cukr	Neplnění podmínek rozhodnutí SZIF.
Registrace, sankce a poskytování finančních podpor organizovaným pěstitelům ovoce a zeleniny	Produkt nebyl řádně vyvinutý a nesplňoval požadavky na prodej; vyplacená jiná částka než sjednaná ve Smlouvě o podpoře pojištění; křížovou kontrolou u člena družstva bylo zjištěno, že do přehledu produkce byla započítána cena produkce ponížená o 3% členského příspěvku; do hodnoty výdajů zařazeny nezpůsobilé výdaje; hodnota tržeb produktu obchodované produkce neodpovídala deklarovaným údajům v Žádosti o platbu.
Ovoce a zelenina do škol	Dodávka nekvalitních pomerančů; dodáno menší množství ovoce, než jaký byl počet žáků.
Opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelích produktů původem z území ČR a jejich uvádění na trh	Neprokázaný prodej včelích matek; dvojí financování – ze zdrojů EU a z opatření technická pomoc; neoznámení zrušení plánovaného kurzu pro začínající včelaře.
Tržní informační systém	Nedodržení metodického pokynu k sestavování výkazu Maso (SZIF) 6-52 „Ceny placené zemědělcům za dodaná jatečná zvířata“.
Postup pro provádění kontrol mimořádné podpory na přizpůsobení pro producenty mléka a zemědělce v dalších odvětvích živočišné výroby	Skutečný počet zvířat neodpovídal evidenci v IZR.

Oblast projektových opatření Programu rozvoje venkova

SZIF realizuje kontroly projektových opatření PRV v souladu s nařízením Komise (EU) č. 65/2011, resp. pro Žádosti o proplacení podávané po 1. lednu 2015 podle prováděcího nařízení Komise (EU) č. 809/2014. Kontroly fyzické realizace projektu (správní kontroly) se skládají z administrativní kontroly, která se provádí u 100% zaregistrovaných Žádostí o proplacení a KNM, která se u vybraných opatření provádí na vzorku operací. KNM jsou realizovány na základě vhodného výběrového souboru před vyplacením finančních prostředků alespoň u 4% veřejných výdajů každoročně vykázaných Evropské komisi a alespoň u 5% veřejných výdajů vykázaných Evropské komisi během celého programového období, resp. dle prováděcího nařízení Komise (EU) č. 809/2014 alespoň u 5% veřejných výdajů každoročně vyplacených SZIF. Tyto kontroly provádějí RO SZIF souběžně se správní kontrolou. Výběr vzorku ke kontrole zajišťují zaměstnanci CP SZIF, kde se tyto kontroly také důsledně vyhodnocují. U operací investičního charakteru, u kterých musí být zachován účel projektu po dobu pěti let od podpisu Dohody o poskytnutí dotace, se provádějí kontroly ex-post. Kontroly jsou realizovány u 1% způsobilých výdajů, na které byla provedena konečná platba. Výběr vzorku ke kontrole ex-post a samotnou kontrolu projektů zabezpečují zaměstnanci CP SZIF. V průběhu administrace Žádosti o dotaci a Žádosti o proplacení jsou prováděny neplánované kontroly.

V roce 2017 bylo v rámci projektových opatření PRV 2007–2013 provedeno **101 kontrol ex-post** zaměstnanci CP SZIF.

V rámci projektových opatření PRV 2014+ bylo provedeno zaměstnanci RO SZIF **1 931 kontrol fyzické realizace projektu**.

Oblast operačních programů

Kontroly OP Rybářství 2007–2013

V rámci OP Rybářství 2007–2013 jsou kontroly prováděny dle nařízení Komise (ES) č. 498/2007. Po ukončení realizace projektu a předložení žádosti o platbu, byla před vyplacením finančních prostředků u 100% zaregistrovaných žádostí o platbu, provedena kontrola fyzické realizace projektu. Do roku 2020 jsou u vzorku projektů prováděny kontroly ex-post, které ověřují dodržování povinností příjemce dotace, stanovených pravidly nebo rozhodnutím, po dobu lhůty vázanosti projektu na účel. Tyto kontroly se provádějí minimálně u 10% vzorku způsobilých výdajů investičního rázu z proplacených projektů, které jsou ve lhůtě vázanosti. Výběr projektů je prováděn v IS SZIF zaměstnancem CP SZIF. Vlastní kontroly ex-post provádějí zaměstnanci RO SZIF.

V roce 2017 bylo v rámci OP Rybářství 2007–2013 realizováno zaměstnanci RO SZIF **20 ex-post kontrol**. Na konci roku 2017 byl vybrán vzorek ke kontrolám ex-post pro rok 2018 v celkovém počtu **19 naplánovaných ex-post kontrol 2014–2020**.

Kontroly OP Rybářství 2014–2020

V rámci OP Rybářství 2014–2020 jsou kontroly prováděny dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013

o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu.

Po ukončení realizace projektu a předložení Žádosti o platbu, je před vyplacením finančních prostředků u 100 % zaregistrovaných Žádostí o platbu prováděna kontrola fyzické realizace projektu. Tato kontrola se skládá z administrativní kontroly a KNM. Kontrola je prováděna zaměstnanci RO SZIF. V případě opatření Technická pomoc provádí kontroly zaměstnanci CP SZIF. V průběhu administrace Žádosti o podporu, administrace Hlášení o změnách a administrace Žádosti o platbu mohou být prováděny i neplánované kontroly.

Dalšími druhy kontroly jsou kontroly ex-post a kontroly Závěrečných zpráv o udržitelnosti projektu. Tyto kontroly ověřují dodržování povinností příjemce, stanovených pravidly nebo rozhodnutím/stanovením výše výdajů, po dobu udržitelnosti. Kontroly ex-post jsou prováděny minimálně u 10 % vzorku projektů, stanoveného na základě výpočtu způsobilých výdajů z proplacených projektů, které jsou ve lhůtě závazku. Kontroly Závěrečných zpráv udržitelnosti jsou prováděny minimálně u 5 % vzorku projektů. Výběr projektů je prováděn zaměstnanci CP SZIF. Vlastní kontroly ex-post a kontroly zpráv o udržitelnosti projektu provádí zaměstnanci RO SZIF. V případě opatření Technická pomoc tyto kontroly provádí zaměstnanci CP SZIF.

V roce 2017 bylo v rámci OP Rybářství 2014–2020 realizováno **85 kontrol fyzické realizace projektu** a **10 neplánovaných kontrol** provedených zaměstnanci RO SZIF. Na konci roku 2017 byl vybrán první vzorek ke kontrolám ex-post pro rok 2018 v celkovém počtu **7 naplánovaných ex-post kontrol 2014–2020**.

Kontroly Národních dotací

SZIF se zavazuje dle Dohody o spolupráci mezi MZe a SZIF ze dne 8. ledna 2015, včetně platných dodatků, zajistit provádění KNM před a po vydání rozhodnutí v souladu s Přílohou č. I výše uvedené Dohody. Kontroly jsou prováděny pracovníky OPŽL SZIF, s výjimkou KNM u pětiletých závazků k hospodaření s předmětem dotace a mimořádného dotačního programu na Zmírnění škod způsobených jarními mrazy na ovocných kulturách v dubnu 2016. Tyto jsou prováděny pracovníky CP SZIF. KNM před vydáním rozhodnutí se provádí u dotačních programů I.L., I.R., 3.h. a I5. V těchto případech se jedná o 100 % míru kontroly. V roce 2017 bylo těchto kontrol vykonáno **236**.

Dále je KNM prováděna u dotačního programu I29 660 **Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků**, kde se jedná o 5 % míru kontroly na základě vybraného vzorku obdrženého od MZe. V roce 2017 byly u tohoto dotačního programu vykonány **2 KNM**.

KNM po vydání rozhodnutí, tzv. kontrola závazků k hospodaření s předmětem dotace po dobu deseti let, se provádí u programů I.L. a I.R. V roce 2017 se kontrolovaly závazky na základě Rozhodnutí z roku 2007 a bylo provedeno celkem **149 KNM** po vydání rozhodnutí.

Dále v roce 2017 přibyla povinnost KNM u programů I.L. a I.R. v souvislosti s kontrolou závazků k hospodaření s předmětem dotace v polovině období trvání závazku, tedy po pěti letech. Tyto KNM bylo provedeno celkem **31**.

V souvislosti s mimořádným dotačním programem na Zmírnění škod způsobených jarními mrazy na ovocných kulturách v dubnu 2016 bylo provedeno v roce 2017 **31 KNM**, které se týkaly kontrol dokladů u žadatele dle příslušných Zásad.

SZIF dbá na důkladné provádění kontrol jednotným způsobem u všech žadatelů při současném dodržování zásad efektivnosti a profesionality. Kontrolní systém SZIF vychází z legislativních požadavků a jeho správné nastavení je jedním ze základních předpokladů pro umožnění čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu a rozpočtu EU. Způsob realizace KNM je pravidelně podrobován kontrolním misím uskutečňovaným orgány EK – DG Agri, Evropským účetním dvorem a dále kontrolními orgány ČR, kterým SZIF dokládá, zda jsou kontroly prováděny v dostatečném počtu, rozsahu a kvalitě.

Personální politika

S účinností od 1. ledna 2017 byl schválen plánovaný počet systemizovaných míst **1 300** (z toho **1 145** služebních a **155** pracovních míst).

V souvislosti s navýšením počtu systemizovaných míst byl v roce 2017 vydán Služební předpis č. 6/2016 ředitele Státního zemědělského intervenčního fondu „Rozhodnutí o organizační změně“, a to především za účelem uvést organizační strukturu do souladu s 3. systemizací služebního úřadu dle zákona o státní službě. Organizační změny optimalizovaly a zkvalitňovaly řídicí procesy v rámci SZIF a posilovaly činnosti jednotlivých organizačních útvarů. Dále byl vydán Služební předpis č. 7/2016 ředitele Státního zemědělského intervenčního fondu „Organizační řád SZIF“ včetně Organizačních schémat.

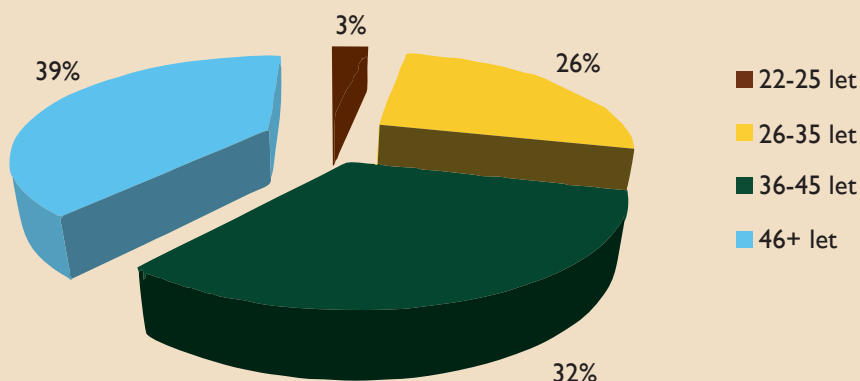
Složení zaměstnanců

K 31. prosinci 2017 bylo v evidenčním stavu **1 250 zaměstnanců** (z toho **1 003** státních zaměstnanců a **247** zaměstnanců v pracovním poměru), 65 % tvoří ženy a 35 % muži. Jejich průměrný měsíční plat za rok 2017 činil **37 089 Kč**. Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě (Zákon o státní službě) umožňuje obsadit služební místo zaměstnancem v pracovním poměru, je-li místo obsazováno na dobu určitou jako zástup za dlouhodobě nepřítomného zaměstnance. Z tohoto důvodu je počet zaměstnanců v evidenčním stavu v pracovním poměru vyšší než systemizovaných pracovních míst. Počet zaměstnanců v mimo-evidenčním stavu mírně stoupl vzhledem k odchodům zaměstnanců na mateřskou a rodičovskou dovolenou, a to na **159** zaměstnanců.

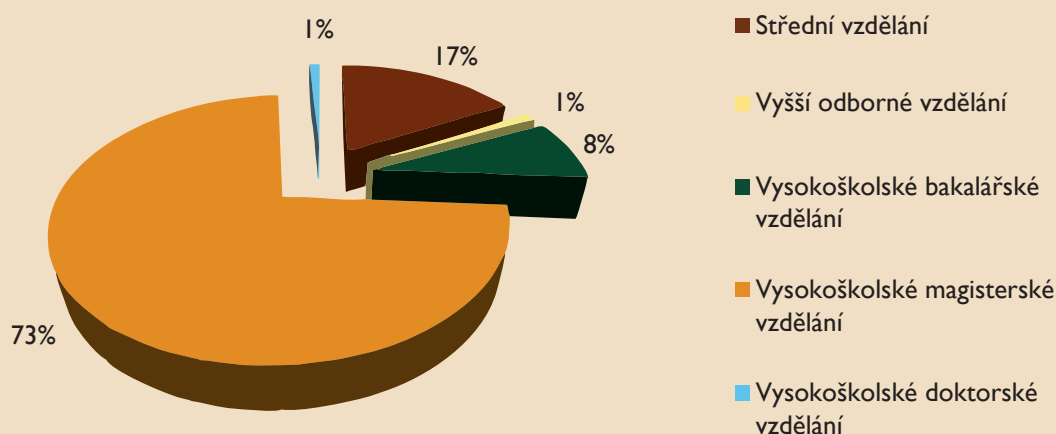
Výběrová řízení

Během roku 2017 bylo vyhlášeno celkem **344 výběrových řízení**, z toho **233 na obsazení služebních míst** podle zákona o státní službě a **111 na obsazení služebních nebo pracovních míst** na základě pracovního poměru. K nejhůře obsazovaným pozicím z důvodu odbornosti patřil i nadále právník, ICT specialista pro projektové řízení, ICT architekturu a kybernetickou bezpečnost a operátoři Oddělení koncových služeb ICT. Nedostatek vhodných uchazečů na uvedené pozice odráží současný stav na trhu práce. SZIF jako dobrý zaměstnavatel byl prezentován na 4 veletrzích pracovních příležitostí (na ČZU v Praze, Kariérním dni Mendelu v Brně, na JobChallenge v Brně, který je pořádán 3 vysokými školami v Brně (MU, MENDELU a VUT), a na veletrhu Absolvent Univerzity Karlovy v Praze).

Věková struktura zaměstnanců k 31. 12. 2017

Kvalifikační struktura zaměstnanců k 31. 12. 2017

Školení a vzdělávání zaměstnanců

V oblasti vzdělávání zaměstnanců Fondu je postupováno dle požadavků vyplývajících ze zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, dle Služebního předpisu náměstka ministra vnitra č. 9/2015, kterým se stanoví Rámcová pravidla vzdělávání státních zaměstnanců ve služebních úřadech a dle dalších vnitřních předpisů Fondu. V rámci vstupního vzdělávání úvodního bylo proškoleny celkem 184 zaměstnanců. V rámci vstupního vzdělávání následného bylo celkem evidováno 112 zaměstnanců k vykonání úřednické zkoušky, z toho tuto zkoušku úspěšně vykonalo 88 zaměstnanců. V oblasti vzdělávání průběžného **bylo celkem evidováno 4 029 účastí zaměstnanců**. V oblasti vzdělávání představených bylo evidováno celkem 331 účastí zaměstnanců. Jazykového vzdělávání se zúčastnilo celkem 74 zaměstnanců.

Ochrana bezpečnosti zaměstnanců

V průběhu roku proběhlo periodické školení zaměstnanců SZIF v oblasti BOZP a PO, fyzické bezpečnosti, bezpečnosti informací a dat, ochrany osobních údajů, protikorupčních opatření, předcházení podvodům a nesrovnalostem. V souladu

se zákoníkem práce je stav zajištění bezpečnosti jednotlivých pracovišť SZIF pravidelně prověřován v rámci kontrolní činnosti Oddělení informační a kybernetické bezpečnosti a prověrek BOZP a PO. Periodické revize a kontroly bezpečnostních systémů byly prováděny dle plánu Revizí a kontrol. Na zprávy z kontrol v oblasti bezpečnosti je kontinuálně reagováno, poznatky, zjištění a nálezy z kontrol jsou průběžně řešeny a nedostatky odstraňovány. Bezpečnostní rizika jsou pravidelně vyhodnocována, kontinuálně monitorována a řízena v systému řízení rizik SZIF.

V roce 2017 byly registrovány **2 pracovní úrazy s pracovní neschopností**.

Mezinárodní spolupráce

Komunikace s EU

Státní zemědělský intervenční fond komunikuje s institucemi Evropské unie jako je například Evropská komise (EK) a Evropský účetní dvůr (EÚD) prostřednictvím Stálého zastoupení České republiky při EU (SZEU) v Bruselu. Žádosti

a dotazy jsou předávány Oddělení zahraničních vztahů písemně převážně formou TIC (Telegram in Claris) a to buď elektronicky, nebo v listinné podobě. Úkoly, plynoucí z žádostí EK nebo EUD, jsou dále předávány odborným útvarům SZIF ke zpracování a hotové odpovědi odesílány prostřednictvím SZEU příslušnému orgánu EU. V průběhu roku 2017 bylo formou TIC doručeno k vypracování celkem **49 žádostí** se stanovenými termíny. Termíny odeslání všech odpovědí byly dodrženy. Kromě žádostí a dotazů jsou doručovány také dokumenty informativního charakteru, jako například prováděcí rozhodnutí Komise (EK). Prostřednictvím těchto rozhodnutí jsou předávány informace, týkající se zpravidla měsíčních plateb z EZZF, schválených programů a projektů apod. V roce 2017 bylo doručeno celkem **18 prováděcích rozhodnutí Komise**.

Mezinárodní výměna informací

Mezinárodní spolupráce s platebními agenturami (PA) ostatních členských států EU probíhá především v oblasti výměny informací, a to buď přímo mezi SZIF a PA členského státu EU nebo v rámci webové platformy **Learning Network**, která slouží k výměně zkušeností a k hájení zájmů platebních agentur EU.

V roce 2017 zajistil SZIF studijní návštěvy pro **8 zahraničních delegací**, a to pro experty ázerbajdžánské zemědělské agentury v rámci předstupního programu TAIEX, delegaci Asociace chovatelů včel z Polska, zástupce Agentury FranceAgriMer (Společné organizace trhů), delegace zástupců zemědělských výborů parlamentů Slovinska a Ázerbajdžánu a dále tři odborné mezinárodní semináře v oblasti využití satelitních údajů v zemědělství.

Pořádání mezinárodních konferencí

V květnu 2017 uzavřel SZIF formální dohodu s Evropskou komisí – ředitelstvím pro výzkum (DG JRC) o uspořádání **mezinárodní konference MARS v roce 2019** v České republice. Konference MARS je zaměřena především na mezinárodní výměnu zkušeností v oblasti využití nejmodernějších technologií s postupů v oblasti zemědělství, jeho kontrol a monitoringu a tím k efektivnějšímu řízení SZP.

Mezinárodní spolupráce – twinningový projekt

SZIF jako juniorní partner spolu s platebními agenturami Rakouska a Polska spolupracuje na mezinárodním podpůrném twinningovém projektu EU pro Moldavsko a vysílá nominované experty SZIF na mise do Moldavska za účelem podpory činnosti moldavské platební agentury (AIPA) v sektoru zemědělství. V rámci twinningového projektu se v průběhu roku 2017 uskutečnilo **23 zahraničních misí**. Reakce moldavské strany na podporu a spolupráci ze strany SZIF je natolik pozitivní, že dne 24. 10. 2017 byla v Kišiněvě mezi platebními agenturami obou států podepsána **Dohoda o vzájemné spolupráci**.

Zahraniční pracovní cesty

V roce 2017 vyslal SZIF své experty na celkem **168 zahraničních cest** za účelem účasti na řídicích výborech EK, Výborech zemědělských fondů, pracovních skupinách Rady EU, workshopech, bilaterálních jednáních s EK/SZEU či mezinárodních konferencích.

Jako každý rok se experti SZIF zúčastnili konference Panta Rhei a Konference ředitelů platebních agentur EU, které se konají 2x ročně, a dále odborných konferencí AMADEUS

(pro auditory platebních agentur a evropských auditních subjektů) a MARS/JRC (využití technologií, postupů, kontrol a monitoringu k řízení SZP).

Zahraniční cesty byly zajištěny expertům, kteří v zahraničí reprezentovali SZIF na mezinárodních výstavách a veletrzích (např. *Grüne Woche* v Berlíně, *Plma* v Amsterdamu či *Anuga* v Kolíně nad Rýnem).

Vztahy s veřejností

Komunikace s veřejností

Jedním ze základních nástrojů pro komunikaci se širokou veřejností jsou **webové stránky** www.szif.cz, kde je možné najít veškeré informace, které se týkají SZP a možností dotací např. v rámci přímých plateb, PRV nebo OP Rybářství či národních dotací.

Dalším významným nástrojem je **Portál farmáře**, který slouží výhradně žadatelům o dotace, kteří zažádali o přístup. Zde mohou podávat žádosti, sledovat průběh administrace a provádět některé změny.

Pro rozšíření povědomí o činnosti SZIF jsou využívány také sociální sítě: Facebook, Twitter, LinkedIn a Instagram, kam jsou aktuálně vkládány nejen důležité informace, ale i zajímavosti o SZIF a problematika související se zemědělstvím.

SZIF vydává na svých webových stránkách jako dvouměsíčník „Newsletter“. Tento zpravodaj je v elektronické podobě zaslán také prostřednictvím direct mailingu zájemcům přihlášeným k rozesílání novinek ze SZIF. V Newsletteru je odborná i laická veřejnost informována o zajímavostech a aktualitách z oblasti zemědělství, venkova a dotací, zveřejňují se zde články k aktuálním tématům, rozhovory s odbornými pracovníky nebo příjemci dotací, informace k různým akcím s účastí SZIF – veletrhy, výstavy, propagace značek kvalitních potravin Klasa a Regionální potravina. Některé části Newsletteru jsou využívány i v sociálních sítích.

Komunikace s médii a inzerce

SZIF pravidelně informuje o své činnosti prostřednictvím tiskových zpráv, článků v odborných periodikách (např. *Zemědělec*, regionální deníky, *Potravinářský obzor*, *Potravinářská revue* a další) a odpovídá na dotazy zástupců médií. Pro mediální partnery byla rovněž organizována tisková konference ke školním programům: Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol. V roce 2017 bylo vyřízeno přes **100 podnětů ze strany médií** (písemné i telefonické dotazy novinářů), vydáno **88 tiskových zpráv** a publikováno **46 odborných článků**, příp. inzercí k činnosti SZIF.

Výstavy a prezentace SZIF

Součástí komunikace s veřejností je rovněž účast a prezentace Fondu na významných zemědělských výstavách a veletrzích. Cílem těchto akcí je rozšířit povědomí odborné i laické veřejnosti o činnostech SZIF, zvláště o možnostech poskytování zemědělských dotací. V roce 2017 se SZIF zúčastnil **13 výstav** (Odbor administrace podpory kvalitních potravin samostatně: IGW, RegFoodFest Regiontour, Wine Prague, Anuga a For Gastro, formou společné expozice s Oddělením komunikace: Země živitelka, Podzimní Flora Olomouc, Oddělení komunikace samostatně: Jarní Zemědělec, Jarní Flora Olomouc, Národní výstava hospodářských zvířat, Naše pole, Zahrada Čech a Podzimní Zemědělec).

Vyhodnocení poskytovaných informací podle § 18 zákona č. 106/1999 Sb.

Povinnost podle § 18 odst. 1	Počet
a) počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti	23
b) počet podaných odvolání proti rozhodnutí	4
c) opis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona, a to včetně nákladů na své vlastní zaměstnance a nákladů na právní zastoupení	0
d) výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence	0
e) počet stížností podaných podle § 16a (všechny 3 stížnosti byly vyřízeny Ministerstvem zemědělství)	3
f) další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona	0

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Výroční zpráva Státního zemědělského intervenčního fondu je zveřejňována na základě §18 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, a v souladu s usnesením vlády č. 875/2000 (UV) ze dne 6. září 2000 o Metodickém pokynu ke sjednocení postupu orgánů veřejné zprávy při zajištění práva fyzických a právnických osob na poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím včetně příloh.

V souladu se zákonem poskytuje SZIF informace žadatelům buď na základě žádosti, nebo jejich zveřejněním. Žadatelé mohou získat potřebné informace o činnosti SZIF rovněž dálkovým přístupem na internetové stránce <http://www.szif.cz>.

V roce 2017 SZIF zaevidoval a vyřídil 149 žádostí o informace odvolávajících se na tento zákon.

Závěr

Státní zemědělský intervenční fond v roce 2017 významně přispěl k realizaci opatření SZP. Při své činnosti postupoval v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), v platném znění a s nařízeními EU a vlády ČR vydanými k provádění SZP.

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond

V roce 2017 byly Fondem poskytovány podpory v následujících podpůrných programech:

Podpora komerčních úvěrů (Investiční programy)

Formou podpory je poskytování finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení nebo vydávání garancí na zajištění úvěrů poskytovaných komerčními bankami a jinými financujícími subjekty. Investiční programy podpory podnikání jsou zaměřené zejména na realizaci

dlouhodobých investičních záměrů s cílem restrukturalizace a zvýšení efektivity, modernizace, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a dalšího rozvoje zemědělských subjektů.

Program ZEMĚDĚLEC (podpora je poskytována od 15. 8. 1999)

Hlavní program PGRLF, a.s. zaměřený na rozvoj investic zemědělských prvovýrobců. V rámci programu Zemědělec je poskytována podpora ve formě subvence úroků z investičních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty, a to zejména na nákup techniky do zemědělské prvovýroby, na výstavbu, pořízení nebo vylepšení nemovitého majetku v zemědělských závodech a dále na nákup plemenných zvířat za účelem zlepšení genetické hodnoty stáda. Podpora může být poskytnuta jak podnikům, které jsou řazeny do kategorie malých a středních podniků, tak i podnikům, které jsou řazeny do kategorie velkých podniků. Celkový objem úvěrových prostředků, ke kterým má být poskytována podpora, u jednoho žadatele a kolo příjmu žádostí u úvěrů na pořízení zemědělské techniky nesmí překročit částku 10 mil. Kč. Doba splatnosti úvěru nesmí přesáhnout 8 let. U investičních úvěrů na výstavbu, pořízení nebo vylepšení nemovitého majetku nesmí pro jeden subjekt celkový objem úvěrových prostředků za kolo příjmu žádostí překročit částku 50 mil. Kč. Doba splatnosti úvěru nesmí přesáhnout 20 let. V případě investic na nákup plemenných zvířat za účelem zlepšení genetické hodnoty stáda nesmí celkový objem úvěrových prostředků za kolo příjmu žádostí překročit částku 5 mil. Kč. Doba splatnosti úvěru nesmí přesáhnout 4 roky.

Jedná se o stěžejní program PGRLF, který byl v roce 2015 notifikován v Evropské komisi, a který byl upraven v souladu s novými právními podmínkami pro poskytování podpor, které jsou stanoveny předpisy Evropské unie. Konečná výše základní sazby podpory byla pro rok 2017 stanovena až po ukončení příjmu žádostí pro dané období, a to ve výši maximálně 2 % s 1 % navýšením pro mladé zemědělce.

V průběhu roku 2017 bylo v rámci programu Zemědělec schváleno 3 259 žádostí (z celkového počtu 3 703 přijatých) s celkovou podporou ve výši 556 mil. Kč. Zemědělští podnikatelé tímto způsobem využijí pro další rozvoj svého podnikání a podporu své konkurenceschopnosti fondem podporované úvěry od komerčních bank ve výši 7 791 mil. Kč.

K datu 31. 12. 2017 Fond evidoval dalších celkem 999 neprojednaných žádostí o podporu úroků z komerčních úvěrů v rámci programu Zemědělec, které reprezentují

podporované komerční úvěry v odhadovaném objemu dosahujícím cca 2,4 mld. Kč, a jejichž odhadované finanční nároky na podporu PGRLF mohou dosahovat přibližně 170 mil. Kč. Důvodem vysokého počtu neprojednaných (neschválených) žádostí k 31. 12. 2017 bylo nedoložení všech potřebných podkladů pro projednání (schválení) smluv.

Multiplikační efekt v případě podpory úroků v rámci programu Zemědělec v roce 2017 dosahoval poměru přibližně 1 : 14, kdy za každý 1 mil. Kč vynaložený na poskytnuté dotace z národních zdrojů byly pořízeny investice do sektoru zemědělství v celkovém objemu zhruba 14 mil. Kč.

V roce 2017 pokračoval pozitivní trend poklesu úrokových sazeb u poskytnutých komerčních úvěrů v rámci programu Zemědělec a průměrná úroková sazba se dostala na své historické minimum, kdy její průměrná výše dosahovala 3 % p.a.

Program Podpora nákupu půdy, v režimu podpory de minimis

Program ve formě finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení komerčních úvěrů na nákup zemědělské půdy, která není ve vlastnictví státu v režimu podpory de minimis (Podpora nákupu půdy – de minimis).

Příjem žádostí byl zahájen 1. října 2013 a od tohoto data je program kontinuálně otevřen pro podávání žádostí o podporu.

Program Podpora nákupu půdy – snížení jistiny úvěru (program od roku 2015)

Program je určený jako další možnost podpory nákupu nestátní zemědělské půdy, v rámci kterého je poskytována přímá finanční podpora zemědělským prvovýrobcům na snížení jistiny úvěru na nákup půdy poskytnutého komerčním subjektem. Program podpory je určen pro zemědělské podnikatele, kteří působí v oblasti zemědělské prvovýroby a je poskytován v režimu de minimis. Od 3. 8. 2015 do 31. 12. 2017 byl příjem žádostí kontinuálně zajištěn v rámci jednotlivých kol příjmu žádostí. Nové kolo příjmu žádostí nebylo prozatím v roce 2018 otevřeno.

V rámci všech výše uvedených programů pro podporu nákupu půdy bylo již zemědělci nakoupeno téměř 95 tis. ha půdy s příslibem podpory PGRLF ve výši 1,4 mld. Kč, přičemž celkové náklady na takto nakoupenou půdu jsou minimálně ve výši zprostředkovaných úvěrů v celkovém objemu více než 7 mld. Kč.

Program Lesní hospodář (dříve Podpora nákupu techniky pro hospodaření v lesích) (program od roku 2015)

V rámci programu je poskytována podpora ve formě subvence úroků z investičních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty, a to zejména na nákup techniky vymezené v pravidlech pro poskytování podpory, jako jsou např. speciální lesnické traktory, přívěsy s hydraulickou rukou k vyvážení dřevní hmoty, lanovky a lanové systémy, navijáky pro soustřeďování dříví, rýhovací zalesňovací stroje, zařízení na údržbu lesních cest. Příjemci této podpory mohou být podnikatelé, kteří se zabývají činnostmi souvisejícími s hospodařením v lesích. Alternativně může být také příjemcem podpory podnikatel nebo obec, která je vlastníkem, nájemcem nebo vypůjčitelem lesa a hospodářící dle schváleného lesního hospodářského plánu nebo převzaté platné lesní hospodářské osnovy. Program je poskytován v režimu de minimis.

Program Zpracovatel dřeva (dříve Podpora nákupu techniky a technologií pro dřevozpracující provozovny) (program od roku 2015)

V rámci programu je poskytována podpora formou subvence úroků z investičních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty zejména na nákup techniky a technologií pro vybavení pilnic, paření a impregnování masivního dřeva, sušení řeziva, výroby dýh, překližek a vrstveného dřeva, výroby palivového dřeva a zpracování zbytkové dřevní biomasy (pelety, lisované brikety). Tuto podporu mohou získat podnikatelé, kteří se zabývají činnostmi souvisejícími se zpracováním dřeva nebo obce, které se zabývají činnostmi souvisejícími se zpracováním dřeva. Program je poskytován v režimu de minimis.

Program Lesní školkař (dříve Podpora školkařských provozoven na pozemcích určených k plnění funkce lesa) (program od roku 2015)

V rámci programu je poskytována podpora ve formě subvence úroků z investičních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty na nákup techniky a technologií uvedených v pravidlech pro poskytování podpory. Konkrétně jde například o stroje na přípravu půdy a péči o půdu ve školkách (včetně traktorů), stroje a zařízení pro školkařskou výrobu prostokořenného a krytokořenného sadebního materiálu, závlahové systémy a dočasná úložiště vyzvednutého sadebního materiálu. Příjemci podpory mohou být podnikatelé, kteří jsou vedeni v ústřední evidenci držitelů licence k uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin a svoji činnost realizují v lesních školkách na pozemcích určených k plnění funkce lesa. Program je poskytován v režimu de minimis.

Program Zpracovatel (program od roku 2015)

Program je určen pro podnikatele, kteří se zabývají zpracováním zemědělských produktů a dosahují požadované hranice příjmů ze zpracování zemědělské produkce nebo ze zemědělské výroby v případě, že se podnikatel zabývá zpracováním zemědělské produkce a zároveň zemědělskou prvovýrobou. Cílem programu je podpořit zpracovatele zemědělské produkce podobně jako zemědělské prvovýrobce v rámci programu Zemědělec. Podpora není omezena jen na malé či střední podniky ve smyslu příslušné definice Evropské unie. Podpora je poskytována ve formě subvence části úroků z komerčních úvěrů poskytnutých na pořízení investičního majetku, který souvisí se zpracováním zemědělských produktů a je poskytována v režimu de minimis.

Program Zajištění úvěrů (program od roku 2015)

Cílem programu, který aktuálně navazuje k dříve vydávaným zárukám programu Zemědělec, je přispět ke zvýšení dostupnosti úvěrových prostředků na financování investičních záměrů podnikatelům, kteří provozují zemědělskou prvovýrobu či se zabývají zpracováním zemědělských produktů nebo působí v odvětví lesního hospodářství či zpracování dřeva, a to podporou ve formě ručení za investiční úvěry poskytované komerčními subjekty s možností úhrady ceny za ručení v režimu de minimis. Prostřednictvím programu je podporováno také financování projektů Informačních a propagačních opatření na podporu zemědělských produktů a potravinářských výrobků vyrobených ze zemědělských produktů na vnitřním trhu EU a/nebo ve třetích zemích, kdy o projektu rozhodla EK a projekt je spolufinancován z rozpočtu EU.

Dříve poskytované programy

V roce 2017 byla dále prováděna administrace a vypláceny finanční prostředky v rámci podpůrných programů, jejichž poskytování (přijímání a projednávání žádostí) bylo ukončeno v minulých letech. Zejména se jednalo o výplaty podpory úroků z dlouhodobých investičních úvěrů určených na nákup půdy (I – Půda). Celkově bylo v rámci těchto programů v roce 2017 vyplaceno 22 566 tis. Kč.

Pozn.: Úrokové zatížení příjemce podpory činilo v roce 2017 v rámci všech investičních programů minimálně 0,5 % p.a.

Finanční podpora pojištění (Eliminace rizik zemědělského a lesnického podnikání)**Program PODPORA POJIŠTĚNÍ (program od roku 2004)**

Cílem programů na podporu pojištění je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným rizikům. Formou podpory je částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění s cílem dosažení vyšší propojištěnosti.

Podprogram Podpora pěstitelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin

Podprogram dále obsahuje 2 podkategorie s odlišnou sazbou podpory – pojištění speciálních plodin a pojištění ostatních plodin.

Podprogram Podpora chovatelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat

Žádosti o poskytnutí finanční podpory na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin i hospodářských zvířat, byly v roce 2017 přijímány od 1. ledna do 30. října.

Procentní výše sazeb podpory byly pro rok 2017 stanoveny na maximální hranici (50 %) pro pojištění speciálních plodin a pojištění hospodářských zvířat. Pro pojištění ostatních plodin byla stanovena sazba podpory ve výši 40 %, čímž byli v maximální možné míře podpořeni podnikatelé, kteří se zabývají preferovanými druhy zemědělské výroby (živočišná výroba a pěstování speciálních plodin).

Program Podpora pojištění lesních školek

Program je určen zemědělským podnikatelům, kteří sjednali smluvní pojištění na ztráty způsobené sadebnímu materiálu lesních dřevin pěstovaného v lesních školkách a zapříčiněné riziky jako např. vichřice, požár, krupobití atd. Jde o přímou podporu na úhradu části nákladů za platbu pojistného sadebního materiálu lesních dřevin pěstovaných v lesních školkách s produkcí sadebního materiálu lesních dřevin. Maximální výše podpory byla v roce 2017 stanovena na 50 % prokázaných uhrazených nákladů. Program je poskytován v režimu de minimis. Pro rok 2017 byla sazba stanovena na maximální možné úrovni, tedy ve výši 50 %. Žádosti byly přijímány od 1. srpna 2017 do 1. listopadu 2017.

Program Podpora pojištění lesních porostů (program od roku 2015)

Program je určen podnikatelům, kteří jsou vlastníky, nájemci, pachtýři, či vypůjčiteli lesa nebo obcím (dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace obcí či právnické osoby založené obcí), a kteří sjednali pojištění lesních porostů zejména proti požárům, anebo dalším abiotickým činitelům.

Jde o přímou podporu na úhradu části nákladů, které byly prokazatelně vynaloženy na platbu pojistného. Výše podpory je stanovena v rozmezí od 0 do 30 % prokázaných vynaložených nákladů, přičemž konkrétní výše bude stanovena po ukončení příjmu žádostí o poskytnutí podpory pro příslušný rok. Program je poskytován v režimu de minimis. Žádosti byly přijímány od 1. ledna 2017 do 30. října 2017 a výše podpory byla stanovena na maximální hranici 30 %.

V rámci všech programů podpory pojištění bylo k 31. 12. 2017 celkem zpracováno 84 087 žádostí (smluv), z nichž bylo schváleno 82 036. Ke stejnému datu bylo Fondem na finančních podporách poskytnuto celkem 4 999 mil. Kč, z čehož již 4 840 mil. Kč bylo vyplaceno. V rámci všech programů a podprogramů podpory pojištění bylo v roce 2017 zaevidováno 7 309 žádostí (smluv) s požadavkem na podporu v celkové předpokládané výši 497 mil. Kč. Z toho v průběhu roku se díky urychlení procesů v administraci podařilo přes 6 770 žádostí schválit a celkem vyplatit objem pojištění ve výši téměř 462 mil. Kč. Před koncem roku se k žádostem podaným v roce 2017 podařilo vyplatit téměř 344 mil. Kč celkem 3 431 žadatelům o podporu pojištění. Zbývající žádosti a smlouvy budou projednány v roce 2018.

Úvěry poskytované PGRLF**Program Úvěry na nákup půdy (program od roku 2015)**

V rámci programu jsou od roku 2015 poskytovány úročené úvěry přímo PGRLF na nákup zemědělské půdy, která není ve vlastnictví státu. Uvedený program podpory je určen zemědělským podnikatelům působícím v oblasti zemědělské prvovýroby, kteří budou v prvním účetním období, které následuje po období, v němž byla podána žádost, dosahovat příjmů ze zemědělské činnosti alespoň ve výši 25 % celkových příjmů a dále budou uvedených příjmů dosahovat po dobu, po kterou je úvěr splácen. Maximální výše úvěru je 5 mil. Kč pro jednoho žadatele v rámci jednoho vyhlášeného kola příjmů žádostí s dobou splatnosti až 25 let. Zajištění úvěru je realizováno zástavním právem k nakoupené půdě. Tyto úvěry je možné kombinovat s podporou poskytnutou v režimu de minimis, která je určena na snížení (splátku) jistiny úvěru.

Od roku 2016 PGRLF disponuje detailními informacemi o tržních cenách nakupované půdy díky poskytovanému programu Úvěry na nákup půdy, kdy systémově zpracovává kupní smlouvy k poskytnutým úvěrům vč. kupních cen. Průměrná cena nakupované půdy k zaregistrovaným kupním smlouvám dosáhla v roce 2017 výše 19,09 Kč/m².

Program Sociální zemědělství (program od roku 2015)

PGRLF se dlouhodobě podílí na řešení problematiky sociálního zemědělství. Zástupci PGRLF jsou členy pracovní skupiny při MZe, jejímž výsledkem činnosti je od roku 2015 schválený a otevřený program Sociální zemědělství. V rámci uvedeného programu jsou poskytovány investiční i provozní úvěry. Cílem programu je podpora zemědělských farem při zaměstnávání znevýhodněných osob na trhu práce. Příjemcem podpory je zemědělský prvovýrobce, který má uzavřenou smlouvu s registrovaným poskytovatelem sociálních služeb či sám je registrovaným poskytovatelem sociálních služeb. I tyto úvěry je možné kombinovat s podporou poskytnutou v režimu de minimis, která je určena na snížení (splátku) jistiny úvěru.

Program Investiční úvěry (program od roku 2016)

V rámci programu jsou od roku 2016 poskytovány úročené úvěry přímo PGRLF s možností snížení jistiny úvěru v režimu de minimis, a to na pořízení investičního majetku. V rámci programu byly v roce 2017 přijímány žádosti v rámci 3., 4. a 5. kola, kdy pro každé kolo byly parametry programu upraveny.

Třetí kolo příjmu žádostí o poskytnutí investičního úvěru bylo zahájeno 1. 11. 2016 a ukončeno 23. 6. 2017. Program byl určen pro žadatele, kteří se zabývají zpracováním zemědělských produktů. Výše podpory určené na snížení jistiny úvěru činí maximálně 50 % z celkové výše poskytnutého úvěru současně se zachováním maximální hranice 15 000 €.

Čtvrté kolo příjmu žádostí o poskytnutí investičního úvěru bylo zahájeno 26. 6. 2017 a ukončeno ke dni 22. 10. 2017. Páté kolo příjmu žádostí o poskytnutí investičního úvěru bylo zahájeno 23. 10. 2017 a ukončeno ke dni 1. 1. 2018. Program byl určen pro žadatele, kteří se zabývají chovem skotu, ovcí, koz, prasat nebo drůbeže či pěstováním ovoce, vinné révy, chmele, zeleniny, brambor, cukrové řepy, květin, školkařských výpěstků okrasných či ovocných druhů, pěstováním LAKR nebo lnu a konopí, zpracováním zemědělských produktů, lesním hospodářstvím nebo zpracováním dřeva. Příjemcem podpory může být také podnikatel nebo obec, která je vlastníkem, nájemcem (pachtýřem) nebo vypůjčitelem lesa a hospodář podle schváleného lesního hospodářského plánu nebo převzaté lesní hospodářské osnovy nebo obec zabývající se činnostmi souvisejícími se zpracováním dřeva. Výše podpory určené na snížení jistiny úvěru byla stanovena na maximálně 50 % z celkové výše poskytnutého úvěru současně se zachováním maximální hranice 15 000 €.

Od 2. 1. 2018 je zahájen příjem žádostí v rámci šestého kola příjmu žádostí. Program je určen pro žadatele, kteří se zabývají zemědělskou prvovýrobou, zpracováním zemědělských produktů, lesním hospodářstvím nebo zpracováním dřeva. Příjemcem podpory může být také podnikatel nebo obec, která je vlastníkem, nájemcem (pachtýřem) nebo vypůjčitelem lesa a hospodář podle schváleného lesního hospodářského plánu nebo převzaté lesní hospodářské osnovy nebo obec zabývající se činnostmi souvisejícími se zpracováním dřeva. Výše podpory určené na snížení jistiny úvěru byla stanovena na maximálně 50 % z celkové výše poskytnutého úvěru, pro začínající podnikatele maximálně 80 % z celkové výše poskytnutého úvěru, současně se zachováním maximální hranice 15 000 €.

Program Provozní úvěry (program od roku 2016)

V rámci programu jsou od roku 2016 poskytovány provozní úvěry přímo PGRLF s možností snížení jistiny úvěru v režimu de minimis. V rámci programu byly v roce 2017 přijímány žádosti v rámci 3., 4. a 5. kola, kdy pro každé kolo byly parametry programu upraveny.

Třetí kolo příjmu žádostí o poskytnutí provozního úvěru bylo zahájeno 1. 11. 2016 a ukončeno 23. 6. 2017. Program je určen pro žadatele, kteří se zabývají zpracováním zemědělských produktů. Výše podpory určené na snížení jistiny úvěru činí maximálně 50 % z celkové výše poskytnutého úvěru současně se zachováním maximální hranice 15 000 €.

Čtvrté kolo příjmu žádostí o poskytnutí provozního úvěru bylo zahájeno 26. 6. 2017 a ukončeno ke dni 22. 10. 2017. Páté kolo příjmu žádostí o poskytnutí provozního úvěru bylo zahájeno 23. 10. 2017 a ukončeno ke dni 1. 1. 2018. Program byl určen pro žadatele, kteří se zabývají chovem skotu, ovcí,

koz, prasat nebo drůbeže či pěstováním ovoce, vinné révy, chmele, zeleniny, brambor, cukrové řepy, květin, školkařských výpěstků okrasných či ovocných druhů, pěstováním LAKR nebo lnu a konopí, zpracováním zemědělských produktů, lesním hospodářstvím nebo zpracováním dřeva. Příjemcem podpory může být také podnikatel nebo obec, která je vlastníkem, nájemcem (pachtýřem) nebo vypůjčitelem lesa a hospodář podle schváleného lesního hospodářského plánu nebo převzaté lesní hospodářské osnovy nebo obec zabývající se činnostmi souvisejícími se zpracováním dřeva. Výše podpory určené na snížení jistiny úvěru byla stanovena na maximálně 50 % z celkové výše poskytnutého úvěru současně se zachováním maximální hranice 15 000 €.

Od 2. 1. 2018 je zahájen příjem žádostí v rámci šestého kola příjmu žádostí. Program je určen pro žadatele, kteří se zabývají zemědělskou prvovýrobou, zpracováním zemědělských produktů, lesním hospodářstvím nebo zpracováním dřeva. Příjemcem podpory může být také podnikatel nebo obec, která je vlastníkem, nájemcem (pachtýřem) nebo vypůjčitelem lesa a hospodář podle schváleného lesního hospodářského plánu nebo převzaté lesní hospodářské osnovy nebo obec zabývající se činnostmi souvisejícími se zpracováním dřeva. Výše podpory určené na snížení jistiny úvěru byla stanovena na maximálně 50 % z celkové výše poskytnutého úvěru, pro začínající podnikatele maximálně 80 % z celkové výše poskytnutého úvěru, současně se zachováním maximální hranice 15 000 €.

Program Provozní úvěry ČMSCH, a.s. (nový program od roku 2017)

Program „Provozní úvěry poskytované Českomoravské společnosti chovatelů, a.s.“ byl dne 24. 8. 2016 schválen usnesením vlády č. 766/2016 (UV). Účelem programu je krátkodobé provozní financování Českomoravské společnosti chovatelů, a.s., prostřednictvím úvěru poskytnutého PGRLF s možností snížení úrokového zatížení podporou v režimu de minimis. Program byl otevřen dne 14. 9. 2016.

Program Podpora ve formě úročených „povodňových“ půjček (program od roku 2010)

Cílem programu, který svým zaměřením navazuje na povodňové půjčky z let 1997, 1998 a 2002 bylo poskytnout finanční prostředky na obnovu provozu podniků zemědělských prvovýrobců a zpracovatelů zemědělské produkce, kterým byla způsobena škoda na neinvestičním majetku povodní, záplavou či přívalovým deštěm, přičemž účelem bylo pořízení neinvestičního majetku a základního stáda.

První kolo příjmu žádostí o poskytnutí podpory ve formě úročené půjčky bylo zahájeno 18. listopadu 2010 a ukončeno ke dni 31. prosince 2010. V rámci vyhodnocení žádostí bylo v roce 2011 celkem schváleno 14 žádostí s poskytnutými půjčkami v celkovém objemu 57,5 mil. Kč. V roce 2012 a 2013 probíhalo splácení těchto půjček podle splátkových kalendářů a splácení těchto půjček celkově vykazovalo pouze minimální delikvenci.

Druhé a zatím poslední kolo příjmu žádostí bylo reakcí na povodně z června roku 2013. Parametry programu byly po schválení vládou mírně upraveny, čímž se prodloužila splatnost poskytnutých půjček z 2 na 5 roků. Příjem žádostí byl otevřen v období od 6. listopadu do 31. prosince 2013. Vyhodnocení žádostí, uzavření smluv a poskytnutí půjček bylo realizováno začátkem roku 2014 a celkem bylo čtyřem žadatelům postiženým povodní v roce 2013 na úročených „povodňových“

půjčkách vyplaceno 20 mil. Kč. Splácení jistiny těchto půjček započalo po šestiměsíčním odkladu ve 3. čtvrtletí roku 2014 a do současné doby je delikvence ve splácení jistiny a vyúčtovaných úroků minimální.

PGLRF je připraven v případě potřeby a poskytnutí finančních prostředků téměř okamžitě reagovat na potřebu využití podpory v rámci tohoto programu a tím zmírnit případné dopady opakujících se povodní.

V rámci všech programů úročených úvěrů bylo k 31. 12. 2017 celkem zpracováno 4 506 žádostí, z nichž bylo schváleno 2 429, celkem byly schváleny úvěry v objemu 1 846 mil. Kč a snížení jistiny ve výši 285 mil. Kč.

V roce 2017 bylo zaevidováno 773 žádostí o úvěry a snížení jistiny a v průběhu roku se podařilo schválit 964 žádostí v objemu úvěrů 460 mil. Kč a snížení jistiny v objemu 167 mil. Kč. 491 mil. Kč úvěrů se podařilo vyčerpat a na snížení jistiny bylo poskytnuto 206 mil. Kč. Zbývající žádosti a smlouvy budou postupně vyřízeny v následujícím období.

Výsledky PGLRF, a. s. – stav k 31. 12. 2017

Podle typu organizace	Počet žádostí	Z toho schváleno	Výše podporovaných úvěrů (tis. Kč)	Vydané garance (tis. Kč)	Přislíbené podpory (tis. Kč)	Dosud vyplacené podpory (tis. Kč)
SHR	31 167	27 631	42 281 286	6 129 411	6 546 336	5 969 121
s.r.o.	12 677	11 196	33 282 660	7 581 877	4 684 625	4 436 196
a.s.	12 795	11 845	64 084 728	12 118 682	8 554 452	8 097 371
ZD	11 219	10 546	38 248 293	7 957 356	5 613 660	5 564 095
Ostatní	352	303	1 316 025	235 318	160 447	154 201
ČR celkem	68 210	61 521	179 212 991	34 022 644	25 559 519	24 220 984
Podle typu programu						
Provoz	8 598	8 210	28 629 515	7 283 123	2 517 654	2 525 176
Vyrovnaní úrokového zatížení	1 068	1 029	4 642 690	1 717 558	87 292	87 014
Krize – Provoz	940	892	4 589 006	879 719	96 139	97 304
Krize – Zpracovatel – Provoz	140	122	3 058 200	782 750	46 777	46 989
Krize – PKF	6	2	28 000	25 670	1 264	1 534
Krize – Půda	303	283	485 367	0	32 377	32 714
LFA	419	410	808 578	720 098	59 456	59 464
Zemědělec	8 580	7 772	31 080 095	16 016 122	10 046 972	10 207 603
I – zemědělec	41 815	37 916	82 795 210	3 293 739	9 133 369	7 966 434
I – zpracovatel	37	27	337 083	39 895	53 157	53 376
I – obytná organizace	10	6	205 750	67 693	35 634	35 675
I – hygiena	27	19	546 096	144 179	113 214	113 232
I – půda	1 548	1 304	2 420 506	0	666 728	586 072
Podpora nákupu půdy (od r. 2013)	1 665	1 361	2 873 647	0	279 744	98 897
Půda – snížení jistiny (od r. 2015)	1 756	1 101	1 463 401	0	405 193	339 887
Zpracovatel dřeva (Dřevozpracující provozovny)	18	11	13 740	0	719	84
Lesní hospodář (Lesy stroje)	148	82	229 693	0	12 606	1 513
Lesní školkař (Školkařské provozovny)	3	2	3 336	0	132	53
Zajištění úvěrů (od r. 2015)	10	4	23 000	21 600	330	330

Podle typu organizace	Počet žádostí	Z toho schváleno	Výše podporovaných úvěrů (tis. Kč)	Vydané garance (tis. Kč)	Přislíbené podpory (tis. Kč)	Dosud vyplacené podpory (tis. Kč)
Zpracovatel (od r. 2015)	33	13	217 545	0	13 292	13
Export	122	90	7 114 725	0	405 329	405 326
Lesy	71	61	294 356	52 468	44 512	46 874
Služby	536	475	3 782 088	2 780 912	1 233 835	1 241 616
Restituent	14	13	17 869	0	3 487	3 487
Nabyvatel	30	22	34 373	34 193	0	0
TOZ	212	196	544 149	162 925	0	0
Krmné obilí	101	98	2 974 974	0	270 307	270 317
Celkem	68 210	61 521	179 212 991	34 022 644	25 559 519	24 220 984
Krajina ¹⁾	4 220	3 963				
Mláďí ¹⁾	11 546	10 894				
Agroregion ¹⁾	1 841	1 702				
Povodně ¹⁾	450	439				
KPV ¹⁾	1	1				
Skot ¹⁾	634	589				

1) Tyto programy nejsou zahrnuty do součtu ČR celkem.

Přehled pojištění 2007–2017

Rok	Programy pojištění	Počet žádostí		Pojistné	Výše podpory	Sazba podpory	Skutečně vyplaceno v roce
		celkem	schváleno	v tis. Kč	v tis. Kč	v %	v tis. Kč
2007	Ostatní plodiny	2 636	2 571	444 809	155 682	35,00	
	Speciální plodiny	400	382	131 169	65 584	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 194	2 129	195 227	39 045	20,00	
	celkem	5 230	5 082	771 205	260 311	33,75	92 304
2008	Ostatní plodiny	2 908	2 853	611 494	214 022	35,00	
	Speciální plodiny	442	426	157 934	78 967	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 113	2 074	187 659	37 531	20,00	
	celkem	5 463	5 353	957 087	330 519	34,53	263 645
2009	Ostatní plodiny	3 082	3 021	535 057	267 528	50,00	
	Speciální plodiny	482	468	177 319	88 659	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 210	2 162	176 622	88 310	50,00	
	Lesní školky	2	2	193	58	30,00	
	celkem	5 776	5 653	889 190	444 556	50,00	479 072
2010	Ostatní plodiny	3 331	3 308	580 159	290 079	50,00	
	Speciální plodiny	505	502	199 212	99 606	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 187	2 165	169 050	84 525	50,00	
	Lesní školky	2	2	193	58	30,00	
	celkem	6 025	5 977	948 614	474 268	50,00	305 694

Rok	Programy pojištění	Počet žádostí		Pojistné	Výše podpory	Sazba podpory	Skutečně vyplaceno v roce
		celkem	schváleno	v tis. Kč	v tis. Kč	v %	v tis. Kč
2011	Ostatní plodiny	3 632	3 606	697 324	327 742	47,00	
	Speciální plodiny	495	489	181 317	90 659	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 290	2 267	163 334	76 767	47,00	
	Lesní školky	2	2	178	54	30,00	
	celkem	6 419	6 364	1 042 155	495 222	47,52	459 199
2012	Ostatní plodiny	3 558	3 492	707 239	120 231	17,00	
	Speciální plodiny	570	560	205 945	102 973	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 172	2 121	153 322	61 329	40,00	
	Lesní školky	2	2	219	66	30,00	
	celkem	6 302	6 175	1 066 725	284 598	26,68	499 195
2013	Ostatní plodiny	3 523	3 496	689 091	124 036	18,00	
	Speciální plodiny	723	715	220 347	110 174	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 146	2 126	152 808	76 404	50,00	
	Lesní školky	2	2	163	49	30,00	
	celkem	6 394	6 339	1 062 410	310 663	29,24	308 948
2014	Ostatní plodiny	3 541	3 513	676 831	121 830	18,00	
	Speciální plodiny	763	759	238 423	119 211	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 172	2 157	154 807	77 403	50,00	
	Lesní školky	2	2	142	42	30,00	
	celkem	6 478	6 431	1 070 202	318 487	29,76	359 369
2015	Ostatní plodiny	3 545	3 367	635 835	317 917	50,00	
	Speciální plodiny	1 157	1 119	245 854	122 927	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 152	2 054	178 212	89 106	50,00	
	Pojištění lesních porostů (od r. 2015)	34	31	2 943	883	30,00	
	Lesní školky	2	2	198	59	30,00	
	celkem	6 890	6 573	1 063 041	530 892	49,94	445 124
2016	Ostatní plodiny	3 690	3 530	630 197	233 173	37,00	
	Speciální plodiny	1 239	1 200	231 413	115 707	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 088	1 998	174 788	87 394	50,00	
	Pojištění lesních porostů	43	36	4 670	1 401	30,00	
	Pojištění produkce lesních školek (Lesní školky)	3	3	336	101	30,00	
	celkem	7 063	6 767	1 041 404	437 775	42,02	642 625
2017	Ostatní plodiny	3 762	3 511	667 926	267 170	40,00	
	Speciální plodiny	1 323	1 212	278 510	139 255	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 177	2 026	177 885	88 943	50,00	
	Pojištění lesních porostů	44	18	5 405	1 622	30,00	
	Pojištění produkce lesních školek (Lesní školky)	3	3	423	212	50,00	
	celkem	7 309	6 770	1 130 150	497 201	43,99	461 999
Celkem 2007–2017		69 349	67 484	11 042 183	4 384 492	39,71	4 317 174

Úhrady ze záruky v roce 2017

Program	Počet žádostí	Celková garance (tis. Kč)	Úhrady ze záruky	
			Uhrazeno (tis. Kč)	Vráceno (tis. Kč)
Provoz	0	0	0	2
Služby	0	0	0	40
Zemědělec	0	0	0	1 382
Celkem	0	0	0	1 424

Pramen: PGRLF

Změny národní a evropské legislativy v roce 2017

Legislativní změny v právních předpisech, které se bezprostředně týkají MZe, publikované ve Sbírce zákonů v období od 1. 1. 2016 do 1. 3. 2018:

Ekonomické nástroje k podpoře zemědělství

Nařízení vlády č. 312/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle užívatelských vztahů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 12. 2017).

Vyhláška č. 38/2017 Sb., o způsobu výpočtu nároku na vrácení daně z minerálních olejů zaplacené v cenách některých minerálních olejů spotřebovaných v zemědělské prvovýrobě a způsobu a podmínkách vedení dokladů a evidence s nimi souvisejícími (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2017).

Vyhláška č. 176/2017 Sb., o způsobu výpočtu nároku na vrácení spotřební daně z minerálních olejů spotřebovaných v zemědělské prvovýrobě a při provádění hospodaření v lese (pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2017).

Lesní hospodářství

Zákon č. 62/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 5. 2017).

Vyhláška č. 68/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 29/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 5. 2017).

Vyhláška č. 239/2017 Sb., o technických požadavcích pro stavby pro plnění funkcí lesa (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2018).

Vyhláška č. 419/2017 Sb., kterou se mění některé vyhlášky v souvislosti s úpravou služebních stejnokrojů zaměstnanců orgánů státní správy lesů, myslivosti a rybářství (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2018).

Myslivost

Vyhláška č. 419/2017 Sb., kterou se mění některé vyhlášky v souvislosti s úpravou služebních stejnokrojů zaměstnanců orgánů státní správy lesů, myslivosti a rybářství (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2018).

Ochrana zvířat proti týrání

Zákon č. 255/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 10. 2017).

Potravinářská výroba

Vyhláška č. 141/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení (pozn.: účinnost předpisu od 1. 6. 2017).

Půda a pozemkové úpravy

Vyhláška č. 403/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 298/2014 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2018).

Rostlinné komodity

Zákon č. 26/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (pozn.: účinnost předpisu od 1. 4. 2017).

Zákon č. 61/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 5. 2017).

Zákon č. 295/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (pozn.: účinnost předpisu od 1. 11. 2017).

Vyhláška č. 70/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 15. 3. 2017).

Vyhláška č. 88/2017 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o vinohradnictví a vinařství (pozn.: účinnost předpisu od 1. 4. 2017).

Vyhláška č. 177/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2017).

Vyhláška č. 213/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 458/2003 Sb., kterou se provádí zákon o genetických

zdrojích rostlin a mikroorganismů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 8. 2017).

Vyhláška č. 229/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění vyhlášky č. 131/2014 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 15. 8. 2017).

Vyhláška č. 237/2017 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 3. 9. 2017).

Vyhláška č. 331/2017 Sb., o stanovení dalších odrůd ovocných druhů s úředně uznaným popisem, které se považují za zapsané do Státní odrůdové knihy (pozn.: účinnost předpisu od 1. 11. 2017).

Vyhláška č. 334/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 129/2012 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 11. 2017).

Vyhláška č. 335/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 275/1998 Sb., o agrochemickém zkoušení zemědělských půd a zjišťování půdních vlastností lesních pozemků, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 11. 2017).

Vyhláška č. 3/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 378/2010 Sb., o stanovení druhového seznamu pěstovaných rostlin, ve znění vyhlášky č. 42/2014 Sb., a další související vyhlášky (pozn.: účinnost předpisu od 24. 1. 2018).

Rostlinolékařská péče

Zákon č. 299/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (pozn.: účinnost předpisu od 1. 12. 2017).

Vyhláška č. 428/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2018).

Vyhláška č. 4/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 331/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlečení a šíření původce bakteriální kroužkovitosti bramboru a původce bakteriální hnědé hniloby, ve znění vyhlášky č. 328/2008 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1. 2. 2018).

Vyhláška č. 11/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlečení a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 3. 2. 2018).

Vyhláška č. 17/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky (pozn.: účinnost předpisu od 22. 2. 2018).

Rybářství

Vyhláška č. 336/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 197/2004 Sb., k provedení zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství), ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 11. 2017).

Vyhláška č. 419/2017 Sb., kterou se mění některé vyhlášky v souvislosti s úpravou služebních stejnokrojů zaměstnanců orgánů státní správy lesů, myslivosti a rybářství (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2018).

Vyhláška č. 25/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 197/2004 Sb., k provedení zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní,

ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství), ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 4. 2018).

Státní zemědělský intervenční fond

Nařízení vlády č. 17/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 74/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací na opatření dobré životní podmínky zvířat, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2017).

Nařízení vlády č. 18/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2017).

Nařízení vlády č. 19/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 185/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření zalesňování zemědělské půdy a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění nařízení vlády č. 61/2016 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2017).

Nařízení vlády č. 36/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 29/2016 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů a o změně některých souvisejících nařízení vlády, a o změně některých souvisejících nařízení vlády (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2017).

Nařízení vlády č. 47/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2017).

Nařízení vlády č. 48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2017).

Nařízení vlády č. 49/2017 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v souvislosti s přijetím nařízení vlády o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2017).

Nařízení vlády č. 74/2017 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol a o změně některých souvisejících nařízení vlády (pozn.: účinnost předpisu od 15. 3. 2017).

Nařízení vlády č. 314/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 29/2016 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů, a další související nařízení vlády (pozn.: účinnost předpisu od 1. 10. 2017).

Nařízení vlády č. 315/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 10. 2017).

Nařízení vlády č. 316/2017 Sb., o některých podmínkách k provádění společné organizace trhů v odvětví cukru (pozn.: účinnost předpisu od 1. 10. 2017).

Nařízení vlády č. 368/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 142/2014 Sb., o stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhů se zemědělskými produkty v oblasti vinohradnictví a vinařství, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 15. 11. 2017).

Nařízení vlády č. 425/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 15. 12. 2017).

Nařízení vlády č. 426/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2018).

Nařízení vlády č. 427/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2018).

Nařízení vlády č. 27/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2018).

Nařízení vlády č. 28/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2018).

Nařízení vlády č. 29/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2018).

Nařízení vlády č. 34/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 74/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací na opatření dobré životní podmínky zvířat, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2018).

Strukturální politika a ekologie

Nařízení vlády č. 17/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 74/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací na opatření dobré životní podmínky zvířat, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2017).

Nařízení vlády č. 18/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2017).

Nařízení vlády č. 19/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 185/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření zalesňování zemědělské půdy a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění nařízení vlády č. 61/2016 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2017).

Nařízení vlády č. 36/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 29/2016 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů a o změně některých souvisejících nařízení vlády, a o změně některých souvisejících nařízení vlády (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2017).

Nařízení vlády č. 47/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění

agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2017).

Nařízení vlády č. 49/2017 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v souvislosti s přijetím nařízení vlády o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2017).

Nařízení vlády č. 314/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 29/2016 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů, a další související nařízení vlády (pozn.: účinnost předpisu od 1. 10. 2017).

Nařízení vlády č. 315/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 10. 2017).

Nařízení vlády č. 28/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2018).

Nařízení vlády č. 29/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2018).

Nařízení vlády č. 34/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 74/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací na opatření dobré životní podmínky zvířat, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2018).

Veterinární péče

Zákon č. 302/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony (pozn.: účinnost předpisu od 1. 11. 2017).

Vyhláška č. 211/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 313/2014 Sb., o označování a pasech psů, koček a fretek v zájmovém chovu při jejich neobchodních přesunech (pozn.: účinnost předpisu od 1. 8. 2017).

Vyhláška č. 356/2017 Sb., kterou se zrušuje vyhláška č. 2/2013 Sb., o obsahových náležitostech žádosti o povolení domácí porážky skotu mladšího 24 měsíců nebo jelenovitých z farmového chovu a obsahových náležitostech jejího ohlašování (pozn.: účinnost předpisu od 1. 11. 2017).

Vyhláška č. 389/2017 Sb., o stanovení výše paušálních částek nákladů veterinárních kontrol spojených s dovozem nebo vývozem (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2018).

Vyhláška č. 445/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 128/2009 Sb., o přizpůsobení veterinárních a hygienických požadavků pro některé potravinářské podniky, v nichž se zachází se živočišnými produkty, ve znění vyhlášky č. 191/2013 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2018).

Vyhláška č. 18/2018 Sb., o veterinárních požadavcích na chov včel a včelstev a o opatřeních pro předcházení a zdolávání

některých nákaz včel a o změně některých souvisejících vyhlášek (pozn.: účinnost předpisu od 22. 2. 2018).

Vyhláška č. 19/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 342/2012 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 22. 2. 2018).

Vodní hospodářství

Nařízení vlády č. 27/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2018).

Vyhláška č. 448/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2018).

Živočišné komodity

Zákon č. 60/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 18. 3. 2017).

Vyhláška č. 72/2017 Sb., o genetických zdrojích zvířat (pozn.: účinnost předpisu od 18. 3. 2017).

Vyhláška č. 449/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2018).

Legislativní změny v roce 2017 – Legislativní změny Evropské unie

V roce 2017 bylo přijato především nařízení EP a Rady (EU) 2017/2393, kterým se mění nařízení (EU) č. 1305/2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV), (EU) č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky, (EU) č. 1307/2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky, (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, a (EU) č. 652/2014, kterým se stanoví pravidla pro řízení výdajů v oblasti potravinového řetězce, zdraví a dobrých životních podmínek zvířat a zdraví rostlin a rozmnožovacího materiálu rostlin, a nařízení EP a Rady (EU) 2017/625 o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech prováděných s cílem zajistit uplatňování potravinového a krmivového práva a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat, zdraví rostlin a přípravků na ochranu rostlin, o změně nařízení EP a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EU) č. 1151/2012, (EU) č. 652/2014, (EU) 2016/429 a (EU) 2016/2031, nařízení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a směrnic Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nařízení EP a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, směrnic Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutí Rady 92/438/EHS (nařízení o úředních kontrolách).

Dále byla přijata řada delegovaných a prováděcích aktů, které přispívají k fungování SZP a aplikaci základních nařízení, tj. nařízení EP a Rady (EU) č. 1305/2013 (oblast rozvoje venkova), nařízení EP a Rady (EU) č. 1306/2013 (tzv. horizontální nařízení), nařízení EP a Rady (EU) č. 1307/2013 (oblast přímých plateb) a nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013 (oblast společné organizace trhů).

Co se týče **oblasti přímých plateb**, zde bylo přijato nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/723 o změně nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 640/2014, kterým se doplňuje nařízení EP a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o integrovaný administrativní a kontrolní systém a o podmínky pro zamítnutí nebo odnětí plateb a správní sankce uplatňované na přímé platby, podporu na rozvoj venkova a podmíněnost, a nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/1155, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 639/2014, pokud jde o kontrolní opatření týkající se pěstování konopí, některá ustanovení týkající se ekologických plateb, platby pro mladé zemědělce vykonávající kontrolu nad právní osobou, výpočet částky na jednotku v rámci dobrovolné podpory vázané na produkci, části platebních nároků a některé požadavky na oznamování týkající se režimu jednotné platby na plochu a dobrovolné podpory vázané na produkci, a kterým se mění příloha X nařízení EP a Rady (EU) č. 1307/2013.

V **odvětví vína a vinohradnictví** bylo přijato prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/256, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2016/1150, kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o vnitrostátní programy podpory v odvětví vína; nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/670, kterým se doplňuje nařízení EP a Rady (EU) č. 251/2014, pokud jde o povolené výrobní postupy pro získávání aromatizovaných vinných výrobků, a nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/1961, kterým se mění nařízení (ES) č. 606/2009, pokud jde o některé enologické postupy.

Pro **oblast cukru** bylo přijato nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/1183, kterým se doplňují nařízení EP a Rady (EU) č. 1307/2013 a (EU) č. 1308/2013, pokud jde o oznamování informací a dokumentů Komisi, a prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/1185, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízením EP a Rady (EU) č. 1307/2013 a (EU) č. 1308/2013, pokud jde o oznamování informací a dokumentů Komisi, a kterým se mění a ruší několik nařízení Komise.

V rámci **oblasti ovoce a zeleniny** bylo přijato prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/39, kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu Unie na dodávky ovoce a zeleniny, banánů a mléka do vzdělávacích zařízení; nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/40, kterým se doplňuje nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu Unie na dodávky ovoce a zeleniny, banánů a mléka do vzdělávacích zařízení, a mění nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 907/2014; nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/891, kterým se doplňuje nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, a doplňuje nařízení EP a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o sankce uplatňované v uvedených odvětvích, a kterým se mění prováděcí nařízení Komise (EU) č. 543/2011; prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/892, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, a nařízení Komise v přenesené

pravomoci (EU) 2017/1165, kterým se stanoví dočasná mimořádná podpůrná opatření pro producenty některého ovoce.

V **oblasti bezpečnosti potravin** bylo přijato prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2017/302, kterým se stanoví závěry o nejlepších dostupných technikách (BAT) podle směrnice EP a Rady 2010/75/EU pro intenzivní chov drůbeže nebo prasat; nařízení Komise (EU) 2017/1237, kterým se mění nařízení (ES) č. 1881/2006, pokud jde o maximální limit kyseliny kyanovodíkové v nezpracovaných celých, rozdrčených, rozemletých, rozloupnutých a rozsekaných meruňkových jádrech uváděných na trh pro konečného spotřebitele; nařízení Komise (EU) 2017/2158, kterým se stanoví zmírňující opatření a porovnávací hodnoty pro snížení přítomnosti akrylamidu v potravinách, a prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/2470, kterým se zřizuje seznam Unie pro nové potraviny v souladu s nařízením EP a Rady (EU) 2015/2283 o nových potravinách.

V **oblasti zemědělských produktů a potravin** bylo přijato prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/1899 o zápisu názvů do rejstříku zaručených tradičních specialit (ZTS), Tradiční Lovecký salám/Tradiční Lovecká saláma (ZTS) a Tradiční Špekáčky/Tradiční Špekačky (ZTS).

Co se týče **ekologického zemědělství**, zde bylo přijato prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/838, kterým se mění nařízení (ES) č. 889/2008, pokud jde o krmivo pro některé živočichy pocházející z ekologických chovů akvakultury.

V **odvětví rybolovu a společné rybářské politiky** bylo přijato nařízení EP a Rady (EU) 2017/1004 o vytvoření rámce Unie pro shromažďování, správu a využívání údajů v odvětví rybolovu a pro podporu vědeckého poradenství pro společnou rybářskou politiku a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 199/2008.

V **oblasti veterinární** bylo přijato nařízení Komise (EU) 2017/110, kterým se mění přílohy IV a X nařízení EP a Rady (ES) č. 999/2001 o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií; nařízení Komise (EU) 2017/172, kterým se mění nařízení (EU) č. 142/2011, pokud jde o parametry pro přeměnu vedlejších produktů živočišného původu na bioplyn nebo kompost, podmínky pro dovoz krmiva pro zvířata v zájmovém chovu a pro vývoz zpracovaného hnoje; nařízení Komise (EU) 2017/893, kterým se mění přílohy I a IV nařízení EP a Rady (ES) č. 999/2001 a přílohy X, XIV a XV nařízení Komise (EU) č. 142/2011, pokud jde o ustanovení týkající se zpracovaných živočišných bílkovin; nařízení Komise (EU) 2017/1261, kterým se mění nařízení (EU) č. 142/2011, pokud jde o alternativní metody pro zpracování určitých tavených/škvařených tuků; nařízení Komise (EU) 2017/1262, kterým se mění nařízení (EU) č. 142/2011, pokud jde o používání hnoje hospodářských zvířat jako paliva ve spalovacích zařízeních; nařízení Komise (EU) 2017/1495, kterým se mění nařízení (ES) č. 2073/2005, pokud jde o *Campylobacter* v jatečně upravených tělech brojlerů a nařízení Komise (EU) 2017/1981, kterým se mění příloha III nařízení EP a Rady (ES) č. 853/2004, pokud jde o teplotní podmínky během přepravy masa. V souvislosti s patogenní influencí ptáků bylo přijato prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2017/247 o ochranných opatřeních v souvislosti s ohnisky vysoce patogenní influenzy ptáků v určitých členských státech a prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2017/263 o opatřeních ke zmírnění rizika, posílených opatřeních biologické bezpečnosti a systémech včasného odhalení v souvislosti s riziky, která představují volně žijící ptáci pro

přenos virů vysoce patogenní influenzy ptáků na drůbež. V souvislosti s africkým morem prasat bylo v roce 2017 přijato celkem 12 změn prováděcího rozhodnutí Komise 2014/709/EU o veterinárních opatřeních pro tlumení afrického moru prasat v některých členských státech a dále pak prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2017/2165, kterým se schvaluje plán eradikace afrického moru prasat v populaci volně žijících prasat v některých oblastech České republiky.

Pro **oblast krmiv** bylo přijato nařízení Komise (EU) 2017/1017, kterým se mění nařízení (EU) č. 68/2013 o katalogu pro krmné suroviny; prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/1145 o stažení některých doplňkových látek povolených podle směrnice Rady 70/524/EHS a 82/471/EHS z trhu a o zrušení zastaralých ustanovení, kterými se tyto doplňkové látky povolují, a nařízení Komise (EU) 2017/2279, kterým se mění přílohy II, IV, VI, VII a VIII nařízení EP a Rady (ES) č. 767/2009 o uvádění na trh a používání krmiv.

Co se týče **oblasti ochrany a zdraví rostlin**, zde bylo přijato prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2017/427, kterým se mění prováděcí rozhodnutí 2012/535/EU o mimořádných opatřeních proti šíření hádátka *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner et Buhner) Nickle et al. (hádátka borovicového) na území Unie; prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2017/728, kterým se mění prováděcí rozhodnutí 2013/92/EU o dohledu, rostlinolékařských kontrolách a opatřeních, která mají být přijata v případě dřevěného obalového materiálu, jenž se v současnosti používá při přepravě některých vymezených komodit pocházejících z Číny; prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2017/1161, kterým se mění prováděcí rozhodnutí (EU) 2016/159, kterým se stanoví postupy pro předkládání žádostí o granty a žádostí o platbu a pro poskytování souvisejících informací, pokud jde o nouzová opatření v souvislosti se škodlivými organismy rostlin uvedenými v nařízení EP a Rady (EU) č. 652/2014; prováděcí směrnice Komise (EU) 2017/1279, kterou se mění přílohy I až V směrnice Rady 2000/29/ES o ochranných opatřeních proti zavlékání organismů škodlivých rostlinám nebo rostlinným produktům do Společenství a proti jejich rozšiřování na území Společenství; prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/2313, kterým se stanoví formální náležitosti rostlinolékařského pasu pro přemísťování na území Unie a rostlinolékařského pasu pro dovoz do chráněné zóny a přemísťování v rámci této zóny, a prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2017/2352, kterým se mění prováděcí rozhodnutí (EU) 2015/789 o opatřeních proti zavlékání organismu *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) do Unie a proti jeho rozšiřování na území Unie.

V **oblasti přípravků na ochranu rostlin** bylo přijato celkem 59 nových prováděcích nařízení. Jedná se o prováděcí nařízení schvalující účinné látky, obnovující nebo neobnovující jejich schválení, odnímající jejich schválení, prodlužující jejich povolení nebo upravující použití schválených účinných látek. Dále bylo přijato nařízení Komise (EU) 2017/269, kterým se mění nařízení EP a Rady (ES) č. 1185/2009 o statistice pesticidů, pokud jde o seznam účinných látek; nařízení Komise (EU) 2017/1432, kterým se mění nařízení EP a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh, pokud jde o kritéria pro schvalování účinných látek představujících nízké riziko, a prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/2324, kterým se v souladu s nařízením EP a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh obnovuje schválení účinné látky glyfosát a mění příloha prováděcího nařízení Komise (EU) č. 540/2011.

Zemědělská výroba

ROSTLINNÁ VÝROBA

Výrobní faktory rostlinné výroby

POČASÍ

Rok 2017 byl s průměrnou teplotou + 8,6 °C silně nadnormální, přesto o 0,1 °C chladnější než předchozí rok a celkově šestým nejteplejším rokem v řadě teplotních průměrů pro ČR od roku 1771. Odchylna roční teploty od dlouhodobého průměru 1961–1990 byla +1,15 °C. Teplotní odchylna v jednotlivých měsících kolísala od +3,4 °C v březnu, teplotně silně nadnormální měsíc, až po -2,8 °C v lednu, jednom ze tří měsíců v roce, kdy byla teplota nižší než dlouhodobý průměr. Roční srážkový úhrn 712,1 mm zařazuje rok mezi roky srážkově normální (5,9% nad dlouhodobým průměrem). Nejvíce srážek, v průměru 95,9 mm, což bylo 104,1% dlouhodobého průměru, napadlo v České republice v červenci a nejméně, v průměru jen 26,7 mm v únoru nebo 33,7 mm v lednu. Jen měsíce duben, září a říjen byly nadnormální, měsíc květen byl s 62% podnormální, měsíce leden, únor, březen, červen, srpen, listopad a prosinec měly úhrn nižší než je dlouhodobý průměr, ale jsou klasifikovány jako měsíce srážkově normální.

Zima 2016/2017 byla dle údajů ČHMÚ na území ČR jako celek teplotně normální. Průměrná teplota vzduchu za zimní sezonu byla -1,7 °C, což je o 0,1 °C více, než je dlouhodobý průměr 1961–1990. Prosinec 2016 a únor 2017 byly na území ČR teplotně normální, zatímco leden 2017 byl teplotně podnormální a řadí se jako 7. nejchladnější leden od roku 1961. Průměrný úhrn srážek na území ČR za zimní sezonu 2016/2017 činil 83 mm, což je 67% dlouhodobého průměru 1961–1990. Ve všech zimních měsících byly srážky nižší než normál 1961–1990, jako srážkově podnormální však byl hodnocen pouze měsíc prosinec, kdy na území ČR spadlo pouze 56% normálu 1961–1990. Tato zima se tak stala 6. srážkově nejsušší od roku 1961.

Březen byl na území ČR teplotně silně nadnormální, průměrná měsíční teplota 5,9 °C byla o 3,4 °C vyšší než normál 1961–1990. Letošní březen se tak řadí jako 3. nejteplejší na území ČR od roku 1961. Průměrná denní teplota vzduchu na území ČR se v průběhu většiny měsíce pohybovala nad hodnotou normálu. Výrazně teplá období ve srovnání s normálem nastala začátkem a kolem poloviny měsíce, nejtepleji pak bylo na konci měsíce. Srážkově byl březen normální, průměrný srážkový úhrn 41 mm představuje 103% normálu 1961–1990. V Čechách v průměru spadlo 44 mm srážek, na území Moravy a Slezska byl průměrný měsíční úhrn srážek 34 mm. Nejvyšší srážkový úhrn byl zaznamenán v Karlovarském kraji (téměř 60 mm), nejméně naopak v Jihomoravském (méně než 30 mm).

Porosty ozimých obilovin byly po zimě rovnoměrně vzešlé, vyrovnané a zdravé. Větrné počasí beze srážek umožnilo zahájení setí jarního ječmene začátkem března, obdobně jako v roce 2016.

Duben byl teplotně normální, průměrná měsíční teplota 6,9 °C byla o 0,4 °C nižší než normál 1961–1990. V první

polovině měsíce se průměrná denní teplota vzduchu na území ČR pohybovala většinou nad hodnotami normálu 1961–1990. V první dekádě měsíce maximální denní teplota na území ČR vystoupala několikrát nad 20 °C. (2. 4. letní den). V polovině dubna nastalo výrazné ochlazení a v druhé polovině měsíce se teplota již pohybovala výrazně pod hodnotami normálu. Ve dnech 19.–21. 4. klesla denní minimální teplota pod bod mrazu téměř na celém území ČR. Srážkově byl duben nadnormální, průměrný srážkový úhrn 75 mm představuje 162% normálu 1961–1990. V Čechách v průměru spadlo 72 mm srážek, na území Moravy a Slezska byl průměrný měsíční úhrn srážek 80 mm. Nejvíce v průměru napršelo v Moravskoslezském kraji (více jak 120 mm), nejméně naopak na severozápadě Čech v kraji Ústeckém a Karlovarském a v kraji Jihomoravském (méně než 50 mm).

Průměrná měsíční teplota 13,8 °C byla v květnu o 1,5 °C vyšší než normál 1961–1991. Teplota vzduchu během měsíce kolísala kolem hodnot normálu, výrazněji pod jeho hodnotu klesla ve dnech 9. a 10. 5. Dne 9. 5. maximální denní teplota vzduchu na většině území ČR nevystoupala nad 10 °C. Následující den klesla minimální denní teplota na většině území ČR pod 0 °C. Teplejší byla druhá polovina měsíce, kdy se často vyskytovaly letní teploty nad 25 °C. Srážkově byl květen podnormální, průměrný srážkový úhrn 43 mm představuje 58% normálu 1961–1991. Nejvíce v průměru napršelo v Moravskoslezském kraji (více jak 60 mm), nejméně naopak v Ústeckém a Jihomoravském kraji (méně než 35 mm).

Červen teplotně silně nadnormální, průměrná měsíční teplota 18,2 °C byla o 2,7 °C vyšší než normál 1961–1991. Letošní červen je 2. nejteplejší červen na území ČR. Průměrná denní teplota vzduchu na území ČR se po většinu měsíce pohybovala nad hodnotami normálu. Maximální denní teplota dosahovala v některých částech ČR 30 °C a více v několika dnech v první a druhé dekádě měsíce. Výrazně teplá však byla poslední červnová dekáda, ve dnech 19. až 28. 6. nastalo velmi teplé období s maximální denní teplotou často přesahující 30 °C. Nejvyšší teplota byla zaznamenána dne 22. 6., kdy byla naměřena hodnota 35 °C. Srážkově byl červen na území ČR normální, průměrný měsíční úhrn srážek 68 mm představuje 87% normálu 1981–2010. Plošné rozložení srážek bylo však velmi nerovnoměrné. V Čechách v průměru spadlo 76 mm srážek, na území Moravy a Slezska však pouze 52 mm. Nízké úhrny srážek byly zaznamenány na jihu Moravy (méně než 40 mm), koncem měsíce tak v této oblasti přetrvávalo sucho. Naopak v severní polovině Čech (Karlovarský, Ústecký, Liberecký, Středočeský, Královéhradecký a Pardubický kraj) spadlo za červen v průměru více než 80 mm srážek.

Červencová průměrná měsíční teplota 18,5 °C byla o 1,6 °C vyšší než normál 1961–1991. Tepleji bylo na území Moravy a Slezska než v Čechách, průměrná měsíční teplota vzduchu na území Moravy a Slezska byla 18,9 °C, na území Čech 18,3 °C. Srážkově byl červenec na území ČR normální, průměrný měsíční úhrn srážek 90 mm představuje 114% normálu 1961–1991.

Plošné rozložení srážek bylo velmi nerovnoměrné. Nízké úhrny srážek byly zaznamenány na jihu a východě Moravy a v západních Čechách, ve Zlínském a Plzeňském kraji spadlo v průměru méně než 70 mm srážek. Naopak v krajích Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina a Olomouckém spadlo v průměru přes 100 mm.

Srpnová průměrná měsíční teplota 18,7 °C byla o 2,3 °C vyšší než normál 1961–1991. Letošní srpen se tak řadí jako 4. nejteplejší srpen na území ČR od roku 1961. Srážkově byl srpen na území ČR normální, průměrný měsíční úhrn srážek 68 mm představuje 87 % normálu 1961–1991. Vyšší srážkové úhrny byly zaznamenány na západě našeho území. Nejnižší úhrny srážek (méně než 45 mm) byly zaznamenány v Jihomoravském, Olomouckém a Zlínském kraji. Naopak v Jihočeském, Ústeckém a Karlovarském kraji spadlo v průměru přes 90 mm srážek.

Měsíc září se teplotně pohyboval na spodní hranici normálu (průměrná měsíční teplota byla 1,0 °C pod dlouhodobým normálem pro ČR 1981–2010). Většina zářijových dní byla teplotně normální nebo podnormální. Chladný byl zejména týden od 18. do 24. 9., ve kterém bylo šest dní teplotně silně podnormálních (průměrné teploty se v těchto dnech pohybovaly 2,7 až 3,1 °C pod normálem). Teplotně nadnormálních bylo v září pouze pět dní, z toho tři silně (v průměru 2,2 °C nad normálem). Srážkově bylo září normální (119,4 % normálu pro ČR za období 1981–2010). Nejvíce srážek z hlediska průměrných měsíčních úhrnů i normálu spadlo v Moravskoslezském kraji (165,8 mm a 225,0 % normálu), nejméně pak v kraji Jihočeském (33,3 mm a 61,3 % normálu).

Říjen byl teplotně nadnormální (průměrná měsíční teplota byla 1,4 °C nad dlouhodobým normálem pro ČR 1981–2010). V první dekádě a v závěru měsíce se průměrné teploty pohybovaly většinou pod normálem. Většina říjnových dní však byla teplotně normální nebo nadnormální (0,8 až 5,4 °C nad normálem). Srážkově byl říjen nadnormální (190,1 % normálu pro ČR za období 1981–2010). Nejvíce srážek z hlediska

normálu spadlo v Libereckém kraji (258,2 % normálu a 149,5 mm), nejméně pak v kraji Jihočeském (138,2 % normálu a 57,5 mm).

Listopad byl teplotně normální (0,9 °C nad dlouhodobým normálem pro ČR 1981–2010). Srážkově byl listopad normální (98 % normálu pro ČR za období 1981–2010). Nejvíce srážek z pohledu normálu spadlo v Karlovarském a Plzeňském kraji (117 % normálu) a nejméně ve Středočeském kraji a Praze (82 %).

Prosinec byl teplotně nadnormální s odchylkou 1,9 °C nad dlouhodobým normálem pro ČR (pro období 1981–2010). Výrazně teplejší byla zejména třetí dekáda měsíce, přičemž nejvyšší kladná odchylka od normálu (7,7 °C) připadla na 31. prosince. Srážkově byl prosinec normální (79,6 % k normálu pro ČR za období 1981–2010). Více srážek v porovnání s dlouhodobým normálem spadlo v Čechách (90,6 % k normálu). Na Moravě a ve Slezsku to bylo pouze 59,2 %, přičemž samotný Moravskoslezský kraj měl tuto hodnotu nejnížší (54,3 %); obě hodnoty už přitom odpovídají podnormálnímu stavu.

VÝŽIVA ROSTLIN

Ve srovnání s rokem 2016 došlo, jak vyplývá z níže uvedené tabulky, ke snížení spotřeby živin v minerálních hnojivech. Celková spotřeba čistých živin dodaných minerálními hnojivy činila 138,2 kg na 1 ha zemědělské půdy. Na základě informací ČSÚ bylo v roce 2017 kalkulováno s výměrou tzv. „využívané zemědělské půdy“ 3 521 329 ha.

Hnojení statkovými a organickými hnojivy

V roce 2017 bylo statkovými hnojivy (hnůj, kejda apod.) a organickými hnojivy (zejména digestát z bioplynových stanic, BPS) dodáno 27,8 kg N, 15,4 kg P₂₀₅ a 26,8 kg K₂₀ na hektar využívané zemědělské půdy. Celkový vnos čistých živin ze statkových a organických hnojiv byl 70,0 kg/ha. Vstup živin

Spotřeba živin v kg na 1 ha zemědělské půdy – minerální hnojiva

Rok	N	P ₂₀₅	K ₂₀	Celkem/ha	Celkem tis. tun čistých živin
2003	60,6	11,7	7,3	79,6	318 604
2004	75,8	13,7	9,9	99,4	401 708
2005	73,2	11,7	7,7	92,6	370 529
2006	77,4	11,7	9,4	98,5	393 956
2007	83,8	15,3	9,9	109,1	436 114
2008	85,4	13,8	11,4	110,6	442 377
2009	63,4	4,3	0,3	68,0	272 000
2010	76,7	8,9	7,5	93,2	327 968
2011	100,7	11,3	6,5	118,5	415 175
2012	98,9	12,2	6,5	117,6	414 671
2013	94,18	11,83	7,03	113,04	398 072
2014	92,64	13,07	11,72	117,43	412 819
2015	113,67	13,91	9,48	137,06	478 861
2016	116,7	13,6	10,8	141,1	492 191
2017	112,9	15,7	9,6	138,2	486 864

Pramen: MZe

v organických hnojivech, zejména v digestátu z BPS, je do této statistiky započítáván od roku 2014. Současně jsou odečítány živiny z části statkových hnojiv (zejména kejda, ale i hnůj), vstupujících do BPS. Živiny z těchto statkových hnojiv tvoří odhadem polovinu živin ve výsledném digestátu. Druhá polovina živin pochází z biomasy vstupující do BPS (zejména silážní kukuřice). O toto množství se vstup živin v organickém hnojení navyšuje.

(Zdroj VÚRV, v.v.i.)

Velikost, kapacita a stav zařízení na skladování hnojiv

Nové údaje svědčí o tom, že kapacita skladovacích prostor se postupně dostává do souladu s legislativními požadavky. Je to z důvodů možnosti čerpat dotace na výstavbu, nebo rekonstrukci těchto prostor v rámci OP Zemědělství.

Spotřeba vápenatých hmot v ČR

Rok	Celková spotřeba (v tis. t)
2003	171
2004	141
2005	93,1
2006	103
2007	229
2008	180
2009	200
2010	118
2011	173
2012	201
2013	253
2014	283
2015	285
2016	258
2017	269

Pramen: MZe

OCHRANA ROSTLIN

Zhodnocení roku 2017

Nástup roku byl teplotně podnormální a sněhová pokrývka na většině území ČR umožnila dobré přezimování a zdárnou regeneraci porostů ozimých obilnin a řepky. Vzhledem k vzrůstajícím nadnormálním teplotám dalších měsíců a prodlužujícím se dni začaly porosty obilnin úspěšně odnožovat a řepky zahájily prodlužovací růst.

Na počátku jarní vegetace koncem března a počátkem dubna z důvodu vyšších teplot a srážek porosty řepky rychle narůstaly a vyvíjely se. Teplé počasí však bylo příznivé také pro škodlivé organismy, bylo zjištěno vysoké poškození porostů řepky způsobených masivním náletem stonkových krytonosců.

V polovině dubna byly v porostech řepky zjištěny výskyty blýskáčka řepkového na mnoha pozorovacích bodech na prahu škodlivosti a bylo přistoupeno k chemické ochraně insekticidy. V této době také v ozimé pšenici a ozimém ječmeni byli odchytáváni dospělci kohoutků a kříška polního. Následně na přelomu druhé a třetí dekády měsíce dubna došlo k výraznému ochlazení a na značné části území ČR se vyskytovaly jarní mrazy. Vlivem mrazů došlo k poškození jarních ječmenů, řepky, jetelů a kvetoucích třešní, meruněk, broskvoní a ořešáků. Porosty byly vlivem značných srážek podmačeny a vlivem nízkých teplot se zpomalila vegetace a v porostech ozimé řepky bylo zjištěno popraskání stonků. Na začátku května přetrvávalo deštivé počasí, které ztěžovalo vstup zemědělské techniky na pozemky. Ozimé obilniny byly ošetřovány regulátory, přihnojovány kapalnými hnojivy a lokálně ošetřovány proti houbovým chorobám, porosty řepky ozimé byly přihnojovány a podle intenzity výskytu škůdců, byly lokálně ošetřovány insekticidy. Na začátku května v řepce ozimé byly pozorovány první výskyty chorob alternariové skvrnitosti brukvovitých a plísňe brukvovitých i škůdců bejdomorky kapustové a krytonosce šešulového. V polovině května nastalo opět výrazné ochlazení, které způsobilo částečné pomrznutí květů ovocných stromů, jahodníků a teplomilných rostlin. Polní plodiny nebyly nijak významně zasaženy. V poslední dekádě května začaly rostliny lokálně trpět nedostatkem srážek, zvláště jarní ječmeny. V této době byly také lokálně zjištěny silné výskyty housenek předitvy brslenové (*Yponomeuta cagnagella*).

Červen byl teplotně silně nadnormální a srážkově podnormální, proto v druhé polovině měsíce všechny porosty trpěly velkým suchem. U obilnin došlo k zaschnutí různých velkých částí porostů, zejména v okrese Třebíč. V porostech brambor u citlivých odrůd s jemnějšími listy se projevil sluneční úžeh listů bramboru. Koncem června až začátkem července na stromořadí kvetoucích lip kolem silnic byla v některých okresech pozorována hnízda housenek bourovice březového (*Eriogaster lanestris*) a housenky bekyně zlatořitné (*Euproctis chrysorrhoea*). I po lokálních srážkách přetrvával vláhový deficit. Plodiny na mnoha lokalitách vlivem sucha nouzově dozrávaly. Přesto byly mimořádné výskyty škůdců pouze lokální a ojedinělé. Lokální příválové deště pak způsobily polehnutí ozimých ječmenů. V druhé polovině července se vlivem srážek pozastavily sklizňové práce v řepce oleje a ozimé pšenici. Srážky také pomohly k vylepšení stavu porostů poloraných a pozdních odrůd brambor. I přes tyto srážky, které přišly v závěru sklizně obilnin, byly zaznamenány výsledné snížené výnosy obilnin. U porostů řepky byly snížené výnosy způsobené navíc stresovými faktory jako je napadení porostů řepky virem žloutenky vodnice v sezóně 2016/2017. Srážky ve sledovaném období stačily působit pozitivně na porosty kukuřice a brambor.

Září a říjen byly srážkově nadnormální. Chladnější zářijové počasí nebylo příliš příznivé pro rozvoj škodlivých organismů, z hmyzích škůdců byly pozorovány mšice zelná a mšice broskvoňová pouze ve slabé intenzitě. Lokálně byly v oblastech s vyššími srážkovými úhrny pozorovány výskyty fuzariózy palic kukuřice. Měsíc říjen byl teplotně silně nadnormální.

Rok 2017 nebyl z hlediska výskytu chorob a živočišných škůdců neobvyklý, časté byly výskyty abiotických poškození způsobených nepříznivým průběhem počasí, jako opakované poškození jarními mrazy na značné části území.

Výskyt chorob a škůdců v roce 2017

OBILNINY

Pšenice, ječmen

Choroby

U ozimých obilnin byl zaznamenán časný výskyt chorob – **plísň sněžné** (*Monographella nivalis*), **braničnatky pšeničné** (*Mycosphaerella graminicola*), **padlí** (*Blumeria graminis*). V porostech ozimých ječmenů se vedle padlí a **sít'ovité skvrnitosti ječmene** (*Pyrenophora teres*) objevila i hnědá skvrnitost a **tyfulová plísnovitost** (*Typhula incarnata*). V polovině dubna byly v ječmeni ozimém pozorovány střední a slabé výskyty listových skvrnitostí a na zahuštěných porostech i silný výskyt padlí ječmene. Na pšenici ozimé nebyly zjištěny významné výskyty chorob. Na začátku května postupovala infekce chorob v ozimých obilninách do vyšších listových pater, v různé intenzitě, v závislosti na lokalitě, odrůdě a hnojení. V porostech ozimých ječmenů byly pozorovány projevy polní odolnosti vůči padlí tvorbou tmavě hnědých skvrn na listech. V rámci oblastí bylo pozorováno žloutnutí jarních ječmenů vlivem četných přizemních mrazů v předešlém sledovaném období. Na některých lokalitách docházelo k silnému výskytu **septoriové skvrnitosti pšenice** (*Mycosphaerella graminicola*). Začátkem měsíce června probíhalo intenzivní ošetřování proti listovému a klasovému chorobám. V průběhu a koncem května byly detekovány slabé či střední výskyty **hnědé rzivosti pšenice** (*Puccinia recondita*), **padlí pšenice** (*Blumeria graminis*), **pyrenoforové skvrnitosti pšenice** (*Pyrenophora tritici-repentis*), **septoriové skvrnitosti pšenice** či žluté rzivosti pšenice (*Puccinia striiformis*). V ječmeni byly zaznamenány též slabé výskyty **padlí ječmene** (*Blumeria graminis*), **hnědé rzivosti ječmene** (*Puccinia hordei*) **spály ječmene** (*Rhynchosporium secalis*) či **sít'ovité skvrnitosti ječmene** (*Pyrenophora teres*). V závěru června a počátkem července i přes fungicidní ochranu postupovaly listové skvrnitosti do vyšších listových pater a klasů.

Škůdci

V druhé polovině března se začaly v porostech ozimé pšenice a ječmene objevovat dospělci kohoutků a kříška polního. Začátkem měsíce června se na Moravě a Vysočině touto dobou začíná projevovat též vláhový deficit v porostech obilnin. V porostech se objevují hmyzí škůdci, spíše ve slabých intenzitách, jako **kyjatka travní** (*Metopolophium dirhodum*) či **mšice střemchová** (*Rhopalosiphum padi*) a dále housenky **obaleče obilního** (*Cnephasia pumicana*) minující v listech.

Kukuřice

Choroby

V průběhu vegetace byly sledovány výskyty **sněti kukuřičné** (*Ustilago maydis*) v ojedinělých případech. V oblastech s vyššími srážkovými úhrny v průběhu září se pak objevovaly četné výskyty **fuzariózy palic kukuřice** (*Fusarium* sp.) – západní, střední Čechy a část Vysočiny.

Škůdci

Během června byly detekovány poškození **bzunkou ječnou** (*Oscinella frit*). Ve většině případů rostliny kukuřice

tomuto poškození odrostly. Během měsíce července se začaly v porostech kukuřice objevovat dospělci **bázlivce kukuřičného** (*Diabrotica virgifera*), které pak především v oblastech jižní Moravy způsobovaly v kombinaci se suchem velké problémy. Koncem měsíce července se začaly objevovat i poškození larvami **zavíječe kukuřičného** (*Ostrinia nubilalis*).

OLEJNINY

Řepka ozimá

Choroby

Monitoring výskytu virových chorob řepky ozimé prokázal silný výskyt **víru TuYV** ve vzorcích, bez ohledu na odrůdu a nadmořskou výšku, z dalších virů byl zjištěn **BWYV** a **CaMV**. Poškození viry nutilo pěstitele k zaorávce (někde se poškození porostů odhadovalo až na 60 %). Na začátku května v řepce ozimé byly pozorovány první výskyty chorob alternariové skvrnitosti brukvovitých a plísň brukvovitých. V polovině května slabé a střední výskyty chorob **bílé hniloby řepky** (*Sclerotinia sclerotiorum*), též byly zaznamenány slabé výskyty symptomů **listové skvrnitosti řepky** (*Cylindrosporium concentricum*) nebo **fomového černání stonků řepky** (*Leptosphaeria maculans*). Střední výskyty **padlí brukvovitých** (*Erysiphe cruciferarum*) byly v různých okresech ČR pozorovány v druhé polovině června. Také plíseň brukvovitých (*Hyaloperonospora parasitica*) nebo **verticiliové vadnutí řepky** (*Verticillium dahliae*) byly na mnoha lokalitách detekovány.

Škůdci

V polovině března byl zaznamenán slabý nálet krytonosců a dřepčíka olejkového. V okrese Klatovy nalétly 17. 3. do optických lapáků (M. misky a žluté lepové desky) vysoké počty dospělců **krytonosce řepkového** (*Ceutorhynchus napi*) (185 ks) a **krytonosce čtyřzubého** (*Ceutorhynchus pallidactylus*) (222 ks). V dalších dnech byla vlivem nízkých teplot aktivita škůdců v porostech řepky opět zcela utlumena. Vrchol náletu stonkových krytonosců do porostu byl zaznamenán v dalším týdnu po mírném oteplení a s tím byly zaznamenány i první poškození vpichy. V druhé polovině března se začaly v porostech řepky objevovat první jedinci **blýskáčka řepkového** (*Meligethes aeneus*). Vzhledem k chladnému počasí v polovině dubna a přetrvávajícímu účinku insekticidů použitých proti stonkovým krytonoscům byly výskyty blýskáčka řepkového ve vrcholových květenstvích řepky ozimé slabé nebo žádné. Na kořenech a ve stoncích rostlin byly zjištěny jen slabé výskyty larev **dřepčíka olejkového**. V průběhu května byly zjištěny první výskyty krytonosce šešulového a **bejlomorky kapustové** ve slabé intenzitě. Z hmyzích škůdců se na podzim vyskytovaly jen ve slabé intenzitě **mšice zelné** a **mšice broskvoňové**.

Mák

Choroby

Vlivem průběhu počasí v roce 2017 nebyl výskyt chorob máku příliš vysoký. Byl zjištěn sporadický výskyt černání bázi stonků máku (*Verticillium* sp.). Dále byl zjištěn minimální výskyt plísně makové na mladých rostlinách máku.

Škůdci

V roce 2017 byl v máku zjištěn výskyt **krytonosce makovicového** (*Ceutorhynchus macula-alba*). Dále byl zjištěn slabý výskyt **žlabatky stonkové** (*Timaspis papaveris*).

OKOPANINY**Brambor****Choroby**

První výskyty **plísně bramboru** (*Phytophthora infestans*) na listech byly zjištěny v polovině června, škodlivé výskyty byly zaznamenány v teplejších oblastech koncem června a ve vyšších polohách až během července.

Škůdci

První výskyty mšic byly pozorovány již v polovině května, další výskyty byly zjištěny až počátkem června. První výskyty **mandelinky bramborové** (*Leptinotarsa decemlineata*) byly pozorovány v polovině května, škodlivé výskyty byly pozorovány pouze lokálně.

Cukrovka**Choroby**

První výskyty **cerkosporové listové skvrnitosti řepy** (*Cercospora beticola*) byly pozorovány koncem třetí červnové dekády. Škodlivé výskyty choroby nebyly pozorovány. Ostatní houbové choroby byly zjištěny pouze ve slabé intenzitě.

Škůdci

První výskyty kolonií **mšice makové** (*Aphis fabae*) byly zjištěny již počátkem května, silné výskyty škůdce nebyly zaznamenány. Výskyty dalších škůdců cukrovky byly pouze slabé.

SPECIÁLNÍ PLODINY**Chmel****Choroby**

První, primární výskyty **plísně chmele** (*Pseudoperonospora humuli*) na listech byly zjištěny velmi brzy, již koncem dubna na Litoměřicku, v dalších oblastech až od konce druhé a počátku třetí dekády května. První výskyty v hlávkách byly zaznamenány od poloviny třetí červencové dekády. Škodlivé výskyty na hlávkách byly pozorovány jen ojediněle, především v okresech Přerov, Rakovník a Litoměřice, kde bylo pozorováno střední poškození hlávek tímto patogenem.

Škůdci

Škodlivé výskyty **dřepčíka chmelového** (*Psylliodes attenuata*) byly pozorovány v okresech Přerov, Litoměřice, Kladno a Česká Lípa. Pouze slabé poškození rostlin **lalokonoscem libečkovým** (*Otiorhynchus ligustici*) bylo zaznamenáno počátkem dubna v okrese Rakovník. Slabé výskyty **svilušky chmelové** (*Tetranychus urticae*) byly zjištěny pouze v okrese Přerov a Litoměřice. Výskyty **mšice chmelové** (*Phorodon humuli*) byly pouze ve slabé intenzitě, škodlivé výskyty byly zjištěny pouze v okresech Přerov, Rakovník a Kladno.

OVOCNÉ DŘEVINY**Jádroviny**

Výsadby ovocných dřevin byly na mnoha lokalitách ČR poškozeny především abiotickými vlivy, koncem dubna došlo k **poškození** kvetoucích jádovin, peckovin, dokonce i drobného ovoce a révy vinné **jarními mrazy**. Opakovaně došlo k mrazovému poškození ovocných dřevin na konci první květnové dekády.

Choroby

První výskyty **strupovitosti jabloně** (*Venturia inaequalis*). Byly zjištěny již počátkem května, lokálně byly zjištěny i silné výskyty choroby. První výskyty **moniliniové hniloby jablek** (*Monilinia fructigena*) byly pozorovány od poloviny července, většinou se jednalo o slabé až střední výskyty. První výskyty **padlí jabloně** (*Podosphaera leucotricha*) byly zaznamenány výjimečně již koncem března, většinou až počátkem dubna a škodlivé výskyty byly pozorovány pouze ojediněle.

Škůdci

První výskyty **obaleče jablečného** (*Cydia pomonella*) byly pozorovány již počátkem května, výskyty byly obecně slabé až střední. Lokálně byly zjištěny silné výskyty štítenky zhoubné (*Quadraspidiotus perniciosus*). Výskyty většiny živočišných škůdců ve škodlivé intenzitě byly pouze výjimečné.

Peckoviny**Choroby**

Lokálně byly zjištěny až škodlivé výskyty **moniliniové spály** (meruňky, broskvoně, slivoně) (*Monilinia laxa*), škodlivé výskyty **moniliové hniloby** (*Monilinia laxa*) nebyly pozorovány.

Škůdci

Obaleč východní (*Cydia molesta*) byl zaznamenán pouze ve slabé intenzitě. První výskyty dospělců regulovaného škodlivého organismu **vrtule višňové** (*Rhagoletis cingulata*) v optických lapácích byly pozorovány v okresech Brno, Břeclav a Pardubice.

Réva vinná

Porosty révy ve Vinařské oblasti Morava byly **poškozeny** koncem dubna jarními mrazy. K opakovanému poškození **jarními mrazy** došlo opět na konci první květnové dekády. Na některých lokalitách došlo k úplnému zničení rašících letorostů. Réva rychle odkvetla za vyšších teplot na počátku června. Mrazy poškozené keře sice postupně regenerovaly, ale dále se opožděně a nestejně vyvíjely a kvetly. Vlivem extrémních teplot a intenzivního slunečního svitu během letních měsíců docházelo lokálně k **slunečnímu úžehu révy** a poškození bobulí hroznů, příp. i listů infračerveným zářením. Na některých lokalitách na Litoměřicku došlo k **poškození hroznů kroupami**.

Choroby

První slabé výskyty **plísně révy** (*Plasmopara viticola*) na listech byly ve vinařské oblasti Morava zaznamenány až v polovině druhé dekády června a ve vinařské oblasti Čechy

až koncem první dekády července. Všeobecně byly výskyty choroby na celém území slabé, střední výskyty byly pozorovány na letorostech až na konci vegetace v důsledku vydatných srážek během září.

Příznivé podmínky pro šíření **padlí révy** (*Erysiphe necator*) trvaly od konce května do poloviny června. První sekundární výskyty na listech byly ve vinařské oblasti Morava zaznamenány brzy, již koncem první dekády června a na hroznech v polovině června. Koncem června a během nastaly periody extrémně vysokých teplot, nevhodných pro šíření padlí. Vhodné podmínky nastaly opět až v závěru vegetace koncem srpna a počátkem září. Výskyty padlí byly také obecně slabší.

Výskyty šedé hniloby **hroznů révy** (*Botrytis cinerea*) na hroznech byly převážně slabé, pouze lokálně došlo k napadení náchylných odrůd na počátku zrání a škodlivé výskyty choroby na hroznech pozdních odrůd v důsledku deštivého a chladného počasí byly zaznamenány koncem září a v říjnu.

Na některých lokalitách (Litoměřicko, Břeclavsko) byly opět zjištěny výskyty **fytoplazmového žloutnutí a červenání listů révy** („Candidatus“ phytoplasma solani), přenášeného **křískem žilnatkou vironosnou** (*Hyalesthes obsoletus*).

Škůdci

Na okrese Břeclav (k. ú. Valtice, 21. 7. a později Moravská Nová Ves, 7. 9., Němčičky, 8. 9.), Hodonín (k. ú. Domanín, 9. 8.) byly poprvé zaznamenány výskyty **kříška révového** (*Scaphoideus titanus*) na území ČR. Kříšek révový je přenašečem významného regulovaného (karanténního) patogenu révy vinné – **fytoplazmy zlatého žloutnutí révy** (*Grapevine flavescence dorée* fytoplasma), patogen však nebyl na území ČR laboratorně zjištěn.

V roce 2017 byly zaznamenány pouze slabé výskyty **roztočů hálčivce révového** (*Calepitrimerus vitis*) i **vlnovníka révového** (*Colomerus vitis*).

Ve vinařské oblasti Morava byly zaznamenány lokální škodlivé výskyty obalečů na révě – obalečika **jednopásného** (*Eupoecilia ambiguella*) a **obaleče mramorovaného** (*Lobesia botrana*), obecně však převažovaly slabší výskyty těchto škůdců. První výskyty dospělců ve feromonových lapácích byly ve vinařské oblasti Morava pozorovány již koncem druhé dekády dubna, vrchol letové aktivity proběhl ve druhém dekádě května, vrchol letu dospělců 2. generace proběhl dle lokalit od konce června do počátku července.

Lokálně byly již počátkem dubna zjištěny na Břeclavsku škodlivé výskyty housenek **různorožce trnkového** (*Peribathodes rhomboidaria*), které poškozují rašící očka révy a rovněž i škodlivé výskyty housenek osenic rodů *Agrotis*.

Rok 2017 nebyl z hlediska výskytu chorob a živočišných škůdců neobvyklý, časté byly výskyty abiotických poškození způsobených nepříznivým průběhem počasí, jako opakované poškození jarními mrazy na značné části území. Intenzita výskytu houbových chorob byla ve většině případů nízká nebo střední, ke škodlivým výskytům docházelo pouze výjimečně v závislosti na příznivých podmínkách, především v oblastech intenzivních lokálních srážek. Mimořádné výskyty škůdců byly pouze lokální a ojedinělé.

OSIVO A SADBA

V roce 2017 z pohledu semenářské legislativy byla dokončena novelizace zákona č. 219/2003 Sb. o oběhu osiva

a sadby ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na zákon byly novelizovány další vyhlášky, jejichž legislativní proces bude ukončen v průběhu roku 2018.

Komplexní údaje o produkci osiva a sadby jsou získávány s ročním zpožděním a v členění na sklizňové roky, jelikož v průběhu roku po sklizni je osivo dále zpracováváno a uznáváno. Pokud jde o statistické údaje, týkající se dovozu či kontrol jsou počítány za sklizňový rok od 1. 7. 2016 do 30. 6. 2017.

Z hlediska výrobních podmínek sklizňového ročníku 2016 byl zdravotní stav a zakládání porostů na podzim 2015 ovlivněn vývojem počasí, sucho léta 2015, jež trvalo až do podzimu, mělo negativní dopad na setí ozimů. Vývoj porostů byl mezerovitý a nerovnoměrný. Průběh zimy 2015/2016 byl však mírný a teplotně nadprůměrný, s vyšším úhrnem srážek a vesměs bez sněhové pokrývky, což mělo nakonec dobrý vliv na přezimování ozimů, nedošlo k jejich vymrznutí ani poškození. Včasné setí jařin a brambor umožnil pozvolný příchod jara.

Celkový součet uznaných množitelských ploch osiv zaznamenal v roce 2016 výrazný pokles o 5 175 ha oproti roku předešlému. Na celkovém poklesu množitelských ploch se podílely především obiloviny (-3 321 ha) a olejiny (-2 718 ha), poklesly i uznané množitelské plochy u luskovin (-1 389 ha). Naopak zvýšení množitelských ploch bylo zaznamenáno u jetelovin (+1 665 ha) a trav (+257 ha). Množitelské plochy brambor se snížily meziročně (2015/2016) o 43 ha. Pozitivní vývoj byl u uznaného osiva, kde byl zaznamenán meziroční nárůst o 2 971 tun ve srovnání s rokem 2015, na tomto nárůstu se nejvíce podílelo uznané osivo především u obilovin (+8 175 t) a jetelovin (+1 276 t).

Kontrolu osiva a sadby v oběhu provádí Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) a při kontrole se zaměřuje především na kontrolu výroby a oběhu rozmnožovacího materiálu hlavních zemědělských komodit pro velkoobchod a kontrolu prodeje osiva v malém balení (maloobchod). Ve sklizňovém roce od 1. 7. 2016 do 30. 6. 2017 bylo provedeno 924 kontrol a z toho bylo zaznamenáno 65 nevyhovujících vzorků, což představuje 7%.

Většina exportu osiva (cca 90%) se realizuje na vnitřním trhu EU, kde jsou tradičně nejvýznamnějšími odběrateli Slovensko a Polsko, dále Německo, Rakousko, Francie, Itálie, Holandsko a Maďarsko. Z mimounijních zemí jsou to především země bývalého Sovětského svazu. Významným vývozním artiklem z ČR je především osivo hořčice, kukuřice píce, trav, luskovin a zelenin. V roce 2017 se z České republiky vyvezlo 10 401 t osiva hořčice (50% nárůst) oproti roku 2016, dále 7 097 t travního osiva, 2 757 tun pícnin. Z osiva luskovin se nejvíce vyvezlo hrachu, a to 6 103 t. Vývoz osiva zelenin oproti loňskému roku poklesl a v roce 2017 bylo vyvezeno celkem pouze cca 348 t. Sadbové brambory byly vyvezeny v celkovém objemu 1 868 t. Zajímavou položkou je i vývoz osiva hybridní kukuřice ve výši 1 078 t především do Německa.

V rámci národních dotačních programů byly v sektoru osiva a sadby v roce 2017 poskytnuty a vyplaceny finanční prostředky dotačních titulů 3.d. (Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou rostlinných komodit) a 9.A.b.4. (Podpora zajištění samostatných odrůdových zkoušek registrovaných odrůd polních plodin). V rámci dotačních titulů 3. d. byly schváleny žádosti 34 žadatelů s vyplacenou celkovou částkou cca 89 mil Kč. V dotačním titulu 9.A.b.4. byly schváleny žádosti 14 žadatelů s vyplacenou celkovou částkou cca 8,7 mil Kč. U obou dotačních programů byl zaznamenán nárůst finančních prostředků.

Vývoj rozsahu uznaných množitelských ploch a objem výroby uznaného osiva (2013–2016)

Druh osiva a sadby	Uznaná množitelská plocha (v ha)				Uznané osivo (v t)			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Obiloviny	65 970	59 263	55 181	51 860	182 405	178 671	168 110	176 285
Kukuřice	996	1 311	1 091	955	1 599	2 218	980	1 574
Luskoviny	4 622	6 726	11 044	9 655	7 099	13 938	21 454	16 290
Olejníny	11 478	11 675	11 619	8 901	9 136	11 254	10 929	8 736
Jeteloviny	7 972	8 581	10 507	12 172	2 492	2 617	3 869	5 145
Trávy	8 912	8 786	8 826	9 083	6 996	6 199	5 769	6 423
CELKEM	99 950	96 343	98 268	95 344	209 727	214 897	211 111	214 082
Sadba brambor	2 904	3 013	2 616	2 573	55 802	53 317	52 434	58 006

Pramen: ÚKZÚZ

Rostlinné komodity**OBILOVINY**

Klimatické podmínky pro vývoj porostů obilovin byly následující. Zima marketingového ročníku 2016/2017 byla dle údajů ČHMÚ na území ČR jako celek teplotně normální. Průměrná teplota vzduchu za zimní sezonu byla -1,7 °C, což je o 0,1 °C více, než je dlouhodobý průměr 1961–1990.

Prosinec 2016 a únor 2017 byly na území ČR teplotně normální, zatímco leden 2017 byl teplotně podnormální a řadí se jako 7. nejchladnější leden od roku 1961. Průměrný úhrn srážek na území ČR za zimní sezonu 2016/2017 činil 83 mm, což je 67% dlouhodobého průměru 1961–1990. Ve všech zimních měsících byly srážky nižší než normál 1961–1990, jako srážkově podnormální však byl hodnocen pouze měsíc prosinec, kdy na území ČR spadlo pouze 56% normálu 1961–1990. Tato zima se tak stala 6. srážkově nejsušší od roku 1961.

Březen byl na území ČR teplotně silně nadnormální, průměrná měsíční teplota 5,9 °C byla o 3,4 °C vyšší než normál 1961–1990. Březen roku 2017 se tak řadí jako 3. nejteplejší na území ČR od roku 1961. Průměrná denní teplota vzduchu na území ČR se v průběhu většiny měsíce pohybovala nad hodnotou normálu. Výrazně teplá období ve srovnání s normálem nastala začátkem a kolem poloviny měsíce, nejtepleji pak bylo na konci měsíce. Srážkově byl březen normální, průměrný srážkový úhrn 41 mm představuje 103% normálu 1961–1990. V Čechách v průměru spadlo 44 mm srážek, na území Moravy a Slezska byl průměrný měsíční úhrn srážek 34 mm. Nejvyšší srážkový úhrn byl zaznamenán v Karlovarském kraji (téměř 60 mm), nejméně naopak v Jihomoravském (méně než 30 mm).

Porosty ozimých obilovin byly po zimě rovnoměrně vzešlé, vyrovnané a zdravé. Větrné počasí beze srážek umožnilo zahájení setí jarního ječmene začátkem března, obdobně jako v roce 2016.

Duben byl teplotně normální, průměrná měsíční teplota 6,9 °C byla o 0,4 °C nižší než normál 1961–1990. V první polovině měsíce se průměrná denní teplota vzduchu na území ČR pohybovala většinou nad hodnotami normálu 1961–1990. V první dekádě měsíce maximální denní teplota na území ČR vystoupala několikrát nad 20 °C (2. 4. letní den). V polovině

dubna nastalo výrazné ochlazení a v druhé polovině měsíce se teplota již pohybovala výrazně pod hodnotami normálu. Ve dnech 19.–21. 4. klesla denní minimální teplota pod bod mrazu téměř na celém území ČR. Srážkově byl duben nadnormální, průměrný srážkový úhrn 75 mm představuje 162% normálu 1961–1990. V Čechách v průměru spadlo 72 mm srážek, na území Moravy a Slezska byl průměrný měsíční úhrn srážek 80 mm. Nejvíce v průměru napršelo v Moravskoslezském kraji (více jak 120 mm), nejméně naopak na severozápadě Čech v kraji Ústeckém a Karlovarském a v kraji Jihomoravském (méně než 50 mm).

Průměrná měsíční teplota 13,8 °C byla v květnu o 1,5 °C vyšší než normál 1961–1991. Teplota vzduchu během měsíce kolísala kolem hodnot normálu, výrazněji pod jeho hodnotu klesla ve dnech 9. a 10. 5. Dne 9. 5. maximální denní teplota vzduchu na většině území ČR nevystoupala nad 10 °C. Následující den klesla minimální denní teplota na většině území ČR pod 0 °C. Teplejší byla druhá polovina měsíce, kdy se často vyskytovaly letní teploty nad 25 °C. Srážkově byl květen podnormální, průměrný srážkový úhrn 43 mm představuje 58% normálu 1961–1991. Nejvíce v průměru napršelo v Moravskoslezském kraji (více jak 60 mm), nejméně naopak v Ústeckém a Jihomoravském kraji (méně než 35 mm).

Červen teplotně silně nadnormální, průměrná měsíční teplota 18,2 °C byla o 2,7 °C vyšší než normál 1961–1991. Letošní červen je 2. nejteplejší červen na území ČR. Průměrná denní teplota vzduchu na území ČR se po většinu měsíce pohybovala nad hodnotami normálu. Maximální denní teplota dosahovala v některých částech ČR 30 °C a více v několika dnech v první a druhé dekádě měsíce. Výrazně teplá však byla poslední červnová dekáda, ve dnech 19. až 28. 6. nastalo velmi teplé období s maximální denní teplotou často přesahující 30 °C. Nejvyšší teplota byla zaznamenána dne 22. 6., kdy byla naměřena hodnota 35 °C. Srážkově byl červen na území ČR normální, průměrný měsíční úhrn srážek 68 mm představuje 87% normálu 1981–2010. Plošné rozložení srážek bylo však velmi nerovnoměrné. V Čechách v průměru spadlo 76 mm srážek, na území Moravy a Slezska však pouze 52 mm. Nízké úhrny srážek byly zaznamenány na jihu Moravy (méně než 40 mm), koncem měsíce tak v této oblasti přetrvávalo sucho. Naopak v severní polovině Čech (Karlovarský, Ústecký,

Liberecký, Středočeský, Královéhradecký a Pardubický kraj) spadlo za červen v průměru více než 80 mm srážek.

Červencová průměrná měsíční teplota 18,5 °C byla o 1,6 °C vyšší než normál 1961–1991. Tepleji bylo na území Moravy a Slezska než v Čechách, průměrná měsíční teplota vzduchu na území Moravy a Slezska byla 18,9 °C, na území Čech 18,3 °C. Srážkově byl červenec na území ČR normální, průměrný měsíční úhrn srážek 90 mm představuje 114 % normálu 1961–1991. Plošné rozložení srážek bylo velmi nerovnoměrné. Nízké úhrny srážek byly zaznamenány na jihu a východě Moravy a v západních Čechách, ve Zlínském a Plzeňském kraji spadlo v průměru méně než 70 mm srážek. Naopak v krajích Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina a Olomouckém spadlo v průměru přes 100 mm.

Srpnová průměrná měsíční teplota 18,7 °C byla o 2,3 °C vyšší než normál 1961–1991. Letošní srpen se tak řadí jako 4. nejteplejší srpen na území ČR od roku 1961. Srážkově byl srpen na území ČR normální, průměrný měsíční úhrn srážek 68 mm představuje 87 % normálu 1961–1991. Vyšší srážkové úhrny byly zaznamenány na západě našeho území. Nejnížší úhrny srážek (méně než 45 mm) byly zaznamenány v Jihomoravském, Olomouckém a Zlínském kraji. Naopak v Jihočeském, Ústeckém a Karlovarském kraji spadlo v průměru přes 90 mm srážek.

Obiloviny vstupovaly do minulého marketingového roku 2016/2017 se sníženým množstvím počátečních zásob (1 238,3 tis. tun). Svým objemem se blíží jak k marketingovému ročníku 2007/2008, kdy byla také snížena úroveň počátečních zásob ve výši 1 210,2 tis. tun, tak také marketingovému ročníku 2015/2016, kde byla úroveň počátečních zásob ve výši 1 297,3 tis. tun. Po další nadprůměrné sklizni v roce 2016, která ve všech směrech pokrývala potřeby bilance pro marketingový rok 2016/2017, jak v užití na potraviny, tak i na krmiva, pokračovalo období, kdy stále převažovala nabídka nad poptávkou. Cenový vývoj byl touto tendencí i nadále ovlivněn, a měl u všech obilovin v ČR vliv na postupný a celkově snižující se cenový trend.

Celková výše sklizně obilovin v roce 2017 v množství 7 283,4 tis. tun je v ČR svojí úrovní řazena mezi průměrné sklizně (až třináctá nejvyšší sklizeň od roku 1990). Přesto tato průměrná produkce obilovin dostatečně pokrývá domácí poptávku ve všech základních obilných surovinách. Na domácím trhu se tak znovu objeví různé velké přebytky všech druhů obilovin. Letošní přebytky obilovin v ČR tak znovu velmi negativně ovlivňují ceny jednotlivých obilných druhů, a to především vzhledem k situaci na světových a evropských trzích, kde ceny obilovin také různě kolísají.

Sklizeň obilovin v roce 2017

U	Pšenice			Žito	Ječmen			Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	celkem
	ozimá	jarní	celkem		ozimý	jarní	celkem					
P	785,5	46,6	832,1	22,2	97,2	230,5	327,7	44,1	36,3	86,0	6,4	1 354,7
V	5,77	4,05	6,67	4,92	5,85	4,96	5,23	3,23	4,89	6,84	1,45	5,50
S	4 529,5	188,7	4 718,2	109,2	568,1	1 144,2	1 712,3	142,2	177,3	588,1	9,2	7 456,8

Pramen: ČSÚ

Poznámka: U = ukazatel, P = plocha sklizně (tis. ha), V = výnos (t/ha), S = sklizeň (tis. t)

Celková osevní plocha obilovin podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2017 nevýznamně vzrostla proti předchozímu roku o 0,5 tis. ha na 1 352,4 tis. ha. Přesto při pohledu z dlouhodobého hlediska se osevní plocha pěstovaných obilovin příliš nemění a stále osciluje kolem výměry 1 400 až 1 500 tis. ha. V procentickém meziročním vyjádření se toto nevýznamné navýšení neprojevovalo.

Průměrný výnos všech obilovin v roce 2017 je na úrovni 5,50 t/ha. Ve srovnání s předchozím rokem jde o pokles o 0,83 t/ha (tj. o 13,1 %). Snížení výnosu se očekává u všech ozimých obilovin a také u všech jarních obilovin. U všech druhů obilovin dojde k různě vysokému poklesu. Pokles průměrného hektarového výnosu samozřejmě ovlivnil celkovou produkci obilovin. Došlo k snížení o 1 139,6 tis. tun obilovin (13,3 %) na celkových 7 456,8 tis. tun.

Celková výše sklizně obilovin v roce 2017 v množství 7 456,8 tis. tun je v ČR svojí úrovní řazena mezi průměrné sklizně (až třináctá nejvyšší sklizeň od roku 1990). Přesto takto vysoká produkce obilovin dostatečně pokrývá domácí poptávku ve všech základních obilných surovinách. Na domácím trhu se tak znovu objeví různé velké přebytky všech druhů obilovin. Letošní přebytky obilovin v ČR tak znovu velmi negativně ovlivňují ceny jednotlivých obilných druhů, a to především vzhledem k situaci na světových a evropských trzích, kde ceny obilovin také různě kolísají.

Intervenční nákup obilovin v České republice ze sklizně roku 2016 byl zahájen dle pravidel režimu intervenčního nákupu stanovených Evropskou komisí, která jsou platná pro všechny členské státy EU. V České republice byl intervenční nákup otevřen v období od 1. listopadu 2016 do 31. května 2017 a bylo umožněno ho realizovat v množstevním stropu pro pšenici obecnou v souhrnném objemu 3,0 miliony tun. Zemědělskými subjekty nebo obchodníky však nebylo od 1. listopadu 2016 do 31. května 2017 do intervenčního nákupu nabídnuto žádné množství obilovin.

V marketingovém roce 2016/2017 nebyl, vzhledem k vyšší tržních cen, intervenční nákup pšenice realizován.

SZIF neevidoval v hospodářském roce 2016/2017 žádné intervenční zásoby obilovin. Celková smluvní skladová kapacita pro intervenční skladování obilovin v ČR ke dni 31. října 2017 vykazovala 555 tis. tun, z toho Loco vlastní činí 392 tis. tun, Loco cizí 34 tis. tun, Destinace 129 tis. tun. SZIF měl ke dni 31. října 2017 uzavřeno 48 smluv v 85 skladech, přičemž jsou všechny smlouvy dlouhodobého charakteru. Skladovatelé mohou operativně snižovat či navyšovat smluvní skladové kapacity. Za držení volných skladových kapacit SZIF skladovatelům nehradí žádné poplatky. Prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/1240 stanovuje minimální skladovací kapacitu postupným zvyšováním této kapacity v následujících intervenčních obdobích, skladovací kapacity intervenčních skladů v rámci dlouhodobých smluv tak bude třeba revidovat.

Bilance obilovin podle jednotlivých druhů pro marketingový rok 2016/2017

Ukazatel	Jednot.	Pšenice celkem	Žito	Ječmen celkem	Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	839,7	21,0	325,7	37,6	39,6	86,4	9,1	1 359,0
Výnos	t/ha	6,50	4,98	5,67	3,52	4,88	9,79	2,31	6,33
Výroba	tis. t	5 454,6	104,4	1 845,3	132,2	193,2	845,8	21,0	8 596,4
Počáteční zásoby	tis. t	314,1	32,7	390,6	9,1	59,4	430,2	2,4	1 238,3
Dovoz	tis. t	40,8	17,1	48,0	0,3	0,3	93,0	3,6	203,1
Celková nabídka	tis. t	5 809,5	154,2	2 283,9	141,6	252,9	1 369,0	27,0	10 037,8
Domácí spotřeba celkem	tis. t	2 520,0	118,0	1 565,0	80,0	194,0	534,0	7,0	5 018,0
z toho – potraviny	tis. t	1 250,0	110,0	700,0	25,0	0,0	14,0	6,0	2 105,0
– osiva	tis. t	170,0	6,0	110,0	12,0	12,0	20,0	1,0	331,0
– krmiva	tis. t	1 000,0	2,0	750,0	40,0	120,0	420,0	0,0	2 332,0
– tech. užití	tis. t	100,0	0,0	5,0	3,0	62,0	80,0	0,0	250,0
Vývoz	tis. t	3 037,7	29,1	527,4	44,1	19,6	436,2	11,7	4 105,8
Intervenční nákup	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t	5 557,7	147,1	2 092,4	124,1	213,6	970,2	18,7	9 123,8
Konečné zásoby	tis. t	251,8	7,1	191,5	17,5	39,3	398,8	8,3	914,0

Pramen: ČSÚ

Poznámky: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

Marketingový rok u obilovin začíná 1. 7. běžného roku a končí 30. 6. následujícího roku

Ozimá pšenice si svojí výměrou pěstování stále zachovává mezi ostatními obilovinami své výjimečné postavení, které se bezprostředně promítá do celkových výsledků sklizně s vlivem na celkovou bilanci obilovin. Celková výroba pšenice poklesla proti skutečnosti předchozího roku o 805,2 tis. tun, tj. o 14,8%. Toto snížení vyplývá především z propadu produkce pšenice ozimé o 861,5 tis. tun, tj. o 16,2%. Přesto pšenice nadále zůstává na našem trhu s obilovinami zcela dominantní plodinou, která tvoří 63,8% nabídky všech obilovin.

Úroveň výroby pšenice je průměrná (4 649,4 tis. tun) a velmi se podobá sklizňovému ročníku 2013/2014 (4 700,7 tis. tun). Přes tento výrazný pokles oproti minulému ročníku (o 805,2 tis. tun), v zásadě se nebude celkový charakter našeho vnitřního trhu měnit (vzhledem k neustále se snižující domácí spotřebě), trh bude mít stále rysy převažující nabídky nad poptávkou, ale s poptávkou po kvalitní surovině. Pro dosažení bilanční rovnováhy se předpokládá vývoz do zahraničí celkem 1 720,0 tis. tun této komodity (vše z volného trhu) a zpracování na technické užití 125,0 tis. tun.

Z výsledků monitoringu hodnocení kvality letošní produkce (celkem bylo analyzováno 547 sklizňových vzorků) vyplývá, že z celého souboru analyzovaných vzorků ze sklizně 2017 byly potvrzeny průměrné výsledky kvality potravinářské pšenice. Soubor byl hodnocen celkem 6 parametry (vlhkost, objemová hmotnost, sedimentační index, obsah N-látek, číslo poklesu a obsah příměsí a nečistot). Ve všech hodnocených parametrech

vyhovělo celkem 66% vzorků z letošní sklizně, což je o něco vyšší procento než v předchozím roce 2016, kdy vyhovělo 58% vzorků (v roce 2015 to bylo 73%, v roce 2014 58%, v roce 2013 76%, v roce 2012 47%, v roce 2011 49% a v roce 2010 43%). Letošní výsledky ukazují, že limitujícím faktorem kvality v roce 2017 je opět hodnota objemové hmotnosti (tak jako v roce 2016). Značné rozdíly v tomto parametru se projevují na úrovni jednotlivých krajů Čech a Moravy v důsledku výkyvů počasí v jednotlivých regionech. Dobré jsou výsledky hodnoty čísla poklesu a také obsah N-látek. Obecně je tedy možné konstatovat, že i v marketingovém roce 2017/2018 nebude limitujícím faktorem pro užití potravinářské pšenice ani celková produkce pšenice a ani její kvalita. Dá se proto očekávat, že potravinářská pšenice nebude mít žádné problémy pro splnění všech kvalitativních požadavků pro zajištění domácí spotřeby.

Pšenice, respektive pšeničná mouka je výchozím produktem k výrobě pšeničného škrobu. V tabulce je uvedena výroba pšeničných škrobů v ČR v jednotlivých ročnících. V roce 2011 byl zaznamenán mírný pokles a situace ve výrobě pšeničných škrobů se příliš nezměnila ani v roce 2012, a byla na úrovni roku 2009, tj. ve výši 19,3 tis. tun. V roce 2013 došlo k opětovnému poklesu o 1,0 tis. tun na úroveň 18,3 tis. tun. V roce 2014 se výrazně snížila výroba pšeničných škrobů na celkovou úroveň 15,5 tis. tun a toto snížení pokračovalo i v roce 2015, kdy produkce pšeničných škrobů dosáhla

úrovně 13,8 tis. tun. Trend poklesu ve výrobě pšeničných škrobů byl zaznamenán i v roce 2016, kdy bylo dosaženo celkové úrovně ve výši 13,3 tis. tun. V roce 2017 sice došlo k mírnému navýšení výroby o 0,3 tis. tun na úroveň 13,6 tis. tun, ale tato produkce je pátá nejnižší od roku 2000 (v roce 2000

a 2001 12,5 tis. tun). V české legislativě je problematika SOT se škrobem zpracována v Nařízení vlády č. 115/2004 Sb., kterým se stanoví některé postupy při provádění opatření SOT se škrobem v platném znění.

Vývoj výroby pšeničného škrobu s dopadem na osevní plochy a obilnou bilanci ČR

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Výroba pšeničných škrobů v ČR v tis. tunách	19,3	18,3	15,5	13,8	13,3	13,6
Spotřeba pšenice (ř. 1x2,7) v tis. tunách	52,2	48,3	41,9	37,3	36,1	36,7

Pramen: Český škrobářský svaz

Podle soupisu ploch osevů dosáhla celková osevní plocha ječmene pro rok 2017 výměry 327,7 tis. ha. Ve srovnání se skutečností předchozího roku nevýznamně vzrostla o 2,0 tis. ha (tj. o 0,6 %). Důvodem tohoto nepatrného navýšení byl jednak mírný nárůst osevních ploch u jarního ječmene o 8,8 tis. ha (tj. 4,0%) na 230,5 tis. ha, ale také snížení osevních ploch u ozimého ječmene o 6,8 tis. ha (tj. o 6,5%) na 97,2 tis. ha.

Zastoupení osevních ploch jarního ječmene tak meziročně vzrostlo a dosáhlo v letošním roce úrovně 70,3 % z celkových ploch ječmene. Toto navýšení znamená i nárůst v zastoupení této naší druhé nejrozšířenější obiloviny ve struktuře obilovin na 17,0 %.

U ječmene ozimého se zastoupení celkových osevních ploch ječmene přiblížilo stavu roku 2012 a dosáhlo úrovně 29,7 %.

Celková sklizně ječmene dle výsledků definitivní sklizně stanovené ČSÚ je na úrovni 1 712,3 tis. tun. Z celkového sklizeného množství je 568,1 tis. tun (tj. 33,2%) ječmene ozimého a 1 144,2 tis. tun (tj. 66,8%) ječmene jarního.

Celková výroba ječmene mírně poklesla proti skutečnosti předchozího roku o 133,0 tis. tun, tj. o 7,2 %. Na tomto snížení produkce má podíl především ozimý ječmen.

Kvalita ječmene je výsledkem komplexního pohledu a při respektování všech parametrů. Množství sklizeného jarního ječmene činí 1 121,5 tis. tun, a tak je k dispozici v roce 2017 dostatečné množství zrna, které splňuje všechny požadavky kladené na kvalitní surovinu pro výrobu sladu. Zrno má dobrou klíčivost s nízkým výskytem biologicky a fyziologicky poškozených zrn, ale má vysoký obsah dusíkatých látek a nižší hodnoty přepadu na síť 2,5 mm, zvláště v oblastech s nedostatkem srážek.

Sklizeň jarního ječmene začala počátkem července 2017 a probíhala v porovnání s rokem 2016 daleko rychleji. Průměrná vlhkost zrna ječmene byla příznivá a dosáhla průměrné hodnoty 12,1 %. Průměrná hodnota přepadu zrna (hmotnost zrna na síť 2,5 mm) byla 88,2 % (min. 12,7 %, max. 99,9 %). Požadavkům na hodnoty přepadu (min. 85 %) nevyhovělo 25,7 % vzorků. Průměrná hodnota obsahu zrnových příměsí sladařsky nevyužitelných (ZPSN – max. hodnota 3,0 %) je ve výši 1,7 %. Požadavku normy nevyhovělo 7,6 % vzorků. Průměrná hodnota obsahu zrnových příměsí sladařsky částečně využitelných (ZPSCV) je 5,2 %. Požadavku normy nevyhovělo 30,3 % vzorků. V porovnání s rokem 2016 se v roce 2017 vyskytovala více zrna s osinou, a naopak méně zrna bez pluch a se zahnědlou špičkou. Průměrný obsah dusíkatých látek v zrnu ječmene byl 12,2 %. Celkem 155 vzorků (56,0 %) z celkových 277 nevyhovělo požadavku normy na obsah dusíkatých látek (norma 10–12 %: min. 9,3 %, max. 15,8 %),

přičemž v nevyhovujících vzorcích převažují vzorky (96 %) s obsahem bílkovin vyšším jak 12 %. Nejvyšší průměrný obsah bílkovin byl zjištěn u vzorků z kraje Vysočina, Plzeňského, Ústeckého, Středočeského a Jihomoravského. Obsah škrobu dosáhl průměrné hodnoty 62,6 %. Klíčivost ječmene je základní parametr kvality. Jeho průměrná hodnota činí 98,6 %.

Podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2017 bylo žito pěstováno v ČR na 22,2 tis. ha. Ve srovnání s předchozím rokem došlo k mírnému nárůstu osevních ploch o 1,2 tis. ha (tj. o 5,7 %). Přes toto zvýšení osevních ploch, je to však pokračování situace o nezáměrně pěstebních ploch žita, která zde již byla v předchozích sklizňových ročnících, kdy nebyly vyřešeny problémy, které souvisejí se zhoršenými odbytovými podmínkami pro komoditu žito. Současný velmi proměnlivý vývoj osevních ploch žita však také přímo souvisí s cenovým vzestupem a pádem této tradiční plodiny. Přesto se pod vlivem změněných možností ve šlechtění žita a získávání nových hybridních odrůd v hlavních pěstebních oblastech stále otevírají nové možnosti pro jeho rozšíření a uplatnění nejen jako chlebového obilí, ale také pro výrobu bioetanolu.

Sklizeň žita v roce 2017, stanovená ČSÚ podle definitivních údajů k 16. 2. 2018 dosahuje výše 109,2 tis. tun. Ve srovnání s předchozím sklizňovým rokem 2016 to představuje nárůst v produkci o 4,9 tis. tun (tj. o 4,7 %).

Kvalitu žita ze sklizně 2017 lze podle konečných výsledků (45 vzorků) monitoringu kvality hodnotit v dlouhodobé časové řadě jako velmi dobrou (v hodnocených parametrech dle ČSN 46 1100-4 vyhovělo 96 % vzorků, v roce 2016 80 %, v roce 2015 98 %, v roce 2014 43 %, v roce 2013 74 %, a v roce 2012 84 %). Žitné zrno sklizené v roce 2017 ve srovnání s výsledky předcházejících sklizní má velmi dobrou kvalitu, podíl vyhovujících vzorků v objemové hmotnosti i čísle poklesu je velmi vysoký a je podobný jako v předchozím roce 2015. Kvalita žita je obdobná jak v Čechách, tak i na Moravě. Objemová hmotnost žita splnila požadavek ČSN (70 kg/hl) ze 100,0 %. Z pohledu příměsí a nečistot vyhovělo normě 98,0 % vzorků, což ukazuje, že zrno většinou nebylo znečištěno, v několika případech byl vyšší obsah scvrklých zrn a příměsí jiných obilovin. Nevyhovující podíl porostlých zrn nebyl zjištěn. Sklerocia námele byla zjištěna v šesti vzorcích (obsah vyšší než 0,05 %).

Osevní plocha ovsa v ČR v roce 2017 zaznamenala významný nárůst ploch o 6,5 tis. ha (tj. o 17,3 %) na 44,1 tis. ha. Plocha ovsa představuje 3,3 % plochy obilovin. V roce 2018 se očekává stagnace ploch.

Celková sklizeň dle ČSÚ k 16. 2. 2018 dosahuje produkce ve výši 142,4 tis. tun. Tento údaj je ve srovnání s předchozí

sklizi vyšší o 10,2 tis. tun (tj. o 7,7 %). Po ročním poklesu výroby ovsa dochází v letošním roce k jejímu navýšení, a to cca na úroveň roku 2005 (151,0 tis. tun).

Podle soupisu osevních ploch prováděného ČSÚ k 31. 5. 2017 dosáhla výměra pěstování pro sklizeň roku 2017 výše 36,3 tis. ha. To představuje meziroční pokles o 3,3 tis. ha (tj. o 8,3 %). Jedná se o nejnižší osevní plochu triticales, která zde byla od roku 2004.

Triticale si stále zachovává svůj význam jako plodina velmi vhodná pro krmné užití a na výrobu bioetanolu. Sklizeň triticales v marketingovém roce 2017/2018 dosáhla úrovně 177,3 tis. tun. V porovnání s předchozím marketingovým rokem 2016/2017 se jedná o snížení celkové výroby o 15,9 tis. tun (tj. o 8,3 %).

Podle údajů ČSÚ (k 31. 5. 2017) bylo pro sklizeň roku 2017 kukuřici na zrno oseto 83,8 tis. ha. Při porovnání osevní plochy s předchozím ročníkem se jedná pokles o 2,6 tis. ha (tj. 3,0 %). Přes tento pokles je znovu potvrzen trend nebývalého rozmachu pěstování kukuřice na zrno v České republice.

Osevní plochy kukuřice zjišťované ČSÚ k datu 31. 5. daného roku většinou nesouhlasí s údaji sklizňových ploch kukuřice, které jsou uvedeny v definitivní sklizni (část ploch kukuřice určených pro sklizeň na siláž je ponechána zemědělci pro sklizeň na zrno, což bylo v letošním ročníku 2017/2018 a plochy vzrostly). Plochy uvedené v definitivní sklizni činí u kukuřice na zrno pro rok 2017 výměru ve výši 86,0 tis. ha. Podprůměrný hektarový výnos (6,84 t/ha) byl příčinou toho, že došlo k výraznému snížení celkového objemu produkce kukuřice (oproti loňské skutečnosti, kdy bylo dosaženo celkové produkce 845,8 tis. tun) do úrovně 588,1 tis. tun. Tato sklizeň je až dvanáctou nejvyšší sklizní kukuřice na zrno v ČR od roku 1990. Přesto kukuřice stále potvrzuje, že patří mezi plodiny, v jejichž výrobě je ČR soběstačná s možností vývozních dispozic. Je však nutné brát v úvahu, že ČR má omezenou výměru oblastí, pro které je pěstování kukuřice skutečně vhodné a konkurenceschopnost našich pěstitelů je do značné míry závislá na příznivých klimatických podmínkách daného pěstebního roku.

CUKROVÁ ŘEPA, CUKR

Rok 2017/18 v pěstování cukrové řepy a ve výrobě cukru představuje další významný mezník. Na právním poli došlo k historické změně zrušením podstatných a rozhodujících prvků regulace trhu s cukrem v Evropské unii. Byly zrušeny poslední dva a zároveň rozhodující stavební kameny celého systému – kvóta na cukr a stanovená cena cukrové řepy. Skončilo také omezení v množství cukru vyváženého mimo území EU a faktická daň z výroby cukru v podobě tzv. dávky. Po 49 letech tak skončila regulace a trh s cukrem v EU se změnil na prakticky zcela liberální. Příprava na zrušení systému začala již velkou reformou SOT s cukrem v roce 2006 postupným zetiřhlováním až do poslední fáze, kdy byl kvótový systém oproti původnímu předpokladu prodloužen o dva hospodářské roky. Nové prostředí na trh s cukrem může přinést daleko větší výkyvy v množství vyráběného cukru a cenách než doposud, čemuž nasvědčuje i výroba cukru v rámci EU v hospodářském roce 2017/2018, kdy zrušení kvótového systému v EU vyvolalo značný nárůst ploch, tím produkci řepy a tím i nadvýrobu cukru v celé EU (oproti obvyklým 17 mil. t nyní 21 mil. t). Řada členských států EU osela na jaře 2017 o 20–30% cukrové řepy více. Nadvýroba

přinesla během podzimu 2017 prudký pokles cen cukru na trhu EU. Cena velmi dramaticky poklesla v lednu na 374 EUR/t, což je propad oproti prosinci o dalších 26 EUR/t, přičemž v říjnu 2017 byla 422 EUR/t. Cena cukru v ČR je plně závislá na vývoji trhu EU, který kopíruje. Cena cukru z cukrovarnických podniků poklesla o 23% na 10,28 Kč/kg v únoru 2018.

Vlivem klimatických podmínek a úrodě řepy se jedná o jednu z nejdělsích kampaní, průměrná délka kampaně činila 122 dní. Hospodářský rok 2017/2018 přinesl velmi dobrý výsledek, podložený také velice precizní prací všech složek v rámci pěstování řepy a výroby cukru. Souběhem uvedených skutečností je zlepšení sledovaných hlavních kvantitativních a kvalitativních parametrů. České řepářství a cukrovarnictví tím nadále udrželo a v mnoha ohledech i zlepšilo svoji pozici v rámci cukr-vyrábějících států EU, ale i celé Evropy.

V samotné výrobě cukru bylo historicky vyrobeno velmi vysoké množství, celkem 636 002 t cukru. Vlastní spotřeba ČR, ale i vývoz v dostatečných množstvích jsou tak spolehlivě zajištěna a potvrzen statut ČR o středně velkém produkčním státu EU s přívlastkem čistého vývozce. Soběstačnost České republiky ve výrobě cukru tvoří za uplynulou kampaň 170,3%.

Celé odvětví disponuje jedinou plošnou finanční podporou pro cukrovou řepu, která je aplikována prostřednictvím dobrovolné vázané podpory od roku 2015 v rámci nového finančního období SZP. Ročně je pro řepu vyčleněno 450 mil. Kč. V roce 2017 byla stanovena sazba ve výši 6540,43 Kč/ha.

Počasí v roce 2017 bylo z hlediska úhrnu srážek pro pěstování cukrové řepy dostatečné. Z hlediska setí bylo deštivé období problematické, proto byly některé plochy cukrové řepy osety výrazně déle. Vzcházení dopadlo velmi dobře. Květen byl v některých oblastech srážkově chudší. Zhruba od června pak byly zaznamenány nadprůměrné dešťové srážky. Cukrová řepa tak dostávala ideální příděl vody. Bohužel dešťové srážky během podzimních měsíců neubraly na své vydatnosti, což se podepsalo nejen na počáteční nižší cukernatosti, ale především na velkém podílu hlíny ve sklizené řepě. Problematická byla tak i sklizeň za bahnitých podmínek.

Smluvně sjednaná plocha cukrové řepy v ČR zaznamenala nárůst, přičemž v roce 2017/18 dosáhla 65,5 tis. ha. Z toho přes 8 tis. ha tvořila plocha na výrobu kvasného lihu.

Cukrovarnická kampaň 2017/18 byla zahájena 6. září 2017 a skončila téměř po 122 dnech 28. ledna 2018. Zařadila se tak mezi rekordně dlouhé kampaně. V provozu bylo opět 7 cukrovarů, nezměněný počet již od roku 2007. Pro výrobu cukru v ČR bylo celkem zpracováno 4,3 mil. t cukrové řepy, výnos bulev dosáhl hodnoty 73,85 t/ha. Cukru bylo vyrobeno 636,0 tis. t. Kromě uvedeného cukru nebyl vyroben žádný cukr mimo území ČR. Cukernatost dosáhla díky dešťovým srážkám v podzimních měsících nižší hodnoty než v předchozím hospodářském roce, a to 17,50%. Výnos polarizačního cukru tím dosáhnul téměř 13 t/ha, výtěžek bílého cukru z řepy skončil výsledkem 14,8%. Hlavní údaj o úrovni obou částí odvětví, cukrové řepy a cukru, výnos bílého cukru, zaznamenal sice nepatrně nižší výsledek oproti předchozímu hospodářskému roku, ale stále výborný výsledek téměř 11 t/ha. Výroba melasy vzrostla na 115 tis. t vyrobeného množství oproti 58 tis. tunám v předchozím roce, pokračoval tak trend nárůstu.

V roce 2017 dosáhla průměrná CZV cukrové řepy podle údajů ČSÚ hodnoty 826 Kč/t, průměrná CPV krystalového cukru v ČR byla 13,34 Kč/t a spotřebitelská cena skončila na průměru 19,97 Kč/kg.

Bilance výroby a spotřeby cukru včetně cukru ve výrobcích a substituentů¹⁾ (tis. t)

Ukazatel	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Počáteční zásoba	41,1	70,9	94,4	75,0	70,3	116,1	57,9	97,6
Výroba cukru z řepy	432,8	564,4	535,5	512,3	591,4	451,9	592,7	636,0
Dovoz celkem	323,7	305,6	294,0	370,1	426,4	332,8	357,0	322,0
– dovoz cukru	76,5	86,0	84,0	112,7	133,5	108,7	77,0	72,0
– cukr ve výrobcích	247,2	219,6	210,0	257,4	292,9	224,1	280,0	250,0
Celková nabídka	797,6	940,9	923,8	957,4	1088,2	900,8	1007,6	1055,6
Domácí spotřeba	437,1	497,9	518,8	418,2	437,9	351,4	430,0	400,0
Vývoz celkem	289,6	348,6	330,0	468,9	534,1	491,5	480,0	460,0
– vývoz cukru	164,5	227,5	215,0	313,3	346,9	304,9	310,0	300,0
– cukr ve výrobcích	125,1	121,1	115,0	155,6	187,2	186,7	170,0	160,0
Celková poptávka	726,7	846,5	848,8	887,1	972,0	842,9	950,0	860,0
Konečná zásoba	70,9	94,4	75,0	70,3	116,1	57,9	97,6	195,6

Pramen: MZe, ČSÚ a SZIF.

Poznámka: ¹⁾ Všechny za hospodářské roky od 2007/08 jsou od 1. 10. do 30. 9 příštího roku.

Česká republika byla významným obchodním partnerem v obchodě s cukrem také v sezóně 2016/17. Aktivní saldo bilance obchodu s cukrem tak zůstalo zachováno. Do ČR bylo dovezeno celkem 77,0 tis. t cukru pod položkou CN 1701, což je pokles oproti roku 2015/16 o 31,7 tis. t. Tradičními lokalitami zůstaly Německo, Slovensko a Polsko. Nejvíce cukru bylo do České republiky dovezeno z Polska (23 362 t).

Vývoz cukru dosáhl hodnoty 310,0 tis. t cukru položky CN 1701, tj. přibližně o 5 tis. t více než v předchozím roce. Pokračoval tak trend růstu vývozu cukru. Došlo ke snížení vývozu cukru do Maďarska a Slovenska. Vývoz na Slovensko skončil na hodnotě 23 820 t, tj. o 3,6 tis. t cukru méně oproti předchozímu hospodářskému roku. Vývoz cukru do třetích zemí poklesl na celkovou hodnotu 114 316 t.

BRAMBORY

V roce 2017 se brambory v České republice pěstovaly na 29 433 ha, přičemž v zemědělském sektoru zaujímaly plochy brambor 23 418 ha a v sektoru domácností 6 015 ha. Sklizeno bylo celkem 819 712 tun brambor, z toho 37 053 t brambor raných, 719 651 t brambor ostatních a 63 008 t brambor sadbových.

Celkové plochy, hektarové výnosy a produkce brambor pěstovaných v ČR

Rok	Produkční plochy v ha	Průměrný výnos v t	Celková produkce v t
2006	38 549	21,70	836 614
2007	40 244	24,79	997 671
2008	37 816	25,00	945 234
2009	36 722	25,29	928 752
2010	35 050	23,45	821 862
2011	33 580	29,00	973 859
2012	30 069	26,77	804 980
2013	29 301	22,08	646 871
2014	30 089	27,68	832 762
2015	28 694	21,06	604 348
2016	29 551	28,13	831 132
2017	29 433	27,85	819 712

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Plochy a produkce za zemědělský sektor a domácnosti.

Struktura celkové produkce brambor v ČR v roce 2017

	Zemědělský sektor (ha)	Domácnosti (ha)	Průměrný výnos (t/ha)	Celková sklizeň (t)
Brambory rané*	858	1 233	17,72	37 053
Brambory ostatní	19 795	4 782	29,28	719 651
Brambory sadbové	2 765	–	22,78	63 008
Brambory celkem	23 418	6 015	27,85	819 712

Pramen: ČSÚ

Poznámky: * Brambory sklizené do 30. 6., Sklizené za zemědělský sektor a domácnosti.

Dovoz a vývoz brambor v roce 2017

	Položka celního sazebníku	Množství (t)
Dovoz	0701 Brambory čerstvé chlazené	182 621
Vývoz	0701 Brambory čerstvé chlazené	35 799

Pramen: ČSÚ

BRAMBOROVÝ A PŠENIČNÝ ŠKROB**Bramborový škrob**

Množství zpracovaných brambor pro výrobu bramborového škrobu bylo v roce 2017 o 24 363 tun vyšší než v roce 2016. Pro výrobu 37 768 tun bramborového škrobu bylo zpracováno 171 544 tun brambor. Výroba škrobu v roce 2017 vzrostla oproti roku 2016 o 3,1 %.

Pšeničný škrob

Pšenice, respektive pšeničná mouka je výchozím produktem k výrobě pšeničného škrobu.

Výroba bramborového škrobu

Rok	Zpracované brambory (t)	Množství vyrobeného škrobu (t)	Průměrná škrobnatost (v %)
2006	110 576	25 016	19,81
2007	147 878	32 692	18,86
2008	136 177	30 105	19,18
2009	136 581	29 618	18,70
2010	125 686	26 710	18,20
2011	148 441	30 552	17,60
2012	111 761	23 982	18,30
2013	89 979	19 248	18,40
2014	154 721	30 948	17,10
2015	106 326	22 074	17,70
2016	159 913	36 620	19,90
2017	171 544	37 768	18,70

Pramen: Český škrobářský svaz

Vývoj výroby pšeničného škrobu s dopadem na osevní plochy a obilnou bilanci ČR

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Výroba pšeničných škrobů v ČR (tis. tun)	21,9	20,5	18,4	19,3	19,9	19,2	19,3	18,3	15,5	13,8	13,4	13,6
Spotřeba pšenice (tis. tun)	59,1	55,4	49,7	52,2	53,8	51,8	52,1	48,3	41,8	37,1	36,1	35,1

Pramen: Český škrobářský svaz

OLEJNINY

V roce 2017 byly olejnin v České republice sklizeny ze 479,5 tis. ha. Meziročně plocha olejin vzrostla o 9,3 tis. ha, tj. růst o 2,0%. I přes růst ploch olejin nedošlo kvůli nižšímu průměrnému výnosu k překročení objemu produkce z roku 2016. Celkem bylo v roce 2017 sklizeno 1 269,4 tis. t olejin. Meziroční pokles produkce byl o 14%. Rok 2017 je hodnocen z hlediska výnosu olejin jako podprůměrný. U řepky, máku a lnu byl zaznamenán propad produkce. Slunečnice a sója zaznamenala růst produkce, který byl způsoben rozšířením osevních ploch, hektarový výnos se snížil. Na celkové výši sklizňových ploch se nejvíce podílela řepka olejná s 394,3 tis. ha, následoval mák se sklizňovou plochou 32,6 tis. ha, slunečnice s 21,6 tis. ha a hořčice na semeno s 11,8 tis. ha. Sója byla v roce 2017 sklizena z 15,3 tis. ha. Len olejný a ostatní olejnin byly pěstovány na celkem 3,5 tis. ha.

Řepka olejná

Hlavní olejinou pěstovanou na území České republiky je řepka olejná. Tato plodina je charakteristická dobrou rentabilitou, ačkoli souhrnná rentabilita činila dle předběžných odhadů ÚZEI pouhých 12,7%, to představuje meziroční pokles o 44,3% oproti 22,8% v roce 2016. Plochy pro sklizeň v roce 2017 dosáhly 394,2 tis. ha, celková produkce 1 146,2 tis. t představuje průměrný výnos 2,91 t/ha. Semeno je velmi dobře obchodovatelné na tuzemském i zahraničním trhu. Růst poptávky se příznivě podílí na zvyšování ceny řepkového semene nejen na českém, ale i zahraničním trhu. To je každoročně dokládáno pozitivními výsledky zahraničního obchodu. Ceny řepkového semene v České republice utváří domácí spotřeba a možnosti vývozu. Významná část produkce řepkového semene se dobře uplatňuje na zahraničních trzích. V marketingovém roce 2016/17 bylo vyvezeno 375,1 tis. t řepkového semene. To představuje přibližně 27,6% domácí

produkce. V několika posledních letech výrazně převyšuje objem vývozu dovoz řepkového semene. Mezi hlavní účastníky dovozu řepkového semene v posledních letech patří Slovensko, Polsko, Maďarsko a Rakousko. Hlavní podíl českého exportu se dlouhodobě uplatňuje zejména v Německu, Slovensku, Nizozemsku, Polsku a Maďarsku. Např. z 375,1 tis. t vyvezených v roce 2016/17 bylo do Německa vyvezeno 241,7 tis. t, to představuje 64 % exportu. V marketingovém roce 2016/17 byla CZV řepky 10 557 Kč/t. Dosavadní informace roku 2017/18 vypovídají o snížení ceny na 10 077 Kč/t.

Slunečnice

Druhou tradičně nejpěstovanější olejninou v České republice byla dříve slunečnice. V posledních letech však plochy slunečnice klesají. V roce 2014 byla sklizena z 18 607 ha s produkcí 42 314 t a v roce 2015 již jen 15 450 ha s produkcí 31 618 t. Tento trend se zastavil v roce 2016, tehdy se osevní plochy rozšířily o 1,2 % na 15 648 ha. K významnému rozšíření produkce došlo v roce 2017, meziroční nárůst ploch na 21,6 tis. ha představuje významných 38,5 %. V celkové produkci je slunečnice po řepce stále jako v roce 2016 na druhém místě, ale v rozloze osevních ploch je na druhém místě mák. Konečná výše sklizně slunečnice byla úspěšná, ale k tomu došlo jen díky rozšíření osevních ploch, hektarový výnos se snížil z 2,85 t/ha na 2,46 t/ha. Průměrná CZV za slunečnicové semeno byla v marketingovém roce 2016/17 9 197 Kč/t, v roce 2017/18 8 778 Kč/t. To představuje setrvalý pokles ceny již třetí rok v řadě.

Mák

Sklizňová plocha máku v ČR dosáhla v roce 2017 hodnoty 32,6 tis. ha, meziročně o 8,2 % méně. Při výrazném propadu průměrného výnosu na 0,62 t/ha se objem produkce makového semene meziročně snížil na 20,1 tis. t (meziročně o 29,5 %). Při odhadované domácí spotřebě 4,1 tis. t a předpokládaném objemu vývozu 22,3 tis. t dosahuje odhadovaná míra soběstačnosti u makového semene opět vysoké hodnoty, a to 522,0 %.

CZV makového semene v roce 2017 se udržovaly v I. pol. roku na hodnotách podobných závěru předchozího roku, z počátečních 28 071 Kč/t na 50 962 Kč/t v prosinci, přičemž roční průměr činil 34 760 Kč/t (meziročně o 4,2 % vyšší).

Mezi nejdůležitější země odkud se do České republiky dováží v posledních letech mák, patří Španělsko, Maďarsko, Polsko, Slovensko a Austrálie. Dobré možnosti exportu české produkce jsou zejména v Rusku, Rakousku, Polsku, na Ukrajině a v Německu.

Hořčice a ostatní olejny

Produkce hořčičného semene v ČR v roce 2017 meziročně klesla z 12,4 tis. t na 9,5 tis. t, sklizňová plocha se téměř nezměnila a v posledních dvou letech se pohybovala kolem 11,8 tis. ha. Oproti tomu průměrný výnos se významně snížil z 1,05 t/ha v roce 2016 na 0,81 t/ha v roce 2017, to představuje propad o 22,9 %. Průměrná CZV hořčičného semene dosahuje hodnot v rozmezí od 19 437 Kč/t v marketingovém roce 2013/14 po 15 772 Kč/t v marketingovém roce 2017/18. Od roku 2010 se většina hořčičného semene dovezla z Ukrajiny, Ruska, Německa, Polska, Kanady a Indie. Mezi dominantní odběratele patří Německo, Polsko, Slovensko, Nizozemsko a Rakousko. V marketingovém roce 2009/10 dosahoval vývoz 10 647 t a dovoz byl 1 867 t. V marketingovém roce 2016/17 bylo vyvezeno 2 993 t a dovezeno 1 820 t, tím se začal poměr mezi dovozem a vývozem opět výrazně rozevírat. Z pěstebních ploch sóji o rozloze 15,3 tis. ha bylo v ČR v roce 2017 sklizeno 37,0 tis. t sójových bobů. Průměrný výnos klesl na 2,41 t/ha, to představuje obrat proti nejlepšimu výsledku za mnoho let z roku 2016 (2,64 t/ha). Odhadovaný objem dovozu sóji činí 23,0 tis. t, vývozu pak 7,7 tis. t. Mezi hlavní země, které se dlouhodobě podílejí na dovozu sójových bobů do České republiky, patří Německo, Nizozemsko, Slovensko, Belgie, Rakousko a Ukrajina. Vývoz sójových bobů z České republiky je v porovnání s dovozem méně významný. Produkce lněného semene v ČR činila pouhých 2,3 tis. t ze sklizňové plochy 1,7 tis. ha. Objem dovozu je odhadován na 9,5 tis. t, vývozu pak na 11,5 tis. t.

Produkce nejvýznamnějších olejnin v České republice v marketingových letech (v tunách)

Plodina	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Řepka	1 046 071	1 109 137	1 443 210	1 537 320	1 256 212	1 359 125	1 146 224
Slunečnice	70 900	56 943	46 799	42 314	31 618	44 634	53 156
Mák	26 918	12 814	13 911	24 665	26 743	28 574	20 048
Hořčice	16 833	15 466	13 378	19 835	16 941	12 391	9 542
Sója	17 934	13 149	13 471	16 493	20 238	27 972	37 012
Len olejny	3 433	2 402	2 066	2 390	2 127	2 237	2 349

Pramen: ČSÚ

LUSKOVINY

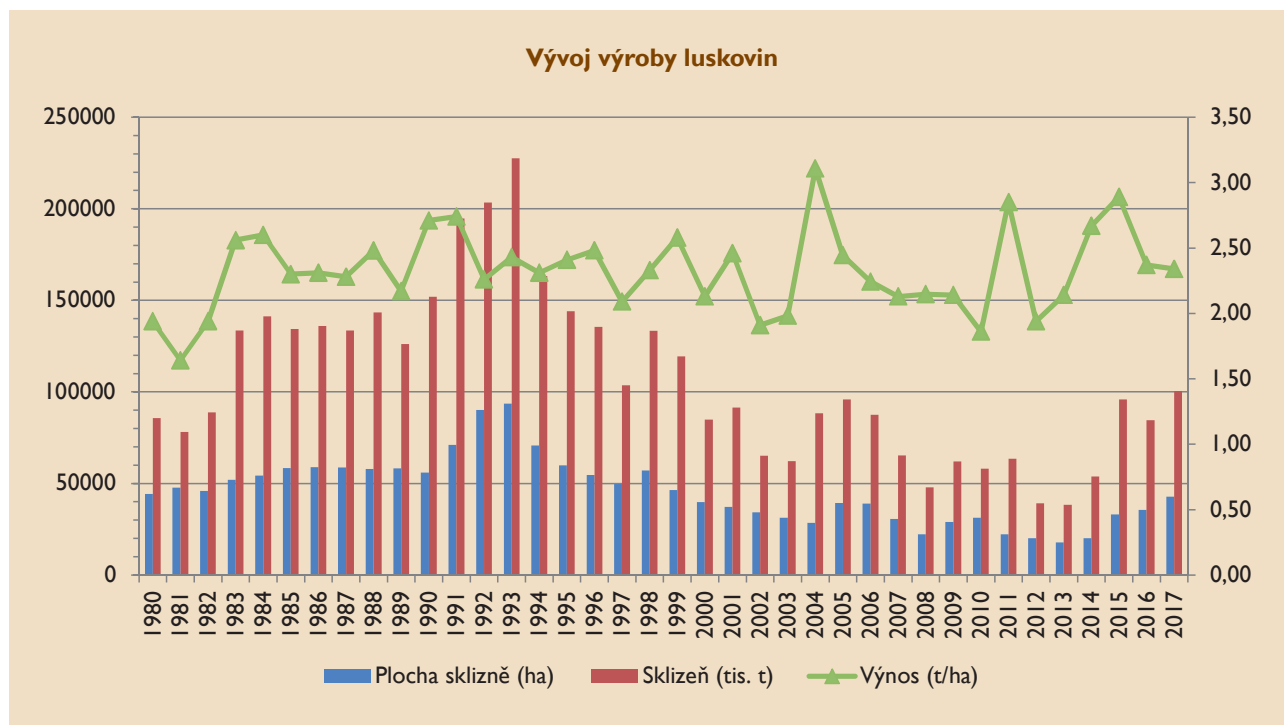
Pěstování luskovin má v ČR dlouhodobou tradici, v předchozích letech se však jejich plochy převážně snižovaly. K pozitivní změně přinášející oproti předchozím rokům vzestup výměry luskovin, došlo až se změnou SZP v posledních 3 letech. Po výrazném propadu, kdy výměra luskovin v předchozích letech klesla na cca 20 tis. ha, byly v roce 2015 luskoviny vysety na výměře cca 33 tis. ha, což představuje

1,2 % orné půdy a v roce 2016 na výměře cca 36 tis. ha, což představuje 1,4 % orné půdy. V roce 2017 byly luskoviny vysety na výměře cca 43 tis. ha, což představuje 1,7 % orné půdy.

Rostlinná výroba, včetně pěstování luskovin, je v ČR v podmínkách SZP EU podporována zejména systémem přímých plateb. V rámci reformy SZP pro nové programovací období 2015–2020 byla odsouhlasena tzv. dobrovolná podpora vázaná na produkci. Česká republika poskytuje tuto podporu pro řadu citlivých komodit, mezi které patří i bílkovinné

plodiny. Pro účely dobrovolné podpory vázané na produkci se Česká republika rozhodla využít možnosti maximálního zacílení 2% vnitrostátního stropu přímých plateb za účelem podpory produkce bílkovinných plodin. Podporovanými bílkovinnými plodinami jsou v ČR hrách, bob, lupina, sója, vojtěška, jetel nebo směsi uvedených plodin a jejich směsi s obilninami. Novým a zásadním prvkem v rámci přímých plateb je také tzv. „ozelenění“ (greening), implementované jako platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí. Cílem ozelenění je zejména snížení negativních dopadů zemědělské činnosti na životní prostředí. Součástí ozelenění je i povinnost vyhradit určitou výměru jako tzv. plochu využívanou v ekologickém zájmu, za kterou lze považovat mimo jiné i plochu s plodinami, které vážou dusík nebo meziplodiny, jejichž významnými představiteli jsou právě luskoviny. Luskoviny tak v nové SZP zaujímají významnou roli, což potvrzuje i dosavadní vysoký zájem žadatelů o výše zmíněná opatření SZP. Jarní příprava pro setí luskovin byla v jednotlivých pěstelských regionech odlišná. Závisela na průběhu povětrnostních podmínek v zimních měsících a na zásobě vláhy. V oblastech jižní Moravy, jižních, západních a středních Čech byly vhodné podmínky pro založení produkčních ploch zrnových luskovin již ve třetí dekádě března. V oblastech Kraje Vysočina a v severní části Moravy byly termíny setí až v měsíci dubnu. Povětrnostní podmínky v roce 2017 byly pro luskoviny velmi specifické. Zrání luskovin zejména hrachu bylo v roce 2017 ovlivněno extrémními podmínkami v jednotlivých lokalitách ČR.

V oblastech jižní Moravy, západních, jižních a středních Čech, kde jsou tradičně největší plochy luskovin, docházelo vlivem sucha k nepřírozenému dozrávání, porosty spíše zasychaly, byla snižována HTS. Na sklizených porostech bylo patrné, že nebyla dostatečně vytvořena všechna produkční patra, porosty byly velmi nízké. Výnosy v nejpěstovanějších oblastech jižní Moravy a na Třebíčsku se pohybovaly pouze kolem 2 t/ha. Na základě šetření ČSÚ výměra luskovin v ČR v roce 2017 meziročně vzrostla na 42 857 ha (tj. o + 20,3 %). Osevní plochy luskovin tak vzrostly již třetím rokem po sobě po změnách SZP, což lze považovat za velmi pozitivní změnu po předchozím dlouholetém trendu propadu osevních ploch luskovin. Osevní plochy hrachu setého na zrno se meziročně zvýšily o 34,6% na 35 793 ha, osevní plochy lupiny vzrostly o 52,8% na 4 536 ha. K propadu došlo pouze u osevních ploch ostatních luskovin o 41,8% na 3 527 ha. Sklizeň roku 2017 byla výrazně ovlivněna vzestupem osevních ploch luskovin, zejména hrachu. Na základě definitivních údajů ČSÚ o sklizni za rok 2017 dosáhla v marketingovém roce 2016/2017 produkce luskovin sklizená z plochy 42 857 ha 100 417 t. Produkce hrachu na zrno, naší hlavní luskoviny, byla dle ČSÚ zjištěna ve výši 87 323 t, což je o 27,1% více než v minulém roce. Zvýšení jeho produkce je důsledkem zvýšení osevních ploch. Na základě šetření ČSÚ ceny zemědělských výrobců sledovaných luštěnin v roce 2017 meziročně poklesly u hrachu jedlého o 809 Kč/t na 5 374 Kč/t. Průměrné roční ceny hrachu krmného meziročně vzrostly o 50 Kč/t na 4 986 Kč/t.

LEN A KONOPÍ SETÉ

Přádný len

Pěstování lnu mělo v České republice dlouhou tradici. Především v podhorských a bramborářských výrobních oblastech představoval len významnou tržní plodinu. Od roku 1992 plochy lnu přádného se začaly výrazně snižovat. Tento trend dále pokračoval až po prakticky úplný zánik pěstování, který nastal v roce 2011. Přádný len se od té doby

pěstuje pouze na ploše do 3 ha, a to za účelem udržování tuzemských odrůd, nikoliv primárně pro textilní zpracování.

Ceny lnářských surovin byly na světových trzích v posledních letech velmi nízké. Spolu s podstatně nižšími podporami pro pěstování lnu v ČR (ve srovnání s EU-15) to bylo pro české lnářství likvidační a způsobilo praktický zánik pěstování a zpracování lnu přádného.

V tradičních lnářských zemích EU (Francie, Belgie, Nizozemsko) se osevní plocha přádného lnu pohybuje okolo

70–119 tis. ha, což znamená oproti předchozím letům nárůst. Na přelomu roku 2016/2017 bylo zaznamenáno 119 tis. ha, což představuje navýšení meziročně o 21 %. Tohle je důsledkem marketingové podpory spotřeby lněných textilních výrobků a samozřejmě také hledání nových způsobů použití lněného vlákna především v automobilovém průmyslu. Dlouhé lněné vlákno se mimo jiné začíná uplatňovat při výrobě kompozitních materiálů.

Pěstební plochy lnu olejného v ČR meziročně kolísají. V roce 2016 se olejný len pěstoval na 1 481 ha. V roce 2017 se tato plocha navýšila o 16 %, na 1 722 ha.

Konopí seté

Pěstováním konopí setého se od roku 2000 začalo zabývat stále více pěstitelů. V roce 2006 činily osevní plochy 1 155 ha, v roce 2007 bylo oseto technickým konopím 1 538 ha a v roce 2008 jen 518 ha. Důvodem poklesu bylo snížení ceny krátkého vlákna v důsledku celosvětové hospodářské krize. V roce 2009 se plocha snížila až na cca 200 ha zejména kvůli odbytovým problémům. V roce 2011 bylo konopím setým oseto 290 ha při sklizni 2 229 t stonku a 85,3 t semene. V roce 2013 bylo oseto 280 ha, v meziročním srovnání o 67 ha více než v roce 2012. V roce 2014 byla v evidenci SZIF plocha 127 ha, podle Generálního ředitelství cel dosahovala osetá plocha 212,6 ha a ta se zvýšila v roce 2015 na 553,4 ha. Nárůst ploch v ČR pokračoval i v roce 2016 a to na 556 ha. Mírný nárůst ploch pokračoval i v roce 2017 a to na 569 ha.

Způsob sklizně a vhodná sklizňová technika byly dosud slabým článkem pěstitelské technologie konopí na vlákno, v současné době jsou to především zpracovatelské technologie. V roce 2011 ukončila činnost i poslední velká lnářská tírna Lenka Kácov s.r.o., která disponovala i zařízením schopným zpracovat nejen stonek přadného lnu, ale i stonek lnu olejného a konopí setého. V provozu nyní zůstává tírna lnu v Agritecu Farm v Šumperku a menší tírna na zpracování konopí BENEU v Dlouhé u Kladna.

Zájem o konopné vlákno má v současné době především papírenský, automobilový a stavební průmysl. Roste také použití pro výrobu tepelných izolačních rohoží pro stavebnictví

a nábytkářství. Je zřejmé, že v ČR velice chybí zpracovatelská kapacita konopného stonku, alespoň pro plochu kolem 500 až 1 000 ha, a na zpracování stonku z olejného lnu k produkci krátkého lněného vlákna.

V rámci národních dotací podle „Zásad“ na dotační program 3.i. Podpora použitého uznaného a mořeného osiva lnu a uznaného osiva konopí setého“ bylo vyplaceno v roce 2017 celkem 1 406 940 Kč, tj. o 12 % více než v roce 2016. Od roku 2011 je tento dotační program určen pro uznané osivo lnu setého, jak pro produkci vlákna, tak i pro produkci semene. V rámci tohoto dotačního programu lze využít finanční prostředky do výše 18 000 Kč/t uznaného a mořeného osiva lnu a do výše 100 000 Kč/t uznaného osiva konopí setého při splnění daných podmínek, které jsou uvedeny v „Zásadách“.

Cena osiva lnu je 33–40 tis. Kč/t a **cena osiva konopí setého** se nyní pohybuje v rozmezí 150–300 tis. Kč/t.

ZELENINA

Roky 2016 a 2017 byly z hlediska pěstitelského příznivé pro zelináře, kteří měli možnost zeleninové porosty zavlažovat. Poslední roky se vyznačují zejména celkovým nedostatkem dešťových srážek, rovněž tak oblastními srážkovými i teplotními zvraty během vegetace.

Zima 2016/2017 byla celkem mírná a porosty ozimých zeleninových druhů díky sněhové pokrývce dobře přezimovaly. Koncem února a začátkem března pěstitelé začali připravovat pozemky na zakládání prvních raných porostů, které bylo v některých oblastech nutné ochránit před nízkými teplotami netkanou textilií. Pozdní jarní mrazy ke konci dubna a začátkem května 2017 poškodily místy porosty plodové zeleniny ve sklenicích a pod fóliovými kryty, poškozeny byly rovněž první vysázené polní porosty paprik v tunýlcích. V červnu a červenci trvalo velmi teplé a suché počasí, proto pěstitelé museli intenzivně zavlažovat. Extrémně vysoké teploty měly vliv na snížení kvality zeleniny. Další průběh počasí byl pro vývoj zeleninových porostů celkově příznivý.

Vývoj ploch, produkce a hektarových výnosů zeleniny

Zelenina/rok	2015			2016			2017		
	ha	tis. t	t/ha	ha	tis. t	t/ha	ha	tis. t	t/ha
Celkem	13 246	247,2	–	14 451	298,6	–	14 248	311,3	–
z toho: celer	424	9,9	23,45	471	13,9	29,55	470	14,1	29,93
cibule suchá	2 039	33,2	16,29	2 025	51,0	25,20	2 157	48,8	22,64
česnek	422	1,6	3,86	428	1,8	4,13	514	2,2	4,36
kapusta hlávková	151	2,6	17,55	155	2,6	16,76	139	2,9	21,02
kedlubny	392	6,9	17,69	428	5,9	13,86	411	7,1	17,20
květák	352	4,2	12,03	299	3,2	10,57	304	4,5	14,82
mrkev	1,1	31,6	29,51	1 170	35,3	30,14	1 172	41,8	35,69
okurky salátové	273	9,2	33,64	296	9,4	31,72	276	8,2	29,89
petržel bez natě	421	5,8	13,89	551	9,2	16,68	439	6,7	15,22
rajčata	845	19,6	23,18	1 019	31,1	30,52	886	19,7	22,19
salát	199	6,4	32,16	211	3,0	14,16	645	23,0	35,64
zelí hlávkové	1 256	45,1	35,87	1 346	54,3	40,31	1 217	53,3	43,83

Pramen: ČSÚ, údaje s dopočtem sektoru domácností

V posledních letech se pěstební plochy zeleniny mírně zvýšily, stejně tak i plochy tržní zeleniny. V roce 2017 činila sklizňová plocha dle šetření ČSÚ 14,2 tis. ha, ze kterých bylo sklizeno 311,3 tis. t zeleniny, což je o 4,3% více oproti předchozímu roku. Ke zvýšení produkce došlo zejména u kedluben, květáku, mrkve a salátů, naproti tomu pokles nastal u cibule, okurek salátových, petržele, zelí a rajčat. V roce 2017 se zvýšila i výměra krytých ploch pro pěstování rajčat na 36 ha. Vzhledem k dotačním podporám v rámci PRV se rekonstruuji skleníky a budují se nové pro pěstování rajčat hydroponickým způsobem.

Průměrné roční CZV zeleniny se pohybovaly v I. pololetí roku 2017 v porovnání se stejným obdobím předchozího roku v nižších hladinách. Lze usuzovat, že pravděpodobnou příčinou byly vyšší nabídky zeleniny na trhu, avšak dovezené zejména z Německa, Nizozemska a Polska za nízké ceny. Ve druhé polovině roku však ceny opět vzrostly, v některých případech dost výrazně, s výjimkou ceny cibule suché, rajčat, česneku, mrkve, salátů a hlávkového zelí.

Průměrné roční ceny zemědělských výrobců zeleniny v ČR (CZV v Kč/t)

Druh zeleniny	2014	2015	2016	2017
Celer bez natě	7 765	12 453	8 842	9 988
Cibule suchá	5 894	6 588	7 800	5 654
Česnek	100 188	135 141	127 812	116 935
Kapusta hlávková	7 969	11 473	8 486	10 178
Kedlubny s natí	19 821	23 616	22 811	23 527
Květák	13 174	13 706	15 437	15 686
Mrkev bez natě	5 047	8 047	7 608	6 701
Okurky salátové	15 820	19 898	20 455	21 424
Paprika zeleninová	23 356	22 953	19 703	23 590
Petržel bez natě	16 392	23 501	16 571	17 832
Rajčata	20 299	23 953	24 615	22 699
Salát	25 948	31 106	31 681	30 573
Zelí hlávkové červené	5 538	8 063	7 669	7 405
Zelí hlávkové bílé	4 033	6 722	5 069	4 909

Pramen: ČSÚ

Stejně jako ovoce je i zelenina v ČR pěstována v rámci **systému integrované produkce (IPZ)**. Produkce zeleniny v integrovaném systému pěstování vyžaduje průběžné plnění stanovených podmínek, jejichž porušení je sankcionováno až

vrácením dotace za celé období zpětně. Zelináři pěstující zeleninu dle pravidel IPZ mají právo označovat svou produkci ochrannou známkou IPZ, která slouží k odlišení jejich kvalitní produkce od ostatní zeleniny dodávané na tuzemský trh. V roce 2017 se celkový počet pěstitelů zařazených do IPZ zvýšil na 96 s výměrou dosahující 7 116 ha, tj. 65% podíl z celkové pěstební plochy tržní zeleniny v ČR. Z uvedeného počtu je 65 zelinářů držiteli ochranné známky IPZ.

Na podporu zachování rozměru zelinářského sektoru byla zelenina v roce 2015 zařazena mezi komodity podporované v rámci programu **dobrovolných podpor vázaných na produkci** (tzv. citlivých položek –VCS), do kategorií podpor na produkci zeleninových druhů s velmi vysokou (VVP) a vysokou pracností (VP). Pro každou skupinu zeleninových druhů je stanovena výměra nejméně 1 ha plochy zemědělské půdy evidované v LPIS jako druh zemědělské kultury „standardní orná půda“ nebo „jiná trvalá kultura“ v případě chřestu. Průměrně je pro období 2015–2020 vyčleněno na odvětví zeleniny v rámci přímých plateb cca 100 mil. Kč ročně.

Dobrovolná podpora vázaná na produkci

Skupina zeleninových druhů	Rok	Výměra	Sazba
Zelenina s velmi vysokou pracností	2015	6 455 ha	13 183 Kč/ha
	2016	7 142 ha	12 040 Kč/ha
	2017	7 242 ha	11 462 Kč/ha
Zelenina s vysokou pracností	2015	3 779 ha	3 662 Kč/ha
	2016	2 748 ha	5 003 Kč/ha
	2017	3 238 ha	4 084 Kč/ha

Pramen: MZe

Dovoz čerstvé zeleniny do ČR se v roce 2017 v porovnání s předchozím rokem výrazně nezměnil a činil 642,2 tis. t v hodnotě 11,4 mld. Kč. Dodávky ze zemí EU se mírně snížily na 590,9 tis. t, což představuje téměř 92% podíl na celkovém objemu importované zeleniny do ČR. Nejvyšší dodávky zeleniny pocházely z Nizozemska (120,3 tis. t), Španělska (119,8 tis. t), Polska (95,4 tis. t), Německa (85,4 tis. t) a Itálie (49,4 tis. t).

Vývoz čerstvé zeleniny včetně reexportu v roce 2017 meziročně klesl o 6,4% na 99,3 tis. t v celkové hodnotě 1,8 mld. Kč a směřoval téměř ze 100% do zemí EU. Největším odběratelem bylo Slovensko (67,4 tis. t), dále Německo (14,2 tis. t), Maďarsko (5,8 tis. t) a Rakousko (3,8 tis. t). Hlavními komoditami vývozu byly cibule, okurky, mrkev, zelí hlávkové, paprika, melouny a rajčata.

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou je vysoce pasivní. V roce 2017 se úhrnné pasivum meziročně prohloubilo jak z hlediska objemového, tak především z finančního.

Saldo zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou

Jednotky	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tuny	-475 031	-441 225	-485 730	-484 984	-513 494	-541 326	-542 962
Tis. Kč	-6 644 902	-6 906 120	-7 634 127	-7 680 998	-8 901 805	-9 332 665	-9 574 357

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

OVOCE

Roky 2016 a 2017 byly pro ovocnáře pěstitelsky mnohem méně příznivé než rok 2015 z důvodu značných škod v ovocných sadech způsobených pozdními jarními mrazy v obou letech, které zasáhly prakticky všechny pěstitelské oblasti ovoce v Evropě (především Slovensko, Maďarsko, Chorvatsko, Slovinsko).

Po nízké sklizni jablek v roce 2016 bylo pro sezónu 2016/2017 počátkem prosince naskladněno 42,6 tis. t, což je meziroční pokles téměř o 24 %. Celková skladovací kapacita pro ovoce tak mohla být využita pouze z 38,6 %. Tuzemská konzumní jablka byla v obchodní síti ve větší míře zastoupena do března 2017 a celkově se prodalo 39,0 tis. t. Podíl tuzemských jablek na trhu se v porovnání s předchozí sezónou snížil ze 48 % na 41 %.

Průběh zimy 2016/2017 byl poměrně stabilní se silnými déle trvajícími mrazy a sněhovou pokrývkou na velké části Čech. Po výrazném oteplení, které začalo v březnu, zasáhly 21. dubna a následně ještě 10. května prakticky celé území ČR neobvykle silné jarní mrazy. Již první vlna mrazů úplně zničila nebo závažně poškodila úrodu prakticky všech ovocných druhů zejména na jižní Moravě, kde byla vegetace v nejpokročilejší fázi vývoje. Druhá vlna mrazů udeřila již v pokročilé vegetaci a způsobila značné škody i v chladnějších částech našeho území.

Jablka byla méně poškozena jen v nejteplejších lokalitách Čech, produkce peckovin či hrušek se podařilo v některých podnicích plně nebo alespoň částečně zachránit jen s plným nasazením protimrazových opatření. K nejvýraznějším škodám došlo v teplejších oblastech republiky, tj. především na jižní Moravě, ale rovněž na střední a severní Moravě. V Čechách byly škody spíše lokálního charakteru. Procentuálně je poškození mrazy nejvýznamnější, místy až fatální, u meruněk a broskvoní, a to celoplošně na celém území ČR. Více než v předchozím roce byly zasaženy také třešně, dále hrušně, jahodník, švestky a slivoně. Nejvyšší ztráty jsou odhadovány u našeho hlavního ovocného druhu – jablek.

Vzhledem k tomuto vývoji počasí se v ČR v roce 2017 sklídilo celkem 261,2 tis. t ovoce, tj. propad o 18 % v porovnání s nízkou sklizní ovoce v roce 2016. Produkce jablek, která představovala téměř 67 % podíl na celkové sklizni ovoce v ČR, klesla o 17 % na celkových 174,0 tis. t.

V produkčních ovocných sadech, které jsou rozhodující pro pěstování konzumního ovoce, bylo v roce 2017 sklizeno 119,3 tis. t ovoce, což je v porovnání s předchozím rokem o téměř 21 % méně. Vlivem pozdních jarních mrazů utrpěly největší škody sady jablek, hrušní, třešní, višní a švestek, v některých oblastech republiky však mrazy zcela zničily úrodu i v sadech broskvoní a meruněk.

Vývoj ploch produkčních plodných sadů, produkce a hektarových výnosů

Ovoce/rok	2015			2016			2017		
	ha	tis. t	t/ha	ha	tis. t	t/ha	ha	tis. t	t/ha
Celkem	14 465	188,5	–	13 370	150,1	–	12 837	119,3	–
Z toho: jabloně	7 624	155,6	20,41	6 885	126,4	18,36	6 624	101,8	15,37
hrušně	681	10,0	14,69	630	6,6	10,54	628	4,0	6,44
broskvoně	395	1,3	3,25	342	0,3	0,88	315	0,4	1,36
meruňky	875	2,2	2,53	766	0,7	0,86	732	0,8	1,11
třešně	810	2,3	2,85	765	2,7	3,53	720	1,9	2,67
višně	1 286	5,8	4,55	1 245	5,2	4,17	1 224	4,1	3,38
slivoně, švestky	1 752	8,7	4,99	1 745	6,4	3,65	1 654	4,3	2,61
rybíz červený	638	1,9	2,98	578	1,5	2,62	563	1,5	2,59

Pramen: ÚKZÚZ

Celková výměra ovocných sadů v ČR se v roce 2017 dle statistického šetření ČSÚ meziročně výrazně snížila o 3 690 ha na 17 111 ha, z toho je pouhých 12 837 ha produkčních plodných sadů. Od roku 2014 se výměra těchto sadů snížila již o 22 % jak z důvodů aktualizace sadů evidovaných ÚKZÚZ v „Registru sadů“ na základě zpřísnění podmínek dotace a definice kultury „sad“ v LPIS (dle Nařízení vlády č. 307/2014 Sb.), tak rovněž likvidací starých výsadeb u řady

pěstitelů. Lze s jistotou předpokládat, že zlikvidované sady již nebudou plně nahrazeny novými výsadbami z důvodu nedostatku finančních prostředků na investice do ovocnářství u některých podniků.

U hlavního ovocného druhu – jablek – poklesly plochy meziročně o 3,8 % na 6 624 ha. Redukce ploch produkčních sadů má na druhé straně příznivý dopad na věkovou strukturu těchto sadů v ČR – podíl přestárých sadů se snížil již na

41,2%. Za perspektivní ovocné druhy jsou považovány hrušně a švestky, u nichž se sady nové a na začátku plodnosti podílí 23,2%, resp. 29,6% na celkové ploše výsadeb druhu. Naproti tomu u jabloní spadá do těchto dvou kategorií sadů 12% ploch a téměř 53% ploch jabloňových sadů je přestárých, tzn. v poklesu plodnosti.

Restrukturalizace ovocných sadů je finančně podporována v rámci dotační politiky státu. V období let 1995–2015 bylo nově vysázeno celkem 13 528 ha produkčních ovocných sadů,

z toho s podporou státu 10 702 ha. Nejvíce jsou vysazovány jabloně, dále také slivoně a švestky, višně, v menší míře meruňky a třešně.

CZV ovoce v roce 2017 dosáhly výrazně vyšších úrovní oproti roku 2016 z důvodu nižší úrody ovoce nejen v ČR, ale i v některých významných evropských pěstitelských zemích, způsobené pozdními jarními mrazy. Zejména CZV moštových jablek se ve 2. pololetí 2017 v porovnání se stejným obdobím předchozího roku pohybovaly v mnohem vyšších cenových hladinách.

Průměrné ceny zemědělských výrobců ovoce v ČR v Kč/t

Druh ovoce	2015	2016	2017
Jablka konzumní	9 436	9 797	11 995
Jablka moštová	3 432	2 642	6 089
Hrušky	11 382	14 379	15 400
Broskve	13 765	19 005	21 564
Meruňky	22 225	27 650	24 724
Švestky	12 028	11 468	15 337
Třešně	38 638	41 621	40 207
Višně	11 354	12 096	18 153
Rybíz červený a bílý	7 918	10 958	16 044
Rybíz černý	14 709	11 949	12 015
Jahody tříděné	63 667	67 833	77 325

Pramen: ČSÚ

V ČR je ovoce, stejně jako zelenina, pěstováno v systému **integrovaného způsobu pěstování ovoce (IPO)**, jehož rozsah v současné době dosahuje 9,9 tis. ha, což představuje více jak 77% podíl na výměře produkčních sadů v roce 2017. Podmínky a pravidla pěstování a poskytování podpory jsou řízeny nařízením vlády č. 75/2015 Sb. v rámci nového programového období. V roce 2017 je ve Svazu pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO), což je dobrovolné sdružení pěstitelů ovoce a zástupců výzkumu, registrováno 351 členů. V roce 2017 byla známka SISPO udělena 205 členům, kteří pěstují ovoce na 8 484 ha. Ochranná známka nebyla udělena nebo byla odebrána 68 subjektům, které hospodaří na výměře 910 ha sadů. V rámci členské základny se 61 podniků s výměrou 605 ha nachází v přechodném období, pět subjektů je nevýrobních.

Na podporu zachování rozměru ovocnářského sektoru bylo ovoce v roce 2015 zařazeno mezi komodity v rámci **dobrovolné podpory vázané na produkci** (tzv. citlivých komodit), do kategorií podpor na produkci ovocných druhů s velmi vysokou (VVP) a vysokou pracností (VP). Průměrně je

pro období 2015–2020 vyčleněno na odvětví zeleniny v rámci přímých plateb cca 100 mil. Kč ročně.

Minimální výměra pro podporu na produkci ovocných druhů s VVP a VP činí 1 ha ovocného sadu, který byl vysázen v roce 1995 a později, je veden v evidenci sadů u ÚKZÚZ a v LPIS, vyhovuje kritériu minimálního počtu životaschopných jedinců a dalším požadavkům dle Nařízení vlády č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V případě ovocného druhu jahodník se podpora na produkci poskytne na výměru standardní orné půdy. Pro účely poskytnutí dotace je žadatel dále povinen prokázat požadovaný objem vlastní produkce včetně výrobních kalkulací pro jednotlivé ovocné druhy.

Dovoz čerstvého a sušeného ovoce v roce 2017 se oproti předchozímu roku mírně snížil na 645,0 tis. t, avšak hodnota dovezeného ovoce vzrostla téměř o 3% na celkových 16,9 mld. Kč. Dodávky ovoce ze zemí EU se z objemového hlediska meziročně mírně zvýšily na 390,8 tis. t, avšak z hlediska finančního byl zaznamenán 9% nárůst na 9,7 mld. Kč. Největšími dodavateli čerstvého a sušeného ovoce bylo tradičně Španělsko

Dobrovolná podpora vázaná na produkci

Rok	Sazba platby na produkci ovoce a výměra – VVP		Sazba platby na produkci ovoce a výměra – VP	
2015	13 734,02 Kč/ha	5 088 ha	9 491,99 Kč/ha	2 809 ha
2016	13 849,96 Kč/ha	5 171 ha	8 495,28 Kč/ha	3 363 ha
2017	12 932,59 Kč/ha	5 319 ha	7 940,85 Kč/ha	3 456 ha

Pramen: MZe

(106,2 tis. t), Itálie (67,1 tis. t), Německo (67,0 tis. t), Polsko (42,5 tis. t) a Belgie (26,9 tis. t).

Vývoz čerstvého a sušeného ovoce včetně reexportu v roce 2017 meziročně výrazně klesl (o 22%) na 146,0 tis. t v hodnotě 3,8 mld. Kč, a to především do zemí EU. Nejvíce ovoce bylo dodáno na trh Slovenska (68,2 tis. t), Německa (24,1 tis. t), Rumunska (13,5 tis. t), Maďarska (10,7 tis. t)

a Polska (9,3 tis. t). Naší hlavní vývozní komoditou jsou zejména jablka a višně pro průmyslové zpracování, dále také broskve a rybíz.

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem je stále vysoce pasivní a stále se zvyšuje. V roce 2017 vzrostlo saldo z hlediska hmotnostního o 7,8% a z hlediska finančního o 7%.

Saldo zahraničního obchodu ČR čerstvým a sušeným ovocem

Ukazatel	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tuny	-422 975	-338 580	-377 563	-391 796	-377 694	-462 852	-499 026
Tisíc Kč	-8 440 076	-8 396 689	-8 987 773	-9 601 170	-11 040 655	-12 308 921	-13 170 079

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

CHMEL

Chmel bezpochyby náleží mezi naše nejintenzivnější plodiny a velmi významné exportní zemědělské komodity. Česká republika tradičně patří mezi největší světové producenty chmele. Přes 80% chmele je každoročně vyváženo, český chmel také tvoří kvalitativní základ českých i světových piv.

Výměra chmele v roce 2017 v České republice tvořila 8,5% světové plochy. ČR tak zaujímá třetí místo mezi světovými pěstiteli chmele po USA (39,6% světové plochy) a Německu (33,8% světové plochy). Na čtvrtém místě je se svojí pěstitelskou plochou Čína (3,5% světové plochy). Česká republika je zároveň největším producentem jemného aromatického chmele s nižším výnosovým potenciálem, ale specifickými aromatickými vlastnostmi a zemí s největší plochou jedné odrůdy na světě.

Sklizňové plochy chmelnic se v ČR již čtvrtým rokem zvětšují. V roce 2017 podle údajů ÚKZÚZ činila pěstitelská plocha chmelnic 4 945 ha, tj. o 170 ha víc než v roce 2016. Majoritní odrůdou stále zůstává Žatecký poloraný červeňák (ŽPČ), v roce 2017 jím bylo osázeno 87,3% celkové pěstitelské plochy (4 317 ha). Z hybridních odrůd chmele největší výměru zaujímá Sládek (295 ha), Premiant (165 ha), Saaz Late (44 ha), Agnus (42 ha) a Kazbek (34 ha). V roce 2017 se meziročně nepatrně snížila plocha výsazů chmele na 316 ha (348 ha v roce 2016).

Největší plochu tradičně zaujímá Žatecká chmelařská oblast, ve které se chmel pěstuje na 3 815 hektarech (77,2%). Na Tršicku se pěstuje chmel na 600 hektarech a zaujímá 12,3% plochy v ČR. Úštěcká chmelařská oblast zaujímá 530 hektarů sklizňové plochy (10,7%).

Ročník 2017 je v produkci chmele oproti silně nadprůměrnému roku 2016 o poznání slabší, avšak v porovnání s ročníky 2013 a 2014 je srovnatelný. V ČR se v roce 2017 podle údajů ÚKZÚZ sklídilo celkem 6 796,79 t, tj. o 11,9% méně než v roce 2016. Průměrný výnos činil 1,37 t/ha (meziroční pokles o 14,9%).

Rozmanitost počasí během vegetačního období významně ovlivnila letošní výnosy chmele. Meteorologické prvky, zejména srážky, byly ve chmelařských oblastech ČR nejvíce rozdílné. V oblasti severní Moravy, kam patří Tršická chmelařská oblast, spadlo nejméně srážek. V Žatecké a Úštěcké oblasti byly rozhodující srážky zaznamenány v období konce sklizně chmele. Proto zejména pozdější hybridní odrůdy dokázaly tyto srážky využít, což se výrazně projevilo na zvýšení výnosu.

V Žatecké chmelařské oblasti bylo vypěstováno celkem 5 116,37 t (pokles o 683,4 t oproti roku 2016) při výnosu

1,34 t/ha (1,57 t/ha v roce 2016). V Úštěcké chmelařské oblasti bylo vypěstováno celkem 816,20 t (o 3 t méně) při výnosu 1,54 t/ha (1,60 t/ha v roce 2016) a v Tršické chmelařské oblasti bylo vypěstováno celkem 864,2 t (o 228,31 t méně než v roce 2016) při průměrném výnosu 1,44 t/ha (1,92 t/ha v roce 2016). V Úštěcké oblasti v porovnání mezi chmelařskými oblastmi došlo k nejmenšímu snížení množství sklizeného chmele v procentech, a to pouze o 0,38%.

Historicky nejlepší sklizeň roku 2016 se obchodníkům podařilo prodat a smluvně je zajištěna i sklizeň z roku 2017. V současné době pěstitelé chmele uzavírají dlouhodobé kupní smlouvy až do roku 2025.

Chmel zůstává jednou z nemnoha položek agrárního zahraničního obchodu, u nichž má ČR stále kladné saldo. Zahraniční obchod s chmelem a chmelovými výrobky zaznamenal v roce 2017 opět kladné saldo v hodnotě 895,4 mil. Kč, což je o 101,7 mil. Kč více než v roce 2016.

V roce 2017 dle Statistiky zahraničního obchodu bylo vyvezeno celkem 4 749,4 t chmele tj. 122,3% skutečnosti roku 2016 a to díky rekordní sklizni roku 2016. Přes 60% dodávek z roku 2017 bylo vyvezeno mimo EU. Z dlouhodobého pohledu nejvíce zpracovaného chmele putuje do Japonska. V rámci EU28 nejvýznamnějším dovozcem českého chmele je Německo. Meziročně se zvýšil vývoz do Ruska, Belgie, JAR nebo USA. Mezi významné odběratele českého chmele v roce 2017 patří Německo (1 374,4 t), Čína (1 290,7 t), Japonsko (927,6 t) a Rusko (421,3 t).

Pěstitelé chmele mohou využívat řadu finančních podpor. V rámci přímých plateb mohou pěstitelé chmele pobírat jednotnou platbu na plochu zemědělské půdy (SAPS) dále mohou čerpat v rámci PVP a Dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS).

V roce 2017 bylo v rámci dotačního programu 3.h. Podpora prevence šíření virových a bakteriálních chorob obnoveno s podporou MZe celkem 275,77 ha chmelnic v celkovém objemu 12,6 mil. Kč. Nejzastoupenější odrůdou je ŽPČ (220,82 ha, což je 80,1% z celkové plochy obnovené v rámci dotačního programu). Nejvíce chmele bylo vysazeno v Žatecké chmelařské oblasti a to 178,86 ha.

Dále mohou chmelaři již od roku 2001 čerpat finanční prostředky i z dalšího dotačního programu I.I. Podpora vybudování kapkové závlahy ve chmelnicích. Od roku 2017 dochází k navýšení sazby dotace z 60 000 Kč/ha na 72 000 Kč/ha. V rámci dotačního titulu I.I. bylo v roce 2017 ve chmelnicích vybudováno celkem 62,46 ha kapkové závlahy s celkovou podporou 4,5 mil. Kč.

Průměrná cena CZV sušeného chmele ze sklizně roku 2017 podle ČSÚ je jednou z nejvyšších od roku 1990. Průměrná cena podle ČSÚ dosáhla 219 003 Kč/t, což je meziroční nárůst 4,6%.

Mezi hlavní diskutované problémy sektoru chmele patří snižování limitu mědi při aplikaci přípravků na ochranu rostlin. Ze závěrů Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) vychází, že maximální dávka kovové mědi je 4 kg/ha za rok a max. 2,5 kg/ha pro jednorázovou aplikaci. Jednou z alternativ ošetřování chmele je použití nově zaregistrovaného přípravku Profiler. Svaz pěstitelů chmele v červenci 2016 požádal ÚKZÚZ (Odbor přípravků na ochranu rostlin) o povolení tohoto menšinového/minoritního přípravku, který se podařilo zaregistrovat a v praxi používat.

RÉVA, VÍNO

Rok 2017 byl oproti dlouhodobému průměru opět teplotně nadprůměrný. V lednu se vyskytla poměrně chladná perioda s mrazy až -20 °C. Teplotně podnormální období trvalo do poloviny února a bylo vystřídáno nadprůměrnými teplotami, až 14 °C přes den (23. 2.). Vyšší teploty v předjaří a na jaře urychlily rašení révy vinné. Významným povětrnostním výkyvem byly jarní mrazíky, které se v loňském roce vyskytly ve dvou vlnách, a sice 21. 4. (až -4 °C) a 10. 5. (až -2,3 °C) a poškodily letorosty na mnoha lokalitách. Teplotně nadprůměrné období nastalo od poloviny května a trvalo až do druhé poloviny září. Zbývající část roku se teplotně držela v mezích normálu. Podmínky na sběr hroznů pro ledové víno nastaly 2. 12. 2017. Z hlediska srážkových poměrů byl rok 2017 podprůměrný a ve většině sledovaných vinic se nedostatek srážek projevil. Za celou vegetační dobu spadlo jen 350 až 500 mm srážek – rozdílně dle lokalit. Srážkový deficit a nedostatek vláhy v hlubších vrstvách půdy přetrvával od počátku vegetačního období (suchá zima) a ke zlepšení vláhových poměrů došlo až v polovině září. Povětrnostní podmínky v roce 2017 se odrazily v nižších výnosech hroznů, způsobených pozdními jarními mrazíky, poměrně vysokými teplotami spolu s nízkým a nevyrovnaným úhrnem srážek.

Národní dotace vyplývající ze zákona o zemědělství

V roce 2017 byla výše dotací poskytnutých z podpůrných národních programů následující:

- I.1.a. Státní podpora na zavlažování vinic byla v roce 2017 na základě 12 schválených žádostí přiznána na celkem 85 ha v celkové výši 6 120 000 Kč.

- 3.b.B.1. Podpora na budování prostorových izolátů množitelského materiálu révy vinné se zaměřením na ochranu proti šíření hospodářsky závažných virových chorob nebyla za rok 2017 vyplacena.
- 3.c.V rámci opatření podpory na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR nebyla v roce 2017 vyplacena žádná podpora.
- 3.d. Podpora šlechtění révy vinné, zaměřené na vyšší odolnost proti škodlivým biotickým a abiotickým činitelům a odpovídající kvalitu výsledné produkce, byla poskytnuta 2 žadatelům v celkové výši 6 648 733 Kč.
- 9.A.b.1.V rámci opatření vydání publikací doporučených odrůd a souvisejících informací, poskytovaných pěstitelům zdarma byla poskytnuta podpora na 1 projekt v celkové výši 197 600 Kč.
- 10.D. Státní podpora ve výši 92 000 Kč na podporu evropské integrace nevládních organizací byla čerpána v rámci jednoho projektu (Svaz vinařů ČR).
- 13.A. Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu byla poskytnuta na 1 projekt v celkové výši 658 013 Kč.

Zdroj: MZe

Podpory z prostředků Vinařského fondu

Příjmy Vinařského fondu jsou tvořeny odvody za vyrobené víno (0,50 Kč z litru), odvody z plochy vinic (350 Kč/ha), penále, úroky, dotacemi z rozpočtu územních samosprávných celků a finanční podporou státu ve výši součtu všech příjmů Fondu.

Přehled příjmů Vinařského fondu v roce 2017

Položka	Přijaté platby v Kč
Odvody za víno	25 300 832,40
Odvody za vinice	5 234 242,50
Penále	51 493,50
Úroky	7 606,89
Příjmy z prodeje produktů	199 257,00
Příjmy z pořádaných akcí	1 442 957,45
Dotace z rozpočtu krajů	5 000 000,00
Finanční podpora státu 2017	39 692 897,39
CELKEM	76 929 287,13

Zdroj: Vinařský fond

Přehled výdajů Vinařského fondu na propagaci v roce 2017

Forma	Vydané platby v Kč
Rozhodnutí o poskytnutí podpory	16 907 578,00
z toho: Podpora marketingu (dle § 31, odst. 4, písm. a), zákona č. 321/2004 Sb.)	2 840 719,00
Informování veřejnosti o vinohradnictví a vinařství (písm. b)	7 185 629,00
Podpora rozvoje vinařské turistiky (písm. c)	6 881 230,00
Komunikační kampaň	22 490 189,33
Propagace na základě smluv	13 356 955,09
CELKEM	52 754 722,42

Zdroj: Vinařský fond

Podpory v rámci SOT s vínem

Podpory v rámci SOT s vínem se v roce 2017 poskytovaly dle nařízení vlády č. 142/2014 Sb., o stanovení bližších podmínek při provádění opatření SOT se zemědělskými produkty v oblasti vinohradnictví a vinařství, ve znění pozdějších předpisů.

Podporována byla následující opatření:

restrukturalizace a přeměna vinic s podopatřeními:

- změna odrůdové skladby vinice
- přesun vinice do svahu
- technika zlepšující obhospodařování vinic

investice na následující nová zařízení pro výrobu vinařských produktů:

- dřevěný sud nebo uzavřená dřevěná nádoba na výrobu vína o objemu nejméně 600l
- speciální kvasná nádoba s aktivním potápěním matolinového klobouku pro výrobu červených vín
- cross-flow filtr na víno, ve kterém je víno přiváděno na membránu tangenciálně a určitý objem vína prochází membránou jako filtrát a zbývající pokračuje podél membrány s odfiltrovanými nečistotami.

Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic ve finančním roce 2016/2017

Podpory na restrukturalizaci a přeměnu vinic poskytované ve finančním roce 2016/2017		
Počet přijatých žádostí/oznámení	125	
Počet žádostí/oznámení stažených žadatelem	2	
Počet zamítnutých žádostí	6	
Počet žádostí/oznámení přijatých ve finančním roce 2015/2016 přesunutých k vyplacení do finančního roku 2016/2017	5	
Počet přijatých a schválených žádostí/oznámení z finančního roku 2015/2016 (vyplacených)	112	
Celkový počet schválených žádostí/oznámení vyplacených ve finančním roce 2015/2016 (1x žádost z roku 2010, 6x žádosti z fin. roku 2014/2015 a 102x žádosti z fin. roku 2015/2016)	118	
Podopatření „Změna odrůdové skladby vinice“	273,07 ha	105 046 093,26 Kč
Podopatření „Přesun vinice do svahu“	0 ha	0 Kč
Podopatření „Technika zlepšující obhospodařování vinic“	14,27 ha	6 401 441,22 Kč

Zdroj: SZIF; finanční rok je období od 16. října daného roku do 15. října následujícího roku

Pro finanční rok 2016/2017 bylo přijato 131 žádostí o poskytnutí podpory na investice (cross-flow filtr na víno – 21 žádostí, dřevěné sudy nebo uzavřená dřevěná nádoba – 72 žádostí, speciální kvasná nádoba – 38 žádostí), 6 žádostí bylo staženo a 27 žádostí bylo zamítnuto. Celkem bylo vyplaceno 97 žádostí, tj. **27 858 447 Kč** (cross-flow filtr na víno – 11 žádostí za 6 727 053 Kč, dřevěný sud nebo uzavřená dřevěná nádoba – 59 žádostí za 13 873 668 Kč, speciální kvasná nádoba – 27 žádostí za 7 257 726 Kč).

Podpory v rámci Programu rozvoje venkova

V rámci PRV na období 2014–2020 je pěstování révy vinné podporováno agroenvironmentálně-klimatickými opatřeními (AEKO) podopatřeními Integrovaná produkce (IP) révy vinné s tituly základní a nadstavbová ochrana vinic a také opatřeními Ekologické zemědělství. U obou nových opatření je opět podmínkou uzavření závazku na 5 let. Jedná se o podpory z prostředků EU (75 % nákladů) s kofinancováním Českého státu (25 % nákladů).

V rámci AEKO bylo v roce 2017 podáno 167 žádostí o dotaci na titul **IP révy vinné – základní ochrana vinic**. Sazba podpory byla stanovena na 8 727,78 Kč/ha. Výše podpory pro rok 2017 činí **21 675 616 Kč** na celkovou výměru 2 483,52 ha. V titulu **IP révy vinné – nadstavbová ochrana vinic** bylo v roce 2017 podáno 498 žádostí o dotaci. Sazba podpory zde byla stanovena na 18 239,18 Kč/ha. Výše podpory pro rok 2017 činí **166 632 420 Kč** na celkovou výměru 9 257,08 ha.

V rámci opatření EZ bylo v roce 2017 podáno 66 žádostí do opatření **EZ s kulturou vinice v režimu certifikovaném EZ**. Sazba podpory byla stanovena na 22 832,75 Kč/ha. Výše podpory pro rok 2017 zde činí **16 221 984 Kč** na celkovou výměru 710,47 ha. Do opatření **EZ s kulturou vinice v přechodném období** bylo v roce 2017 podáno 36 žádostí o dotaci. Sazba podpory byla stanovena na 24 318,90 Kč/ha. Výše podpory pro rok 2017 činí **2 800 565 Kč** na celkovou výměru 115,16 ha.

Zdroj: SZIF

Odrůdová skladba registrovaných vinic

V roce 2017 dosahovala obhospodařovaná plocha vinic v ČR téměř 17,9 tis. ha, přičemž současný produkční potenciál v ČR dosahoval úrovně téměř 18,7 tis. ha. K 31. 12. 2017 bylo zaregistrováno téměř 17,9 tis. pěstitelů s plochou vinic.

V roce 2017 bylo v České republice vysazeno téměř 506,38 ha nových vinic, což byl znatelný nárůst proti předchozím letům. Nejčastěji vysazované odrůdy v roce 2017 z bílých odrůd bylo Ryzlink rýnský, Pálava, Ryzlink vlašský, Hibernál, Veltlínské zelené, Sauvignon, Chardonnay, z modrých odrůd pak Merlot, Modrý Portugal, Rulandské modré, a Frankovka.

Z celkových 17 903 ha obhospodařované plochy vinic tvoří více než dvě třetiny odrůdy moštové bílé (12 525 ha), jednu třetinu odrůdy moštové modré (5 325 ha) a zanedbatelný podíl 53 ha připadá na stolní a podnožové odrůdy, ke kterým lze přiřadit i šlechtitelský materiál.

Podíl mladých výsadeb (do 4. roku) se proti roku 2016 zvýšil o 1 %, tj. 8 %. Celkově podíl mladých vinic činí cca 20 %. O 3 % se snížila plocha vinic v plné plodnosti (do 30 let), tzn. plocha vinic v plné plodnosti je cca 49 %. Podíl starších a starých vinic je přibližně stejný jako v minulém roce, cca 31 %. Vzhledem k mladým výsadbám jsou však tyto změny málo podstatné.

Produkční potenciál vinic v České republice v roce 2017

Povolení pro novou výsadbu	–	Využitelná plocha (v držení pěstitele)	177,90 ha
Povolení pro opětovnou výsadbu	Přímo vydané povolení	Využitelná plocha (v držení pěstitele)	124,01 ha
	převedené z POV	Využitelná plocha (v držení pěstitele)	34,50 ha
Právo na opětovnou výsadbu		Využitelné na základě žádosti pěstitele	252,49 ha
Vyklučená plocha vinic		Využitelné na základě žádosti pěstitele	170,41 ha
Plocha vinic	K 31. 12. 2017	–	17 903,30 ha

Zdroj: ÚKZÚZ, dle čl. 64 až 68, nařízení EP a R (EU) č. 1308/2013

V roce 2017 bylo vyhrazeno 177 ha povolení pro novou výsadbu vinic. Oproti roku 2016, kdy byla zcela vyčerpána kvóta 178 ha, byl zájem menší. Od 1. 1. do 31. 3. 2017 bylo podáno celkem 194 žádostí na plochu necelých 153 ha. Způsobilých žádostí pro přidělení povolení bylo 187 na celkovou plochu 148 ha. Dalších 7 žádostí na 5 ha nemělo požadované náležitosti (převaha neprokázání užívání práva k pozemku) a 5 žádostí na celkovou plochu 6 ha bylo podáno po prodlouženém termínu.

Z pohledu počtu pěstitelů a kategorií velikosti vinic bylo k 31. 12. 2017 vedeno v Registru vinic celkem 17 892 pěstitelů s osázenou vinicí na celkové ploše 17 903,2998 ha. Z rozboru aktuální struktury vinic v ČR dle jejich velikosti a počtu pěstitelů, lze vysledovat, že 86 % z celkové výměry vinic je soustředěno v ucelených vinicích nad 1 ha, avšak ze souboru pěstitelů je to jen u 7 % z vedených pěstitelů. Na druhé straně 3 % vinic o výměře do 0,1 ha jsou v držení 42 % z celkového počtu pěstitelů. Dochází tedy ke koncentraci vinic o velké rozloze u velmi malého počtu „velkých“ pěstitelů. V porovnání s předchozími roky zde dochází ke zvyšování koncentrace výroby.

Zdroj: ÚKZÚZ

Zatřídování tuzemských vín v roce 2017

V rámci Státní zemědělské a potravinářské inspekce (SZPI) proběhlo celkem 135 zasedání komisí pro hodnocení a zatřídování vín podle § 26 vinařského zákona č. 321/2004 Sb., kdy zatřídování podléhá jakostní, přívlasková, jakostní šumivá, aromatická jakostní šumivá, jakostní perlivá a jakostní likérová vína a pěstelský sekt, pokud je takové víno vyrobeno z vinných hroznů sklizených ve vinařské oblasti Morava nebo Čechy.

Mezi nejčastěji pěstovanými odrůdami révy vinné v roce 2017 byly: Veltlínské zelené, Müller Thurgau, Ryzlink rýnský a Ryzlink vlašský z bílých odrůd, Frankovka, Svatovavřínecké, Zweigeltrebe a Rulandské modré z modrých odrůd. Tato skladba je dlouhodobě stabilní.

SZPI v roce 2017 ověřila cukernatost u 38 113 567 kg hroznů. K zatřídění bylo předloženo celkem 6 618 vzorků vín. Tyto vzorky reprezentovaly 293 694 hl vína. Na Moravě bylo celkem předloženo k zatřídění 288 932 hl vína (počet vzorků 6 466) a v Čechách to bylo 4 762 hl vína (počet vzorků 152). Celkem bylo zatříděno 6 531 vzorků vín, což představuje množství 292 560 hl vína.

Jakostní víno s přívlaskem pozdní sběr bylo jak z pohledu objemu (123 769 hl) tak i počtu vzorků nejčastěji zatřídovaným vinařským produktem (3 927 vzorků).

LÉČIVÉ, AROMATICKÉ A KOŘENINOVÉ ROSTLINY

V roce 2017 vzrostly pěstební plochy LAKR o 40 % na 7 457 ha, třetím rokem je tak výsledatelný trend rostoucího zájmu o pěstování této skupiny rostlin. Největší nárůst zaznamenaly především plochy kmínu kořeného, které vzrostly téměř o 69 %. Kmín každoročně zaujímá okolo 90 % ploch kořeninových rostlin (v roce 2017 téměř 94 %) a více než třetinu ploch všech LAKR, v roce 2017 pak již více než polovinu (55 %).

Mezi významné komodity v ČR v rámci pěstovaných LAKR stále patří ostropestřec mariánský a kmín kořený. Pěstování námele a máku pro použití na makovinu závisí čistě na zadání zpracovatele. Nejvýznamnějšími maloplošně pěstovanými LAKR jsou fenykl obecný, jitrocel kopinatý, koriandr setý a heřmánek lékařský, jehož pěstování má dlouhou tradici především v západních a středních Čechách.

Vývoj ploch a produkce LAKR v ČR

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Index 2017/16
Plocha (v ha)	7 225	5 659	5 566	5 177	5 297	7 457	140,8
Produkce (v t)	6 098	3 775	5 066	4 353	4 045	6 732	166,43
Výnos (v t/ha)	0,86	0,67	0,91	0,84	0,77	0,90	117,24

Pramen: ČSÚ

Vývoj ploch LAKR v ČR (v ha)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Index 2017/16
Léčivé rostliny	4 177	3 397	3 310	3 034	2 643	3 052	115,5
Kořeninové rostliny	3 048	2 262	2 256	2 143	2 654	4 405	166,0
z toho: kmín	2 954	2 109	2 173	1 907	2 443	4 125	168,8
LAKR celkem	7 225	5 659	5 566	5 177	5 297	7 457	140,8

Pramen: ČSÚ

Použití a obliba zeleného koření, tj. řezané čerstvé nati některých druhů LAKR, stále stoupá. Na základě rostoucí poptávky se zvyšují plochy pěstování LAKR právě pro tyto účely. Mezi takto pěstované druhy v ČR patří především kopr vonný, máta peprná, meduňka lékařská, libeček lékařský, šalvěj lékařská, majoránka zahradní, bazalka pravá, dobromysl obecná, saturejka zahradní, tymián obecný a koriandr setý. Tyto druhy jsou pak také nejčastěji pěstovány i jako hrnkové či kontejnerové živé rostliny, především v podnicích okrasného zahradnictví.

Dlouhodobě vykazuje celková bilance zahraničního obchodu tohoto sektoru záporné saldo, které v roce 2017 dosáhlo hodnoty 800 mil. Kč, což představuje 18% pokles oproti předcházejícímu roku. Dlouhodobě pozitivní je pouze

bilance zahraničního obchodu kmínem, která však v posledních letech klesá – v roce 2017 dosáhlo kladné saldo výše pouze 0,6 mil. Kč.

V roce 2017 opět vzrostl objem dovezeného koření (o 3 %), bylo dovezeno 10 619 t koření. Hlavními dováženými komoditami byly paprika, zázvor a pepř. Mezi tradiční dovozce koření do ČR dlouhodobě patří Čína, Španělsko, Polsko a Vietnam. Na vývozu komodit skupiny koření se významně podílí kmín (dlouhodobě více než 40 %). V roce 2017 vývoz koření z ČR vzrostl téměř o 8% oproti předchozímu roku a dosáhl 3 263 t, významně vzrostla ale hodnota vyváženého koření. Dlouhodobě tradičními zeměmi, kam směřuje vývoz koření z ČR, jsou Slovensko, Německo, Maďarsko a Polsko.

Bilance zahraničního obchodu s kořením ČR a léčivými rostlinami (v tunách)

Ukazatel		2015	2016	2017	Index 2017/16
Koření 0904-0910	dovoz	9 797	10 355	10 619	102,5
	vývoz	2 981	3 031	3 263	107,7
	balance	-6 816	-7 324	-7 356	100,4
Léčivé rostliny 1211	dovoz	3 867	3 756	4 074	108,5
	vývoz	2 120	1 722	1 589	92,3
	balance	-1 747	-2 034	-2 485	122,2
LAKR souhrn	dovoz	13 664	14 111	14 693	104,1
	vývoz	5 101	4 753	4 852	102,1
	balance	-8 563	-9 358	-9 841	105,2

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Bilance zahraničního obchodu s kořením ČR a léčivými rostlinami (v tis. Kč)

Ukazatel		2015	2016	2017	Index 2017/16
Koření 0904-0910	dovoz	1 022 264	1 149 634	1 163 396	101,2
	vývoz	325 682	311 495	577 767	185,5
	balance	-696 582	-838 139	-585 629	69,9
Rostliny pro voňavkářství a farmacie 1211	dovoz	538 442	483 071	442 499	91,6
	vývoz	255 429	246 538	248 026	100,6
	balance	-283 013	-236 533	-194 473	82,2
LAKR souhrn	dovoz	1 592 533	1 632 705,0	1 605 895	98,4
	vývoz	581 762	558 033,0	825 793	148,0
	balance	-1 010 771	-1 074 672	-780 102	72,6

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Bilance zahraničního obchodu s kmínem

Ukazatel		2015	2016	2017	Index 2017/16
t	dovoz	668	827	882	106,7
	vývoz	1 013	955	1 108	116,0
	balance	345	128	226	176,6
tis. Kč	dovoz	48 550	58 179	59 173	101,7
	vývoz	71 377	61 372	59 729	97,3
	balance	22 827	3 193	556	17,4

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz léčivých rostlin (KN 1211) vzrostl v roce 2017 o téměř 9% a dosáhl celkového objemu 4 074 t. Tradiční země původu dovážených léčivých rostlin je Polsko, Německo a Slovensko, v roce 2017 se pak přidalo Chorvatsko. Vývoz LAKR v roce 2017 poklesl o téměř 8%, bylo vyvezeno 1 589 t. Důvodem je odstup výhradního odběratele tuzemské makoviny na Slovensku od výkupu.

Kmín je českou významnou exportní komoditou s dlouhodobě pozitivní bilancí zahraničního obchodu, výjimečný byl pouze rok 2009. Každoročně je z ČR vyvezeno v průměru 50% tuzemské produkce kmínu. V roce 2017 objem vyvezeného kmínu mírně vzrostl na 1 108 t, tj. téměř o 16% více oproti předcházejícímu roku. Český kmín míří do obvyklých destinací – na Slovensko, do Polska, Německa, Maďarska a Rumunska.

V roce 2017 pokračoval trend růstu dovozu kmínu – bylo dovezeno 882 t kmínu, což představuje meziroční zvýšení téměř o 7%. Mezi hlavní dovozce kmínu do ČR patří tradičně Polsko, Egypt, Slovensko a Finsko.

KVĚTINY A ŠKOLKAŘSKÉ VÝPĚSTKY

Toto odvětví zahrnuje květinářství a školkařství ovocných a okrasných druhů, které jsou významnou složkou rostlinné výroby. V roce 2016 se dle ČSÚ podílel tento sektor 4,6% na tuzemské rostlinné produkci a 2,8% na celkové zemědělské produkci, produkce sektoru v tomto roce dosáhla 3,7 mld. Kč.

Produkce květin v ČR od roku 2001 stoupá. V roce 2017 vzrostla produkce květin oproti roku 2016 o 3,7% na hodnotu téměř 2,3 mld. Kč. Příčinou růstu je především intenzifikace výroby včetně implementace moderních technologií, plochy květinářství včetně těch krytých vykazují spíše opačný trend. Mírné propady produkce se projeví pouze v letech 2009 (vliv světové ekonomické krize) a 2013 (vliv průběhu počasí v zimních měsících a záplav v červnu 2013).

Vývoj sektoru okrasného zahradnictví a školkařství (v mil. Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016	2017	index 2017/16
Produkce zemědělství celkem	122 374	128 068	137 022	126 573	132 957	128 430	96,6
Rostlinná produkce celkem	71 806	75 162	79 451	74 744	79 805	73 671	92,3
Sazenice a květiny	3 677	3 854	3 592	3 411	3 697	4 120	111,4
z toho: školkařské výpěstky	245	378	420	470	548	–	–
okr. rostliny a květiny	3 232	3 308	2 952	2 640	2 841	–	–
výsadby kultur	169	168	220	301	309	–	–

Pramen: ČSÚ, za rok 2017 pouze předběžné výsledky, nejsou zatím dostupné pro všechny kategorie

Plochy okrasných rostlin a školek (v ha)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016	2017	index 2017/16
Květiny a okrasné rostliny	653	340	315	316	279	205	73,5
Školky (okrasné a ovocné)	1 934	1 693	1 918	2 166	2 230	1 509	67,7
Celkem	2 587	2 033	2 230	2 482	2 509	1 714	68,3

Pramen: ČSÚ

Poznámka: v roce 2011 došlo ke změně metodiky vykazování dle nařízení NEPR (EU) č. 543/2009, proto nejsou údaje před a po tomto roce úplně srovnatelné

Produkce květinářství v ČR (v mil. Kč)

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	index 2017/16
1 801	1 798	1 815	1 870	1 944	1 881	2 008	2 095	2 172	2 254	103,7

Pramen: Svaz květinářů a floristů ČR

Struktura květinářské produkce v ČR (v mil. Kč)

Ukazatel	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	index 2017/16
Cibuloviny	4,0	4,0	4,0	3,0	3,0	2,0	3,0	150,0
Záhonové	952,0	1 010,0	972,0	1 015,0	1 088,0	1 120,0	1 202,0	107,3
Hrnkové	720,0	730,0	690,0	730,0	745,0	760,0	780,0	102,6
Řezané květy	97,0	100,0	98,0	92,0	90,0	90,0	99,0	110,0
Řezaná zeleň	41,0	45,0	50,0	92,0	90,0	89,0	92,0	103,4
Sušené	35,0	35,0	41,0	47,0	47,0	76,0	45,0	59,2
Osiva	21,0	20,0	26,0	29,0	32,0	34,0	33,0	97,1
Celkem	1 870,0	1 944,0	1 881,0	2 008,0	2 095,0	2 172,0	2 254,0	103,8

Pramen: Svaz květinářů a floristů ČR

Spotřeba květin vzrostla v roce 2017 na úroveň 1 121 Kč na osobu za rok. Čeští producenti květin podporují marketingovou akci „Česká květina“, která se pomalu dostává do povědomí koncových zákazníků. Ve struktuře prodejních cest v českém květinářství nadále hraje významnou roli prodej přes obchodní řetězce, takzvaný odborný prodej přes prodejny a zahradní centra stagnuje.

Zahraniční obchod s květinami vykazuje záporné hodnoty a dlouhodobě se pohyboval v rozpětí 2–2,5 mld. Kč. V roce 2015 překročilo saldo zahraničního obchodu hodnotu 3 mld. Kč, v roce 2017 se záporné saldo zvýšilo o 2,5 % na hodnotu 3,3 mld.. Vývoz květin se snížil v roce 2017 o 4,4 % na 628 mil. Kč. Dovoz květin v roce 2017 naopak oproti předcházejícímu roku nepatrně vzrostl o 1,3 % na hodnotu 3,9 mld. Kč. Hlavní dovážanou komoditou byly i v tomto roce čerstvé řezané květiny. Mezi hlavní dodavatele květin ve všech skupinách patří Nizozemsko, Německo, Dánsko, Itálie a Polsko, u čerstvých řezaných květin pak Nizozemsko, Kolumbie a Keňa. Z ČR se v roce 2017 vyvezlo nejvíce květin především na Slovensko, do Německa, Polska a Rakouska.

Spotřebitelské ceny květin se v ČR meziročně neustále zvyšují. Variabilita spotřebitelských cen v jednotlivých měsících je určována mnoha faktory, zejména druhem květin, jejich zdrojem, ročním obdobím apod.. Ceny importovaných květin se většinou odvíjejí od cen na evropských burzách, které vykazují výrazné sezónní výkyvy (zvyšují se zvláště v období svátků – Valentýn, Den matek, Velikonoce apod.).

Produkce školkařských výpěstků okrasných druhů v ČR stagnuje. Obecně zažívá obor okrasného školkařství v současnosti stagnaci až mírný propad. V posledních letech dochází se struktuře pěstovaného sortimentu tohoto oboru k výrazným změnám. Školky se specializují, vznikly množírenské podniky, které svou produkci dodávají dalším pěstitelům k dopěstování do větších prodejních velikostí.

Bilance zahraničního obchodu ČR se školkařskými výpěstky okrasných druhů je dlouhodobě pasivní. V roce 2017 dosáhlo záporné saldo zahraničního obchodu hodnoty 513 mil. Kč, tj. o 4 % snížení salda oproti roku 2016.

Bilance zahraničního obchodu s květinami (v mil. Kč)

Ukazatel	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	index 2017/16
Dovoz	2 908	2 930	2 899	3 005	3 624	3 875	3 928	101,3
Vývoz	295	411	802	654	583	657	628	95,6
Saldo zahraničního obchodu	-2 613	-2 519	-2 097	-2 352	-3 040	-3 218	-3 300	102,5

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Údaje o okrasném školkařství v ČR

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016	2017	index 2017/16
Počet členských organizací Svazu školkařů	102	85	90	87	87	87	100,0
Počet pracovníků v členských školkách	1 004	1 035	999	987	953	975	102,3
Výměra ploch okrasných školkařských výpěstků v členských školkách v ha	1 377	1 160	1 140	1 130	1 130	1 125	99,6
Výměra ploch pro produkci dřevin v kontejnerech	197	200	260	265	267	270	101,1
Výměra lesních školek v ha	1 031	1 040	1 035	1 030	–	–	–

Pramen: Svaz školkařů ČR

Vývoj bilance zahraničního obchodu se školkařskými výpěstky – okrasné školkařství (v mil. Kč)

Ukazatel	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Index 2017/16
Dovoz	560	668	681	731	777	729	716	98,2
Vývoz	152	147	182	220	179	194	203	104,6
Saldo zahr. obchodu	-408	-521	-499	-512	-598	-535	-513	95,9

Pramen: Celní statistika

Dovoz produktů okrasného školkařství do ČR od roku 2010 roste, v roce 2017 byly dovezeny školkařské výpěstky okrasných druhů v hodnotě 716 mil. Kč, tj. o 2 % méně než v roce 2016. Nejvýznamnějšími dodavateli bylo v roce 2017 tradiční Nizozemsko a Německo, dále Itálie, Slovensko a Maďarsko. Vývoz školkařských výpěstků z ČR od roku 2012 rostl, v roce 2016 došlo k nárůstu o 8,3 %. V tomto roce byly vyvezeny školkařské výpěstky v hodnotě 194 mil. Kč, v roce 2017 se vývoz navýšil o téměř 5 % a to především na Slovensko, dále do Německa, Polska a Rumunska.

Školkařství ovocných druhů je stabilizovaným sektorem rostlinné produkce. Produkce kolísá podle poptávky ovocnářského sektoru i malospotřebitelů v rozmezí 8,7 až 14,1 mil. ks včetně sadby jahodníku. V roce 2016 vzrostla produkce ovocných výpěstků oproti předcházejícímu roku o téměř 22 % na 12,1 mil. ks, podle předběžných výsledků pak v roce 2017 opět vzrostla o 16,5 % na 14,1 mil. ks. Školkařské výpěstky ovocných druhů se v roce 2017 dle evidence ÚKZÚZ pěstovaly na ploše 369 ha. Roste obecně zájem o výpěstky kontejnerované a určené pro malospotřebitele, především o malé ovocné druhy jako jsou maliník, ostružiník, rybíz, angrešt a další.

Saldo zahraničního obchodu se školkařskými výpěstky ovocných druhů (bez sadby jahodníku) se dlouhodobě pohybuje v záporných hodnotách, hodnoty kolísají v rozmezí 4–20 mil. Kč ročně. Od roku 2015 dosáhlo kladné hodnoty, a to především díky poklesu dovozu výpěstků do ČR.

Dovoz školkařských výpěstků ovocných druhů kolísá v letech 2011–2017 mezi 22 a 64 mil. Kč, v roce 2014 výrazně vzrostl na 64 mil. Kč. Od tohoto roku dovoz hodnotu 64 mil. Kč nepřekročil. V roce 2017 vzrostl oproti roku 2016 o 5 % na 54,7 mil. Kč. Obdobný vývoj zaznamenal i vývoz školkařských výpěstků ovocných druhů, který po období klesání (až na hodnotu pouze 12 mil. Kč v roce 2013) v roce 2014 vzrostl oproti roku 2013 téměř pětinásobně na hodnotu 60 mil. Kč, v roce 2015 růst pokračoval o dalších téměř 11 % na 66,5 mil. Kč. V roce 2016 vývoz ovocných výpěstků poklesl na 56 mil. Kč, ale v roce 2017 se opět navýšil o 6,6 % na hodnotu 62,6 mil. Kč. Školkařské výpěstky ovocných druhů jsou do ČR dováženy z tradičních destinací – a to Nizozemska, Polska, dále pak Německa a Maďarska. Domácí výpěstky pak v roce 2017 směřovaly do Itálie, Francie, Rakouska a na Slovensko.

Bilance zahraničního obchodu školkařskými výpěstky ovocných druhů (v tis. Kč) (bez jahodníku)

Ukazatel	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Index 2017/16
Dovoz	22 643	35 053	44 936	64 253	41 148	52 277	54 674	104,6
Vývoz	12 790	15 163	11 673	60 081	66 480	56 646	62 682	106,6
Saldo	-9 853	-19 890	-33 264	-4 172	25 332	4 369	8 008	183,3

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA**Výrobní faktory živočišné výroby****PLEMENÁŘSKÁ PRÁCE A EVIDENCE ZVÍŘAT**

Pravidla pro šlechtění a plemenitbu hospodářských zvířat jsou upravena zákonem č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon). Zákon byl od doby svého vzniku v roce 2000 již několikrát novelizován, především z důvodů harmonizace s předpisy Evropských společenství. V současnosti probíhá další novelizace vzhledem k implementaci Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1012 ze dne 8. června 2016 o zootechnických a genealogických podmínkách pro plemenitbu čistokrevných plemenných zvířat, hybridních plemenných prasat a jejich zárodečných produktů v Unii, pro obchod s nimi a pro jejich vstup do Unie, o změně nařízení (EU) č. 652/2014 a směrnic Rady 89/608/EHS

a 90/425/EHS a o zrušení některých aktů v oblasti plemenitby zvířat („nařízení o plemenných zvířatech“), které vstoupí v platnost dne 1. 11. 2018 a přinese s sebou některé dílčí změny.

Prováděcí vyhláškou k tomuto zákonu je vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů v oblasti označování zvířat a evidence. V oblasti šlechtění a plemenitby je prováděcí vyhláškou vyhláška č. 448/2006 Sb., o provedení některých ustanovení plemenářského zákona.

Príslušná ustanovení zákona dále provádí vyhláška č. 370/2006 Sb., o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby

hospodářských zvířat, a vyhláška č. 72/2017 Sb., o genetických zdrojích zvířat, která obsahuje vzor žádosti o zařazení do Národního programu, podrobnosti o rozsahu a způsobu hodnocení genetických zdrojů a stanovuje povinnosti účastníka Národního programu.

Ministerstvo podle § 5 plemenářského zákona uznává chovatelská sdružení, která vedou plemenné knihy nebo plemenářské evidence, vystavují potvrzení o původu plemenným zvířatům a zpracovávají chovné cíle a šlechtitelské programy jednotlivých druhů a plemen. Členy těchto uznaných chovatelských sdružení je rozhodující většina chovatelů plemenných zvířat. Ve šlechtitelských programech jsou zakotveny vlastnosti a znaky jednotlivých plemen, postupy provádění kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek a testování, způsoby hodnocení zvířat a další šlechtitelská opatření. V roce 2018 ministerstvo eviduje 27 uznaných chovatelských sdružení – v oblasti chovu skotu 5, chovu koní 13, drůbeže 2, v chovu ovcí i koz 4 a v chovu prasat, ryb a včel po 1. Ministerstvo také eviduje 5 chovatelských podniků prasat.

Souhlas k provádění odborné činnosti v chovu hospodářských zvířat v rozsahu kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek, testů a posuzování hospodářských zvířat podle § 7 zákona udělilo ministerstvo 139 oprávněným osobám, z toho 52 v chovu skotu, mezi něž se řadí též 15 provozovatelů odchoven masných plemen býků a 31 v chovu koní. Souhlas k činnosti při ověřování původů a stanovování genetického typu plemenných zvířat ve svých imunogenetických laboratořích má 6 oprávněných osob.

K inseminaci, případně vlastnímu přenosu embryí podle § 17 zákona má oprávnění 367 oprávněných fyzických nebo právnických osob, podnikajících podle ustanovení § 3 plemenářského zákona, především v plemenitbě skotu, koní, prasat a ovcí. Za odbornou způsobilost osob oprávněných podle § 7 a § 17 plemenářského zákona považuje plemenářský zákon též praxi v příslušném oboru po dobu nejméně 5 let. Chovatelé mohou provádět inseminaci vlastních plemenic, pokud absolvují odborný kurz v zařízení, pověřeném ministerstvem.

Vedení ústřední evidence zvířat, kterou ve většině zemí Evropské unie provádí státní organizace nebo organizace s účastí státu a to ve spojitosti se stále vzrůstajícími nároky na evidenci a označování hospodářských zvířat, v České republice zajišťuje od roku 2001 na základě vyhlášených výběrových řízení Českomoravská společnost chovatelů, a.s.. Tato společnost již od roku 1996 zpracovává a zveřejňuje výsledky kontroly užitkovosti hospodářských zvířat, výsledky testování a posuzování hospodářských zvířat.

Českomoravská společnost chovatelů, a.s. (pověřená osoba) předává chovatelům a ostatním povinným osobám veškeré potřebné formuláře k poskytování údajů, pokyny k vedení evidence a provádí mezi chovateli poradenskou činnost. Přiděluje identifikační čísla a vede evidenci těchto čísel, vystavuje průvodní listy skotu a průkazy koní nebo jejich duplikáty a náhradní doklady a vede o nich evidenci. Významnou úlohu zastává při kontrole identifikačních čísel a údajů předávaných chovateli, při opravách a doplňování databáze. Českomoravská společnost chovatelů, a.s., také zastupuje Českou republiku zároveň v mezinárodních organizacích ICAR, ISAC a Interbull (tvorba mezinárodních standardů a pravidel kontroly užitkovosti, odhadu plemenných hodnot, identifikace zvířat, atp.).

KRMIVA

Výroba krmných směsí

V roce 2017 dosáhla celková výroba krmných směsí pro hospodářská a ostatní zvířata 2 391 tis. t, což je meziročně o 1,4 % (33 tis. t) více.

Nejvíce krmných směsí bylo vyrobeno pro drůbež (1 010 tis. t), prasata (775 tis. t), nejméně potom pro skot (533 tis. t) a ostatní zvířata (73 tis. t). Do kategorie ostatních zvířat patří od roku 2016 směsi pro ovce, kozy, králíky a ryby. Meziroční růst výroby v roce 2017 nastal u krmných směsí pro drůbež a prasata, naopak u směsí pro ostatní zvířata došlo k meziročnímu poklesu. Výroba směsí pro skot stagnovala. Výroba krmných směsí pro drůbež vzrostla o 2,7 % (26,7 tis. t) a pro prasata se zvýšila o 1,3 % (9,9 tis. t). Meziroční pokles výroby u směsí pro ostatní zvířata činil 5,1 % (3,9 tis. t).

Krmiva jsou vyráběna pro vlastní spotřebu výrobce, nebo jsou uváděna do oběhu pro cizí odběratele. U všech výše vyjmenovaných kategorií zvířat převažovala v roce 2017 výroba směsí uváděných do oběhu pro cizí odběratele. Podíl vyrobených krmiv určených pro vlastní spotřebu na celkové výrobě u jednotlivých kategorií zvířat dosáhl u skotu 20,2 %, u prasat 9,1 %, u drůbeže 3,3 % a u ostatních zvířat 0,2 %.

Výroba krmných směsí pro domácí zvířata v roce 2017 dosáhla 288 tis. t. V porovnání s rokem 2016 se zvýšila o 4,3 % (12,2 tis. t). Největší podíl, a to 93,2 % z celkové vyrobených krmných směsí zaujímaly krmné směsi pro psy a kočky. Krmné směsi pro ostatní zvířata, kam jsou zařazeny od roku 2016 směsi pro koně, lesní zvěř, kožešinová zvířata, laboratorní zvířata, zvířata v zoologických zahradách a zoby dosáhla podílu 5,8 %. Nejmenší podíl, který činil 1 %, zaujímaly směsi pro ptactvo.

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí

V roce 2017 dosáhla celková spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí 2 552,11 tis. t, což je růst o 1,9 % (47,23 tis. t) oproti předcházejícímu roku.

Nejvýznamnější surovinou pro výrobu krmných směsí tvořily obiloviny, jejichž podíl v roce 2017 dosáhl 61,8 %. Z nich byly v krmných směsích nejčastěji zastoupeny tyto obiloviny: pšenice (55,4 %), ječmen (21,4 %), kukuřice (17,2 %), žito a tritikale (4,4 %) a oves (1,4 %).

Druhou nepoužívanější surovinou užitou pro výrobu krmných směsí byly krmné suroviny z olejnatých semen. Jejich podíl na celkové výrobě krmných směsí v roce 2017 dosáhl 20,4 %. Z nich byl nejčastěji použit extrahovaný šrot, jehož podíl dosáhl 58,9 %. Dále pak řepkový extrahovaný šrot a výlisky (30,3 % podíl).

Do třetí skupiny patřila krmiva živočišného původu, která se podílela 5,1 % na celkové spotřebě krmných směsí. Z nich byly nejčastěji zastoupeny živočišné moučky, které dosáhly podílu 47,1 %.

U všech výše uvedených krmných surovin došlo v roce 2017 k růstu jejich spotřeby oproti roku 2016. Výjimkou byly obiloviny, jejichž produkce meziročně stagnovala. Spotřeba krmných surovin z olejnatých semen vzrostla o 4,1 % (20,36 tis. t), a spotřeba krmiv živočišného původu se zvýšila o 8,3 % (9,97 tis. t).

V letech 2012–2017 každoročně docházelo ke snižování spotřeby premixů pro výrobu krmných směsí. Výjimkou byl rok 2015, kdy spotřeba meziročně vzrostla o 44,3 % (5,583 tis. t). V roce 2017 meziročně klesla o 13,2 % (2,104 tis. t).

Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv určených pro výrobu krmných směsí v roce 2017 meziročně poklesla o 8,1 % (1,239 tis. t). U spotřeby doplňkových krmiv určených

pro prasata došlo k růstu o 13,2 % (0,487 tis. t), u krmiv pro drůbež a skot nastala stagnace a u krmiv pro ostatní zvířata se spotřeba snížila o 61,6 % (1,84 tis. t).

Výroba krmných směsí v ČR pro ostatní a hospodářská zvířata (tun)

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Prasata celkem	935 197	795 558	775 558	802 308	802 826	786 001	765 062	775 008
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	766 338	715 122	688 806	716 584	709 712	704 498	681 005	704 232
Určené pro vlastní spotřebu	168 841	80 436	86 646	85 724	93 114	81 503	84 057	70 776
Drůbež celkem	993 296	886 958	889 178	902 463	955 959	949 604	982 971	1 009 643
Uváděno do oběhu pro cizí odběratele	899 778	827 112	848 854	860 151	909 521	905 182	924 136	976 271
Určeno pro vlastní spotřebu	93 518	59 846	40 324	42 312	46 438	44 422	58 835	33 372
Skot celkem	469 117	447 894	452 680	473 419	505 236	519 809	532 624	532 590
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	383 675	371 596	365 142	383 626	404 876	420 474	425 920	425 065
Určeno pro vlastní spotřebu	85 442	76 298	87 538	89 793	100 360	99 335	106 704	107 525
Ostatní zvířata	88 959	74 777	80 138	86 376	83 974	95 698	77 304	73 389
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	88 577	74 278	79 548	85 942	83 530	95 244	77 052	73 250
Určené pro vlastní spotřebu	382	499	590	434	444	454	252	139
Celkem	2 486 551	2 205 187	2 197 448	2 264 566	2 347 995	2 351 112	2 357 961	2 390 630

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Poznámka: Položka „Ostatní zvířata“ do roku 2015 zahrnuje ryby, koně, králíky, ovce, kozy, lesní zvěř a zvířata v ZOO.

Od roku 2016 tato položka zahrnuje směsi pro ovce, kozy, králíky a ryby.

Vývoj výroby krmných směsí v ČR pro domácí zvířata (tuny)

Skutečná výroba krmných směsí v tunách

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Psi a kočky	266 283	147 574	204 898	211 288	213 353	204 539	257 710	268 699
Ptactvo	1 376	1 793	1 967	2 228	2 826	3 161	3 013	2 870
Ostatní zvířata	3 194	4 815	4 195	5 646	4 375	9 912	15 403	16 802
Celkem	270 853	154 182	211 060	219 162	220 554	217 612	276 126	288 371

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Poznámka: Od roku 2016 zahrnuje položka „Ostatní zvířata“ směsi pro koně, lesní zvěř, kožešinová zvířata, zvířata v zoologických zahradách a ryby.

Vývoj výroby krmných směsí celkem v ČR v tunách

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Krmné směsi pro hospodářská zvířata a ost.	2 486 551	2 205 187	2 197 448	2 264 566	2 347 995	2 351 112	2 357 961	2 390 630
Krmné směsi pro domácí zvířata	270 853	154 182	211 060	219 162	220 554	217 612	276 126	288 371
Celkem	2 757 405	2 359 371	2 297 400	2 465 728	2 568 549	2 568 724	2 634 087	2 679 001

Pramen: MZe

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí (tis. tun)

Druh krmné suroviny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Obiloviny	1 658,3	1 478,9	1 406,1	1 511,1	1 566,0	1 533,7	1 570,4	1 576,9
pšenice	882,8	812,5	766,9	747,3	848,1	837,9	895,4	872,8
ječmen	419,9	327,5	270,8	324,1	310,4	325,8	350,0	336,6
oves	26,9	23,9	22,8	26,9	24,5	24,5	22,8	22,4
žito a tritikale	56,3	48,4	54,5	68,4	73,0	74,9	61,4	69,3
kukuřice	265,3	260,1	285,4	340,6	301,3	265,7	237,3	271,7
Luštěniny	9,9	8,9	8,7	7,4	5,2	7,0	23,5	26,0
hrách	6,7	6,8	6,4	4,5	3,0	6,3	9,2	9,3
ostatní	3,1	2,2	2,2	2,9	2,2	0,7	0,5	0,6
Mlýnské krmné suroviny	117,9	113,3	116,3	127,2	118,8	110,1	110,9	110,3
krmná mouka	35,8	32,5	27,2	32,3	29,1	26,8	31,3	30,0
otruby	78,2	72,9	80,5	84,8	80,0	77,6	76,3	79,4
ostatní	3,9	7,9	8,6	10,0	9,7	5,7	3,4	1,0
Krmné suroviny z olej. semen	493,6	439,5	435,5	463,9	496,6	533,1	501,1	521,5
sójový extrahovaný šrot	352,6	311,9	296,2	296,3	307,2	323,4	304,0	306,9
řepkový extrahovaný šrot a výlisky	105,9	96,6	100,6	124,3	137,1	163,6	149,8	157,9
slunečnicový extrahovaný šrot a výlisky	9,8	10,8	14,5	20,9	25,1	30,2	32,1	40,8
ostatní	25,3	20,1	24,1	22,4	27,1	2,9	3,2	3,0
Sušené pivovarské mláto	1,6	0,2	1,5	3,4	0,8	0,8	0,5	0,2
Ostatní produkty potr. průmyslu	22,1	23,9	26,5	37,6	47,2	57,3	65,1	71,0
Krmiva živočišného původu	67,6	59,0	77,1	107,1	109,7	103,2	119,6	129,5
živočišné moučky	27,2	31,1	39,9	37,9	50,2	37,8	54,5	61,0
rybí moučka	5,9	3,5	2,6	2,4	3,2	3,3	3,0	3,3
sušené mléko	3,1	2,6	2,6	3,0	1,2	1,1	1,1	1,2
ostatní	31,2	21,9	32,0	63,8	55,0	34,7	35,6	38,4
Úsušky pícnin	13,0	12,9	11,9	12,8	14,0	15,4	16,6	16,7
Minerální krmiva	91,7	73,5	75,3	87,0	87,4	90,8	97,1	99,9
Celkem krmné směsi	2 535,7	2 278,7	2 216,3	2 402,2	2 484,5	2 451,4	2 504,9	2 552,1

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí (tis. tun)

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Spotřeba premixů celkem pro všechna zvířata	15,258	18,352	17,346	13,124	12,610	18,193	15,961	13,857

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv (DK) určených pro výrobu krmných směsí (tis. tun)

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
DK pro prasata	4,097	7,210	5,137	3,487	3,717	4,112	3,692	4,179
DK pro drůbež	0,499	4,654	1,115	1,123	1,665	1,019	1,404	1,405
DK pro skot	7,497	12,056	13,313	7,048	7,166	6,909	7,129	7,242
DK pro ostatní zvířata	0,542	0,655	0,899	1,195	1,433	1,612	2,985	1,145
Celkem DK	12,635	24,575	20,464	12,853	13,981	13,652	15,210	13,971

Pramen: Statistické zjišťování MZe

OCHRANA ZVÍŘAT

Oblast ochrany zvířat proti týrání je upravena zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (zákon na ochranu zvířat). Zákon na ochranu zvířat stanovuje jako hlavní orgány ochrany zvířat MZe a SVS. Ochrana zvířat a péče o jejich pohodu (wellfare) patří do kompetencí MZe, které pro tento účel zřídilo v rámci odboru živočišných komodit oddělení ochrany zvířat, dále odborný poradní orgán ministra zemědělství – ÚKOZ, a výbor pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely – VOZPVU. Dozor na úseku ochrany zvířat provádějí KVS SVS.

Na schválených školicích střediscích proběhly kurzy k získání kvalifikace k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat, kvalifikace k navrhování pokusů a projektů pokusů, provádění pokusů na pokusných zvířatech a péče o ně včetně jejich usmrcování, k získání osvědčení pro řidiče a průvodce, i jiné kurzy stanovené právními předpisy ČR a EU v oblasti ochrany zvířat. Na Veterinární a farmaceutické univerzitě v Brně úspěšně proběhla každoroční konference s mezinárodní účastí „Ochrana zvířat a welfare“. Témata vztahující se k životním podmínkám zvířat byla obsahem též každoročního ročníku semináře „Aktuální otázky bioklimatologie“.

Situace v oblasti ochrany zvířat v ČR v roce 2017 je detailně rozvedena v Informačním bulletinu SVS „Informace o Programu ochrany zvířat – situace v roce 2017“. Program ochrany zvířat SVS je realizován již od roku 1993.

ŽIVOČIŠNÉ KOMODITY**MLÉKO, MLÉČNÉ VÝROBKY**

Mléko a mléčné výrobky jsou významnou potravinou a silnou exportní komoditou. Vývoz mléka a vývoz mlékárenských výrobků z České republiky v přepočtu na ekvivalent mléka představuje téměř **41 % objemu výroby mléka, dovoz přes 33 %**. Velký objem vyprodukované mléčné suroviny se realizuje na zahraničních trzích (cca 23 % z výroby mléka). Proto je vývoj sektoru mléka výrazně ovlivňován situací na evropském i světovém trhu s mlékem a mléčnými výrobky.

Mléko a mléčné výrobky tvoří přibližně 14 % světového obchodu se zemědělskými produkty. Na světových trzích se

nejvíce obchoduje sušené plnotučné mléko a sušené odtučněné mléko. Svým významným rozměrem světového obchodu je mléko globální komoditou. Roční celosvětová produkce veškerých druhů mlék představuje 826 mld. litrů, z toho **výroba kravského mléka dosahuje 679 mld. litrů** (30 % představuje produkce kravského mléka v Asii, 24 % v zemích EU-28, 18 % v Severní a Střední Americe, 9 % v Jižní Americe, 9 % v ostatních evropských zemích, 5 % v Africe, 5 % v Oceánii). Mezi top světové producenty patří i **EU-28 se 164,3 mld. l mléka** (Německo 32,7 mld. l, Francie 25,2 mld. l, Spojené království 14,9 mld. l, Nizozemsko 14,5 mld. l, Polsko 13,3 mld. l), USA 96,4 mld. l, Indie 77,7 mld. l, Čína 36,0 mld. l, Brazílie 34,8 mld. l, Rusko 30,5 mld. l, Nový Zéland 21,2 mld. l, Turecko 16,8 mld. l, Pákistán 16,1 mld. l, Mexiko 12,0 mld. l, Argentina 10,2 mld. l, Ukrajina 10,1 mld. l.

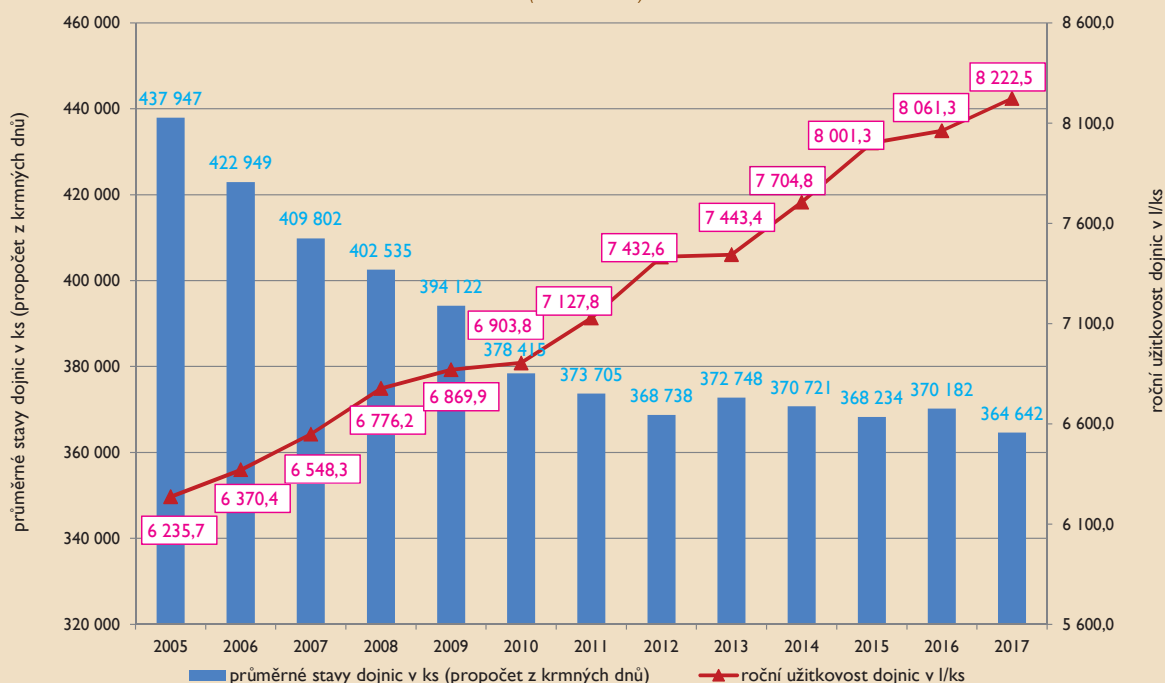
Mléčný svět se zotavuje z obtížného období 2,5leté mléčné krize, dochází k oživení poptávky a cen. Důvěra v zisky vede producenty mléka ke zvyšování TPM. Dodávky syrového kravského mléka v zemích Evropské unie v prosinci 2017 byly ve srovnání s prosincem 2016 vyšší o 3,9 %, což představovalo navýšení produkce mléka o 474 000 t, a to zejména v Německu, Francii a Spojeném království (Německo 129 tis. tun, Francie 68 tis. tun, Spojené království 64 tis. tun, Polsko 38 tis. tun, Itálie 33 tis. tun). Celkové dodávky mléka v **Evropské unii byly v roce 2017 meziročně vyšší o 0,4 %**, což představuje **2,7 mil. tun mléka navíc**. V případě trvání světové poptávky v roce 2018 lze očekávat další zvýšení produkce mléka v Evropské unii.

Průměrné roční stavy dojených krav byly v České republice v roce 2017 meziročně nižší o 1,5 % (snížení průměrných stavů z 370,2 tis. ks v roce 2016 na 364,6 tis. ks v roce 2017). Zvýšení průměrné roční dojivosti krav v roce 2017 o 2,0 %, představuje zvýšení o 161,2 l/ks/rok, na **8 222,5 l/ks/rok**. Nejvyšší užitkovost byla v roce 2017 dosažena v kraji Zlínském (8 868,0 l/ks), Moravskoslezském (8 778,8 l/ks), Hl. m. Praha + Středočeský (8 615,9 l/ks) a v Kraji Vysočina (8 451,9 l/ks). Procentuální nejvyšší meziroční nárůst užitkovosti vykázal kraj Moravskoslezský, a to o 3,7 %.

V roce 2017 dosáhla produkce mléka v České republice 2 998,3 mil. l a byla meziročně vyšší o 0,5 %. Rovněž i TPM, tzn. celkový prodej mléka, oproti předchozímu roku vzrostla o 0,5 %, a to na 2 897,5 mil. l. Z celkové TPM bylo zejména prostřednictvím odbytových organizací prodáno celkem 23,7 % mléka do zahraničí, převážně do Německa.

Vývoj průměrných stavů dojnic a průměrné roční užitkovosti

(Pramen: ČSÚ)

Vývoj v sektoru mléka v České republice

Ukazatel/rok	MJ	1989	2013	2014	2015	2016	2017 ¹⁾
Zemědělství							
Průměrné stavy dojnic	tis. ks	1 228,5	372,7	370,7	368,2	370,2	364,6
Průměrná roční dojivost	l/ks	3 982,0	7 443,4	7 704,8	8 001,3	8 061,2	8 222,5
Průměrná denní dojivost	l/ks	10,91	20,39	21,11	21,92	22,03	22,53
Výroba mléka	mil. l	4 892,5	2 774,5	2 856,3	2 946,3	2 984,2	2 998,3
Tržnost	%	91,4	96,1	96,4	96,5	96,7	96,6
Celkový prodej mléka	mil. l	4 473,3	2 665,5	2 753,2	2 843,6	2 885,2	2 897,5
CZV za mléko I třídy	Kč/l	4,74	8,50	9,37	7,66	6,70	8,55
Mlékárenský průmysl a produkce hlavních výrobků							
Nákup syrového mléka	mil. l	4 473,3	2 319,5	2 350,7	2 434,7	2 458,6	2 478,1
Průměrný obsah tuku	%	3,999	3,88	3,87	3,84	3,91	3,89
Průměrný obsah bílkovin	%	—	3,40	3,42	3,39	3,43	3,46
Produkce							
Konzumní mléko	tis. l	920 701,0	631 819,3	631 862,5	653 217,3	619 897,8	632 623,1
Konzumní smetana	tis. l	44 744,0	49 881,4	53 457,3	55 000,9	57 800,6	58 486,2
Jogurty	tis. l	40 982,0	127 476,3	121 564,7	126 547,6	136 948,0	135 886,3
Ostatní kysané výrobky	tis. l	36 872,0	49 669,3	48 894,6	50 474,3	49 107,5	48 910,2
Tvarohy	t	52 846,0	32 970,3	34 285,0	34 517,8	36 732,4	38 923,3
Sýry	t	104 440,0	101 794,0	98 293,3	100 546,4	107 228,5	109 449,5
Máslo a mléčné tuky	t	119 818,0	38 031,0	39 495,5	39 319,5	37 799,5	36 073,9
Sušená mléka celkem	t	139 829,0	31 517,3	39 822,6	37 118,4	37 639,6	33 861,3
z toho: SOM ²⁾	t	—	18 056,7	26 141,8	23 637,2	24 712,0	20 004,0

Ukazatel/rok	MJ	1989	2013	2014	2015	2016	2017 ¹⁾
Celková domácí spotřeba vybraných výrobků							
Konzumní mléko	t	965 445,0	570 083,0	510 424,5	512 362,5	511 573,6	516 923,3
Mléčné konzervy ³⁾	t	62 262,1	16 990,8	21 797,7	18 763,7	20 574,6	17 689,4
Kysané mléčné výrobky	t	77 854,0	156 388,1	152 680,9	156 189,6	157 487,2	161 545,6
Sýry, tvarohy	t	148 431,0	170 976,2	172 917,2	177 308,9	185 624,8	188 558,7
Máslo	t	94 161,0	53 027,9	53 327,6	58 264,1	57 045,5	53 121,3

Pramen: Chov skotu ČSÚ, Statistická ročenka ČSFR 1990, MZe – Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6–12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků, ČSÚ – Databáze zahraničního obchodu – celní statistika MZe, SZIF (celkový prodej mléka = dodávky a přímý prodej), propočty MZe

Pozn.: ¹⁾ předběžný údaj,

²⁾ sušené odtučněné mléko,

³⁾ sušená a zahuštěná mléka a smetany.

Bilance užití a spotřeby mléka

Ukazatel/rok	2003	2012	2013	2014	2015	2016	2017 ²⁾
Prům. stav dojníc v tis. ks	459,6	368,7	372,7	370,7	368,2	370,2	364,6
Prům. roční dojivost v l/ks	5 756,2	7 432,6	7 443,4	7 704,8	8 001,3	8 061,3	8 222,5
Výroba mléka v mil. l	2 645,7	2 740,7	2 774,5	2 856,3	2 946,3	2 984,2	2 998,3
Tržní produkce v mil. l	2 530,9	2 628,6	2 665,5	2 753,2	2 843,6	2 885,2	2 897,5
Tržnost v %	95,7	95,9	96,1	96,4	96,5	96,7	96,6
Bilance							
Počáteční zásoby ¹⁾ v mil. l	132,6	68,7	61,6	62,9	100,4	90,9	73,6
Nákup do mlékáren v mil. l	2 530,9	2 381,8	2 319,5	2 350,7	2 434,7	2 458,6	2 478,1
Dovoz ¹⁾ v mil. l	281,4	898,5	879,5	935,5	953,3	1 033,3	1 000,5
Celková nabídka v mil. l	2 944,9	3 349,0	3 260,6	3 349,1	3 488,4	3 582,8	3 552,2
Domácí tržní spotřeba v mil. l	2 080,5	2 201,0	2 156,0	2 179,0	2 238,1	2 266,1	2 256,8
Vývoz ¹⁾ v mil. l	772,3	1 086,4	1 041,7	1 069,7	1 159,4	1 208,3	1 211,7
Konečné zásoby ¹⁾ v mil. l	92,1	61,6	62,9	100,4	90,9	73,6	83,7
Intervenční nákup SOM, máslo ¹⁾ v mil. l						34,8	
Podíl dovozu na spotřebě v %	13,5	40,8	40,8	42,9	42,6	45,6	44,3
Podíl vývozu na nákupu v %	30,5	45,6	44,9	45,5	47,6	49,1	48,9
Míra soběstačnosti v %	127,2	124,5	128,7	131,1	131,6	131,7	132,9

Pramen: ČSÚ, celní statistika, rezortní statistika MZe (6–12), SZIF (tržní produkce), propočty MZe ČR

Pozn.: ¹⁾ přepočten na ekvivalent mlék,

²⁾ odhad – údaje o dovozu a vývozu jsou předběžné, rovněž navazující výpočty nabídky a spotřeby. Ve vývozu jsou zahrnuté výrobky a syrové mléko vyvážené mlékárnami z nákupu mléka.

V roce 2017 mlékárenský průmysl nakoupil od českých producentů 2 478,1 mil. l mléka, tj. o 19,4 mil. l více v porovnání s rokem 2016. Z uvedeného nákupu bylo cca 218 mil. l (8,8 % z nákupu mléka) vyvezeno ke zpracování do zahraničí a 8,6 mil. l dovezeno ze zahraničí. V porovnání s rokem 2016 se v roce 2017 snížil objem mléka ke zpracování v tuzemských mlékárnách o 0,3 %. Snížil se objem výroby másla a mléčných tuků celkem o 4,6 %, z toho másla ve spotřebitelském balení o 10,3 %, dále byl meziročně nižší objem výroby smetanových krémů o 4,6 %, sušeného odstředěného mléka o 19,0 %, tavených sýrů o 1,2 %, mléčných dezertů o 1,1 %, tradičního pomazánkového o 8,0 %, jogurtů o 0,8 % a zakysaných mléčných výrobků ostatních o 0,4 %. Naopak meziročně vyšší objemy vykazala výroba konzumního mléka

celkem o 2,1 %, z toho čerstvého pasterovaného mléka o 10,9 %. Vyšší byly i objemy výroby sušeného plnotučného mléka o 7,2 %, tvarohových dezertů o 6,9 %, tvarohů o 6,0 %, kondenzovaných mlék o 4,4 %, přírodních sýrů o 2,6 % a konzumní smetany o 1,2 %.

Postupné snižování cen mlékárenských komodit na světových trzích od konce září 2017 se promítlo s dvouměsíčním zpožděním i do **snížení průměrné ceny za syrové kravské mléko** na evropském trhu. Ceny placené producentům mléka vykazovaly z pohledu celosvětového měřítka velkou variabilitu. Po výrazném nárůstu ceny za mléčnou surovinu v zemích EU-28 v listopadu 2017 (vážený průměr = 37,80 EUR/100 kg), došlo k poklesu ceny na 37,43 EUR/100 kg v prosinci 2017 – tato cena byla o 13,2 %

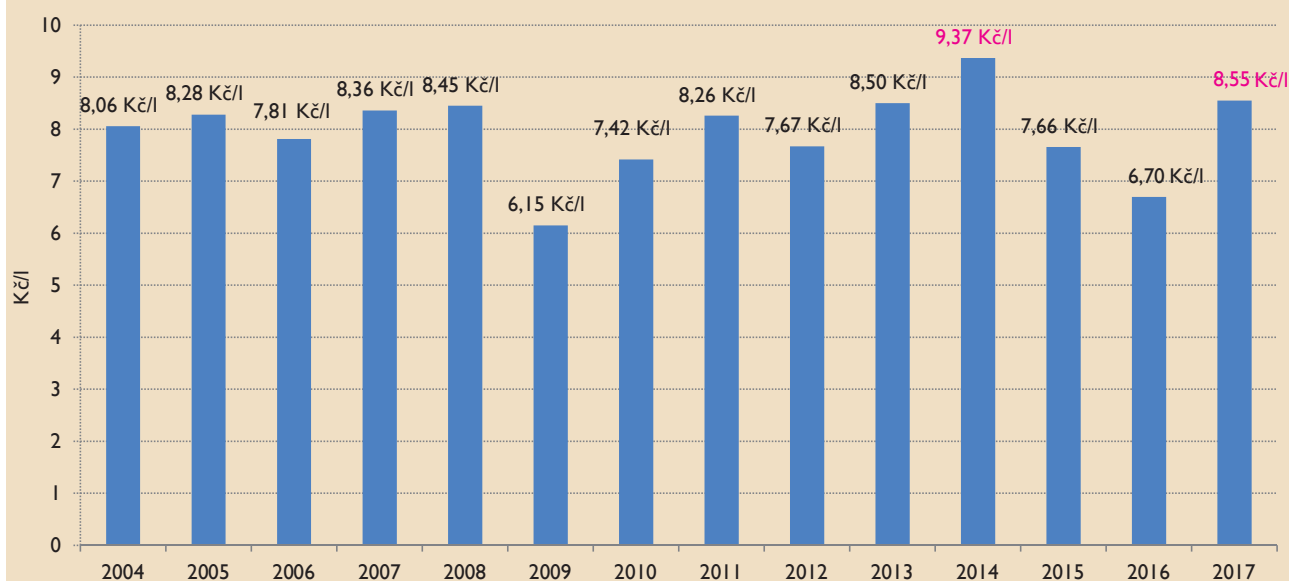
vyšší než cena v prosinci 2016 a o 9 % vyšší než průměr za posledních 5 let. V lednu 2018 pokračoval pokles ceny na 35,65 EUR/100 kg a odhady členských států naznačují další snižování ceny za mléčnou surovinu.

Tržby za mléko v roce 2017 v České republice dosáhly 21,2 mld. Kč a byly meziročně vyšší o 28,5 %, tj. o 4,7 mld. Kč. Výkupní cena je od 2. čtvrtletí 2017 nad průměrnými výrobními náklady, přímé a nepřímé podpory na litr mléka za rok 2017 představovaly cca 1,95 Kč, zisk se započítáním

přímých a nepřímých podpor představoval 2,33 Kč/l mléka. **Průměrná roční cena za mléčnou surovinu vyplacená mlékárnami na území České republiky za rok 2017 dosáhla 8,55 Kč/l a byla meziročně vyšší o 27,6 % (o 1,85 Kč/l).** Za posledních 14 let je průměrná cena mléka za loňský rok 2017 druhou nejvyšší dosaženou roční realizační cenou za mléko. S rostoucí produkcí mléka došlo v lednu 2018 k poklesu ceny z 9,32 Kč/l na 9,02 Kč/l – meziměsíční pokles o 3,2 %.

Průměrná roční cena zemědělských výrobců za mléko celkem (vyvážený průměr za mléko celkem)

(Pramen: rezortní statistika Mlék MZe 6–12)

V roce 2017 bylo producentům a zpracovatelům mléka v rámci dotačního programu 19.A. – Podpora na účast producentů a zpracovatelů mléka v režimu jakosti Q CZ vyplaceno 304,9 mil. Kč. V rámci dotačního programu 20.A. – Zlepšení životních podmínek v chovu hospodářských zvířat bylo producentům mléka vyplaceno 402,1 mil. Kč, celkem tedy **v rámci těchto dvou dotačních titulů 707 mil. Kč.** Součástí financování přímých plateb je chovatelům dojníc vyplácena podpora v rámci dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS) pro tzv. **citlivé komodity. Sazba na dojnici byla v roce 2017 stanovena na 3 597,20 Kč/VDJ.**

Světová spotřeba mléka při 7,38 mld. světové populace představuje zhruba 820 mld. kg mléka (111,1 kg mléka/obyv./rok po přepočtu na mléčný ekvivalent). Na celkové spotřebě se podílí neformální spotřeba 45 %, čerstvé mléčné výrobky 17 %, máslo 15 %, sýry 13 %, sušené plnotučné mléko 4 %, sušené odstředěné mléko 3 %, ostatní mléčné výrobky 2 %.

Největší roční spotřebu konzumního mléka, přes 100 kg na obyvatele a rok, vykazují Austrálie, Nový Zéland a také některé evropské severské země (Finsko 120,0 kg/obyv./rok, Irsko 125,0 kg/obyv./rok, Kypr 107,8 kg/obyv./rok). Následují USA se 69,2 kg/obyv./rok. **Spotřeba konzumního mléka v České republice v roce 2017, podle předběžných údajů, představuje 61,3 kg/obyv./rok.**

Evropská unie se řadí k největším konzumentům másla ve světě. Roční spotřeba másla na obyvatele a rok ve Francii dosahuje 8,2 kg, v Dánsku 6,4 kg, v Německu 6,1 kg, následují

Oceánie (Nový Zéland 5,1 kg/obyv./rok, Austrálie 4,0 kg/obyv./rok), Indie (3,9 kg/obyv./rok) a Pákistán (4,8 kg/obyv./rok). Česká republika vykazuje spotřebu másla na úrovni 5,0 kg/obyv./rok (snížení oproti roku 2016 o 0,4 kg/obyv./rok).

USA, Izrael a Evropská unie jsou největšími spotřebiteli sýrů. Spotřeba sýrů v USA dosahuje 16,7 kg/obyv./rok, v Izraeli 18,9 kg/obyv./rok. Některé země Unie přesahují 20 kg spotřeby sýrů na obyvatele a rok (Německo 24,7 kg/obyv./rok, Francie 27,2 kg/obyv./rok, Dánsko 28,1 kg/obyv./rok, Finsko 27,3 kg/obyv./rok, Itálie 21,5 kg/obyv./rok, Rakousko 21,1 kg/obyv./rok), avšak průměrná dosahovaná spotřeba sýrů v EU-28 je 18,6 kg/obyv./rok. V České republice je spotřeba sýrů a tvarohů slabě pod průměrem EU-28, tzn. 17,9 kg/obyv./rok. Podíl celkového dovozu mléka a mléčných výrobků (v přepočtu na mléko) na celkové domácí spotřebě v roce 2017 představuje 44,3 %. **Vysoký podíl dovozu na spotřebě je vykazován u přírodních sýrů, a to 61,2 %.**

V roce 2016 a 2017 došlo k nerovnému vývoji v obchodování jednotlivých výrobních skupin. Nárůst exportu másla a přírodních sýrů ovlivnila vysoká poptávka po výrobcích s mléčným tukem, která v řadě případů převyšovala kapacitní i surovinové možnosti výrobců. Zvýšený export těchto komodit přispěl ke snížení zásob nahromaděných v letech 2014 a 2015. Naopak trh s proteinovými výrobky se dostal do vážné stagnace. Světovým lídrem v mlékárenském

obchodu je stále silně přebytkový Nový Zéland se svým 29% tržním podílem, následuje Evropská unie (27 %), USA (14%) a Austrálie a Bělorusko (po 6 %). V roce 2017 v Evropské unii vzrostly výrazně objemy vývozu sušeného odstředěného mléka (o 36 %), kondenzovaného mléka (o 13 %), sýrů (o 4%) sušeného plnotučného mléka (o 3%) a sušené syrovátky (o 2%), naopak vývoz másla a máselného oleje zaznamenal propad o 15%, resp. o 26%. Celkový vývoz Evropské unie v roce 2017, vyjádřený ekvivalentem mléka, byl meziročně vyšší o 7%, zatímco hodnota vývozu byla vyšší o 18%.

Bilance zahraničního obchodu s mlékem a mléčnými výrobky je v České republice dlouhodobě kladná. Meziroční nárůst celkové finanční hodnoty vývozu za sledované období představuje 14,9%, nárůst celkové finanční hodnoty dovozu za sledované období dosáhl 9,1 %. Za 12 měsíců roku 2017 rychleji rostly vývozy,

avšak důvodem byly pouze vyšší objemy vývozu syrového kravského mléka, vyšší objemy vývozu sýrů a tvarohů a meziročně vyšší průměrné vývozní ceny. Růst vývozu a dovozu ve finančním vyjádření je dán meziročním zvýšením průměrných vývozních a dovozních cen mléka a mléčných výrobků. **Z pohledu objemu dovozu mléka a mléčných výrobků v tunách je patrné snížení dovozu o cca 46 tis. tun (tj. o 15,5 %), objem vývozu v tunách zůstal na úrovni předchozího roku.**

Export mléčné suroviny (vývoz zboží s nízkou přidanou hodnotou) představuje 33,2% z celkové finanční hodnoty vývozu. Vývoz sýrů a tvarohů tvoří 26,1% celkové finanční hodnoty vývozu mléka a mlékárenských výrobků. Přetrvává záporná bilance zahraničního obchodu u másla a sýrů a tvarohů. **Dovoz sýrů a tvarohů představuje 63,9% podílu domácí výroby sýrů a tvarohů.**

Vývoj zahraničního obchodu u mléka a mléčných výrobků v tunách

Ukazatel/rok	2004	2013	2014	2015	2016	2017 ¹⁾
Vývoz						
Mléko, smetana, nezahuštěné²⁾	89 976,3	702 221	768 376	854 193	822 095	836 052
Mléko, smetana, zahuštěné	59 494,0	33 009	34 094	35 959	37 531	36 661
Jogurty, kefíry, podmásli apod.	16 520,9	61 077	59 808	61 089	64 904	60 252
Syrovátka	41 240,0	53 283	56 880	55 600	56 644	47 400
Máslo a tuky z mléka	19 263,3	4 103	5 583	3 778	4 385	2 968
Sýry, tvarohy	20 388,6	46 926	47 357	48 587	51 852	53 627
Dovoz						
Mléko, smetana, nezahuštěné²⁾	73 813,4	73 150	76 759	75 371	95 044	53 743
Mléko, smetana, zahuštěné	4 009,7	7 843	9 086	7 362	10 991	7 589
Jogurty, kefíry, podmásli apod.	29 651,7	40 728	41 459	40 182	36 374	37 001
Syrovátka	15 318,9	29 768	44 059	41 347	35 339	37 583
Máslo a tuky z mléka	4 519,5	19 208	20 303	24 210	22 377	20 422
Sýry, tvarohy	31 159,1	84 797	88 606	89 979	97 138	94 783
Saldo zahraničního obchodu						
Mléko, smetana, nezahuštěné²⁾	+ 16 162,9	+ 629 071	+ 691 617	+778 822	+727 051	+782 309
Mléko, smetana, zahuštěné	+ 55 484,3	+ 25 166	+ 25 008	+28 597	+26 540	+29 072
Jogurty, kefíry, podmásli apod.	- 13 130,8	+ 20 349	+ 18 349	+20 907	+28 530	+23 251
Syrovátka	+ 25 921,1	+ 23 515	+ 12 821	+14 253	+21 305	+9 817
Máslo a tuky z mléka	+ 14 743,8	- 15 105	- 14 720	-20 432	-17 992	-17 454
Sýry, tvarohy	- 10 770,5	- 37 871	- 41 249	-41 392	-45 286	-41 156

Pramen: ČSÚ – Databáze zahraničního obchodu – celní statistika MZe

Pozn.: ¹⁾ předběžný údaj – únor 2018,

²⁾ včetně syrového mléka v „cisternách“ pro zpracování

V roce 2017 se mléko a mléčné výrobky z České republiky vyvezly do 82 zemí světa. V meziročním porovnání (leden až prosinec 2017/leden až prosinec 2016) došlo ke **zvýšení finanční hodnoty vývozu o 14,9%, tj. cca o 2,37 mld. Kč. 73,7% finančního objemu vývozu představuje export do 4 zemí** (do Německa 32,4%, na Slovensko 21,0%, do Itálie 12,8%, do Polska 7,5 %). Do zemí EU-28 se v daném období vyvezlo 87,8% podílu z finanční hodnoty vývozu mléka a mléčných výrobků. Podíl vývozu do třetích zemí představoval v daném období 12,2%. Vývoz do třetích zemí tvořily převážně

destinace – Bangladěš, Libanon, Malajsie, Spojené arabské emiráty, Saudská Arábie, Thajsko, Kolumbie, Libye, Filipíny atd. Předmětem obchodu s těmito zeměmi byly zejména sušená syrovátka a sušená mléka, dále bílé sýry a Eidam, v případě Libye i kondenzovaná mléka a konzumní plnotučné mléko.

Na celkové finanční hodnotě vývozu v daném období se vývoz tekutých mlék a smetan podílel cca 46%. V lednu až prosinci 2017 se meziročně zvýšil objem vývozu mléka v cisternách o 5,1%, snížil se vývoz konzumního mléka o 10,7%, zvýšil se objem vývozu smetany konzumní o 4,7%

a snížil se objem vývozu smetany v cisternách o 30,6%. Významným vývozním artiklem mlékárenského zboží jsou sýry a tvarohy (podíl na celkové finanční hodnotě vývozu představují 26,1 %). Za rok 2017 se meziročně zvýšil objem vývozu sýrů a tvarohů v tunách o 3,4% (o 1 775 tun). Vývoz sušeného odtučněného mléka v meziročním porovnání 2017/2016 byl zhruba na stejné úrovni, vývoz sušeného mléka plnotučného se snížil o 13,1 %. Objem vývozu kondenzovaných mlék se meziročně zvýšil o 15,4%. Objem vývozu jogurtů byl meziročně nižší o 8,1% a vývoz ostatních zakysaných mléčných výrobků se snížil o 5,2%. Vývoz másla a tuků z mléka byl za rok 2017 meziročně nižší o 1 417 tun, tj. o cca 32,3%.

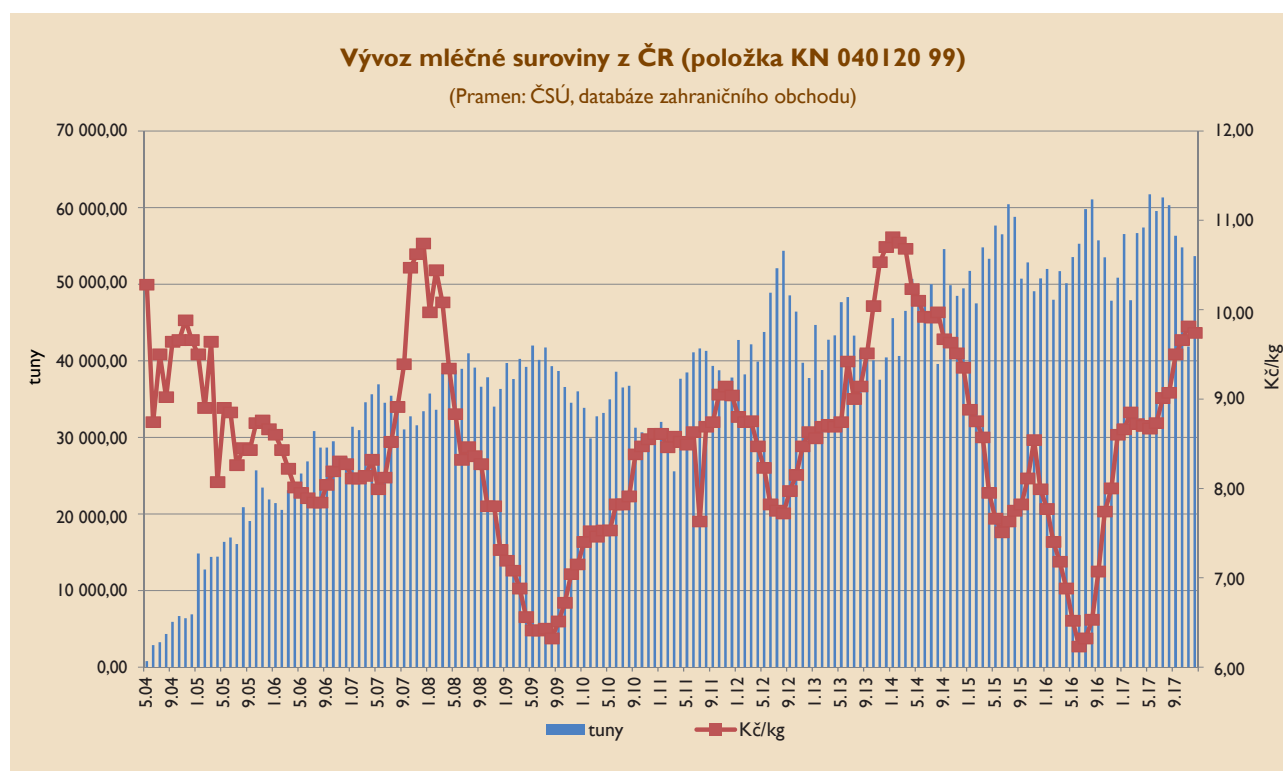
Dovozy ze tří zemí – z Německa (39,3 %), Polska (26,6%) a Slovenska (12,4%) představují celkem 78,3% veškerého

dovozu mléka a mléčných výrobků (z finančního vyjádření). V roce 2017 se mléko a mléčné výrobky dovezly do ČR **ze 42 zemí**, ze zemí EU-28 celkem 99,7%. V meziročním porovnání došlo ke **zvýšení finanční hodnoty dovozu** o cca 1,18 mld. Kč, tj. o 9,1%. Objemy dovozu sýrů (včetně tvarohů) se v meziročním porovnání 2017/2016 snížily, a to o 2 355 t na celkových 84 783 t. Toto dovážené množství přesto představuje 63,9% objemu domácí výroby sýrů a tvarohů za dané období. Největší objemy sýrů a tvarohů se do ČR dovezly z Německa a z Polska. Meziročně se zvýšil celkový objem dovozu jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků (o 627 t, tj. o 1,7%, nejvíce jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků pochází z Německa, Polska, Belgie a Slovenska). Dovoz másla byl meziročně nižší

Dovozy z vybraných zemí (% z celkově dovezeného objemu daného sortimentu zboží)

Název zboží	Jednotky	Leden–prosinec 2017			
		Země celkem	Německo	Polsko	Slovensko
Mléko a smet. nezahuš. (0401)	%	100	33,70	12,60	40,17
	t	53 743	18 114	6 773	21 587
Mléko a smet. zahuš. (0402)	%	100	34,87	19,66	23,98
	t	7 589	2 646	1 492	1 820
Jogurty, kefíry apod. (0403)	%	100	47,84	28,30	8,47
	t	37 001	17 703	10 472	3 135
Sýrovátka (0404)	%	100	16,38	5,73	17,06
	t	37 583	6 157	2 152	6 410
Máslo (0405)	%	100	35,72	35,36	11,52
	t	20 422	7 294	7 222	2 353
Sýry a tvarohy (0406)	%	100	43,64	27,16	11,63
	t	94 783	41 366	25 739	11 021

Pramen: Celní statistika, zboží v režimu volného oběhu, MZe, ke dni 9. 2. 2018

8,7%, průměrná dovozní cena másla ve spotřebitelském balení se zvýšila na 135,72 Kč/kg, přitom vykazovaná spotřebitelská cena másla v prosinci na českém trhu dosahovala 217,21 Kč/kg.

SKOT, HOVĚZÍ MASO

Vývoj početních stavů skotu

K 31. 12. 2017 bylo v České republice dle údajů Českého statistického úřadu chováno celkem 1 366 363 ks skotu, což je o 3,8% méně než bylo k 30. 6. 2017. Tato skutečnost je dána sezonností telení KBTPM a vyřazováním krav na konci roku, kdy v polovině roku jsou do celkových stavů skotu započtena telata z jarního telení a nevyřazené krávy.

K 1. 4. 2017 došlo k meziročnímu růstu celkového počtu skotu o 0,4% (5 584 ks) na 1 421 242 kusů. Od roku 2011 se počet kusů meziročně zvyšoval. Za sledované období let

2007–2017 bylo dosaženo nejvyššího počtu chovaného skotu právě v roce 2017.

V kategorii chovu krav s TPM pokračoval v roce 2017, stejně jako v předchozím roce, pokles počtu kusů, který k 1. 4. 2017 činil 0,7% (2 708 ks), na 369 802 ks. Jedná se o nejnižší stav této kategorie skotu od roku 2013, kdy bylo chováno 367 327 ks dojených krav. Počet KBTPM pokračoval v dlouhodobém meziročním růstu, který v roce 2017 dosáhl 2,3% (4 858 ks), tedy celkem 216 095 ks. V roce 2015 byla poprvé pokořena hranice 200 000 ks krav chovaných tímto způsobem chovu. Od roku 2015 docházelo každoročně k navyšování této kategorie skotu až na uvedenou nejvyšší úroveň za toto období dosaženou v roce 2017.

Z uvedené tabulky početních stavů skotu je patrné, že v roce 2017 byl za sledované období 2007–2017 dosažen nejvyšší stav krav celkem. Tento počet se k 1. 4. 2017 pohyboval na úrovni 585 897 ks. Na celkovém počtu krav se KBTPM podílely 36,9%, podíl dojených krav dosáhl 63,1%.

Vývoj početních stavů skotu celkem a krav dle kategorií k 1. 4. a 31. 12. v roce 2017 (ks)

Kategorie	2012	2013	2014	2015	2016	2017	k 31. 12. 2017*
Skot celkem	1 352 685	1 352 822	1 373 560	1 407 132	1 415 658	1 421 242	1 366 363
Krávy dojné	373 136	367 327	372 632	376 144	372 510	369 802	365 461
Krávy bez tržní produkce mléka	178 089	184 597	191 331	203 958	211 237	216 095	205 847
Krávy celkem	551 223	551 924	563 963	580 102	583 747	585 897	571 308

Pramen: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat

*ČSÚ – Chov skotu I. a II. pololetí

Celkový počet krav byl ovlivněn především vývojem proběhlým v posledních letech v chovu KBTPM, kdy od roku 1995, tedy roku, od něhož jsou početní stavy této kategorie v České republice statisticky sledovány, dochází s mírnými krátkodobými výkyvy k neustálému zvyšování počtu chovaných kusů. Chov masného skotu plně projevuje svou nezastupitelnou úlohu nejen ve svém potenciálu produkovat spotřebiteli žádané kulinařsky a dieteticky kvalitní maso, ale i v naplňování jeho mimoprodukčních funkcí v rámci utváření krajiny a vůbec celého českého venkova. Jedná se jak o přirozené protierozní udržování trvalých travních porostů pastevním způsobem s pozitivním vlivem na biodiverzitu a spoluvytváření kulturně-estetického vzhledu krajiny, tak také o vytváření pracovních příležitostí a dalších podnikatelských aktivit formou jak dodavatelských, tak i odběratelských vztahů, souvisejících s chovem masného skotu. S tím velmi úzce souvisí zachování osídlení českého venkova a také rozvíjení se turistického ruchu v našich horských a podhorských oblastech s příznivým dopadem do mnoha dalších pracovních a sociálních oblastí a to nejen v daných lokalitách, kde se chov masného skotu realizuje.

Kontroverzním a mnohokrát v chovatelské veřejnosti diskutovaným trendem, který se stále ve velké míře v chovu masného skotu projevuje, je mnoha jeho chovateli z ekonomických důvodů prováděný sezónní vývoz zástavového skotu do okolních zemí po ukončení pastevního období. Důsledkem je skutečnost, že se následně nedostatečně využívá možný potenciál naší krmivové základny. Následná realizace přidané hodnoty masa, která vzniká při porážení zvířat

a následném zpracování masa, se rovněž uskutečňuje mimo území České republiky. Nehledě na skutečnost, že čeští konzumenti jsou ochuzeni o značnou část produkce kulinařsky a dieteticky velmi kvalitního hovězího masa. Ve spotřebě hovězího masa docházelo od roku 2007 (10,8 kg/osob./rok) do roku 2011 k postupnému poklesu (9,1 kg/osob./rok), v letech 2012–2015 spotřeba stagnovala na úrovni 7,5–8,0 kg/osob./rok a v roce 2016 (posledním sledovaným obdobím ČSÚ) se spotřeba tohoto druhu masa nepatrně navýšila o 4,1% na 8,5 kg/osob./rok.

Produkce hovězího masa

V roce 2017 dosáhla výroba hovězího masa 165,7 tis. t živ. hm.. V porovnání s rokem 2016 se výroba snížila o 4,4% (7,6 tis. t živ. hm.). Dovoz se meziročně zvýšil o 12,1% (8,4 tis. t živ. hm.) na 78,1 tis. t živ. hm. a dosáhl tak nejvyšší úrovně od roku 2010. Vývoz se meziročně snížil o 6,5% (7,5 tis. t živ. hm.) na 108,7 tis. t živ. hm. Domácí spotřeba, která měla od roku 2011 převážně meziroční klesající tendenci, vzrostla v roce 2017 v porovnání s předchozím rokem o 5,9% (7,6 tis. t živ. hm.) na 136,3 tis. t živ. hm. Soběstačnost dosáhla 121,6%. Meziročně se tak snížila o 13,1%.

Výroba hovězího masa je dlouhodobě určována především poptávkou na domácím trhu a možnostmi exportu hovězího masa a zejména živého skotu na zahraniční trhy, ale vzhledem k ekonomice chovu skotu také výši unijních a národních dotačních opatření, včetně nastavení podmínek možnosti

jejich čerpání jednotlivými chovateli skotu. V tomto směru je velmi aktuální současná politika MZe, podporující tuzemskou živočišnou produkci jako nedílnou součást zemědělské výroby. A to nejen z pohledu chovu skotu a produkce

hovězího masa, ale i z komplexního vlivu chovu hospodářských zvířat na celou zemědělskou výrobu, včetně souvisejících dalších návazných odvětví služeb a zpracovatelského průmyslu při dodržování požadovaných ekologických opatření.

Vývoj zahraničního obchodu – živý skot a hovězí maso

	Období	Objem (tuny)			Průměrná cena (Kč/kg)		Finanční hodnota (tis. Kč)			Směn. relace ¹⁾
		dovoz	vývoz	saldo	dovoz	vývoz	dovoz	vývoz	Saldo	
Živý skot (CS 0102)	2007 ²⁾	–	–	–	–	–	108 627	2 078 860	+ 1 970 233	–
	2008 ²⁾	–	–	–	–	–	101 909	2 349 709	+ 2 247 800	–
	2009	1 978	51 182	+49 204	42,41	46,75	83 904	2 392 574	+ 2 308 670	1,10
	2010	1 062	47 411	+46 349	46,55	47,43	49 454	2 248 553	+2 199 099	1,02
	2011	574	51 209	+50 635	50,98	55,76	31 979	2 610 648	+2 578 669	0,90
	2012	642	67 538	+66 896	78,22	57,13	50 253	3 858 327	+3 808 074	0,73
	2013	794	71 007	+70 213	66,67	53,44	52 645	3 794 951	+3 742 306	0,80
	2014	1 251	78 977	+77 726	50,77	51,69	63 520	4 082 085	+4 018 565	1,02
	2015	3 916	89 954	+86 038	79,42	56,92	311 012	5 120 597	+4 809 585	0,72
	2016	4 695	93 995	+89 300	72,98	58,53	342 980	5 503 989	+5 161 009	0,80
	2017	3 318	87 525	+84 207	47,40	58,89	157 265	5 154 687	+4 997 422	1,24
Hovězí maso čerstvé, chlazené (CS 0201)	2007	14 845	3 312	-11 533	89,21	87,05	1 324 329	288 302	- 1 036 027	0,97
	2008	12 866	5 346	-7 520	92,93	80,51	1 195 676	430 397	- 765 279	0,87
	2009	16 503	4 494	-12 009	92,01	82,59	1 518 448	371 151	- 1 147 297	0,90
	2010	18 692	5 677	-13 015	89,09	85,71	1 665 232	486 546	- 1 178 686	0,96
	2011	18 302	7 261	-11 041	96,88	87,00	1 773 150	631 727	- 1 141 423	0,89
	2012	17 221	7 708	-9 513	111,51	96,19	1 920 211	741 377	- 1 178 834	0,86
	2013	19 316	7 554	-11 762	110,02	96,79	2 125 232	731 129	- 1 394 103	0,88
	2014	23 159	7 680	-15 479	109,82	100,91	2 543 443	774 968	- 1 768 475	0,92
	2015	23 470	8 355	-15 115	117,86	108,56	2 766 112	907 022	- 1 859 090	0,92
	2016	31 234	10 996	- 20 239	113,01	111,03	3 527 785	1 227 842	- 2 299 943	0,98
	2017	35 372	10 077	-25 295	111,47	110,16	3 943 047	1 110 135	- 2 832 912	0,99
Hovězí maso zmrazené (CS 0202)	2007	2 749	643	- 2 106	90,98	62,65	250 084	40 256	- 209 828	0,69
	2008	2 168	723	- 1 445	93,96	61,90	203 710	44 737	- 158 973	0,66
	2009	1 967	581	- 1 386	99,25	78,78	195 187	45 798	- 149 389	0,79
	2010	2 739	835	- 1 904	92,19	81,60	252 489	68 124	- 184 365	0,89
	2011	3 171	756	- 2 415	95,84	101,94	303 922	77 080	- 226 842	1,06
	2012	2 500	921	- 1 579	124,21	121,76	310 520	112 083	- 198 437	0,98
	2013	2 420	910	- 1 510	135,06	138,24	326 913	125 800	- 201 113	1,02
	2014	2 510	752	- 1 758	136,11	147,73	341 622	111 133	- 230 489	1,08
	2015	142	11	- 153	108,91	66,70	15 510	724	- 14 786	0,61
	2016	3 872	912	- 2 960	108,45	151,53	411 883	133 094	- 278 789	1,40
	2017	5 005	1 373	- 3 632	102,17	131,53	511 399	180 534	- 330 865	1,29

Pramen: ČSÚ – Statistika zahraničního obchodu

Poznámky: ¹⁾ Vyjadřuje podmínky, za nichž určitá země prodává své vývozní produkty a nakupuje dovozní produkty – poměr indexu vývozních cen k indexu dovozních cen. Číselné údaje jsou zaokrouhleny.

²⁾ Od 2. čtvrtletí 2007 do 31. 12. 2008 nebyla živá hmotnost skotu sledována.

Bilance výroby a spotřeby hovězího masa (tis. t živ. hm.)

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počáteční zásoba	7,1	9,1	11,8	11,3	11,8	7,1	8,7	8,8	7,5	6,3
Výroba	182,7	180,9	170,6	170,3	170,8	164,0	169,6	174,7	173,3	165,7
Dovoz	29,9	37,1	43,1	43,2	37,7	42,4	44,8	47,2	69,7	78,1
Celková nabídka	219,7	227,1	225,7	224,8	220,3	213,5	223,1	230,7	250,6	250,1
Domácí spotřeba	149,5	149,4	149,3	139,7	129,9	112,2	121,1	117,9	128,7	136,3
Vývoz	61,1	65,9	65,1	73,1	83,5	92,6	94,6	105,3	116,2	108,7
Celková poptávka	210,6	215,3	214,4	212,8	213,4	204,8	215,7	223,2	244,9	245,0
Konečná zásoba	9,1	11,8	11,3	11,8	7,1	8,7	8,8	7,5	4,5	5,1
Soběstačnost v %	122,2	121,1	114,5	121,6	131,5	146,2	140,3	148,2	134,7	121,6

Pramen: ČSÚ, ÚZEI, MZe, Celní statistika

Ceny placené zemědělským výrobcům za jatečný skot

Průměrné roční CZV hovězího masa v roce 2017 byly zaznamenány v základních kategoriích skotu – býci, jalovice, krávy a telata.

V roce 2012 došlo k výraznému meziročnímu nárůstu ceny za kilogram živé hmotnosti u všech druhů jatečných zvířat. U jatečných býků vzrostla cena o 4,34 Kč/kg živ. hm. (10,3 %), u jatečných krav o 4,17 Kč/kg živ. hm. (15,1 %), u jatečných telat o 3,36 Kč/kg živ. hm. (6,3 %) a u jatečných jalovic se jednalo o růst o 3,34 Kč/kg živ. hm. (10,5 %). Všechny výše uvedené kategorie jatečného skotu si ceny po tomto navýšení udržely na přibližně stejné hodnotě. Jedině u jatečných telat došlo od roku 2013 k meziročnímu poklesu ceny, který trval až do roku 2015. Od tohoto roku se cena jatečných

telat opět meziročně zvýšila a tento růst byl zaznamenán i v roce 2017.

V roce 2017 dosáhla průměrná CZV jatečných býků 47,48 Kč/kg živ. hm. V porovnání se stejným obdobím roku 2016 se tak zvýšila o 1,1 % a byla nejvyšší od roku 2004.

Průměrná CZV za jatečné krávy se v roce 2017 oproti roku 2016 zvýšila o 3,9 % na 30,74 Kč/kg živ. hm. S výjimkou let 2012 a 2013, kdy se CZV za tuto kategorii pohybovala mírně nad úrovní 31,00 Kč/kg živ. hm., dosáhla cena v roce 2017 nejvyšší úrovně od roku 2004.

Za rok 2017 se průměrná CZV za jatečné jalovice zvýšila o 3,7 % na 37,10 Kč/kg živ. hm. v porovnání s rokem 2016. Tato cena byla jedna z nejvyšších dosažených cen od roku 2004.

Průměrná CZV za jatečná telata se v roce 2017 meziročně zvýšila o 8,4 % a dosáhla tak 59,96 Kč/kg živ. hm. Tato cena byla tak druhá nejvyšší za období let 2010–2017.

CZV – býci jateční tř. j. S, E, U (Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2005	39,54	39,84	40,87	41,44	41,93	41,92	42,29	42,15	42,09	41,18	40,83	40,72	41,31
2006	41,07	41,70	41,89	42,80	42,61	42,45	42,77	42,58	41,96	41,69	41,07	40,63	41,89
2007	40,58	40,48	40,77	40,71	40,57	40,38	39,81	39,27	39,27	39,08	38,62	38,57	39,84
2008	39,00	38,90	38,89	39,19	39,05	39,27	38,90	38,73	38,48	38,40	38,38	38,58	38,81
2009	39,27	40,71	41,72	41,74	41,22	40,75	39,92	39,44	39,32	38,47	38,16	38,64	39,95
2010	38,70	39,58	40,07	40,14	39,82	39,93	39,40	39,33	39,25	39,23	39,69	40,36	39,63
2011	41,70	42,44	42,39	42,42	42,10	41,46	41,20	41,46	41,45	42,32	42,64	43,53	42,08
2012	43,70	45,02	45,41	45,23	45,88	46,78	47,73	47,33	47,77	47,36	47,60	47,24	46,42
2013	46,73	47,19	46,81	47,00	45,76	45,72	44,81	44,74	44,67	44,16	44,21	44,58	45,53
2014	44,99	45,35	45,95	46,27	46,08	45,93	46,01	46,10	46,10	45,87	46,02	45,97	45,88
2015	46,45	46,94	46,88	47,68	47,54	47,13	47,36	47,45	46,66	46,62	46,97	47,08	47,06
2016	46,70	46,88	47,16	46,84	46,59	46,94	46,81	47,03	46,86	46,93	47,12	47,94	46,95
2017	47,25	46,91	47,10	47,29	47,36	47,67	47,57	47,69	48,04	47,64	47,59	47,61	47,48

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

CZV – krávy jatečné tř. j. S, E, U (Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2005	25,24	25,87	26,38	27,16	27,52	27,84	28,21	28,12	28,35	27,57	26,95	26,39	27,26
2006	26,82	26,84	26,96	27,00	27,26	27,52	27,76	27,51	27,17	27,23	27,02	27,48	27,24
2007	27,03	27,25	27,09	26,66	27,12	27,07	27,06	27,15	27,26	26,94	26,78	26,88	27,02
2008	26,65	26,68	26,72	27,14	27,24	27,64	27,95	27,02	26,76	26,62	26,83	26,46	26,97
2009	26,24	26,56	27,22	26,95	27,04	26,74	27,13	26,70	26,05	25,86	25,21	25,24	26,41
2010	25,42	25,54	26,27	26,03	25,82	25,97	26,13	26,18	26,03	25,85	26,01	25,55	25,90
2011	26,09	26,53	26,57	26,79	27,38	27,83	27,66	27,76	28,08	28,17	28,82	29,05	27,56
2012	29,25	29,73	30,57	31,07	31,10	31,94	31,90	32,83	33,52	32,71	33,56	32,54	31,73
2013	31,07	31,42	31,73	32,21	32,14	31,85	31,56	31,17	30,77	30,61	29,49	29,60	31,14
2014	29,16	29,10	29,71	29,79	30,13	30,74	30,36	30,67	30,26	29,58	29,05	29,03	29,87
2015	28,83	29,68	30,42	30,92	30,98	31,54	31,14	31,79	30,80	30,90	29,94	29,85	30,57
2016	29,75	29,66	30,18	29,93	30,01	29,32	29,38	29,67	29,12	29,17	29,04	29,61	29,58
2017	29,66	29,24	30,02	30,64	30,17	30,83	30,93	31,10	31,54	31,45	31,65	31,68	30,74

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

CZV – jalovice jatečné tř. j. S, E, U (Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2005	28,97	29,46	30,06	30,10	30,79	31,32	31,74	31,47	31,27	31,11	30,75	30,50	30,77
2006	30,65	30,68	31,16	32,06	31,50	31,59	31,60	32,61	31,79	31,23	30,41	29,99	31,28
2007	30,15	30,43	30,31	29,98	30,46	29,74	30,39	31,00	30,79	30,78	30,11	30,22	30,36
2008	30,34	30,13	30,03	30,72	31,14	31,12	30,68	30,72	30,14	30,37	30,32	30,95	30,55
2009	29,99	30,34	30,81	30,84	31,24	30,49	31,04	31,16	30,07	30,28	30,06	30,62	30,58
2010	30,34	30,62	30,94	30,54	30,57	29,96	30,33	31,00	30,10	30,19	30,58	30,20	30,45
2011	30,87	30,91	31,13	31,60	31,68	31,46	31,71	31,57	32,41	32,14	32,85	33,14	31,79
2012	32,47	32,88	33,64	34,15	34,78	35,44	35,92	36,25	36,91	36,47	36,22	36,37	35,13
2013	35,92	36,24	36,19	36,72	36,62	36,45	36,88	36,38	36,04	35,97	36,30	35,37	36,26
2014	35,79	36,03	35,70	35,20	36,05	36,18	36,37	35,86	36,91	35,85	35,86	35,44	35,98
2015	36,38	35,73	36,93	37,25	36,90	37,15	38,05	38,14	37,43	36,88	37,75	36,90	37,12
2016	35,49	36,12	36,54	36,07	35,55	35,42	35,77	35,65	36,39	35,26	35,99	35,00	35,77
2017	36,02	36,80	35,86	37,21	37,30	36,66	37,56	37,20	37,08	37,58	38,28	37,66	37,10

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

CZV – telata jatečná (Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2005	56,73	62,32	61,79	65,56	69,66	70,41	68,51	69,72	63,95	64,21	65,25	61,73	65,29
2006	63,23	65,73	69,38	68,15	70,91	69,87	73,06	67,11	66,56	61,65	60,43	58,55	65,69
2007	58,57	59,38	60,44	59,84	59,54	60,28	60,04	58,77	58,05	58,25	55,31	55,53	58,67
2008	56,13	54,68	55,15	55,52	53,41	53,80	52,46	52,49	49,50	47,98	48,93	47,32	52,28
2009	47,28	47,27	49,37	52,19	54,53	56,33	59,41	58,88	58,70	58,50	57,69	58,37	54,88
2010	58,92	58,82	59,81	58,00	58,23	57,83	58,75	58,14	58,31	56,60	56,46	57,38	58,10
2011	57,40	53,84	56,74	56,92	57,70	58,11	58,40	58,46	58,62	58,35	58,81	58,28	57,64
2012	58,98	58,86	59,16	60,04	60,58	60,99	60,56	62,63	63,79	63,84	62,50	63,26	61,27
2013	60,91	59,88	56,02	55,97	55,83	57,11	57,99	56,97	52,18	48,54	48,61	48,16	54,85
2014	47,67	46,27	49,93	49,19	51,70	51,16	50,37	51,91	52,43	52,61	50,73	45,82	50,36
2015	45,49	45,30	45,73	48,40	49,58	51,11	50,58	51,45	52,83	51,45	53,71	54,41	50,00
2016	54,19	53,54	53,14	53,74	54,62	55,33	58,01	59,05	56,82	57,06	54,68	53,72	55,32
2017	54,78	54,35	54,58	57,89	58,82	60,51	63,14	63,99	63,96	62,89	62,53	60,02	59,96

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

Spotřebitelské ceny hovězího masa

V roce 2017 dosáhla průměrná spotřebitelská cena (SC) za hovězí maso zadní bez kosti 217,64 Kč/kg. V porovnání s rokem 2016 se cena zvýšila o 5,5 %. Tato cena byla nejvyšší

za období let 2004–2017. SC se v roce 2004 pohybovala na úrovni 150 Kč/kg, stagnace v rozmezí 170–180 Kč/kg byla zaznamenána v letech 2008–2011, v roce 2012 byla atakována cena 200 Kč/kg, která již byla v letech 2013–2017 pokořena.

Spotřebitelské ceny za hovězí maso zadní bez kosti (Kč/kg)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2005	154,15	153,75	154,10	155,95	156,51	157,75	159,35	160,26	159,16	159,80	161,25	160,42	157,70
2006	160,88	161,42	162,77	164,40	164,49	165,44	165,75	166,24	166,69	167,51	167,91	167,41	165,08
2007	168,53	168,00	167,36	167,28	168,54	167,81	167,65	169,49	169,04	169,29	168,66	169,66	168,44
2008	172,84	173,22	172,32	173,65	174,17	174,62	175,49	176,47	175,83	174,79	176,23	176,17	174,65
2009	175,63	177,94	178,34	177,33	178,62	179,36	178,01	177,70	177,02	178,58	176,35	177,88	177,73
2010	177,89	176,73	175,29	175,23	175,67	174,87	176,92	175,09	173,75	173,53	173,03	175,27	175,31
2011	177,78	178,49	177,94	174,07	178,78	176,63	180,54	181,12	178,13	182,57	184,22	187,21	179,79
2012	192,23	193,63	192,88	199,53	195,52	199,84	201,05	202,67	203,79	206,50	206,12	205,25	199,92
2013	206,80	204,13	206,65	207,32	206,52	206,72	207,02	206,83	206,78	203,52	207,31	208,48	206,51
2014	207,92	207,18	204,44	203,14	205,50	201,00	201,31	199,85	206,37	205,80	205,89	203,07	204,38
2015	205,66	206,43	206,62	206,09	206,34	203,71	199,95	200,44	195,48	197,27	206,40	200,64	202,92
2016	204,97	205,25	200,70	205,54	201,87	204,93	206,71	207,26	211,71	205,68	213,50	207,71	206,32
2017	213,17	211,96	215,86	220,13	221,00	218,72	217,13	219,35	221,39	220,64	219,25	213,06	217,64

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

Podpory do sektoru chovu skotu

Národní programy

V roce 2017 byl v rámci národních dotačních programů podporován sektor chovu skotu v rámci dotačních programů:

2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu v celkové výši **108 mil. Kč**. Jednalo se o podporu ověřování původu, zavádění plemenných knih, kontrolu užitkovosti a kontrolu dědičnosti.

2.D. Nákup plemenných zvířat v celkové výši **2,335 mil. Kč** s cílem zlepšit genetickou hodnotu stáda skotu.

19. Podpora na účast producentů a zpracovatelů mléka v režimu jakosti Q CZ – dotační program se zaměřením na zvýšení kvalitní produkce mléka. Zde byli producenti a zpracovatelé mléka v rámci 3 podprogramů podpořeni celkovou částkou **305 mil. Kč**.

20.A. Zlepšení životních podmínek v chovu dojníc, kde bylo chovatelům dojníc vyplaceno celkem **402 mil. Kč**. Tato podpora byla realizována prostřednictvím 3 podprogramů: podprogram na podporu provádění faremní diagnostiky původce mastitid dojníc, podprogram na snížení škodlivých patogenních mikroorganismů ve stájovém prostředí dojníc a podprogram na opatření ke snížení tepelného stresu dojníc v letním období.

Dotace z prostředků Evropské unie

V rámci PRV 2014+ pokračovaly také v roce 2017 podpory na opatření DŽPZ, mezi které patří též podopatření Zvětšení lehacího prostoru v chovu dojníc, Zlepšení stájového prostředí v chovu dojníc a Zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy.

Chovatelé mohou čerpat také podporu na investice z PRV 2014+. Základní možností, kde čerpat dotace a kde je alokováno nejvíce finančních prostředků, je operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků. Na zpracování svých zemědělských produktů mohou zemědělci čerpat dotace z operace 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů. Pro mladé začínající zemědělce, tzn. zemědělce do 40 let, kteří nepodnikají déle než 2 roky, je pak určena operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců. Dále je možné využít opatření Spolupráce, zejména operaci 16.3.1 Sdílení zařízení a strojů, kde je možné si pořídit investici, např. stroj, společně s jiným zemědělcem. Pro chovatele, kteří vyvíjejí vlastní inovace, či zlepšení je určena operace 16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě či 16.1.1 Evropské inovační partnerství.

V PRV ČR 2014–2020 v termínu od 10. 10.–31. 10. 2017 proběhlo 5. kolo příjmu žádostí (ve 4. kole příjmu nebyl vyhlášen příjem žádostí o dotaci z této operace). Alokační na celou operaci pro toto kolo činila 1,7 mld. Kč.

Stav administrace 5. kola ke dni 31. 1. 2018

5. kolo příjmu žádostí	Počet zaregistrovaných žádostí	Požadavek na dotaci zaregistrovaných žádostí (Kč)	Počet doporučených žádostí	Požadavek na dotaci doporučených žádostí (Kč)
Zaměření skot	541	1 364 368 587	189	333 399 433
Operace 4.1.1 Celkem	3 661	5 866 008 692	1 297	1 657 294 721

Další příjem žádostí z operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků se předpokládá v říjnu 2018.

Přímé platby

Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS)

Česká republika v rámci přímých plateb dlouhodobě podporuje citlivé sektory rostlinné a živočišné výroby. V minulých letech byly finanční prostředky ve výši 3,5 %, pro rok 2014 ve výši 6,5 % roční obálky na přímé platby, směřovány prostřednictvím zvláštní podpory dle čl. 68 do sektoru brambor pro výrobu škrobu, chmele, KBTPM, dojníc a chovu ovcí a koz.

Pro období 2015–2020 směřují finanční prostředky nejenom na tyto sektory, ale i na ovoce, zeleninu, konzumní brambory, cukrovou řepu a bílkovinné plodiny podmíněné chovem hospodářských zvířat, a to v celkové výši 15 % roční obálky na přímé platby (průměrná roční částka cca 3,4 mld. Kč). Dochází tedy nejenom k rozšíření počtu podporovaných komodit, ale také k významnému nárůstu objemu finančních prostředků. Tento mechanismus na rozdíl od jiných jako jediný umožňuje podporu vázat na skutečnou aktuální produkci, nikoliv historické údaje, a je u něj tedy zaručeno, že podpora bude alokována tzv. „žijícím producentům“.

Podpora na chov krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka

Podmínky poskytnutí podpory na chov krav s TPM upravuje § 30 nařízení vlády č. 50/2015 Sb.

Podpora se poskytuje na počet krav vedených na hospodářství žadatele v ústřední evidenci (ÚE) k 31. březnu příslušného kalendářního roku v systému chovu s TPM.

Od roku 2017 je nejen u této, ale u všech podpor vázaných na hospodářská zvířata, kladen důraz na kontrolu včasnosti hlášení změn do ÚE, tj. hlášení změn do ÚE je vyžadováno do 7 dnů od události.

Minimální počet pro poskytnutí podpory jsou 2 VDJ (přepočítávací koeficienty jsou: u dojníc mladších 2 let 0,6 a 1,0 u dojníc nad 2 roky).

Podpora není vyplacena na dojnici, na kterou je ve stejném kalendářním roce požadována platba na masné tele a naopak.

Průměrná roční podpora bude v období 2015–2020 činit na odvětví dojníc cca 1 384 mil. Kč. V roce 2017 činila sazba u podpory na chov krav s TPM 3 597,20 Kč/VDJ.

Podpora na chov telete masného typu

Chovatelům je toto opatření známo již z předchozího období, od roku 2015 je však podpora na telata masného typu vyplácena dle podmínek uvedených v § 29 nařízení vlády č. 50/2015 Sb.

Základní podmínkou pro tuto platbu je narození telete masného typu v období od 1. dubna roku předcházejícího podání žádosti do 31. března příslušného kalendářního roku, přičemž matkou telete musí být kráva chovaná v systému chovu bez TPM a otcem musí být býk masného plemene evidovaný v ústředním registru plemenů (seznam masných plemen je uveden v příloze č. 10 k nařízení vlády č. 50/2015 Sb.).

Od roku 2017 je kladen důraz na kontrolu včasnosti hlášení narození masných telat do ÚE, tj. hlášení narození musí být zasláno do 7 dnů od označení telete, přičemž označení telete má být provedeno do 20 dnů od jeho narození.

Průměrně budou pro období 2015–2020 vyčleněny na odvětví masných telat v rámci přímých plateb finanční prostředky přibližně ve výši 668 mil. Kč. V roce 2017 činila sazba u podpory na chov telete masného typu 8 560,25 Kč/VDJ.

Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)

PVP jsou nástupci národních doplňkových plateb Top-Up, které byly poskytovány v letech 2005 až 2012. Podpora je poskytována na zemědělskou půdu, chov KBTPM, chov ovci/kozy a na 3 tzv. historické platby – chmel, brambory pro výrobu škrobu a přežvýkavce (počítá se stav ke dni 31. 3. 2007). PVP se poskytují žadatelům, kteří v daném roce obdrželi dotaci na SAPS. Podpory jsou plně hrazeny z rozpočtu ČR.

Výše vnitrostátního stropu na PVP pro rok 2017

Rok	2017
Max. možná výše vnitrostátního stropu (tis. EUR)	28 189,2
Max. možná výše vnitrostátního stropu (tis. Kč)	3

Pozn.: Zaokrouhleno, při přepočtu na Kč byl použit kurz 25,981 CZK/EUR.

Poskytování PVP pro žádosti podané v roce 2017

Rok 2017	Alokace mil. Kč	Počet ha, t, VDJ	Sazba Kč/jednotka
Zemědělská půda	564	3 500 000	159,25
Chmel	24	5 440	4 370,55
Brambory škrob.	37	26 006	1 449,39
Přežvýkavci	84	978 084	85,65
KBTPM	22	216 670	100,93
Ovce/kozy	1	22 433	50,43
Celkem	732	–	–

Kontrola mléčné užitkovosti

V rámci kontroly mléčné užitkovosti v posledním sledovaném kontrolním období 2015/2016 došlo po předchozím dvouletém nárůstu opět, tak jako tomu bylo v předchozích cca 25 letech, k poklesu počtu dojnic zapojených do této kontroly z 356 594 kusů dojnic na 352 832 kusů, tedy pokles o 4 122 kusů (meziročně – 1,2 %).

Opět se projevil dlouhodobý trend poklesu krav zapojených do kontroly mléčné užitkovosti a tím i početních stavů dojnic. Po dvouletém mírném navýšení se tak projevila odezva chovatelů na v roce 2015 skončenou působnost systému mléčných kvót, který omezoval produkci mléka v celé Evropské unii. Na opětovné snížení počtu dojených krav tak jako v předchozích letech poklesu působí zejména velmi nízká tržní cena syrového kravského mléka. Tato cena byla zejména v období let 2008 a 2009 hluboce pod výrobními náklady producentů mléka. Tento stav nerentabilní ceny syrového kravského mléka se více méně znovu projevuje od dubna 2014 i po celé roky 2015 a 2016.

V kontrole mléčné užitkovosti je v posledních několika letech v České republice z hlediska plemenné příslušnosti početně nejvíce zastoupeno plemeno holštýnského skotu. V posledním uzavřeném kontrolním roce 2015/2016 se jedná o 166 433 normovaných laktací z celkového počtu

296 266 normovaných laktací všech plemen v České republice (56,2 % ze všech; meziročně nárůst o 0,3 %). Na plemeno holštýnského skotu početním zastoupením navazuje hned naše národní plemeno českého strakatého skotu s možným výhodným využitím obou směrů jeho kombinované užitkovosti. Tyto krávy měly v roce 2016 uzavřeno celkem 107 202 normovaných laktací (36,2 % ze všech; meziročně pokles o 0,5 %).

V rámci celé České republiky bylo v uplynulém kontrolním roce 2015/2016 dosaženo mléčné užitkovosti 8 725 kg mléka za normovanou laktaci při obsahu 3,88 % tuku a 3,39 % bílkovin, což představuje navýšení o 188 kg mléka oproti minulému kontrolnímu období. V rámci početně nejzastoupenějších plemen chovaných v České republice se jednalo u plemene holštýnského skotu o užitkovost 9 744 kg mléka (nárůst o 162 kg) při obsahu 3,80 % tuku a 3,52 % bílkovin a u plemene českého strakatého skotu byla dosažena užitkovost 7 334 kg mléka (nárůst o 204 kg) při obsahu 4,02 % tuku a 3,52 % bílkovin.

Reprodukce skotu

V úzkém vztahu se zvyšující se mléčnou užitkovostí je také vývoj reprodukčních ukazatelů. Především se jedná o délku mezidobí, které se dá z ekonomických důvodů označit za

jeden ze základních reprodukčních ukazatelů. Tento ukazatel byl v uplynulém kontrolním roce 2015/2016 na úrovni 401 dní, což znamená, že se meziročně tato hodnota snížila o 3 dny. V několika předchozích několika letech tento ukazatel zaznamenával mírný pokles či mírné zvýšení. Stále je však vysoký a vlastní reprodukce skotu včetně navazujícího procentického ukazatele odchovu telat (zejména v chovu skotu bez TPM) zůstává jedním z hlavních ekonomických problémů chovatelů mnoha stád v České republice.

Taktéž již delší dobu dosahovaná hodnota průměrného pořadí laktace ve výši 2,4 na jednu žijící dojnici je z ekonomického hlediska značně nevyhovující. Takto nízká životnost dojnic znamená vysoké zvýšení nákladů na 1 litr vyrobeného mléka v rámci odpisů hodnoty základního stáda skotu. Tzn., že se zde projevují značně vysoké částky na zařazování vysokobřezích jalovic, které jsou někteří chovatelé dokonce nuceni v rámci udržení odpovídajícího početního stavu jejich základního stáda nakupovat.

Plemenářská práce v chovu skotu

V dosahovaných výsledcích v chovu u mnoha chovatelů skotu se pozitivně projevuje nejen um a vyspělost jich samotných, ale také i práce předmětných chovatelských svazů a sdružení. Dále také činnost spolupracujících krmivářských a výživářských firem, plemenářských a šlechtitelských společností, vědeckovýzkumných a vývojových pracovišť včetně našeho zemědělského školství. O těchto výsledcích práce v chovu skotu se můžeme několikrát ročně přesvědčit na pravidelně pořádaných výstavách hospodářských zvířat a chovatelských dnech, kde jsou prezentováni nejlepší jedinci všech u nás chovaných plemen (kombinovaných, dojných a masných).

V oblasti chovu skotu v České republice je nutno zde také zmínit, že se v současné době, tak jako ve všech vyspělých zemích v návaznosti na domácí populace plemen skotu, v rámci výzkumných projektů připravují postupy stanovení plemenných

hodnot na základě jednotlivých nukleotidů. Toto vede ke stanovení genomických plemenných hodnot a následně rozvoji nově zaváděné genomické selekci. Na úrovni světového žebříčku plemenných býků „Interbull“ se v nejbližší době postupně očekává celosvětové genomické hodnocení. Každá země má své jedinečné chovatelské podmínky a své populace plemen skotu, proto je třeba vytvořit vlastní metody hodnocení v každé zemi samostatně. V České republice se jedná zejména o populace plemen českého strakatého skotu a holštýnského skotu. V rámci tohoto progresivního hodnocení plemenných hodnot skotu za podpory zainteresovaných chovatelských svazů probíhá výzkumný projekt, který má za úkol zabezpečit, aby Česká republika nezůstala pozadu ve šlechtění dojeného skotu, či aby postupně díky vysokému ekonomickému přínosu genomického hodnocení plemenných hodnot nezaničila kvalitní česká plemenářská práce, která by díky tomu byla v brzké budoucnosti chovatelsky vyspělým světem překonána.

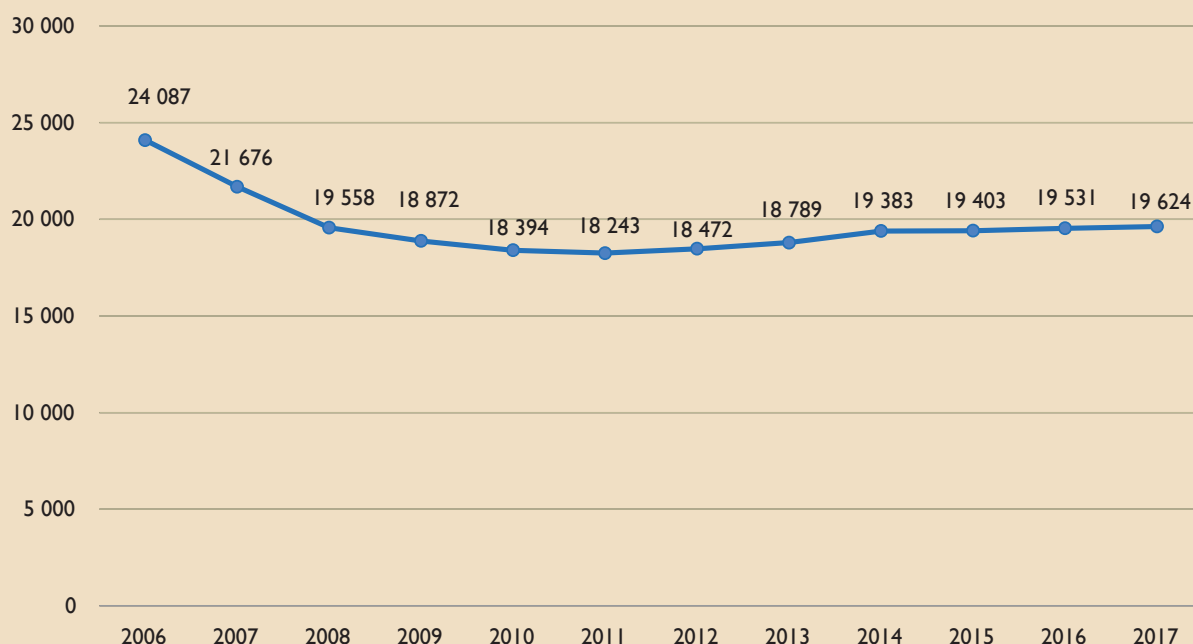
Národní ozdravovací program od infekční bovinní rinotracheitidy (IBR)

Národní ozdravovací program od IBR (NOP) v ČR byl zahájen 1. 1. 2006. Po jedenácti letech ozdravování byl tento program k 31. 12. 2016 ukončen. Rok 2017 byl tedy dvanáctým rokem ozdravování od IBR. Na začátku ozdravování v roce 2006 pouze 19% hospodářství z celkového počtu hospodářství skotu bylo uznáno jako IBR prostá hospodářství. V průběhu dvanácti let ozdravování se postupně podařilo počet hospodářství s pozitivními zvířaty snížit na současných 18, to znamená, že 99,9% hospodářství jsou již bez pozitivních zvířat.

Počet hospodářství se skotem

Dle údajů v ústřední evidenci (IZR) bylo k 1. 1. 2018 celkem 19 624 hospodářství s aktivním chovem skotu. V porovnání s koncem roku 2016 se jedná o nárůst počtu hospodářství o 93.

Počet hospodářství se skotem 2006–2017

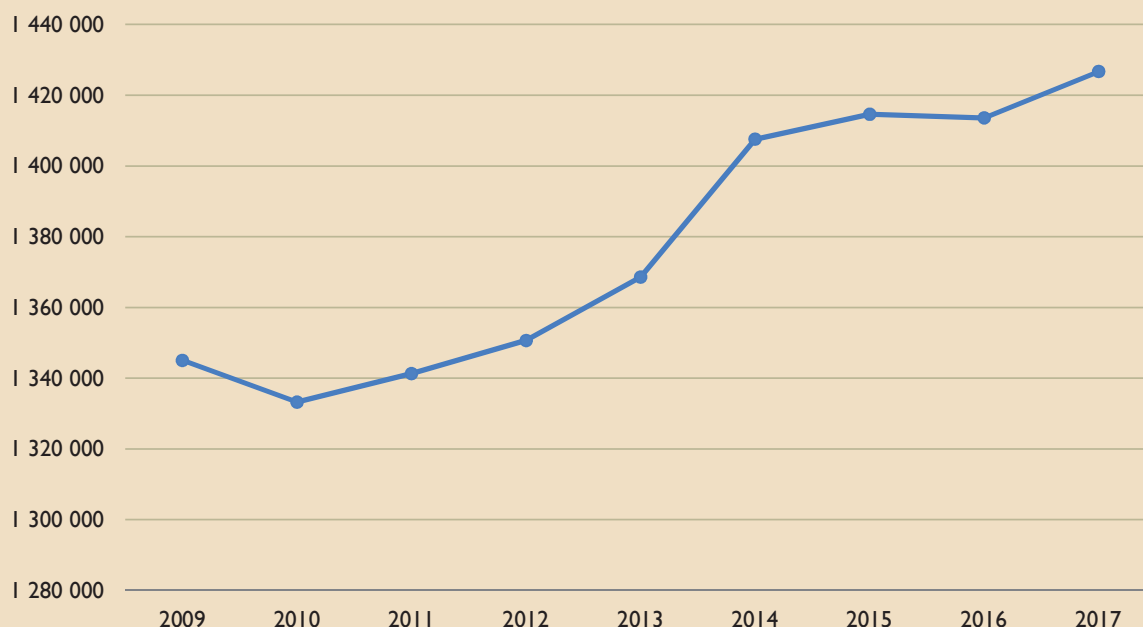
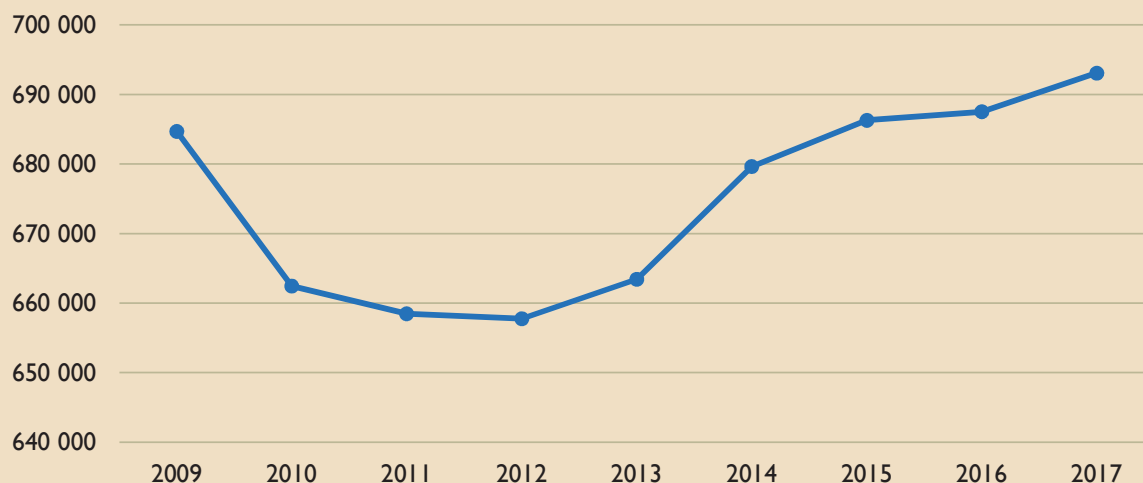

Počet skotu

Dle údajů v IZR bylo k 1. 1. 2018 evidováno celkem 1 426 719 kusů skotu. Dospělý skot starší 24 měsíců byl zastoupen počtem 693 079 kusů. V porovnání s koncem roku 2016 se jedná o nárůst dospělé populace o více než 5,5 tisíce. V níže uvedené tabulce a grafech je názorně zobrazen vývoj populace skotu od roku 2009. Objektivním parametrem pro hodnocení skutečné velikosti populace skotu v ČR je počet zvířat starších 24 měsíců – eliminují se mladá zvířata určená k vývozu, která mohou pocházet z jiných členských států a v ČR jsou pouze po krátkou dobu (30 až 60 dnů) ustájena v izolačních stájích.

Populace skotu v ČR

Rok	Skot celkem	Skot starší 24 měsíců
2009	1 345 030	684 681
2010	1 333 264	662 447
2011	1 341 311	658 457
2012	1 350 661	657 753
2013	1 368 602	663 423
2014	1 407 555	679 650
2015	1 414 587	686 293
2016	1 413 570	687 514
2017	1 426 719	693 079

Počet skotu celkem**Skot starší 24 měsíců**

Nákazová situace IBR v ČR k 31. 12. 2017

Vývoj ozdravování od IBR

Na začátku roku 2006, kdy bylo ozdravování od IBR zahájeno, bylo procento úředně prostých hospodářství 19,02%. Za dvanáct let ozdravování se podařilo procento úředně prostých hospodářství zvýšit na více než 99,5%. Je třeba upřesnit, že kromě infikovaných hospodářství dnes nemají status úředně prostého hospodářství také hospodářství návazná na infikovaný chov, dále hospodářství pro izolaci zvířat z jiných členských států určených pro export a hospodářství s chovem zubrů nebo bizonů.

Od 1. 1. 2017 zbývající hospodářství s pozitivním skotem pokračují v ozdravování v souladu s nařízeními mimořádnými veterinárními opatřeními (MVO) nařízenými KVS SVS. Na začátku roku 2017 se pozitivní zvířata nacházela na celkem 27 hospodářstvích. Do konce roku 2017 se tento počet snížil na 18 hospodářství, z nichž jedno je nově infikované hospodářství.

Vzhledem k tomu, že od 1. 1. 2017 jsou hospodářství s pozitivními zvířaty a na ně návazná hospodářství pod MVO, v rámci kterých je nařízen zákaz přesunu pozitivních zvířat, lze všechna ostatní hospodářství skotu považovat za prostá hospodářství. V tom případě podíl prostých hospodářství (bez pozitivních zvířat) k 31. 12. 2017 tvoří 99,9%.

Hospodářství s infikovaným skotem

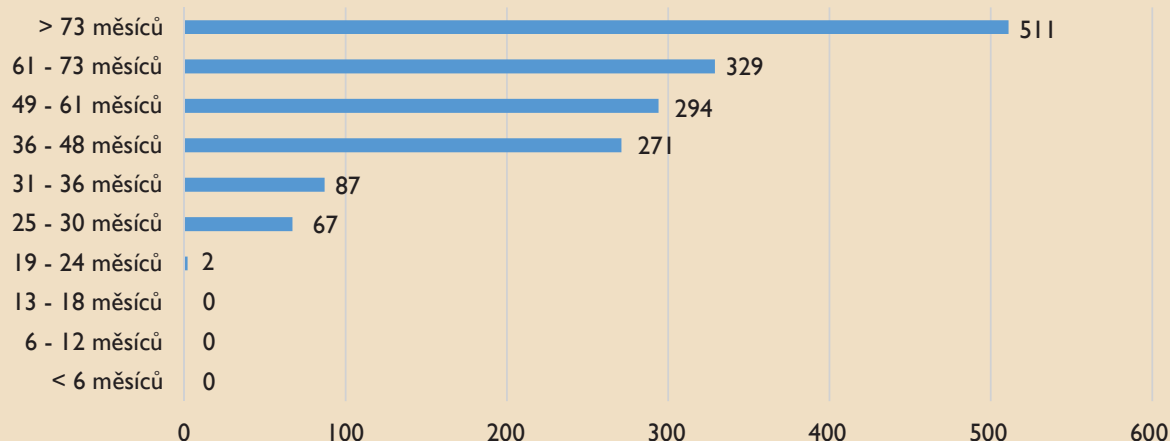
Počet hospodářství, na kterých se k 1. 1. 2018 nacházela IBR pozitivní zvířata, se podařilo snížit na 18. Od 1. 1. 2017 jsou na

těchto hospodářstvích nařízena MVO. V některých případech na tato hospodářství provozně navazují další hospodářství, jako jsou teletníky, odchovna mladého dobytka nebo výkrm. Pro tato hospodářství platí stejná MVO. V rámci nařízených MVO je zakázán přesun zvířat, přičemž KVS SVS může na základě žádosti chovatele udělit výjimku; je nařízeno ozdravování formou vakcinace a dodržování zásad biologické bezpečnosti, s cílem minimalizovat riziko rozšíření nákazy na prostá hospodářství. V roce 2017 byla nařízena omezení pro připuštění pozitivních samic v závislosti na celkovém počtu pozitivních zvířat a jejich věku. Od 1. 1. 2018 je na infikovaných hospodářstvích nařízen úplný zákaz připouštění pozitivních zvířat a jejich postupné vyřazování.

Celkový počet infikovaných (IBR pozitivních) zvířat k 31. 12. 2017 činil celkem 1 561 kusů (0,11 %) a v porovnání s koncem roku 2016 se jedná o celkový pokles o 991 kusů infikovaného skotu. Více než 54 % (840 ks) z uvedeného počtu pozitivních zvířat je starších 5 let.

Na níže uvedených infikovaných hospodářstvích bylo k 31. 12. 2017 celkem 10 877 kusů skotu (0,76 %). To znamená, že celkem 1 415 842 (99,24 %) zvířat bylo k 31. 12. 2017 chováno v hospodářstvích bez potvrzeného výskytu pozitivních zvířat. 18 zbývajících infikovaných hospodářství je situováno v 9 krajích. 5 krajů (HL. město Praha, Karlovarský, Liberecký, Jihomoravský a Moravskoslezský) je bez výskytu pozitivních zvířat. V Olomouckém kraji je situována celá třetina (6) pozitivních chovů a pozitivních zvířat.

Věková struktura a počet zbývajících IBR pozitivních zvířat

Nákazová situace v Evropě

Níže je uveden přehled zemí se schváleným programem ozdravování od IBR a seznam zemí prostých od IBR dle rozhodnutí Komise (ES) č. 558/2004. Stav je k 31. 12. 2017.

Přehled členských zemí EU prostých IBR

Země/regiony prosté	
Rakousko, Německo, Dánsko, Švédsko, Finsko	
Itálie	region Valle d'Aosta, provincie Bolzano
Spojené království	Jersey

Přehled členských zemí EU se schváleným programem ozdravování

Země/regiony se schváleným programem ozdravování	
Česká republika, Belgie, Lucembursko	
Itálie	region Friuli-Venezia Giulia, provincie Trento

ZÁVĚR

I když ozdravování od IBR spěje ke konci, velkou překážkou k získání statusu země prosté od IBR je existence pozitivních zvířat, kterých k 31. 12. 2017 bylo ještě 1 561. Cílem tedy musí být co nejrychlejší eliminace těchto zvířat ze stáda. Proto je od 1. 1. 2018 v rámci nařízených MVO zakázáno připouštění všech pozitivních zvířat bez výjimky a nařízeno jejich postupné vyřazování ze stáda. Cílem je, aby nejpozději do konce září nebo října 2018 byla v republice eliminována všechna známá pozitivní zvířata, a aby na všech dnes infikovaných hospodářstvích mohlo být do konce roku 2018 provedeno první závěrečné vyšetření.

PRASATA, VEPŘOVÉ MASO

K 31. 12. 2017 došlo podle údajů ČSÚ ke zvýšení početních stavů prasat i prasnic. Ve srovnání s rokem 2016 se meziročně zvýšil počet prasat celkem o 53 tis. kusů, tj. o 3,5 %. U prasnic je nárůst ve zmíněném meziročním srovnání o 3 tis. kusů, což činí 3,6 %.

Zvýšení početních stavů prasat ke konci roku 2017 je odrazem oživení CZV v průběhu roku na evropském i tuzemském trhu. Ekonomiku a rentabilitu v sektoru chovu prasat dlouhodobě ovlivňuje růst vstupů (energie, odpisy) a bilance zahraničního obchodu, především dovozy vepřového masa. Naopak, cena krmných směsí – jakožto nejvýznamnější nákladová položka – zaznamenala v posledních letech klesající trend.

Ke konci roku 2017 bylo na území ČR evidováno 2 981 hospodářství s chovem prasat a 1 701 hospodářství s chovem prasnic.

V roce 2017 činil průměrný stav prasnic 103 002 ks a oproti roku 2016 poklesl o 2 162 ks, což je o 2,1 %. Naproti tomu pokračuje dlouhodobý trend progresu reprodukčních ukazatelů, především díky zefektivnění šlechtitelské práce a zvýšení selekčního tlaku. Ve srovnání s rokem 2016 bylo v roce 2017 narozeno ročně na prasnici o 1,1 selete více (31,2 ks) a o 1 selete více odchováno (27,9 ks). Za poslední pětileté období tak bylo při srovnatelné úrovni úhynu selat do odstavu (10,8 %) odchováno o 4 selata na prasnici ročně více.

Vývoj stavů prasat v ČR

Rok	Stavy prasat celkem k 1. 4.	z toho stav prasnic k 1. 4.	Stavy prasat celkem k 1. 8.	z toho stav prasnic k 1. 8.	Stavy prasat celkem k 31. 12.	z toho stav prasnic k 31. 12.
	tis. ks	tis. ks	tis. ks	tis. ks	tis. ks	tis. ks
2011	1 749	112	1 658	103	1 487	97
2012	1 579	100	1 574	101	1 534	98
2013	1 587	102	1 513	102	1 548	102
2014	1 617	103	1 632	101	1 607	98
2015	1 560	96	1 560	96	1 555	96
2016	1 610	97	1 571	93	1 479	91
2017	1 491	91	1 563	93	1 532	94

Počet narozených a odchovaných selat na prasnici (ks)

Rok	Průměrný stav prasnic	Narozených selat na prasnici	Odchovaných selat na prasnici	% uhynulých selat z narozených
2011	114 494	26,3	23,5	10,9
2012	105 991	26,8	23,9	10,9
2013	108 317	27,9	25,0	10,6
2014	109 695	29,0	26,0	10,4
2015	107 704	28,6	25,7	10,2
2016	105 164	30,1	26,9	10,6
2017	103 002	31,2	27,9	10,8

Tuzemská výroba vepřového masa v roce 2017 zaznamenala oproti roku 2016 pokles na 296,3 tis. t živ. hm. (o 4,8 %). To bylo doprovázeno snížením vývozu vepřového masa (o 11 %) při prakticky stejné hodnotě importu ve srovnání s rokem

2016. Celková nabídka vepřového masa 654 tis. t živ. hm. převyšovala o cca 11 tis. tun poptávané množství po této zemědělské komoditě.

Bilance výroby a spotřeby vepřového masa (tis. tun živ. hm.)

Rok	Počáteční zásoba	Výroba	Dovoz	Celková nabídka	Domácí spotřeba	Vývoz	Celková poptávka	Konečná zásoba
2011	16,9	350,3	301,7	668,9	576,3	76,8	653,1	15,8
2012	15,8	303,6	328,5	647,9	556,6	77,6	634,2	13,7
2013	13,7	310,2	321,1	645,0	545,2	86,2	631,4	13,6
2014	13,6	312,5	325,0	651,1	546,2	92,9	639,1	12,0
2015	12,0	309,8	348,7	670,5	573,1	85,6	658,7	11,8
2016	11,8	312,7	344,4	668,9	567,2	89,8	657,0	11,9
2017	11,9	296,3	345,8	654,0	561,9	80,9	642,8	11,2

Živá prasata, zpravidla zástavová selata na výkrm, byla v roce 2017 dovezena především ze SRN (99 tisíc kusů) a Dánska (88 tisíc kusů). Vývoz z ČR, reprezentovaný především jatečnými prasaty, směřoval v roce 2017 na Slovensko (157 tis. ks), Maďarsko (111 tis. ks) a Německo (69 tis. ks)

Saldo zahraničního obchodu bylo v roce 2017 v kategorii živá prasata kladné v početním (+141 029 ks), hmotnostním (+25 976 tis. tun) i finančním vyjádření (+774 mil. Kč).

V roce 2017, stejně jako v předchozích letech, se zvýšil dovoz vepřového masa do ČR a velmi výrazně předčil vývoz

této komodity. Vzhledem k poklesu vývozu vepřového masa (o 5 %) činilo saldo zahraničního obchodu -229,9 tisíc tun jatečné hmotnosti, ve finančním vyjádření se pohybovalo na úrovni -13 651 milionů Kč.

Dovoz vepřového masa byl v roce 2017 realizován především ze SRN (88,4 tis. t. j. hm.; 36 %) a Španělska (55,7 tis. t. j. hm.; 21 %). Vývoz pak směřoval ze 76 % na Slovensko, a to v hmotnostním vyjádření 28,9 tis. t. j. hm.

Soběstačnost České republiky v produkci vepřového masa má dlouhodobě klesající tendenci. V porovnání s rokem 2000,

Objem zahraničního obchodu s živými prasaty

Rok	Dovoz		Vývoz		Saldo		Nejvyšší objem obchodu	
	tis. t. živ. hm.	mil. Kč	tis. t. živ. hm.	mil. Kč	tis. t. živ. hm.	mil. Kč	dovoz země	vývoz země
2011	24,1	1 066	22,5	754	-1,6	-312	DK /40%	SK /45%
2012	31,4	1 557	24,8	948	-6,6	-609	DE /35%	SK /48%
2013	22,6	1 278	27,9	1 082	+5,3	-196	DE /47%	SK /46%
2014	23,4	1 107	37,0	1 315	+13,6	+198	DE /45%	SK /42%
2015	17,5	763	41,6	1 333	+24,1	+570	DE /47%	SK / 37%
2016	8,7	446	40,8	1 323	+32,1	+877	DE /53%	SK / 40%
2017	7,3	457	33,3	1 230	+26,0	+773	DE /44%	SK / 50%

Objem zahraničního obchodu s vepřovým masem

Rok	Dovoz		Vývoz		Saldo		Nejvyšší objem obchodu	
	tis. t. j. hm.	mil. Kč	tis. t. j. hm.	mil. Kč	tis. t. j. hm.	mil. Kč	Dovoz ze země	Vývoz do země
2011	216,0	10 906	42,2	2 142	-173,8	-8 764	DE /47%	SK /85%
2012	231,8	13 321	42,1	2 504	-189,7	-10 817	DE /43%	SK /86%
2013	232,2	13 786	45,4	2 688	-186,8	-11 098	DE /45%	SK /86%
2014	234,7	13 778	43,5	2 633	-191,2	-11 145	DE /47%	SK /76%
2015	250,5	13 305	34,9	1 744	-215,6	-11 561	DE /40%	SK /77%
2016	262,8	14 222	39,5	1 985	-223,3	-12 237	DE /34%	SK /80%
2017	267,6	15 646	37,7	1 995	-229,9	-13 651	DE /33%	SK /76%

kdy byla Česká republika v produkci této zemědělské komodity prakticky soběstačná, byl tento ukazatel v roce 2017 na cca poloviční úrovni a klesl na hodnotu 52,7%.

Postupný trend, nejen v řadě členských států Evropské unie, směřuje ke snižování dovozu potravin navzdory rozvoji zahraničního obchodu. Spotřebitelé preferují stále více potraviny vyrobené z vlastních zdrojů, které považují za bezpečnější, zdravější a chutnější. MZe vnímá otázku kvality a bezpečnosti potravin jako jednu ze svých priorit, kterou podporuje například prostřednictvím značek kvality „KLASA“ a „Regionální potravina“. Mezi další nástroje lze zařadit podporu konkurenceschopnosti zpracovatelského průmyslu a marketingu spotřeby domácích výrobků (účast v režimech jakosti). Vývoj vedoucí ke zvyšování domácí výroby potravin, má příznivý dopad na růst zaměstnanosti, snižování nákladů na výrobu včetně mezinárodní dopravy a na strategické zabezpečení v případě celosvětových nebo lokálních výpadků v zásobování potravinami.

V České republice je problematika soběstačnosti ve výrobě této zemědělské komodity stále diskutovanějším tématem. Strategie rezortu MZe počítá s rozvojem chovu prasat a výroby vepřového masa. Ve výhledu do roku 2030 je cílem navýšit stav prasat na úroveň 2,4 mil. ks, především souborem opatření přinášejícím tlak na zvýšení efektivnosti.

Celá vertikála chovu prasat by měla být založena na podpoře základního stáda prasnic včetně dalšího progresu počtu odchovaných selat na prasnici.

Spotřeba vepřového masa na obyvatele si udržuje dlouhodobě stabilní úroveň. Ve srovnání s rokem 2015 byla jeho spotřeba v roce 2016 v podstatě na totožné úrovni (42,8 kg/obv./rok). Z celkové spotřeby masa na obyvatele a rok (80,3 kg) činila v roce 2016 53,3 % a je tak nedílnou součástí našeho jídelníčku.

Průměrná CZV jatečných prasat činila v roce 2017 32,52 Kč/kg živ. hm. (tomu odpovídala CZV 41,59 Kč/kg v mase). Bylo tak dosaženo nejvyšší ceny placenou zemědělci za tuto zemědělskou komoditu za poslední tříleté období. Oproti průměru roku 2016 vzrostla cena za jatečná prasata o 3,26 Kč/kg živ. hm. (o 11 %). To bylo dáno především progresí CZV v prvním pololetí roku 2017, zatímco v druhém pololetí 2017 ceny za jatečná prasata zaznamenaly opačný trend, který dále pokračoval i na počátku roku 2018. Ceny selat meziročně vzrostly o 10,46 Kč/kg živ. hm. (tj. o 20 %).

SC za vepřovou kýtu se v porovnání let 2016/2017 v průměru zvýšila o 9,67 Kč/kg (tj. o 8,5 %). Za jatečnou partii bok spotřebitelé zaplatili oproti roku 2016 o 11,03 Kč/kg více (tj. o 13 %). Na pultech obchodů se tato stále více preferovaná partie prodávala v roce 2017 za rekordních 93,94 Kč/kg.

Soběstačnost a spotřeba vepřového masa

Rok	Soběstačnost produkci vepřového masa	Spotřeba masa celkem na kosti	Z toho vepřové maso	Podíl spotřeby vepřového masa k masu celkem
	%	kg/osoba/rok	kg/osoba/rok	%
2011	60,8	78,6	42,1	53,6
2012	54,5	77,4	41,3	53,4
2013	56,9	74,8	40,3	53,9
2014	57,2	75,9	40,7	53,6
2015	54,1	79,3	42,9	54,1
2016	55,1	80,3	42,8	53,3
2017*	52,7			

* Pozn.: Spotřebu masa na osobu a rok zveřejňuje ČSÚ až koncem následujícího roku, tzn. za rok 2017 v roce 2018

Ceny zemědělských výrobců jatečných prasat, ceny selat a zemědělských výrobků

Rok	Jatečná prasata v živém	Jatečná prasata v mase ve třídě SEU	Ceny chovných selat	SC Kč/kg	
	Kč/kg živ. hm.	Kč/kg masa	Kč/kg živ. hm.	V. kýta	V. bůček
2011	28,66	36,84	48,29	103,00	65,80
2012	33,25	37,70	56,99	112,90	77,28
2013	34,43	37,79	59,07	119,71	83,55
2014	33,00	43,05	59,05	122,62	84,14
2015	29,09	37,86	52,80	116,20	80,44
2016	29,26	37,80	51,56	113,42	82,91
2017	32,52	41,59	62,02	123,09	93,94
Rozdíl 2017–2016	3,26	3,79	10,46	9,67	11,03
Index 2017/2016	1,11	1,10	1,20	1,09	1,13

Podpory do chovu prasat v roce 2017

Národní programy

V rámci národních dotačních programů byl v roce 2017 podporován sektor chovu prasat v oblasti **Udržování a zlepšování genetického potenciálu** v celkové výši **34 mil. Kč**. Jednalo se o podporu ověřování původu, zavádění plemenných knih, kontrolu užitkovosti a kontrolu dědičnosti. V roce 2016 činila tato podpora **33 mil. Kč**.

MZe jako reakci na nepříznivou situaci v sektoru chovu prasat pokračovalo také v roce 2017 podporou v rámci dotačního programu Nákazový fond podprogramy **8.F.a** Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic a **8.F.b** Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat. Na oba dotační podprogramy bylo vyplaceno celkem **714 mil. Kč** (v roce 2016 činila podpora 799 mil. Kč).

Dotace z prostředků Evropské unie

V rámci **PRV 2014–2020** byly v roce 2015 schváleny podpory na opatření **Dobré životní podmínky zvířat**, mezi které také v roce 2017 patřily podopatření Zlepšení životních podmínek v chovu **prasat – prasnic a prasniček** a podopatření **Zvětšení plochy pro odstavená selata**.

Zároveň chovatelé prasat mohou čerpat finančních prostředků v operaci 4.1.1 **Investice do zemědělských podniků**, a to především na výstavbu nebo rekonstrukci stájí, jímek a hnojišť, skladů krmiv, zemědělských strojů atd.

Další možností, jak podpořit menší chovatele prasat v rámci investičních podpor, je operace 6.1.1 **Zahájení činnosti mladých zemědělců**. V této operaci mohou zemědělci do 40 let, kteří nepodnikají déle než 2 roky, získat dotaci ve výši 45 tis. EUR na realizaci svého podnikatelského plánu.

Z PRV ČR 2014–2020, z operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků bylo v rámci I. kola příjmu žádostí vyčleněno **690,8 milionů Kč** pouze pro chovatele prasat. Tato částka byla zcela vyčerpána a úspěšnost žadatelů v tomto kole byla 88%. Dalších 117,8 milionů Kč bylo určeno na projekty malých žadatelů v živočišné výrobě, kde mohli chovatelé prasat žádat na malé projekty do 1 milionu Kč. Z této částky chovatelé prasat vyčerpali cca **2,5 mil. Kč**, přičemž jejich úspěšnost byla 100%.

V říjnu 2016 proběhlo 3. kolo příjmu žádostí o dotaci (příjem žádostí v této operaci se v 2. kole nevyhlásil) v operaci 4.1.1 Investice do zemědělských podniků. V rámci tohoto kola příjmu žádostí bylo doporučeno, nebo zařazeno mezi čekatele celkem 2 873 žádostí o dotaci, z toho 2 045 bylo z oblasti živočišné výroby. Schváleno k podpoře bylo 70 žádostí se zaměřením na prasata, a to s výší dotace cca 326 mil. Kč.

V říjnu 2017 proběhlo 5. kolo příjmu žádostí o dotaci (ve 4. kole příjem vyhlášen nebyl). V tomto kole bylo doporučeno celkem 1 299 žádostí o dotaci. Z toho bylo 885 z oblasti

živočišné výroby. Se zaměřením na prasata bylo doporučeno 55 žádostí s dotací cca 179 mil. Kč.

Další příjem žádostí v operaci 4.1.1 je předpokládán na podzim roku 2018.

Chovatelé prasat mají možnost využít v rámci programu **Zemědělec** investiční podporu zaměřenou zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivnosti, modernizaci, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů. Dalším nástrojem, administrovaným **PGRLF**, je finanční podpora pojištění hospodářských zvířat s cílem vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám.

DRŮBEŽ, DRŮBEŽÍ MASO A VEJCE

Produkce drůbežího masa v roce 2017 v porovnání s rokem 2016 vzrostla o 1,7 % a dosáhla tak 251,6 tis. t živ. hm. Od roku 2013, kdy docházelo k jejímu každoročnímu růstu, bylo právě v roce 2017 dosaženo nejlepšího výsledku od roku 2010. Na zvýšení produkce mělo podíl především snížení SC, vysoká poptávka a rychlá kuchyňská úprava. Spotřeba na obyvatele za rok dosáhla 27,1 kg, což je růst oproti roku 2016 o 1,1 % (0,3 kg/obyvatel/rok).

Bilance drůbežího masa je dlouhodobě záporná, rozdíl mezi nabídkou a poptávkou je vyrovnáván dovozy. V roce 2017 došlo k meziročnímu poklesu dovozu i vývozu. Dovoz se snížil o 5,9 % na 175,9 tis. t živ. hm. Vývoz klesl o 11,4 % a dosáhl tak 49,2 tis. t živ. hm. Průměrná cena dosáhla u dovozu 49,18 Kč/kg, u vývozu 48,39 Kč/kg. Nejvíce drůbežího masa bylo dovezeno z Polska, Německa a Maďarska. Vývoz pak směřoval na Slovensko, do Německa a Maďarska.

V roce 2017 došlo v porovnání s rokem 2016 k poklesu všech sledovaných cen jatečných kuřat. CZV a SC se meziročně shodně snížily o 1 %, cena průmyslových výrobců klesla o 4,4 %.

K 31. 12. 2017 došlo k meziročnímu růstu stavů drůbeže o 0,9 % (199 tis. ks) z toho stavy nosnic vzrostly o 9,6 % (436,5 tis. ks).

Dle Soupisu hospodářských zvířat ČSÚ k 1. 4. 2017 se zvýšily stavy drůbeže v porovnání se stejným obdobím roku 2016 o 0,8 % (180 tis. ks). U kategorie kuřat na chov se jejich počet snížil o 4 % (106 tis. ks), počet kuřat na výkrm klesl o 4,3 % (497 tis. ks). Kategorie slepic vzrostla o 11,8 % (720 tis. ks) a kohoutů o 22,6 %. S ohledem na menší početní zastoupení kategorie kohoutů tento zdánlivě vysoký růst znamenal navýšení o pouhých 48 tis. ks. Do poslední kategorie drůbeže, u níž došlo k meziročnímu růstu stavů, náleží kachny, jejichž počet vzrostl o 10,4 % (52 tis. ks). U dvou kategorií drůbeže, a sice u hus a krůt byl zaznamenán meziroční pokles počtu. Počet hus klesl o 7,9 % (2 tis. ks), počet krůt se snížil o 9,3 % (34 tis. ks).

Bilance výroby, spotřeby drůbeže a ceny kuřat (tis. t živ. hm. a Kč/kg)

Rok	Výroba	Dovoz	Vývoz	Spotřeba	Spotřeba kg/obyv./rok	CZV kuřat	CPV kuřat	SC kuřat
1989	199,0	–	13,2	180,0	13,0	18,50	–	–
1990	210,0	–	21,5	188,0	13,6	18,50	–	–
1991	208,0	–	26,1	177,0	12,2	20,60	34,61	39,07
1992	170,0	0,6	20,8	168,0	12,0	21,31	37,98	43,02
1995	180,0	11,7	10,2	178,8	13,0	22,22	38,81	46,80
2000	294,0	21,6	9,6	307,0	22,2	21,82	43,72	53,63
2001	312,5	20,4	12,5	302,0	22,9	25,82	51,60	63,53
2002	317,0	26,0	16,0	335,0	23,9	21,95	40,98	51,42
2005	321,7	74,5	36,5	355,0	26,1	21,18	38,06	51,58
2010	263,0	103,9	35,6	332,6	24,5	20,38	39,06	56,79
2011	236,8	120,2	33,9	323,3	24,5	22,11	40,56	57,97
2012	241,7	148,9	42,8	348,4	25,2	23,09	41,35	62,57
2013	235,0	139,4	43,5	331,9	24,3	24,74	43,57	69,14
2014	236,8	147,7	44,2	341,2	24,7	23,86	43,82	71,60
2015	239,0	179,1	47,3	370,5	26,0	23,73	45,15	69,35
2016	247,4	187,0	55,5	377,5	26,8	23,47	44,44	68,28
2017	251,6	175,9	49,2	380,2	27,1	23,23	42,49	67,59

Pramen: ČSÚ, SDP, celní statistika, Situační a výhledové zprávy MZe

Vysvětlivky: CZV – ceny zemědělských výrobců, CPV – ceny průmyslových výrobců, SC – spotřebitelské ceny

Vývoj stavů jednotlivých kategorií drůbeže v ČR (v tis. ks)

Rok	Kuřata na chov	Kuřata na výkrm	Slepice	Kohouti	Husy	Kachny	Krůty	Drůbež celkem
2005	3 706	14 322	5 941	134	33	420	816	25 372
2006	3 608	14 670	6 316	175	17	494	456	25 736
2007	2 813	14 310	6 288	188	16	410	566	24 592
2008	3 465	16 183	6 309	149	19	496	697	27 317
2009	3 003	15 868	6 464	153	21	504	478	26 491
2010	2 755	14 884	6 216	187	19	402	376	24 838
2011	2 932	11 320	6 137	188	18	289	365	21 250
2012	2 686	11 824	5 355	242	15	249	320	20 691
2013	3 364	11 693	7 243	233	20	272	440	23 265
2014	2 155	11 508	6 756	237	18	393	396	21 464
2015	2 820	12 121	6 297	245	19	590	416	22 508
2016	2 658	11 435	6 116	212	20	498	374	21 314
2017	2 552	10 938	6 836	261	18	550	340	21 494

Pramen: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat k 1. 4. daného roku

VEJCE

Produkce vajec v roce 2017 meziročně vzrostla o 5,7% (123 mil. ks) na 2 284 mil. ks. V zemědělském sektoru bylo vyprodukováno 64,3% vajec (1 469 mil. ks). Zbývajících 35,7% (815 mil. ks) pak bylo vyprodukováno v domácích

hospodářstvích, kde došlo k meziročnímu poklesu produkce o 3,9% (33 mil. ks). Spotřeba se snížila o 1,8% (48,8 mil. ks). Dovoz konzumních vajec se snížil o 20,3% (169,2 mil. ks). Vývoz naopak vzrostl oproti roku 2016 o 1,1% (2,6 mil. ks). Do zahraničního obchodu s vejci jsou zahrnuty jak dovozy a vývozy konzumních vajec, tak i vaječných hmot přepočítaných

na vejce. Soběstačnost České republiky v roce 2017 dosáhla 84%, což je více o 5,9% než v roce předcházejícím. V roce 2017 došlo k meziročnímu růstu cen zemědělských výrobců

i spotřebitelských cen vajec. CZV za ks konzumního vejce se zvýšila o 23,4%, SC meziročně vzrostla o 27,8%.

Bilance výroby a spotřeby vajec (mil. ks) a ceny zemědělských výrobců (CZV) a spotřebitelské ceny (SC) v Kč/ks

Rok	Výroba	Z toho samoz.	Dovoz	Vývoz	Spotřeba	CZV	SC
2002	3 150	1 321	64,3	140,7	3 073,6	1,58	2,39
2003	2 626	982	117,0	143,0	2 600,0	1,76	2,44
2004	2 423	944	290,4	175,6	2 537,8	1,80	2,76
2005	2 148	876	409,7	165,9	2 393,8	1,47	2,32
2006	2 191	968	497,2	154,3	2 528,3	1,48	2,33
2007	2 203	958	519,4	372,1	2 350,3	1,67	2,48
2008	2 647	926	421,6	180,1	2 888,5	1,75	2,56
2009	2 275	916	527,9	146,3	2 656,6	1,73	2,59
2010	2 125	888	615,7	191,7	2 549,0	1,63	2,47
2011	2 168	896	647,5	157,5	2 658,0	1,43	2,31
2012	2 001	852	650,5	179,5	2 472,0	2,23	3,58
2013	2 160	926	614,4	255,2	2 519,2	1,77	3,03
2014	2 237	943	676,0	214,4	2 698,6	1,84	3,08
2015	2 174	928	799,0	199,7	2 773,3	1,88	3,10
2016	2 161	848	835,0	229,0	2 767,0	1,67	2,84
2017	2 284	815	665,8	231,6	2 718,2	2,06	3,63

Pramen: ČSÚ – Výsledky chovu skotu, prasat a drůbeže, celní statistika, MZe

Koeficient pro přepočet kg na kusy vajec: skořápková vejce 17,4 ks, tekuté vaječné produkty 20 ks, sušené vaječné produkty 72 ks

V roce 2017 vzrostl celkový stav nosnic meziročně o 4% (359 300 ks). Z celkového počtu více než 9,2 mil. ks nosnic jich 51,2% bylo chováno v zemědělském sektoru. Zbývajících 48,8% pak v domácích hospodářstvích. Celková snáška konzumních vajec včetně domácích hospodářství dosáhla

2 284 066 tis. ks. Z tohoto počtu bylo 1 468 936 tis. ks vajec vyprodukováno v zemědělském sektoru, domácích hospodářství pak 815 129 tis. ks. Průměrná snáška v zemědělském sektoru dosáhla 309 ks, v domácích hospodářstvích 180 ks.

Stavy nosnic po dopočtu domácích hospodářství obyvatelstva v ČR

Rok	Zemědělský sektor	Domácí hospodářství	Celkem
2005	5 539 143	4 378 116	9 917 259
2006	5 426 940	4 961 646	10 388 586
2007	5 749 022	4 912 030	10 661 052
2008	6 044 670	4 746 182	10 790 852
2009	5 744 053	4 698 720	10 442 773
2010	3 998 409	4 555 230	8 553 639
2011	4 142 277	4 596 268	8 738 545
2012	3 733 242	4 368 340	8 101 582
2013	4 003 130	4 749 092	8 752 222
2014	4 324 306	4 835 730	9 160 036
2015	4 137 802	4 761 437	8 899 239
2016	4 341 024	4 582 654	8 923 678
2017	4 754 481	4 528 497	9 282 978

Pramen: Výsledky chovu drůbeže ČSÚ – údaj vyjadřuje průměr v roce, nikoliv stav k 31. 12.

Dotace z národních

Podpory v chovu drůbeže v roce 2014–2017

Dotační programy zemědělství na chov drůbeže ze státního rozpočtu, tzv. „národní dotace“	2015 v mil. Kč	2016 v mil. Kč	2017 v mil. Kč
Podpora vybraných činností na ozdravování chovů drůbeže (dotační titul 8.Fc)	440	463	485
Podpora šlechtění plemen drůbeže s cílem zkvalitnění a zvýšení produkce drůbežího masa (dotační titul 2.A.)	33	34	34

Dotace z prostředků Evropské komise

Chovatelé mohou čerpat podporu na investice z PRV 2014+. Základní možností, kde čerpat dotace a kde je alokováno nejvíce finančních prostředků, je operace **4.1.1 Investice do zemědělských podniků**. Na zpracování svých zemědělských produktů mohou zemědělci čerpat dotace z operace **4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů**. Pro mladé začínající zemědělce, tzn. zemědělce do 40 let, kteří nepodnikají déle než 2 roky, je pak určena operace **6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců**. Dále je možné využít opatření Spolupráce, zejména operaci **16.3.1 Sdílení zařízení a zdrojů**, kde je možné si pořídit investici, např. stroj, společně s jiným zemědělcem. Pro chovatele, kteří vyvíjejí vlastní inovace, či zlepšení je určena operace **16.2.1 Spolupráce při vývoji nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě** či **16.1.1 Evropské inovační partnerství**.

V říjnu 2017 proběhlo 5. kolo příjmu žádostí o dotaci. V operaci 4.1.1 Investice do zemědělských podniků bylo v rámci tohoto kola příjmu žádostí doporučeno celkem 1 259 žádostí o dotaci, z toho 858 bylo z oblasti živočišné výroby. Doporučeno bylo 33 žádostí chovatelů drůbeže s částkou dotace 142,8 mil. Kč. Další příjem žádostí o dotaci v této operaci je předpokládán na podzim roku 2018.

OSTATNÍ ŽIVOČIŠNÉ KOMODITY

OVCE A KOZY

K 1.4.2017 bylo dle Soupisu hospodářských zvířat v České republice chováno 217 141 ks ovcí. Oproti roku 2016 došlo k mírnému poklesu jejich počtu o 0,6% (1 352 ks). Počet bahnic meziročně vzrostl o 0,6% (829 ks) na 130 320 ks. K poklesu došlo u jehnic, jejichž počet se snížil o 6,6% (1 648 ks) na 23 309 ks. Počet plemenných beranů vzrostl o 2,1% (114 ks) na 5 421 ks. Koz bylo v roce 2017 dle ČSÚ chováno 28 174 kusů. Oproti roku 2016 vzrostl jejich počet o 6,1% (1 626 ks). V roce 2017 tak byl chován nejvyšší počet koz od roku 2011.

Produkce skopového masa vzrostla v roce 2017 v porovnání s rokem 2016 o 3,4%. Na její růst mělo vliv několik faktorů. Kromě meziročního růstu celkového počtu ovcí a koz také zvyšující se poptávka po skopovém mase, které je ale stále doplňkovým druhem masa na tuzemském trhu. Jeho spotřeba je omezena především na tradiční svátky a v průběhu roku se v porovnání s ostatními druhy mas pohybuje na nízké úrovni. Soběstačnost dosáhla v roce 2017 výše 102,3%, což je o 8,6% více než v předešlém roce.

Stavy ovcí a koz v ČR 2012–2017

Ukazatel	MJ	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stavy ovcí celkem k 1.4. daného roku*	ks	221 014	220 521	225 397	231 694	218 493	217 141
Stavy koz celkem k 1.4. daného roku*	ks	23 620	24 042	24 348	26 765	26 658	28 174
Výroba	tis. t j. hm.	3,00	3,32	3,49	3,55	3,87	4,00
z toho – domácí hospodářství	tis. t j. hm.	2,84	3,14	3,30	3,37	3,69	3,70
Dovoz ¹⁾	tis. t j. hm.	0,36	0,39	0,34	0,46	0,49	0,41
Celková nabídka	tis. t j. hm.	3,36	3,71	3,83	4,01	4,36	4,41
Domácí spotřeba	tis. t j. hm.	3,28	3,61	3,65	3,80	4,13	3,91
Vývoz ¹⁾	tis. t j. hm.	0,08	0,10	0,18	0,21	0,23	0,50
Celková poptávka	tis. t j. hm.	3,36	3,71	3,83	4,01	4,36	4,41
Soběstačnost	%	91,5	92,0	95,6	93,4	93,7	102,3

Pramen: * ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ Dovoz a vývoz včetně živých zvířat

V roce 2017 dosáhl dovoz i vývoz živých ovcí a koz nejlepších výsledků od roku 2010. Důvodem je zvýšený vývoz živých ovcí především do Nizozemska. Dovoz skopového a kozího masa v roce 2017 se meziročně snížil o 21,3 % (105 t). Vývoz vzrostl o 15,1 % (31 t). Objemové saldo dosáhlo záporné výše 156 t, což je meziročně méně o 45,8 %. Průměrná cena u dovozu skopového masa v roce 2017 vzrostla o 7,6 % na 199,92 Kč/kg, u vývozu se snížila o 1,2 % na 156,88 Kč/kg.

Spotřeba skopového a kozího masa, které je ve statistice uváděná včetně koňského masa, dosáhla v roce 2016 výše 0,4 kg/obyvatele/rok. Na této úrovni se drží od roku 2009. Spotřebu za rok 2017 zveřejní ČSÚ v listopadu 2018. Pouze okolo 5 % ovcí, jehňat, koz a kůzlat je dodáváno na jatka k porážkám. V rámci samozásobení je poraženo přibližně 95 % ovcí a koz. V roce 2017 došlo k meziročnímu růstu počet poražených jehňat a koz. Počet poražených jehňat se zvýšil o 7 % (645 ks) na 9 855 ks. Počet poražených koz vzrostl o 18,1 % (84 ks) na 548 ks. K meziročnímu poklesu došlo u ovcí, kterých bylo poraženo o 6,7 % (173 ks) méně. Jejich počet dosáhl 2 421 ks.

Národní programy

V rámci národních dotačních programů byl podpořen v roce 2017 sektor chovů ovcí a koz v oblasti udržování a zlepšování genetického potenciálu finanční částkou ve výši 51,8 mil. Kč. Oblast nákupu plemenných zvířat byla podpořena částkou 0,229 mil. Kč.

Přímé platby

• Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS)

Česká republika v rámci přímých plateb dlouhodobě podporuje citlivé sektory rostlinné a živočišné výroby. V minulých letech byly finanční prostředky ve výši 3,5 %, pro rok 2014 ve výši 6,5 % roční obálky na přímé platby, směřovány prostřednictvím zvláštní podpory dle čl. 68 do sektoru brambor pro výrobu škrobu, chmele, KBTPM, dojnic a chovu ovcí a koz.

Pro období 2015–2020 směřují finanční prostředky nejenom na tyto sektory, ale i na ovoce, zeleninu, konzumní brambory, cukrovou řepu a bílkovinné plodiny podmíněné chovem hospodářských zvířat, a to v celkové výši 15 % roční obálky na přímé platby (průměrná roční částka cca 3,4 mld. Kč). Dochází tedy nejenom k rozšíření počtu podporovaných komodit, ale také k významnému nárůstu objemu finančních prostředků. Tento mechanismus na rozdíl od jiných jako jediný umožňuje podporu vázat na skutečnou aktuální produkci, nikoliv historické údaje, a je u něj tedy zaručeno, že podpora bude alokována tzv. „živým producentům“.

Podpora na chov bahnic nebo na chov koz

Podmínky poskytování podpory na chov bahnice nebo chov kozy upravuje § 31 nařízení vlády č. 50/2015 Sb.

Základní podmínkou pro poskytnutí této platby je chov ovcí/koz pastevním způsobem chovu, což znamená, že žadatel musí ovce/kozy chovat a pást na trvalých travních porostech nebo na travních porostech, které jsou na něj evidovány v LPIS, minimálně v období od 15. května do 11. září příslušného kalendářního roku.

Platba se poskytuje na minimálně 2 VDJ ovcí nebo koz, které jsou starší 1 roku, přičemž přepočítací koeficient u bahnic a koz je 0,15; tzn. minimální počet zvířat, na která lze žádat je 14 ks.

Další podmínkou pro poskytnutí dotace je vedení pastevního deníku, kde jsou uvedena identifikační čísla zvířat a identifikační

čísla DPB, na kterých se zvířata pasou. Tento pastevní deník je třeba uchovávat po dobu 5 let.

Od roku 2017 je nejen u této, ale u všech podpor vázaných na hospodářská zvířata, kladen důraz na kontrolu včasnosti hlášení změn do ústřední evidence (ÚE) zvířat, tj. hlášení změn do ÚE bude vyžadováno do 7 dnů od události.

Průměrně budou pro období 2015–2020 vyčleněny na odvětví ovcí a koz v rámci přímých plateb finanční prostředky ve výši cca 78 mil. Kč. V roce 2017 činila sazba u podpory na chov ovcí a koz 3 402,87 Kč/VDJ.

Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)

PVP jsou nástupci národních doplňkových plateb Top-Up, které byly poskytovány v letech 2005–2012. Podpora je poskytována na zemědělskou půdu, chov KBTPM, chov ovcí/koz a na 3 tzv. historické platby – chmel, brambory pro výrobu škrobu a přezývkavce (počítá se stav ke dni 31. 3. 2007). PVP se poskytují žadatelům, kteří v daném roce obdrželi dotaci na SAPS. Podpory jsou plně hrazeny z rozpočtu ČR.

Program rozvoje venkova

Z PRV 2014+ mohou chovatelé ovcí a koz čerpat dotace na investice do výstavby i rekonstrukce zemědělských staveb, pořízení potřebných technologií i pořízení mobilních strojů. Tyto podpory je možné čerpat zejména z operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků a 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců. Dále také mohou čerpat z operací: 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů, 16.1.1 Podpora operačních skupin a projektů EIP, 16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě či 16.3.1 Sdílení zařízení a zdrojů.

• Operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků

Dotace z této operace mohou čerpat všichni zemědělství podnikatelé na projekty od 100 tis. do 150 mil. Kč výdajů, ze kterých je stanovena dotace. Základní míra dotace je 40 %, a tu je možné u mladých začínajících zemědělců a žadatelů hospodařících ve znevýhodněných (LFA oblastech) o 10 % navýšit. Maximální míra dotace je 60 %.

Pro chov ovcí a koz se dotují tyto investice:

- výstavba a rekonstrukce stájí, dojren, pastveních areálů a dalších staveb potřebných pro chov,
- pořízení technologií sloužících k chovu,
- výstavba a rekonstrukce jímek a hnojišť,
- výstavba a rekonstrukce skladovacích prostor pro krmiva a steliva jako jsou seníky, silážní a senážní žlaby apod.,
- mobilní stroje pro živočišnou výrobu.

Z investičních dotací **nelze** dotovat nákup zvířat.

Operace je rozdělena na záměry podle jednotlivých sektorů, podle velikosti projektů a podle velikosti obhospodařované půdy. Pro Ovce a kozy je tak možné čerpat z těchto záměrů:

- Živočišná výroba – projekty do 1 000 000 Kč, žadatelů, kteří hospodaří na max. 150 ha,
- sektor Ostatní (ovce, kozy, koně, králíci), projekty do 5 000 000 Kč (nezáleží na velikosti obhospodařované půdy),
- sektor Ostatní (ovce, kozy, koně, králíci), projekty nad 5 000 000 Kč do 150 000 000 Kč (nezáleží na velikosti obhospodařované půdy).

Stav administrace 5. kola ke dni 31. 1. 2018

5. kolo příjmu žádostí	Počet zaregistrovaných žádostí	Požadavek na dotaci zaregistrovaných žádostí (Kč)	Počet doporučených žádostí	Požadavek na dotaci doporučených žádostí (Kč)
Zaměření ovce a kozy	193	87 927 290	80	42 144 663
Operace 4.1.1 Celkem	3 661	5 866 008 692	1 297	1 657 294 721

Další příjem žádostí z operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků se předpokládá v říjnu 2018.

• **Operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců**

Již z názvu je patrné, že podpora je určena pro mladé začínající zemědělce, tedy osoby do 40 let (včetně), které nepodnikají déle než 2 roky. Dotace se poskytuje na realizaci podnikatelského plánu ve výši maximálně 45 tis. EUR, což činí cca 1,2 mil. Kč.

První příjem žádostí v této operaci proběhl ve 2. kole příjmu žádostí o dotaci v květnu 2016. Bylo podáno 682 žádostí s požadavkem na dotaci 852 500 000 Kč. 619 žádostí s požadavkem na dotaci ve výši 773 750 000 Kč bylo doporučeno k podpoře. Ostatních 63 projektů bylo zařazeno mezi náhradníky.

Další příjem žádostí proběhl ve 4. kole v dubnu 2017. Bylo podáno 478 žádostí s požadavkem na dotaci 597 500 000 Kč. 264 žádostí s požadavkem na dotaci ve výši 330 000 000 Kč bylo doporučeno k podpoře. 61 projektů bylo zařazeno mezi náhradníky. Další příjem žádostí se předpokládá v 6. kole příjmu žádostí v dubnu 2018.

KRÁLÍCI

Celkový počet králíků chovaných v ČR v roce 2017 dosáhl 5 303 tis. ks. Meziročně klesl o 1,2 % (64 tis. ks). Od roku 2011 se celkový počet králíků meziročně snižoval, přičemž v roce 2017 dosáhl nejnižšího počtu. Oproti roku 2016 vzrostl v roce

2017 počet králíků chovaných na farmách na výkrm. Jejich počet se zvýšil o 81,8 % (135 tis. ks). Počet králíků chovaných na farmách určených k dalšímu chovu naopak klesl o 7,1 % (1 tis. ks). V malochovech došlo k poklesu počtu králíků určených nejen na výkrm, ale i těch k chovu. Počet králíků určených na výkrm klesl o 3,8 % (170 tis. ks), počet chovných králíků v roce 2017 se snížil oproti roku 2016 také o 3,8 % (28 tis. ks).

V roce 2017 dosáhla produkce králíčího masa 11,4 tis. t živ. hm. Oproti roku 2016 se snížila o 36 % (6,4 tis. t živ. hm.). V letech 2015 a 2016 se produkce meziročně zvyšovala, v roce 2015 o 3,4 % (0,5 tis. t živ. hm.), v roce 2016 vzrostla o 17,1 % (2,6 tis. t živ. hm.). Domácí spotřeba v roce 2017 dosáhla 14,1 tis. t živ. hm. Dovoz činil 3,6 tis. t živ. hm, vývoz 0,9 tis. t živ. hm. Rozdíl mezi poptávkou a produkcí byl kompenzován převážně dovozem živých zvířat, která jsou v tuzemsku porážena, a také dováženým králíčím masem. V roce 2017 se dovezlo 484,5 tisíc kusů jatečných králíků v průměrné hmotnosti 2,58 kg, což je meziročně méně o 16,1 % (93,1 tis. ks).

Od roku 2010, kdy průměrná spotřeba králíčího masa činila 2,2 kg/obyvatele/rok docházelo meziročně k jejímu poklesu, který se zastavil v roce 2015. V roce 2016 dosáhla průměrná spotřeba králíčího masa dle ČSÚ 0,8 kg/obyvatele/rok, což je stejně jako v roce 2015. Spotřebu za rok 2017 zveřejní ČSÚ až v listopadu 2018.

Stavy králíků v tis. kusech

Druh chovu	Kategorie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Faremní	Chov	23	21	16	14	14	13
	Výkrm	452	305	180	160	165	300
Malochovy	Chov	920	850	780	740	738	710
	Výkrm	5 900	5 300	4 700	4 500	4 450	4 280
Celkem		7 295	6 476	5 676	5 414	5 367	5 303

Pramen: Rabbit Trhový Štěpánov

Ceny králíčího masa se odvíjí nejen od výše poptávky, ale také od cen ostatních druhů mas na tuzemském trhu, a uplatnění králíčího masa na zahraničních trzích. Díky vysokým spotřebitelským cenám (králíčí maso patří mezi nejdražší druhy mas na tuzemském trhu), relativně malé výtěžnosti (50–53 % v závislosti na hmotnosti a plemeni) byla poptávka po králíčím masu výrazně menší než u jiných mas kromě masa jehněčího, kde je poptávka na ještě nižší úrovni.

Vzhledem k tomu, že králíčí maso se řadí mezi kvalitní dietní masa, dá se předpokládat, že i přes vyšší cenovou hladinu si jako doplňkové maso, podobně jako maso jehněčí, na tuzemském trhu udrží současnou úroveň spotřeby.

Státní podpory na chov králíků jsou následující:

Národní dotace

Podmínky čerpání podpor jsou uvedeny v „Zásadách, kterými se na základě § 2 a 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, stanovují podmínky pro poskytování dotací na udržování a využívání genetických zdrojů pro výživu a zemědělství“ – Zásady jsou na www.eagri.cz v kolonce dotace – národní dotace – genetické zdroje – dotace.

Program rozvoje venkova

Chovatelé králíků mohou čerpat podporu na investice z PRV 2014+. Základní možností, kde čerpat dotace a kde je alokováno nejvíce finančních prostředků, je operace **4.1.1 Investice do zemědělských podniků**. Chovatelé králíků mohou žádat o dotaci v záměru a) projekty do 1 000 000 Kč a zároveň žadatel hospodaří na max. 150 ha, f) projekty do 5 000 000 Kč – Ostatní (ovce, kozy, koně, králíci) a k) projekty nad 5 000 000 Kč do 150 000 000 – Ostatní (ovce, kozy, koně, králíci). V I. kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2015 schváleno 5 projektů se zaměřením na králíky s požadavkem na dotaci 12 684 505 Kč. V 5. kole příjmu žádostí o dotaci byly v roce 2017 podány 4 žádosti se zaměřením na králíky s požadavkem na dotaci 1 745 640 Kč. Z toho byla doporučena 1 žádost s požadavkem na dotaci 499 500 Kč.

Také v níže uvedených operacích lze žádat o dotaci se zaměřením na chov králíků.

Na zpracování svých zemědělských produktů mohou zemědělci čerpat dotace z operace **4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů**. Pro mladé začínající zemědělce, tzn. zemědělce do 40 let, kteří nepodnikají déle než 2 roky, je pak určena operace **6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců**. Dále je možné využít opatření Spolupráce, zejména operaci **16.3.1 Sdílení zařízení a strojů**, kde je možné si pořídit investici, např. stroj, společně s jiným zemědělcem. Pro chovatele, kteří vyvíjejí vlastní inovace, či zlepšení je určena operace **16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě**.

RYBY

Pod pojmem rybářství se skrývá chov, zušlechťování, ochrana a lov ryb, popřípadě jiných vodních organismů. Rybářství v České republice lze rozdělit na produkční a rekreační rybářství. Produkční i rekreační rybářství je v České republice řízeno zákonem č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství) a jeho prováděcí vyhláškou č. 197/2004 Sb. Produkční rybářství je tradiční součástí zemědělské výroby.

Produkčním rybářstvím se rozumí systematická, cílevědomá a odborná péče o obsádky ryb a jejich ochrana při využití reprodukce a zlepšování potravních podmínek. Produkční rybářství je reprezentované především rybníkářstvím a už po staletí je pojmem stability a úspěšnosti zemědělského podnikání. V České republice označení produkční rybářství nezahrnuje pouze dominantní rybníkářství (rybníkářství je v ČR nejvýznamnější oblastí rybářství), ale i chov lososovitých druhů ryb, chov ryb ve speciálních rybochovných objektech a chov ryb v plovoucích klecích k zajištění produkce ryb a rybiho masa, ale také i rybí násady. Přestože se rybníkářství řadí mezi živočišnou výrobu, ovlivňuje jej mnoho typických prvků rostlinné výroby – např. vliv klimatických podmínek (především sucho, povodně), kvalita půdy rybníčního dna na výživu a růst ryb (především zabahnění rybníků), střídání a délka vegetačního období.

První zmínky o českém rybníkářství sahají až do 11. století, kdy byly postaveny první rybníky výhradně za účelem chovu ryb (chov ryb byl nejvýnosnější zemědělskou činností). Začátek zlatého věku českého rybníkářství započal ve

14. a 15. století, přičemž největší rozmach českého rybníkářství nastal v 16. století, kdy se do stavby rybníků zapojila nejen šlechta, ale ve větší míře také města a církve. Tato doba je také nazývaná „zlatým věkem rybníkářství“, přičemž celková plocha rybníků dosahovala výměry 180 000 ha. Rychlé rozšiřování rybníků zastavila až třicetiletá válka v první polovině 17. století, která měla za následek útlum v rybníkářství. Dalším faktorem, který měl významný vliv na úbytek rybníční plochy, zhruba o 50 %, je zemědělství (zánik rybníků, vznik orné půdy). Z výše uvedeného plyne, že rybářství v České republice má dlouholetou tradici, přičemž rybníky byly v minulosti budovány výhradně za účelem chovu ryb. Rybníky neplnily a neplní úlohu nejen produkční, ale plní širokou škálu dalších významných mimoprodukčních funkcí, jako jsou protipovodňová ochrana a retence vody, dočišťování povrchových vod, zlepšování vláhové bilance v krajině, ekologická funkce rybníků, a jiné. Na tento sektor navazuje rovněž nezanedbatelný sektor služeb, který produkční rybářství pro svou existenci nutně potřebuje, jako jsou výrobci různých síťových systémů, další nutné techniky a nástroje, které jsou nezbytné pro fungování oboru jako takového.

Na našem území se v současné době nachází přibližně 24 tisíce rybníků a vodních nádrží o celkové ploše kolem 52 tis. ha. Z toho na více než 41 tis. ha se uskutečňuje vlastní chov ryb. V České republice existuje více než 70 významnějších producentů ryb (tj. s produkcí nad 5 tun ryb ročně) a několik set drobných chovatelů. Rozhodující producenty s chovem ryb a vodní drůbeží, zpracovatele ryb, instituce rybářského výzkumu a školství a také rybářské svazy v České republice sdružuje Rybářské sdružení České republiky se sídlem v Českých Budějovicích.

Rekreačním rybářstvím se rozumí výkon rybářského práva v rybářských revírech České republiky. Hospodaření v rybářských revírech spočívá v obhospodařování říčních systémů a vodních útvarů takovým způsobem, aby byla zachována stabilní, druhově a věkově různorodá rybí společnost. V České republice je vyhlášeno více než 2 000 rybářských revírů o výměře přibližně 42 000 ha, přičemž je zde registrováno přibližně 350 000 rekreačních rybářů. Rybářské revíry jsou rozděleny na mimopstruhové a pstruhové. Největšími uživateli rybářských revírů v České republice jsou Český rybářský svaz, z. s., a Moravský rybářský svaz, z. s. Každoročně rekreační rybáři v rybářských revírech uloví cca. 3–4 tisíc tun ryb, přičemž hlavní lovenou rybou je kapr obecný. Na obor rekreační rybářství navazuje celá řada dalších odvětví, např. cestovní ruch, prodej rybářského vybavení, turismus, atd.

České rybářství je v posledních letech negativně ovlivňováno zejména nadměrnou predací rybožravými predátory (zejména kormoránem velkým a vydrou říční), klimatickou změnou (sucho x povodně) a omezováním hospodářské činnosti z důvodu požadavků ochrany přírody.

Produkce tržních ryb v roce 2017 dosáhla celkem 21 685 tun, z toho bylo vyloveno 20 767 tun ryb z rybníků. Ze speciálních zařízení (převážně z průtočných systémů s chovem lososovitých ryb) bylo získáno 904 tun a 14 tun ryb bylo vyloveno z přehrad. V průběhu desetiletí se produkce nijak významně neměnila a kolísala především v závislosti na vnějších klimatických podmínkách, tlaku rybožravých predátorů či na omezeních v souvislosti s požadavky ochrany přírody. Tabulka zobrazuje produkci tržních ryb v České republice v delším časovém období.

Tržní produkce chovaných ryb v České republice (tuny)

Druh	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kapr	17 746	18 198	17 972	16 809	17 833	17 860	18 354	18 460
Celkem	20 420	21 010	20 763	19 358	20 135	20 200	20 952	21 685

Pramen: MZe a Rybářské sdružení ČR

Užití tržních ryb vyprodukovaných chovem v České republice (tis. tun)

Rok	Produkce celkem	Z toho*		
		prodej živých ryb v tuzemsku	zpracované ryby (živá hmotnost)	vývoz živých ryb
2010	20,4	9,5	1,8	9,1
2011	21,0	9,7	2,1	8,8
2012	20,8	9,5	2,3	8,6
2013	19,4	9,0	2,4	8,4
2014	20,1	8,5	2,1	8,5
2015	20,2	9,2	1,9	9,9
2016	21,0	8,3	2,5	11,0
2017	21,7	8,2	2,4	11,1

Pramen: MZe a Rybářské sdružení ČR

Poznámka: * Zahrnutý zásoby na počátku a konci roku, ztráty a dovoz živých sladkovodních ryb. Nejsou zde zahrnuty ryby akvarijní, sladkovodní okrasné živé ryby a okrasné ostatní živé ryby.

Na tuzemský trh bylo dodáno 8 215 živých ryb, čímž došlo k meziročnímu poklesu o 37 tun. Vývoz živých ryb dosáhl 11 053 tun, což představovalo nárůst o 76 tun. V roce 2017 bylo zpracováno 2 474 tun ryb v živé hmotnosti, tedy 11,4 % z objemu vylovených tržních ryb.

Druhovému zastoupení tržních ryb je relativně stabilní a výrazněji se proti předchozím rokům nezměnilo. Kapr se podílel na celkovém objemu lovených ryb 85,1 %, lososovité ryby zaujímaly 3,6 %, býložravé ryby 5,7 %, výlov lina činil 0,7 % a dravé ryby představovaly 1,3 % z celkového výlovu.

Domácí trh nadále preferoval dodávky ve formě živých ryb, které v posledních třech letech představovaly 38–45 %

produkce získané chovem. Vývoz živých ryb odpovídal během tří předešlých let z celkového výlovu 49–52 % a dokladoval stabilní zájem o ryby produkované převážně členskými subjekty profesního sdružení. V rybích zpracovnách bylo zpracováno na výrobky 10–12 % vyprodukovaných sladkovodních tržních ryb.

Spotřeba sladkovodních ryb v České republice získaných chovem dosáhla 0,96 kg/osobu/rok. Pro výpočet celkové spotřeby sladkovodních ryb za rok 2017 na 1 obyvatele bylo uvažováno s počtem obyvatel k 31. 12. 2017 ve výši 10 610 055.

Spotřeba ryb v České republice (kg/osobu/rok)

Druh	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ryby celkem	5,1	5,0	4,7	3,7	3,7	4,0	3,8	— *
z toho sladkovodní vyprodukované a ulovené v ČR	1,4	1,5	1,5	1,4	1,3	1,4	1,3	1,3

Pramen: ČSÚ a Rybářské sdružení ČR

Poznámka: * údaj za rok 2017 není k dispozici

V roce 2016 bylo vyvezeno 23 820 tun za celkem 2,94 mld. Kč. V roce 2017 pak bylo vyvezeno 26 410 tun za celkem 3,15 mld. Kč. V uvedených údajích vývozu jsou uvedené sladkovodní ryby (živé, čerstvé, chlazené, zmrazené, filé – položky 0301, 0302, 0303 a 0304). V údajích nejsou zahrnuty akvarijní a okrasné ryby. Z hlediska vývozu živých ryb vyprodukovaných v České republice, tak nejvíce bylo vyvezeno kapra obecného (10 382 tun), dále ostatních živých ryb (1 681 tun) a nakonec pstruha v živém stavu (42 tun).

Ve vývozu sladkovodních ryb představuje největší položku kapr živý:

V letech 2016–2017 představoval podíl kapra v živém stavu cca. 86–91 % z celkového vývozu sladkovodních ryb z České

republiky. V roce 2016 bylo vyvezeno celkem 10 011 tun kapra v živém stavu za celkem 519,1 mil. Kč, v roce 2017 již bylo vyvezeno 10 382 tun živé hmotnosti kapra obecného celkem za 547,8 mil. Kč. Průměrná vývozní cena kapra v živém stavu v roce 2016 činila 51,85 Kč/kg, v roce 2017 se cena zvýšila na hodnotu 52,76 Kč/kg. Tradičně hlavními odběrateli kapra v živém stavu z České republiky jsou Německo, Polsko a Slovenská republika. V roce 2016 bylo z České republiky vyvezeno, pokud jde o kapry v živém stavu, do Německa 2 295,2 tun, do Polska 4 263,6 tun a do Slovenské republiky 1 115,3 tun. V roce 2017 bylo nejvíce kapra obecného v živém stavu vyvezeno do Polska, a to 4 304,3 tun, do Německa 2 231,6 tun a do Slovenské republiky 1 327,1 tun. Dalšími

většími odběrateli kapra živého jsou pak Rakousko, Francie a Maďarsko.

Z České republiky je také vyvážen pstruh v živém stavu. V roce 2016 bylo vyvezeno celkem 24,63 tun pstruha v živém stavu za celkem 2,91 mil. Kč, s průměrnou cenou 118,2 Kč/kg, přičemž největšími odběrateli byly státy Rakousko (13,12 tun), Maďarsko (0,6 tun) a Slovenská republika (10,9 tun). V roce 2017 bylo vyvezeno celkem 42,78 tun pstruha živého za celkem 4,56 mil. Kč s průměrnou cenou 106,67 Kč/kg. Hlavními odběrateli byly tyto státy Rakousko (33,4 tun), Slovenská republika (6,75 tun) a Polsko (2,6 tun).

V roce 2016 bylo dovezeno celkem 16 081 tun ryb za celkem 2,65 mld. Kč, v roce 2017 bylo dovezeno celkem 16 776 tun ryb za celkem 2,87 mld. Kč. V uvedených údajích dovozu jsou uvedené sladkovodní ryby (živé, čerstvé, chlazené, zmrazené, filé – položky 0301, 0302, 0303 a 0304). V uvedených údajích nejsou zahrnuty akvarijní a okrasné ryby. Největší položky z daného výčtu dovozu sladkovodních a mořských ryb tvořily:

V roce 2016:

- Losos obecný, hlavatka podunajská, čerství nebo chlazení: 8 100 tun, 1,6 mld. Kč
- Filé z lososa, čerstvé nebo chlazené: 1 314 tun, 319,2 mil. Kč
- Kapři živí: 986 tun, 48,6 mil. Kč
- Filé ze sumců, zmrazené: 937 tun, 54,0 mil. Kč
- Filé z lososa, zmrazené: 884 tun, 159,8 mil. Kč
- Pstruzi, zmrazení: 856 tun, 70,0 mil. Kč
- Filé ze pstruha, čerstvé nebo chlazené: 766 tun, 127,6 mil. Kč

V roce 2017:

- Losos obecný, hlavatka podunajská, čerství nebo chlazení: 8 692 tun, 1 653 mil. Kč
- Filé z lososa, zmrazené: 1 604 tun, 303,7 mil. Kč
- Filé z lososa, čerstvé nebo chlazené: 1 197 tun, 413 mil. Kč
- Kaprovití (Cyprinus spp., Carassius spp., Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys spp., Cirrhinus spp., Mylopharyngodon piceus, Catla catla, Labeo spp., Osteochilus hasselti, Leptobarbus hoeveni, Megalobrama spp.), živí: 1 155 tun, 56,89 mil. Kč
- Pstruzi, zmrazení: 776 tun, 60,2 mil. Kč
- Filé ze pstruha, čerstvé nebo chlazené: 689 tun, 114 mil. Kč
- Filé ze sumců, zmrazené: 489 tun, 26,6 mil. Kč
- Filé z tilapie, zmrazené: 441 tun, 33 mil. Kč

VČELY

Včelařství je jedním z nejstarších oborů lidské činnosti. Včela medonosná je univerzální opylovatel, její význam je nedocenitelný především pro oblast zemědělství, ale i pro podporu biodiverzity krajiny. Včelařství nejdříve přinášelo lidstvu včelí produkty, jako je med, vosk a v pozdějších obdobích se začalo s využíváním příznivých účinků mateří kašičky, včelího jedu a pylu. Pro své antibakteriální vlastnosti našel uplatnění i propolis. V České republice produkovaný med dosahuje v souladu se základními pravidly ošetřování včelstev a zpracování medu významně lepší kvality než udává vyhláška č. 76/2003 Sb., oddíl 2 Med, popřípadě směrnice Rady (ES) 2001/110. Většina produkce odpovídá vyšší kvalitě, kterou deklaruje norma Českého svazu včelařů, z.s. (ČSV) č. 1/1999 Český med. Fyzikální a chemické požadavky se v rámci této

normy hodnotí dle metod „Harmonised methods of the European Honey Commission, 1997“. Certifikáty specifických vlastností: jsou vydávány podle normy jakosti ČSV 1/1999 Český med, v platném znění. V České republice stále přetrvává převaha drobných včelařů, chovajících do 15 včelstev. Tato skutečnost napomáhá optimálním způsobem zajistit rovnoměrné opylování krajiny a současně dává ideální předpoklady pro produkci regionálních potravin a možnosti regionální nabídky včelích produktů na celém území ČR. Současně je tato struktura cenou zárukou stability oboru jako celku s nejvíce flexibilním chováním podmíněným zvýšenou odolností vůči změnám v ekonomických podmínkách trhu, které menší včelařské jednotky bez přímé ekonomické závislosti na oboru mohou lépe překonávat. Důležitá je i současná existence 102 (rok 2017) větších včelařských provozů v ČR tj. se včelstvy nad 150, které jsou regionálními centry propagace pokrokových metod a racionalizace ve včelařství, a současně se pořádáním vzdělávacích kurzů podílejí i na zlepšování úrovně chovu u drobných chovatelů včel, pro které svými přidruženými aktivitami zajišťují výrobu včelařských pomůcek, ale i odbyt části jejich produkce, kterou nedokážou sami uvést na trh. To vytváří bázi pro globální rozvoj včelařství v ČR. Zároveň větší včelařské provozy, včetně několika velkoprovozů, mají kvalitnější technické vybavení a používají i modernější technologie v ošetřování včelstev, z nichž některé přebírají včelaři s menšími počty včelstev, kteří tak současně vytvářejí základnu pro budoucí růst provozů komerčního charakteru, potřebných pro rozvoj progresivních metod v českém včelařství.

Rizikovým faktorem stále zůstává věková struktura chovatelů včel, proto je kladen tak velký důraz na práci s mládeží. V současné době v České republice pracuje 205 včelařských kroužků, z toho ČSV je zřizovatelem 150 kroužků a 55 kroužků má jiného zřizovatele, jako jsou např. školy, Domy dětí a mládeže, církve nebo zájmové spolky. Významnou roli ve včelařství v České republice dlouhodobě zaujímá Výzkumný ústav včelařský v Dole, s.r.o. Ten se kromě dalších aktivit zabývá výzkumem v oblasti nemocí včel, genetikou, šlechtěním, uchováváním genových zdrojů, řeší chemii včelích produktů, otázky toxikologie agrochemikálií, včelařskou technologii, botaniku a opylováním. Chovem čmeláků se dlouhodobě zabývá Výzkumný ústav pícninářský, spol. s.r.o. a Zemědělský výzkum, spol. s.r.o., Zahradní 1, 66 441 Troubsko (www.ceskcymelak.cz). Veřejnost je s výsledky seznamována formou jak odborných publikací, metodických pokynů, tak články v časopisech. Pořádají se zde přednášky a kurzy pro včelaře, žáky základních, středních i vysokých škol i pro širokou veřejnost. Výzkumný ústav včelařský, s.r.o. má akreditovanou zkušební laboratoř, která byla ředitelem SVS současně jmenována Referenční laboratoří pro nález včel.

Silnou stránkou oboru je vysoký stupeň organizovanosti českých včelařů v jednotlivých základních a okresních organizacích ČSV a ostatních spolicích. Odborná úroveň včelařů je zajišťována systémem vzdělávání prostřednictvím vzdělávacích přednášek kurzů a seminářů, vedených zkušenými lektory. Včelařské vzdělávání s možností získání profesní kvalifikace má v České republice dlouholetou tradici. Vzdělávání dospělých a mládeže a výchova nových učitelů včelařství se uskutečňuje prostřednictvím Středního odborného učiliště včelařského – Včelařského vzdělávacího centra, o.p.s., (SOUV – VVC) v Nasavrkách. SOUV-VVC je zařízení založené společně MZe a Českým svazem včelařů, z.s., a je hlavním vzdělávacím zařízením poskytujícím celostátně komplexní teoretickou a praktickou výuku ve včelařství formou dálkového studia.

Tato včelařská škola je též významným příjemcem evropských dotací pro zajištění výuky včelařů. Jedním z dalších významných center včelařského vzdělávání v České republice s akreditovaným učebním oborem Včelař je SOU Blatná, jehož zřizovatelem je Jihočeský kraj. Toto učiliště zajišťuje komplexní teoretickou a praktickou výuku ve včelařství, ve které je garantem výuky Pracovní společnost nástavkových včelařů CZ. Další školy, které otevřely obor Včelař, je např. Střední lesnická škola Žlutice, Střední škola hospodářská a lesnická ve Frýdlantu nabízí studentům obor chovatel včel, Střední škola zahradnická a zemědělská Antonína Emanuela Komerse v Děčíně – Libverda, přísp. organizace, výuku včelařství poskytuje jako součást oborů zahradnictví a veterinářství. Současně je v rámci školy vytvořen včelařský kroužek. Střední lesnická škola v Hranicích zajišťuje včelařské vzdělávání prostřednictvím včelařského kroužku, který je vedený pod Základní organizací ČSV, Hranice. Z vysokých škol zaujímá stěžejní roli ve vzdělávání Mendelova univerzita v Brně, ve které má včelařství vlastní oddělení v rámci Ústavu zoologie, rybářství, hydrobiologie a včelařství. Česká zemědělská univerzita v Praze je pak garantem předmětu Včelařství na katedře zoologie a rybářství Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů a Jihočeská univerzita, Katedra rostlinné výroby a agroekologie Zemědělské fakulty nabízí jednosemestrální volitelný předmět „Včelařství“. Výsledky výzkumu a aktuální informace jsou široké včelařské veřejnosti prezentovány rovněž prostřednictvím časopisu Včelařství (vydavatel ČSV) a časopisu Moderní včelař (vydavatel PSNV-CZ, o. s.). Časopis Včelařství je interní odborný časopis určený členům ČSV a je distribuován pro všech 55 482 (stav k 20. 3. 2018) členů této organizace. Časopis Moderní včelař vychází z celkovém nákladu 8 000 výtisků, včetně Slovenska, a je volně prodejný. Podpora včelařství je i v dnešní době potřebná z mnoha společenských hledisek. Významné hodnoty

z ekonomického hlediska přináší opylovací činnost včel. Včela medonosná je nejvýznamnějším a univerzálním opylovačem. Zvláště v zemědělství je opylování zemědělských entomofilních plodin zásadní, a to především za účelem zajištění hospodářské produkce a ve vztahu k přírodním ekosystémům je zárukou zachování biodiverzity krajiny. Včelařství je významným zdrojem biologicky hodnotných potravin – medu, farmakologicky významných antimikrobiálních látek – propolisu, látek biostimulujících imunitní systém – pylu, mateří kašičky, jedu i technicky významných látek – vosku, nalézajícího uplatnění v různých průmyslových odvětvích i ve farmacii. Včely mohou sloužit i k indikaci a monitorování stavu životního prostředí vzhledem k velké citlivosti k některým škodlivinám jako je arsen, pesticidy nebo radiace. Podaří-li se zachovat současnou úroveň českého včelařství a tento obor přizpůsobovat novým společensko-ekonomickým požadavkům, dokáže plnit veškeré funkce i spolupůsobit při zajištění potravinové bezpečnosti ČR v oblasti produkce řady zemědělských komodit závislých na opylování i všech včelích produktů, tak jak je tomu dosud. Česká republika je rozložením včelstev celoplošně relativně dobře pokryta. Hustota „zavčelení“ se pohybuje v průměru okolo 7–10 včelstev na 1 km². V českém včelařství výrazně převažují zájmoví chovatelé včel, které lze zařadit do skupiny drobných chovatelů. V neposlední řadě je české včelařství podporováno i v národních právních předpisech, jako je např. oblast veterinární péče. SVS připravuje návrh vyhlášky „O veterinárních požadavcích na chov včel a včelstev a o opatřeních pro předcházení a zdolávání některých nebezpečných nákaz včel“ tzv. „včelí vyhláška“. Hlavním motivem pro vytvoření tohoto nového legislativního předpisu v oblasti chovu a ochrany včel je skutečnost, že nákazová problematika u včel je velmi specifická a odlišná od jiných druhů hospodářských i volně žijících zvířat.

Stavy včelstev a počty včelařů v České republice od roku 2007

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet včelstev celkem	520 084	461 086	497 946	528 186	565 419	540 705	553 040	603 392	576 783	670 933	636 253
Včelařů s 1–15 včelstvy	38 197	37 145	36 689	36 471	37 130	37 990	38 389	39 124	39 683	40 369	34 691
Včelařů s 16–30 včelstvy	5 994	5 140	5 503	6 001	6 468	6 030	6 185	6 648	6 571	7 366	6 186
Včelařů s 31–150 včelstvy	2 442	2 133	2 435	2 721	3 005	2 747	2 825	3 155	3 125	3 692	3 383
Včelařů nad 150 včelstev	90	83	97	100	120	110	106	118	107	109	102
Včelařů mimo ČSV	1 243	1 103	1 265	1 280	1 331	1 255	1 365	1 460	1 611	2 268	2 710
Včelařů celkem	47 966	45 604	46 033	46 573	48 057	48 132	48 870	53 447	49 486	53 804	57 628
Ø počet včelstev na včelaře	10,84	10,11	10,82	11,34	11,77	11,23	11,32	11,29	12	12	11

Zdroj: ČSV

Zhodnocení stávajícího stavu v oblasti dotační politiky EU

Aplikací nařízení rady (ES) č. 797/2004 a nařízení Evropského parlamentu (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, a nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 2015/1366 ze dne 11. května 2015, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu včelařství, a prováděcím nařízením Komise (EU) č. 2015/1368 ze dne 6. srpna 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu v odvětví včelařství.

Prováděcím rozhodnutím Komise (EU) 2016/1102 ze dne 5. července 2016, kterým se schvalují vnitrostátní programy na zlepšení produkce včelařských produktů a jejich uvádění na trh předložené členskými státy podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, byl schválen Český včelařský program na období 2017–2019. Součástí tohoto rozhodnutí jsou i finanční příspěvky ve výši 50 % na každý rok tohoto období (EU) tj. včelařský rok 2017 – 1 250 510 EUR; rok 2018 – 1 250 511 EUR; rok 2019 – 1 250 509 EUR. Česká

republika prostřednictvím nařízení vlády č. 197/2005 Sb., o stanovení podmínek poskytnutí dotace na provádění opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelařských produktů a jejich uvádění na trh, ve znění pozdějších předpisů, dále jen nařízení vlády, tzv. eurodotace, poskytuje chovatelům včel v rámci 5 opatření tj.

- a) technická pomoc
- b) boj proti varroáze
- c) racionalizace kočování včelstev
- d) úhrada nákladů na rozbor medu
- e) obnova včelstev

Tímto se výrazně projevil zájem chovatelů včel o modernizaci zařízení pro získávání a zpracování včelích produktů. Kladný vliv využití nařízení je zvláště patrný na obnově specializovaných včelařských zařízení. Dále pak mohou chovatelé včel zvyšovat svou kvalifikaci prostřednictvím přednášek, kurzů a seminářů. Trvale je hodnocena úroveň odborných akcí, včetně odborné i pedagogické kvality lektorů na všech úrovních včelařského vzdělávání. Díky aplikaci některých opatření z citovaných nařízení stále stoupají počty obnovených včelstev, která jsou osazena matkami vysoké genetické hodnoty. Tyto dodávají širokému okruhu včelařů šlechtitelské chovy včelích matek.

Přehled o čerpání dotací dle nařízení Rady (ES) č. 797/2004 a dle nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 v letech 2007–2017

Opatření	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
technická pomoc v tis.Kč	10 862	24 167	26 792	24 030	34 460	36 897	35 629	34 307	26 877	31 264	35 818
boj proti varroáze v tis.Kč	10 522	13 816	10 198	11 448	11 112	15 949	18 932	17 238	27 513	23 263	25 574
racionalizace kočování v tis.Kč	4 287	7 844	10 765	11 503	5 016	4 478	3 867	2 259	2 159	2 320	2 082
rozbor medu v tis.Kč	550	505	471	503	1 836	937	494	678	712	693	507
obnova včelstev v tis.Kč	6 213	8 526	8 705	8 903	8 804	8 159	7 286	9 465	7 414	5 394	3 532
celk. čerpání v tis. Kč	32 434	54 859	56 931	56 387	61 231	66 420	66 208	63 947	64 675	62 934	67 577
možnost čerpání v Kč	45 720	54 860	56 962	56 389	62 653	66 421	66 212	63 947	64 677	62 939	67 580
čerpání v %	70,94	100,00	99,95	100,00	97,73	100,00	99,99	100,00	100,00	99,99	100,00

Zdroj: SZIF

Další podpory do včelařství

Na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, byla poskytnuta chovatelům včel v roce podpora z národních zdrojů I.D. Podpora včelařství směřovaná na zabezpečení opylování zemědělských hmyzosnubných rostlin a je stanovena na včelstvo, které je v příslušném roce zazimováno. Výše dotace je max. 180 Kč. Pro informaci sdělujeme, že v roce 2011 byla dotace na včelstvo 97,50 Kč, v roce 2012 133 Kč, v roce 2013 138 Kč, v roce 2014 126 Kč, v roce 2015 128 Kč, a v roce 2016 151 Kč a v roce 2017 156 Kč. V roce 2017 bylo celkově vyplaceno 104 mil. Kč pro chovatele včel.

Včelařský obor je v ČR podporován i prostřednictvím státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím. Včelařským spolkům jsou poskytovány finanční prostředky podle „Zásad vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu ČR nestátním neziskovým organizacím ústředními organizacemi státní správy“, a to na základě předloženého projektu, který je v rámci výběrového řízení posuzován.

S ohledem na celosvětově ojedinělou organizovanost českých včelařů (ČSV, z.s., je 97 % chovatelů včel), je příznivá situace nejen v oblasti zvládnutí zdravotního stavu včelstev, ale i ve využití organizačních složek ČSV, z.s. k systémové, průhledné a kontrolovatelné distribuci poskytovaných finančních příspěvků. ČSV, z.s. je zároveň administrátor těchto tzv. eurodotací.

KONĚ

Česká republika patří mezi země s tradičním chovem koní. Chov koní, ačkoli plní i jiné funkce než chov ostatních hospodářských zvířat, spadá jednoznačně do oblasti zemědělské výroby. Podle plemenářského zákona č. 154/2000 Sb., je kůň hospodářským zvířetem.

Obľiba chovu koní v české společnosti trvá a počet koní se od roku 1996 každoročně zvyšuje.

V posledních letech ale dochází vlivem nepříznivé ekonomické situace ke stagnaci chovu, ke snížení počtu

reprodukčně využívaných klisen, a tím i narozených hříbat. Nejrozšířenějším u nás chovaným plemenem je český teplokrevník. Dalšími početnými plemeny koní chovanými v ČR jsou anglický plnokrevník, slovenský teplokrevník, velšská plemena pony a kob, Quarter Horse, českomoravský belgický

kůň, hafling, starokladrubský kůň klusák, Paint Horse, norik, slezský norik, huculský kůň a další.

Speciální úlohu v chovu koní plní tři státní příspěvkové organizace, a to Národní hřebčín Kladruhy nad Labem, Zemský hřebčinec Písek a Zemský hřebčinec Tlumačov.

Počet koní registrovaných v ústřední evidenci

Období	Počet kusů
2006	59 165
2007	63 196
2008	66 671
2009	71 223
2010	73 932
2011	76 365
2012	79 473
2013	81 124
2014	82 105
2015	84 703
2016	87 287
2017	90 219

Pozn. k 31. 12. daného roku

Šlechtění

Plemenářská práce byla před rokem 1989 řízena Státním plemenářským podnikem. V roce 1991 přešla většina pravomocí v řízení šlechtitelské práce ze státu na chovatelské svazy. V oblasti šlechtění je v ČR v současné době činných 13 uznaných chovatelských sdružení, která realizují své šlechtitelské programy celkem pro 22 plemen koní. Nejvíce plemen, celkem deset, zastupuje Asociace svazů chovatelů koní ČR, o.s., která je také chovatelským sdružením, které zastupuje nejvíce chovatelů koní.

Organizace, které vedou v ČR plemenné knihy koní

Asociace svazů chovatelů koní ČR, o.s.,

U Hřebčince 479, 397 01 Písek

českomoravský belgický kůň, norik, slezský norik, hafling, shetlandský pony, velšská plemena pony a kob, český sportovní pony, arabský kůň, Mini horse, Irish cob

Svaz chovatelů českého teplokrevníka,

U Hřebčince 479, 397 01 Písek

český teplokrevník

Jockey Club ČR, Radotínská 69, 159 00 Praha 5

anglický plnokrevník

Česká klusácká asociace, Radotínská 69, 159 00 Praha 5

klusák

Národní hřebčín Kladruhy nad Labem, s.p.o.,

533 14 Kladruhy nad Labem

starokladrubský kůň

Svaz chovatelů Shagya Araba v ČR, Zámecká 1,

538 21 Slatiňany

Shagya-arab

Asociace chovatelů plnokrevných arabských koní, P.O.Box 60, 460 01 Liberec I

plnokrevný arabský kůň

Asociace chovatelů huculského koně, Pražská 607, 530 02 Pardubice

huculský kůň

Svaz Chovatelů Lipického koně ČR, Dvůr Prag, 257 27 Český Šternberk 47

lipický kůň

Svaz chovatelů slovenského teplokrevníka v České republice, Hřebčinec Nemošice 29, 530 03 Pardubice

slovenský teplokrevník

Svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka, o.s., Chropýňská 1902, 767 01 Kroměříž

moravský teplokrevník

Svaz chovatelů koní Kinských,

Hradištko u Sadské 126, 289 12 Sadská

kůň Kinský

Svaz chovatelů českého trakéna, Hlavní 115, 747 23 Bolatice

trakénský kůň

Českými plemeny jsou starokladrubský kůň, český teplokrevník, českomoravský belgický kůň, slezský norik, český sportovní pony, moravský teplokrevník a kůň Kinský. Z toho jsou starokladrubský kůň, českomoravský belgický kůň a slezský norik zařazeni do Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů zvířat významných pro výživu a zemědělství. K těmto speciálně chráněným plemenům náleží ještě populace huculského koně, jehož významná část je chována právě v ČR.

Zootechnickým unikátem a součástí národního kulturního dědictví ČR je kůň starokladrubský. Již přes čtyři století je chován v hřebčině v Kladruzech n. L., který je považován za jeden z nejstarších velkých dosud fungujících hřebčinů na světě. Jedná se o plemeno vyšlechtěné k ceremoniálním účelům rakouského císařského dvora. Světovým unikátem je skutečnost, že vedle historického areálu hřebčina bylo zařazeno mezi národní kulturní památky i kmenové chovné stádo starokladrubských koní chované v hřebčině.

Od roku 2010 je za národní kulturní památku prohlášen i Zemský hřebčinec v Písku a od roku 2011 je základní objekt Zemského hřebčince Tlumačov, s.p.o. kulturní památkou.

Podpory

Cílem podpor pro chovatele koní je jednak zachování původních málopočetných populací plemen koní, která byla zařazena do tzv. genetických zdrojů a jednak zlepšování genetického potenciálu koní a tím zvýšení konkurenceschopnosti českých chovatelů.

Po vstupu ČR do EU byly zachovány stávající podpory poskytované formou dotací na základě podpůrných programů stanovených podle § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství vydávané každoročně v samostatných „Zásadách“ včetně podpor poskytovaných na genetické zdroje. Mezi významné národní dotační programy na podporu chovu koní patří program 2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat.

Jedná se o dotace na vedení plemenných knih, na Kritérium mladých koní, na zajištění kontroly užitekosti a kontroly dědičnosti anglického plnokrevníka a klusáka formou dostihů, na zkoušky výkonnosti klisen, na zajištění plemenitby formou inseminace a na testování a posuzování hřebečků v testačních odchovnách. Dále je možnost čerpat národní dotace prostřednictvím podpor nestátních neziskových organizací.

Veškeré informace včetně Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování státních dotací, jsou zveřejněny na webových stránkách ministerstva: www.eagri.cz – Dotace – Národní dotace.

Chov koní je spojen také s některými podporami z rozpočtu EU, zejména tzv. LFA a AEO Programu rozvoje venkova, kdy je podpořena údržba trvalých travních porostů pastvou koní.

Označování a evidence

Podle plemenářského zákona č. 154/2000 Sb., je každý chovatel koně povinen zajistit označení a zaregistrování koně do ÚE. Od 1. 1. 2005 musí každého koně doprovázet identifikační dokument – průkaz koně, který vydává osoba pověřená vedením ÚE. Od 1. 7. 2009 je podle evropské legislativy povinné označování koní čipováním. U koní plemen starokladrubský kůň, lipický kůň, Shagya-arab, norik, slezský norik, českomoravský belgický kůň a moravský teplokrevník lze čipování nahradit označením výžehem podle příslušného řádu plemenné knihy.

EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

Statistické údaje k 31. 12. 2017

Historie ekologického zemědělství (EZ) se v ČR datuje od roku 1990, kdy byly registrovány první 3 ekologické farmy. Ke konci roku 2017 bylo do systému EZ zaregistrováno 4 399 certifikovaných ekologických farem, které obhospodařují výměru 520 075 ha zemědělské půdy, což představuje 12,37% podíl z celkové výměry zemědělské půdy v České republice. Každoročně se také rozrůstá segment výrobců biopotravin, jejichž počet k 31. 12. 2017 byl 672. Registrováno bylo také například 11 ekologických včelařů. Konkrétní čísla ukazuje tabulka, která obsahuje rovněž srovnání s předchozím rokem.

Z údajů vyplývá, že došlo k meziročnímu nárůstu ekologických farem i výměry ekologicky obhospodařované půdy.

Mezi hlavní priority v oblasti ekologického zemědělství patří rozvoj domácího trhu s biopotravinami, jako pozitivní lze tedy vyhodnotit každoroční nárůst počtu výrobců biopotravin. K nejčastěji provozovaným činnostem patří již dlouhodobě zpracování masa a masných výrobků, zpracování a konzervování ovoce a zeleniny a výroba mléčných výrobků.

Srovnání základních statistických ukazatelů EZ

	31. 12. 2016	31. 12. 2017
Počet výrobců biopotravin	607	672
Počet ekofare	4 243	4 399
Výměra zemědělské půdy v EZ (ha)	506 106	520 075
Podíl EZ na celkové výměře zemědělské půdy (%)	12,02	12,37
Výměra orné půdy (ha)	66 386	71 515
Výměra trvalých travních porostů (ha)	418 255	427 717
Výměra trvalých kultur (sady) (ha)	3 731	3 745
Výměra trvalých kultur (vinice) (ha)	931	886
Výměra trvalých kultur (chmelnice) (ha)	11	11
Výměra trvalých kultur – jiných (ha)	1 475	1 564
Ostatní plochy (ha)	15 317	14 637

Poznámka.: V rámci orné půdy je kromě standardní orné půdy (R) zařazena také kultura úhor (U) a kultura tráva na orné půdě (G) dle LPIS. Do trvalých kultur – sadů je zařazena kultura ovocný sad (S) dle LPIS.

Do ostatní plochy jsou zahrnuty školky, zalesněná půda, plochy RRD, mimoprodukční plochy, jiná kultura, rybníky a ostatní plochy půdy mimo LPIS. Nově je vyčleněna v rámci trvalých kultur kategorie trvalé kultury – jiné, která zahrnuje především plochy krajinných sadů. Tento typ sadu byl v roce 2015 zahrnut do ostatních ploch.

Akční plán pro ekologické zemědělství

Akční plán pro ekologické zemědělství je dlouhodobě hlavním strategickým dokumentem v oblasti rozvoje EZ a produkce biopotravin. Přípravován je MZe v úzké spolupráci s nevládními organizacemi. V současné době je v platnosti v pořadí již třetí akční plán EZ. Aktuální Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2016–2020 byl schválen vládou 20. 11. 2015 a jedná se o vůbec první akční plán EZ schválený vládou, což poskytuje lepší základ pro systémovou snahu o jeho realizaci. Hlavními strategickými cíli a prioritními oblastmi aktuálního akčního plánu je zvýšení ekonomické životaschopnosti ekofare (prostřednictvím zvýšení efektivity produkce a zlepšení odbytu bioproduktů, včetně správného nastavení podpor), zvýšení podílu domácích biopotravin na trhu (prostřednictvím zvýšení efektivity výroby a zlepšení odbytu biopotravin), zvýšení spotřeby biopotravin, a to zejména domácích (prostřednictvím zvýšení důvěry spotřebitelů za pomoci osvěty a propagace), zvýšení povědomí

o přínosech EZ pro životní prostředí a welfare zvířat (prostřednictvím hodnocení vlivu EZ na životní prostředí a welfare zvířat a zveřejňování výsledků), a zvýšení využití poznatků výzkumu a inovací (v oblasti produkce bioproduktů, poskytování veřejných statků či modernizace výroby biopotravin).

Co se týče kvantifikace těchto strategických cílů, stanoveno je zvýšení hodnoty produkce ekofare o 15% (dle metodiky FADN), zvýšení podílu českých biopotravin na 60% na trhu s biopotravinami, dosažení 3% podílu biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů, zvýšení důvěry spotřebitelů – vyjádřeno zvýšením průměrných výdajů za biopotraviny na 600 Kč na obyvatele za rok, zvýšení reálného přínosu EZ pro životní prostředí a pohodu zvířat, resp. dosažení 15% podílu ekologických ploch na celkové rozloze zemědělské půdy v ČR, dosažení 20% podílu orné půdy na celkové výměře půdy v EZ a zajištění financování výzkumu a poradenství v EZ v rozsahu odpovídajícím podílu ploch EZ na celkové zemědělské půdě (15%).

Hlavní měřitelné cíle a stav jejich plnění

Měřitelný cíl	Cíl AP (k 31. 12. 2020)	Stav plnění (ke konci roku)
Podíl EZ na celkovém ZPF	15%	12,37% (2017)
Podíl biopotravin na trhu s potravinami	3%	0,9% (2016)
Podíl českých biopotravin na trh s biopotravinami	60%	54% (2016)
Nárůst produkce ekofaremu (dle metodiky FADN)	o 15%	o 25% (2016 ku 2013)
Průměrné výdaje za biopotraviny na obyvatele a rok	600 Kč	241 Kč (2016)
Podíl orné půdy v EZ	20%	13,75% (2017)
Poměr financování výzkumu a poradenství v EZ	15%	7,7% (2016)

Kontrolní organizace ekologického zemědělství

Všechny subjekty registrované v systému EZ jsou nad rámec komplexního systému křížových kontrol státních orgánů podrobeny pravidelné každoroční kontrole jednou z akreditovaných soukromých kontrolních organizací, s níž má daný subjekt uzavřenu smlouvu o kontrole. V současné době jsou pověřeny výkonem kontroly a certifikace v EZ 4 akreditované kontrolní organizace (KEZ o.p.s., ABCERT AG, BIOKONT CZ, s.r.o. a Bureau Veritas Czech Republic, s.r.o.). Všechny tyto kontrolní organizace musí plnit podmínky normy ČSN EN 45011 (závazná norma pro kontrolní a certifikační postupy), inspektoři provádějící kontrolu musí mít dostatečné vzdělání a praxi, organizace musí mít dostatečné technické a materiální vybavení. Bližší informace je možné nalézt na adrese: <http://portal.mze.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/kontrola/>

Všechny kontrolní organizace – inspektoři i jejich samotné ústředí – jsou podrobeny superviznímu doзору MZe. Dále jsou do kontrolního systému ekologického zemědělství zapojeny

státní kontrolní orgány – ÚKZÚZ a od roku 2016 nově také Státní zemědělská a potravinářská inspekce a SVS.

Finanční podpora ekologického zemědělství ze strany státu

Dotace jsou ekologickým zemědělcům vypláceny od roku 1998 formou dotací na plochu zařazenou do EZ nebo přechodného období. Od roku 2007 bylo vyplácení podpory ekologickým zemědělcům na plochu zajištěno v rámci PRV pro roky 2007–2013, kde bylo ekologické zemědělství jedním z tzv. agroenvironmentálních opatření v rámci Osy II PRV.

V roce 2015 bylo spuštěno nové programovací období PRV na roky 2014–2020, kde je podpora EZ realizována v rámci samostatného opatření. Cílem opatření EZ je podporovat systémy hospodaření šetrné k životnímu prostředí – posílit prevenci degradace půdy, zachovat a obnovit cenná stanoviště na zemědělské půdě z hlediska druhové různorodosti a zvýšit ekologickou stabilitu a estetickou hodnotu krajiny.

Výše podpory v rámci opatření Ekologické zemědělství PRV

Druh zemědělské kultury	Hospodaření/dotace	Výše sazby* (EUR/ha)	
		Přechodné období	Ekologická produkce
Trvalý travní porost	Trvalý travní porost	84	83
Orná půda	Pěstování zeleniny nebo speciálních bylin	536	466
	Pěstování trav na semeno	265	180
	Pěstování ostatních plodin	245	180
	Travní porost	79	69
	Úhor	34	29
Trvalá kultura	Ovocný sad – intenzivní	825	779
	Ovocný sad – ostatní	424	424
	Vinice	900	845
	Chmelnice	900	845
	Jiná trvalá kultura – s ekologicky významným prvkem krajinotvorný sad	165	165

Zdroj: MZe

Poznámka: * směnný kurz pro rok 2017: 27,021 Kč/EUR

Vyplacené finanční prostředky na podporu ekologického zemědělství

Rok	Vyplacené finanční prostředky
1998	48 091 000
1999	84 168 000
2000	89 101 971
2001	167 966 104
2002	210 861 131
2003	230 810 809
2004	292 200 000
2005	285 828 855
2006	304 995 064
2007	536 410 176
2008	687 594 517
2009	980 809 000
2010	1 154 028 000
2011	1 160 709 973
2012	1 245 193 855
2013	1 256 975 454
2014	1 237 100 163
2015	1 308 357 741
2016	1 289 943 632
2017	1 313 884 000

Předmětem dotace je zemědělská půda obhospodařovaná v režimu přechodného období nebo EZ s druhem zemědělské kultury trvalý travní porost, standardní orná půda, travní porost na orné půdě, úhor na orné půdě, trvalá kultura ovocný sad, vinice a chmelnice a jiná trvalá kultura – krajinnotvorný sad. V novém programovacím období je podpora směřována pouze pro ekofarmy, které nehospodaří souběžně v režimu konvenční produkce na zemědělské půdě v případě kultur, které jsou způsobilé pro dotaci na EZ. Pro hospodaření na jednotlivých kulturách jsou stanoveny dílčí podmínky vč. např. minimálního zatížení hospodářskými zvířaty na travních porostech, minimální hustoty životaschopných jedinců na hektar ovocného sadu atd. Finanční alokace pro celé programové období je 340 713 064 EUR (cca 9,2 mld. Kč). Na opatření EZ bylo v roce 2017 podáno celkem 4 118 žádostí na výměru 495 617,46 ha a bylo zažádáno o cca 1 347 000 000 Kč. Vyplaceno za rok 2017 bylo cca 1 313 884 000 Kč.

V tabulkách je zobrazen přehled výše podpor pro jednotlivé kultury a přehled vyplacených finančních prostředků v rámci opatření „Ekologické zemědělství“ – dotace na plochu zařazenou do EZ nebo přechodného období v letech 1998–2017.

Propagace biopotravin, spotřebitelský průzkum

Od roku 2004 probíhá pravidelně informační akce pro spotřebitele „Září – Měsíc biopotravin a ekologického zemědělství.“ Hlavním cílem je především propagovat konkrétní akce, na kterých se spotřebitelé mohou setkat

s ekologickými farmáři, výrobci biopotravin a ochutnat jejich produkty. Jedná se o obvykle o dny otevřených dveří na ekologických farmách a u výrobců biopotravin, biodožínky, biojarmarky, farmářské slavnosti nebo ochutnávky biopotravin. Podporován je tak nákup lokálních (regionálních) biopotravin. I v roce 2017 byl při většině akcí pořádaných v rámci Měsíce biopotravin přítomen stánek se zaměstnanci MZe, kteří informovali veřejnost o EZ, o kampani na podporu biopotravin a prezentovali biovýrobky a publikace týkající se EZ. Konkrétní informace o všech konaných akcích je každoročně možné nalézt na webových stránkách www.mesicbiopotravin.cz.

Mottem loňského ročníku byl slogan „Bio září nejen v září...“. Ekologické zemědělství není pouze moderním světovým trendem reflektujícím stále vzrůstající potřebu reagovat na současné problémy a zachovat zdravou půdu, vodu i obecně přírodu pro příštím generacím. Systém EZ naopak vychází z tradičních agrotechnických postupů používaných našimi předky, doplněné o vysoce moderní vědecké i praktické poznatky, čímž produkuje vysoce kvalitní, nutričně bohaté potraviny s žádným či stopovým množstvím reziduí chemických látek trvale udržitelným způsobem a s respektem ke všemu životu. Biopotraviny tedy nelze označit za předraženou módní vlnu, nýbrž naopak za produkty, které by měly být nedílnou součástí jídelníčku každého člověka. Bioprodukce tak v sobě snoubí tradici i modernost: na trhu s biopotravinami naleznete nejen moderní potraviny vhodné pro zdravý životní styl, ale i kompletní sortiment vysoce kvalitních a chutných potravin vycházejících z tradičních receptur. V biokvalitě je možné koupit již prakticky všechny potraviny – ovoce, zeleninu, maso a uzeniny, mléko a mléčné výrobky, mouku, vejce, ale i kečup,

olej, čokoládu, víno, pálenku, koření, kávu nebo čaj. Vůbec nejprodávanějším sortimentem je však dětská výživa – tvoří téměř čtvrtinu všech prodaných biopotravin. Maminky zkrátka vědí, co je pro jejich děti nejlepší. Bioprodukty jsou dostupné pro každého – prodávají se ve specializovaných i běžných prodejnách potravin, ale také v řetězcích, lékárnách, v drogeriích nebo na internetu. Podle výsledků posledního spotřebitelského průzkumu ze září 2014 kupuje biopotraviny již 41 % spotřebitelů. Hlavním důvodem k nákupu je skutečnost, že jsou biopotraviny zdravé a chutné a jejich produkce je šetrná k životnímu prostředí. Naopak hlavní překážkou k nákupu biopotravin je pro většinu spotřebitelů jejich vyšší cena. Mezi hlavní důvody, proč jsou biopotraviny dražší než klasické potraviny, je fakt, že se biopotraviny vyrábějí v menších objemech a zvyšují se tak náklady na jednotku produkce. Pokud se ale biopotraviny vyrábějí v dostatečných objemech, cenový rozdíl se snižuje, případně není žádný. Například u biojogurtů je jejich cena srovnatelná s cenou klasických jogurtů stejné kategorie. Stejně tak se cena biomléka přibližuje ceně klasického mléka. Mezi cenově dostupné, a tudíž nejtípcičtější druhy biopotravin na českém trhu patří další mléčné výrobky, především sýry, a dále dětská výživa nebo pečivo. Produkce některých biopotravin (zeleniny) je zase velmi pracná, nákladnější je i biologická ochrana rostlin, což se odráží na ceně. Velmi často se však stává, že nepřiměřený cenový rozdíl u biopotravin tvoří nadsazená obchodní marže.

Národní logo, kterým se označují biopotraviny, zná 75 % spotřebitelů, evropské biologo zná 25 % spotřebitelů. Značka BIO na obalu biopotravin je tak osvědčenou zárukou kvality biopotravin, které mohou spotřebitelé důvěřovat. Tuto značku si nemůže dát na svůj výrobek každý, produkce biopotravin má svá jasně daná pravidla. Každý ekologický zemědělec, nebo výrobce biopotravin musí být registrován na MZe a podléhá pravidelné kontrole dodržování pravidel.

Podpora vzdělávání

V rámci Ročního vzdělávacího plánu MZe každoročně finančně podporuje vzdělávání zaměstnanců a inspektorů pověřených kontrolních organizací a státních kontrolních orgánů (ÚKZÚZ, SZPI a SVS).

V návaznosti na realizaci aktuálního akčního plánu EZ byla v roce 2017 dále financována série 10 seminářů pro ekologické i konvenční zemědělce na téma „Zpracování a odbyt biopotravin“.

Trh a obchod s biopotravinami

Bližší údaje jsou vzhledem ke zpětnému sběru reálných dat prostřednictvím kontrolních organizací k dispozici s ročním zpožděním. Mezi zajímavé statistiky o trhu s biopotravinami za rok 2016 patří následující:

Celkový obrat s biopotravinami českých subjektů včetně vývozu stoupl oproti roku 2015 o 13,5 % na 4,19 mld. Kč. Z toho spotřeba biopotravin v ČR (včetně dovozu) činila 2,55 mld. Kč. Průměrná roční spotřeba na obyvatele vzrostla na 241 Kč a podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů činí 0,9 %.

Z celkové spotřeby biopotravin činil obrat v maloobchodě 2 110 mil. Kč. Ve veřejném stravování obrat meziročně vzrostl na 87 mil. Kč. Obrat přímého prodeje (jde zejména o přímý

prodej z ekofaremu) dosáhl 184 mil. Kč, prodej prostřednictvím e-shopů činil 172 mil. Kč. Biopotraviny jsou v ČR prodávány několika způsoby. Nejvíce biopotravin nakoupili čeští spotřebitelé v maloobchodních řetězcích, tj. v supermarketech a hypermarketech (43,9 %, tj. 1,12 mld. Kč), na druhém místě pak prostřednictvím drogerií (17,9 %, tj. 456 mil. Kč) a prodejen zdravé výživy (14,3 %, tj. 366 mil. Kč). Prostřednictvím faremního a ostatního přímého prodeje byla uplatněna produkce za 184 mil. Kč (7,3 %), přibližně stejný podíl (6,7 %, 172 mil. Kč) byl realizován i prostřednictvím e-shopů. Prodej prostřednictvím lékáren činil 91 mil. Kč (3,6 %). K meziročnímu zvýšení došlo u gastronomických zařízení, kdy bylo touto distribuční cestou uplatněno 3,4 % biopotravin (87 mil. Kč). Na nejnižší úrovni uplatnění bioprodukce je nákup prostřednictvím nezávislých prodejen potravin 2,9 % (75 mil. Kč).

Hlavní kategorií biopotravin s největším objemem prodeje je dlouhodobě kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ (33,2 % podíl, přičemž téměř polovinu představovalo koření a aromatické výtažky (hořčice, omáčky atd.) a zpracovaná káva a čaj), následovaná kategorií „Mléko a mléčné výrobky“ (23 %) a „Ovoce a zelenina“ (21,3 %, zahrnující ovocné a zeleninové šťávy).

Co se týče distribuce, čeští výrobci vyvezli do zahraničí biopotraviny za přibližně 1 232 mil. Kč. Vývoz biopotravin z ČR trvale roste a směřuje převážně do zemí EU (94 %), přičemž největší objem biopotravin (388 mil. Kč) byl vyvezen do Německa a dále pak do ostatních zemí EU nesousedících s ČR (302 mil. Kč) a do Rakouska (184 mil. Kč). Přitom však většina výrobců biopotravin (84 %) uplatnila své výrobky výhradně či v převážně většině na českém trhu.

Biopotraviny z dovozu (při zahrnutí jen finálních biopotravin) se na maloobchodním obratu v roce 2016 podílely 46 % (39 % v roce 2015). Po zahrnutí objemu dovozu, který byl realizován distributory, jež jsou současně registrováni jako výrobci, vzrostl podíl biopotravin z dovozu na 60 % maloobchodního obratu. Pokud by byl započítán navíc i objem dovozu bioproduktů či biopotravin, které jsou na území ČR dále zpracovávány, podíl dovozu by ještě vzrostl.

Spolupráce s nevládními organizacemi

MZe spolupracuje v oblasti EZ tradičně zejména se svazem ekologických zemědělců PRO-BIO a také s kontrolními organizacemi ekologického zemědělství. Dalšími významnými organizacemi v této oblasti jsou Bioinstitut o.p.s. a PRO-BIO LIGA pobočný spolek. MZe podporuje EZ také prostřednictvím dotací nestátním neziskovým organizacím. V roce 2017 bylo podpořeno 8 projektů neziskových organizací zabývajících se rozvojem a propagací EZ.

V roce 2009 vznikla Česká technologická platforma pro ekologické zemědělství, která sdružuje zástupce univerzit, výzkumných ústavů, ekologických zemědělců i spotřebitelů. Platforma byla založena za účelem sjednocení a propojení aktivit široké škály zainteresovaných aktérů v oblasti EZ a produkce biopotravin. Hlavním cílem platformy je budovat a zajišťovat rozvoj znalostního systému v oblasti EZ a produkce biopotravin s důrazem na přenos poznatků ve všech klíčových oblastech sektoru. Koordinátor činnosti platformy je Bioinstitut, o.p.s. Činnost platformy podpořilo MZe v roce 2017 částkou 1 749 999 Kč. Bližší informace o činnosti platformy lze nalézt na webu www.ctpez.cz.

BIOPALIVA

Tuzemské výrobní kapacity, výroba biopaliv v Evropské unii, využívání obnovitelné energie v dopravě, povinnost snižování emisí skleníkových plynů z pohonných hmot a související legislativa

Tuzemské výrobní kapacity

Přehled výrobců, roční produkční kapacity a výchozí suroviny pro výrobu FAME/MEŘO s kvalitou ČSN EN 14214 v roce 2017 ukazuje tabulka.

Současné výrobní kapacity FAME/MEŘO v ČR (využití 330 dní za rok v tříměsíčním provozu)

Název společnosti	Rok zahájení nebo znovuzahájení výroby*	Roční produkční kapacita FAME/MEŘO (t)	Rozhodující použitá surovina
Kratolia Trade, a.s. Ústí nad Labem	2013*	100 000	řepkový olej, odpadní rostlinné oleje a živočišné tuky
Preol, a.s. Lovosice	2009	120 000	řepka olejka
Primagra, a.s. Milín	2007	35 000	řepka olejka, použité kuchyňské oleje
Temperator, s.r.o. (dříve Oleo Chemical, a.s.) Liberec	2009	70 000	odpadní rostlinné oleje a živočišné tuky, řepkový olej
Ostatní	–	15 000	řepka olejka
CELKEM	–	340 000	–

Pramen: VÚZT&SVB Praha

AGROPODNIK, a.s., Jihlava změnil majitele. Nový vlastník Andone, s.r.o., Dobronín zde v současné době zpracovává glycerinovou fázi na mastné kyseliny, methanol a polorafinovaný glycerin. Současně připravuje realizaci výrobního zařízení pro zpracování odpadních rostlinných olejů a živočišných tuků na FAME.

Výrobu certifikovaného FAME/MEŘO v roce 2017 z nakupovaných surovin pro tuzemskou spotřebu a vývoz zajišťovaly pouze společnosti Preol, a.s., Lovosice a Primagra, a.s., Milín. Společnost Temperator, s.r.o., Liberec zpracovávala odpadní živočišné tuky na FAME pouze pro

jejich vývoz. Někteří z ostatních provozů buď výrobu přerušili, nebo se zaměřili na dílčí činnosti, jako je lisování řepky olejky, prodej řepkového oleje, obchod s řepkovým olejem a FAME, zpracování mastných kyselin na surové FAME a jejich prodej k zušlechťení na FAME.

V tabulce jsou uvedeny kapacity, rok zahájení provozu a použitá výchozí surovina pro výrobu bioethanolu jako složky automobilových benzinů nebo paliva Ethanol E85. Stejně jako v roce 2016 výrobu v roce 2017 zajišťovaly jen závody Tereos TTD, a.s., Dobruška a Ethanol Energy, a.s., Vrdu.

Bioethanolové lihovary v ČR a jejich roční kapacita

Název společnosti	Rok zahájení výroby nebo zkušební provozu*	Roční produkční kapacita		Základní použitá surovina
		hl	t	
Tereos TTD, a.s. Dobruška	2006	1 000 000	79 000	cukrová řepa
PLP, a.s. (lihovar Trmice)	2007*	1 000 000	79 000	obiloviny, kukuřice
Ethanol Energy, a.s. (lihovar Vrdu)	2007	700 000	55 200	obiloviny, kukuřice
Korfil, a.s. (lihovar Hustopeče)	2008*	1 000 000	79 000	obiloviny
CELKEM		3 700 000	292 200	

Zdroj: Svaz lihovarů ČR

Produkce biopaliv v Evropské unii

Nejpoužívanějším biopalivem v EU byly i v roce 2016 FAME. Jejich produkce dosáhla v roce 2016 cca 10,3 mil. t a je patrná z tabulky. Celosvětově nejrozšířenější biopalivo bioethanol, jako složka motorových benzinů, je z hlediska výroby a spotřeby v EU na 2. místě s cca 4 mil. t. Třetí, co do výroby a spotřeby certifikovaných biopaliv v EU, jsou hydrogenačně rafinované triglyceridické suroviny, estery

a mastné kyseliny HVO/HEFA s cca 2,5 mil. t. Produkční kapacita FAME, HVO/HEFA cca 20,3 mil. t tak byla v EU využita na 63 %. Produkční kapacity ethanolu z potravinářských a krmných plodin činily v roce 2016 cca 6,4 mil. tun a z lignocelulózových zbytků cca 39 tis. tun. Tyto produkční kapacity tak byly v roce 2016 využity na cca 62 %. Podíl FAME/MEŘO, vyrobených v ČR ve srovnání s uniijní výrobou v roce 2016, dosáhl 1,4 % a u bioethanolu 2,9 %.

Produkce bionafty – FAME/MEŘO a HVO/HEFA v EU (v tis. t)

Země	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Belgie	350	472	291	500	446	248	445
Dánsko	76	79	109	200	200	140	140
Německo	2 350	2 800	2 600	2 600	3 000	3 100	3 200
Anglie	154	177	249	267	143	149	350
Francie	1 996	1 700	2 271	2 035	1 946	1 965	1 350
Itálie	799	591	287	459	580	577	350
Holandsko	382	410	382	606	734	679	650
Rakousko	337	310	265	217	269	340	340
Polsko	371	364	592	648	692	759	871
Portugalsko	318	359	304	299	324	342	290
Švédsko	130	239	111	125	126	92	82
Slovensko	113	127	110	105	103	125	110
Španělsko	841	649	472	581	894	971	1 160
Česká republika	198	210	173	182	219	168	149
Ostatní EU	545	548	663	717	714	756	806
EU-27	8 960	9 035	8 879	9 541	10 390	10 411	10 293
HVO/HEFA	–	404	1 233	1 461	2 153	2 434	2 494
Celkem	8 960	9 439	10 112	11 002	12 543	12 845	12 787

Zdroj: F.O. Licht, UFOP, 2017

Produkce bioethanolu v EU (v tis. t)

Země	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
Francie	658	645	774	758	763	768
Německo	568	604	662	716	729	727
Maďarsko	148	226	305	355	458	459
Belgie	311	319	351	433	433	443
Holandsko	214	351	408	404	438	346
Španělsko	359	296	344	352	384	255
Anglie	69	167	216	256	318	353
Polsko	130	166	183	141	171	187
Rakousko	168	168	173	179	173	179
Česká republika	54	102	104	104	105	116
Ostatní EU	737	579	369	385	163	185
Celkem	3 416	3 623	3 889	4 083	4 135	4 018

Zdroj: EU FAS POSTS

* odhad

Z hlediska surovinové bilance světová produkce rostlinných olejů roste rychleji navzdory stagnující poptávce měřenou kupní silou. Plocha pěstované řepky v EU zůstává v posledních deseti letech zhruba stejná a pohybuje se kolem 6,5 mil. ha. Prodej certifikované bionafty vyrobené z řepky rovněž mírně kolísá kolem 6 mil. tun ročně, což odpovídá přibližně 4,3 mil. ha obdělávané půdy. Prodej řepkové bionafty tak zajišťuje rentabilitu pěstování řepky a tím i produkci bílkovinných krmiv. Poptávka po sójové moučce jako bílkovinném krmivu se projevuje rozšiřováním plošné výměry sóji v Jižní Americe. Produkce palmového a sójového oleje stále roste, ačkoliv produkce a spotřeba biopaliv v EU stagnuje. Z toho důvodu největší pěstitelé řepky, především Německo a také ČR, produkty řepky exportují. Stagnaci nebo i určitý pokles spotřeby certifikované bionafty v EU, přestože spotřeba motorové nafty v dopravě stoupá, je možné vysvětlit větším poklesem emisí skleníkových plynů GHG (greenhouse gases) z bionafty, což je spojeno se zvýšením její úspory emisí GHG z 65,3 % na 71,5 %, obdobně je to i u bioethanolu. Tento vývoj rovněž ukazuje, že potenciál pro nezbytnou dekarbonizaci v dopravě není ještě v současnosti požadovanou kvótou na snížení emisí GHG využitím certifikovaných biopaliv vyčerpán.

Využívání obnovitelné energie v dopravě, povinnost snižování emisí skleníkových plynů z pohonných hmot a související legislativa

Problematika biopaliv a snižování emisí GHG je v ČR řešena novelou zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, a jeho prováděcím právním předpisem, a nařízením vlády č. 351/2012 Sb., o kritériích udržitelnosti biopaliv. Cílem úprav těchto dokumentů je transpozice směrnice Rady (EU) 2015/652 a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1513. Směrnice Rady (EU) 2015/652 stanoví metody výpočtu a požadavky na podávání zpráv podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/70/ES o jakosti benzínu a motorové nafty a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU)

2015/1513 (RED), kterou se mění směrnice 98/70/ES o jakosti benzínu a motorové nafty a směrnice 2009/28/ES o podpoře a využívání energie z obnovitelných zdrojů (směrnice ILUC).

Směrnice ILUC (Indirect Land Use Change) především zavedla 7% omezení příspěvku biopaliv vyrobených z potravinářské biomasy do povinného 10% cíle obnovitelných zdrojů v dopravě a stanovila indikativní cíl pro podíl pokročilých biopaliv ve výši 0,5 % v roce 2020. Směrnice dále požaduje zavedení přísnějších kontrol plnění kritérií udržitelnosti v případě biopaliv vyrobených z použitých kuchyňských olejů a kafilerních tuků a pokročilých biopaliv, zavádí možnost dvojnásobného započítávání energie z těchto biopaliv do 10% cíle obnovitelných zdrojů v dopravě, zpřísňuje požadavky na kritéria udržitelnosti biopaliv a zavádí reportování tzv. ILUC emisí, které vznikají nepřímou změnou ve využití půdy, způsobené poptávkou po biopalivech.

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon o ochraně ovzduší, byl předložen v minulém volebním období a prošel prvním čtením v dubnu 2017 a k druhému čtení se již nedostal. Další projednávání tohoto dokumentu v Poslanecké sněmovně začalo v lednu 2018. Jeho navrhovaná účinnost je od 1. 7. 2018.

V návaznosti na aktivity a výsledky jednání o čisté a bezpečné energii pro všechny Evropany, po podpisu 196 zástupců vlád mezinárodní závazné dohody o ochraně klimatu v Paříži na konci roku 2015, předložila Evropská komise (EK) 30. 11. 2016 obsáhlý soubor návrhů, označovaný jako Zimní balíček, o kterém se pak diskutovalo a stále ještě diskutuje v Evropském parlamentu (EP). Jeho součástí je také nový návrh směrnice, kterým se přepracovává směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů tzv. směrnice RED II.

Následující tabulka shrnuje související dílčí cíle a opatření pro jejich naplňování tak, jak je navrhla Evropská komise ve směrnici RED II a pozice Rady EU a Evropského parlamentu. S ohledem na velmi rozdílné hodnoty dílčích cílů lze očekávat bouřlivý schvalovací proces v rámci již započatých „trialozích“ vedoucích ke konečné podobě směrnice RED II.

Shrnutí návrhu směrnice RED II předložené EK a pozice Rady EU a EP

	Evropská komise	Rada EU	Evropský parlament
Podíl energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie EU v r. 2030	27 %	27 %	35 %
Podíl energie z obnovitelných zdrojů v dopravě v roce 2030 na konečné spotřebě energie v dopravě		14 %	12 %
Podíl pokročilých biopaliv (2. generace)	1,5 % → 6,8 % (2021 → 2030)		1,5 % → 10 % (2021 → 2030)
Z toho podíl vyrobených ze zbytků specifikovaných v Příloze IX. část A	0,5 % → 3,6 %	0,5 % → 3 % fyzicky 1,5 % s dvojnásobným započítáváním	

	Evropská komise	Rada EU	Evropský parlament
Z toho podíl vyrobených z biogenních odpadů specifikovaných v Příloze IX. část B	1,7 %	žádné omezení	
Podíl konvenčních biopaliv potravinářských a krmných plodin (1. generace)	7 % → 0 % (2021 → 2030) v národních cílech max. 3,8 %	max. 7 % národní cíle mohou být nižší	max. 2 %
Další opatření pro naplňování jednotlivých cílů	2,5násobné započítávání elektřiny obnovitelných zdrojů pro E-mobilitu v silniční dopravě	5násobné započítávání elektřiny z obnovit. zdrojů pro E-mobilitu v silniční dopravě, 2,5násobné započítávání elektřiny z obnov. zdrojů v železniční dopravě	ukončení započítávání biopaliv na bázi palmového oleje do bilance emisí GHG, 2,5násobné započítávání elektřiny z obnovit. zdrojů pro E-mobilitu v silniční dopravě

Tuzemská výroba biopaliv, směsných motorových paliv, spotřeba výchozích surovin, využití zemědělské půdy pro výrobu biopaliv a jejich cenové relace v roce 2017

Počátkem roku 2017 začala platit vyšší povinnost snižování emisí GHG z pohonných hmot podle zákona, kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů tak, aby místo doposud platných 2 % do konce roku

2017 dosáhla 3,5 %. Při plnění povinnosti uvádět na trh minimální množství biopaliv pro dopravní účely, tj. 4,1 % V/V z celkového množství motorových benzinů přimíchaných do motorových benzinů a 6,0 % V/V z celkového množství motorové nafty přimíchaných do motorové nafty, nebylo možné zahrnovat FAME B100, ani biopaliva obsažená ve vysokoprocenních směsích B30 (SMN B30) a Ethanolu E85.

V tabulce jsou uvedeny sazby spotřební daně čistých biopaliv a směsných paliv platné v roce 2017.

Sazby spotřební daně čistých biopaliv a směsných paliv (v Kč/tis. litrů)

	SMN B30	Ethanol E85*	Rostlinné oleje	FAME
I. I. 2016–30. 6. 2017	9 265	10 230	4 590	4 590
Od 1. 7. 2017	8 515	10 970	1 610	2 190

* Jedná se o výši vrácené daně, která odpovídá obsahu bioethanolu ve směsi.

V kombinaci s nízkými cenami motorové nafty a tímto zdaněním byla i v průběhu roku 2017 čistá biopaliva i směsná paliva téměř neprodejná a uplatnilo se přimíchávání certifikovaných biopaliv do motorové nafty a benzinů.

Bionafta FAME/MEŘO a směsná motorová nafta

Bilanci výroby FAME/MEŘO v ČR, jejich vývoz, dovoz, hrubou spotřebu, prodej FAME/MEŘO jako čisté palivo B100 a směsné motorové nafty SMN B30 v letech 2010–2017 uvádí tabulka. Podle standardního šetření v oblasti kapalných biopaliv měsíčním výkazem o biopalivech v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO) se v roce 2017 vyráběla bionafta z 96,7 % z řepky olejky v podobě methylesterů mastných kyselin řepkového oleje (MEŘO). FAME z použitých kuchyňských olejů se vyrobilo 5 138 tun. Mimo měsíční výkazy MPO se podle šetření SVB Praha vyrobilo pro zahraniční odběratele 44 942 tun FAME z odpadních živočišných tuků a 2 920 tun surových FAME z mastných kyselin, určených pro zušlechťování na standardizovaná pokročilá biopaliva.

V roce 2017 se vyskládalo do volného daňového oběhu na území ČR pouze 178 tun MEŘO jako čistá pohonná hmota a 85 tun SMN B30.

Výroba cca 157 429 tun FAME/MEŘO v roce 2017 převýšila výrobu o 6 % v roce 2016. Dovoz FAME poklesl ve srovnání s rokem 2016 o 9 % na 137 315 tun a po dvou letech je opět nižší než tuzemská výroba. Nejvýrazněji, téměř o 55 % poklesl vývoz FAME/MEŘO z ČR na 18 196 tun. Hrubá spotřeba FAME/MEŘO tak činila 276 186 tun, což je o 7 % více než v roce 2016.

HVO/HEFA se podle předběžné bilance pohonných hmot a biopaliv GR cel v roce 2017 dováželo ve směsi s motorovou naftou (splňující normovanou kvalitu motorové nafty ČSN EN 590). Celkově šlo předběžně o cca 2 495 000 l HVO/HEFA, což při hustotě 0,7779 t/m³ odpovídá cca 1 941 t.

Z údajů o jmenovitých výrobních kapacitách FAME/MEŘO a dosažené produkci FAME/MEŘO v ČR plyne, že jejich průměrné využití v roce 2017 dosáhlo cca 46,3 %. Pro výrobu MEŘO se v ČR v roce 2017 spotřebovalo 376 159 tun řepky olejky, což je 32,9 % její celkové sklizňové plochy v roce 2017.

Ceny u všech paliv jsou uvedeny se spotřební daní, tj. u motorové nafty ve výši 10,95 Kč/l, 8,515 Kč/l u SMN B30 a 2,19 Kč/l u FAME/MEŘO B100. Z těchto cen vyplývá, že SMN B30 i FAME/MEŘO B100 nejsou cenově konkurenceschopné s motorovou naftou.

Bilance výroby, vývozu, dovozu a uplatnění na trhu ČR FAME/MEŘO B100 a SMN B30v období 2011–2017

	2011 (t)	2012 (t)	2013 (t)	2014 (t)	2015 (t)	2016 (t)	2017 (t)	Index 2017/2016
Výroba FAME/MEŘO v ČR¹⁾	210 092	172 729	181 694	219 316	167 646	148 832	157 429	1,06
Dovoz FAME do ČR¹⁾	54 294	78 314	85 551	118 278	175 839	151 338	137 315	0,91
Vývoz FAME/MEŘO z ČR¹⁾	16 796	6 703	43 216	35 221	67 623	40 822	18 196	0,45
Hrubá spotřeba v ČR³⁾	245 216	242 267	228 084	300 413	277 268	258 876	276 186	1,07
MEŘO jako čistá pohonná hmota²⁾	31 669	56 312	63 467	107 112	108 480	194	178	0,92
SMN B30 (obsahuje pouze MEŘO)²⁾	155 812	131 023	124 125	157 404	135 106	86	85	0,99

¹⁾ MPO – Eng (MPO) 6–12²⁾ Generální ředitelství cel – předběžný odhad³⁾ Při zohlednění počátečních a konečných zásobPro tuto bilanci se použily hodnoty hustot při 15°C: FAME/MEŘO: 891,9 kg/m³, SMN B30: 853,6 kg/m³, motorová nafta: 837,2 kg/m³.**Bilance osevních ploch a produkce řepky olejky využité na výrobu MEŘO v období 2011–2017**

	Jednotka	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Výroba FAME:¹⁾ z toho MEŘO	t	210 092 197 492	172 729 159 979	181 694 181 694	219 316 217 315	167 646 167 646	148 832 148 432	157 429 152 291
Spotřeba řepky olejky na výrobu MEŘO²⁾	t	487 805	395 148	448 784	536 768	414 086	366 627	376 159
Sklizňová plocha řepky olejky³⁾	ha	373 386	401 319	418 808	389 298	366 180	392 991	394 262
Výnos řepky olejky³⁾	t/ha	2,80	2,76	3,45	3,95	3,43	3,46	2,91
Produkce řepky olejky³⁾	t	1 046 071	1 109 137	1 443 210	1 537 320	1 256 212	1 359 125	1 146 224
Plocha řepky olejky, při daném výnosu, určená pro výrobu MEŘO	ha	174 216	143 170	130 082	135 891	120 725	105 962	129 264
Podíl ploch řepky olejky zpracované na MEŘO z celkových ploch	%	46,7	35,7	31,1	34,9	33,0	27,0	32,9

¹⁾ Zdroj: MPO – Eng (MPO) 6–12²⁾ Zdroj: VÚZT & SVB s ohledem na účinnost získávání řepkového oleje a jeho reesterifikaci, řepka olejka 2,55 kg na 1 kg MEŘO³⁾ Zdroj: ČSÚ**Bioethanol a paliva na jeho bázi**

Bilance výroby, dovozu, vývozu a hrubé spotřeby bioethanolu pro přimíchávání do motorových benzinů, získaná standardním šetřením pod gescí MPO, je uvedena v tabulce. Jsou zde také uvedeny předběžné odhady spotřeby bio-ETBE (ethyl-tertio-butyl-ether) pro přimíchávání do benzínu a paliva E85. Pro výrobu bioethanolu byly použity cukrovka a zrno kukuřice.

Tuzemská výroba bioethanolu 102 346 tun byla o 11 % nižší než v roce 2016 (115 575 tun). Meziročně stoupl jeho dovoz o téměř 49 % a poklesl vývoz z 52 489 tun na 30 160 tun v roce 2017, což je cca 43 %. Hrubá spotřeba bioethanolu stoupla z 85 819 tun v roce 2016 na 116 526 tun v roce 2017 a je spojena s vysokými počátečními i konečnými zásobami. Hrubá spotřeba paliva E85 podle předběžných odhadů stoupla oproti roku 2016 o 2 % na 3 705 tun.

Jmenovitá kapacita společnosti Tereos TTD, a.s. byla využita na 63,3 % a společnosti Ethanol Energy, a.s. na 94,8 %.

Pro výrobu palivového bioethanolu v roce 2017 se spotřebovalo 585 000 tun cukrové řepy a 168 031 tun zrna kukuřice. Pro výrobu bioethanolu bylo využito 13,3 % ploch pěstované cukrovky v roce 2017 a 28,6 % sklizňových ploch kukuřice na zrno.

Spotřební daň u automobilového benzínu BA 95N činila 12,84 Kč/l a průměrná vratka spotřební daně činila 10,23 Kč/l do poloviny roku 2017 a ve druhé polovině tohoto roku 10,97 Kč/l (vratka spotřební daně závisí na skutečném obsahu bioethanolu ve směsi a ten se v průběhu roku mění). VOC paliva E85 jsou oproti BA95N nižší. Rozdíl však není natolik dostatečný, aby kompenzoval jeho vyšší motorovou spotřebu danou energetickou hodnotou a zajistil výraznější zájem u zákazníků.

Bilance bioethanolu v ČR v období 2011–2017

	2011 (t)	2012 (t)	2013 (t)	2014 (t)	2015 (t)	2016 (t)	2017 (t)	Index 2017/2016
Výroba¹⁾	54 412	102 195	104 488	104 112	104 715	115 575	102 346	0,89
Dovoz¹⁾	35 696	5 184	1 979	37 352	37 342	30 205	44 936	1,49
Vývoz¹⁾	7 378	16 644	17 475	22 812	31 066	52 489	30 160	0,57
Hrubá spotřeba^{1),3)}	78 961	89 592	86 432	119 042	119 548	85 819	116 526	1,35
ETBE pro přimíchávání²⁾	6 609	8 190	6 863	8 629	5 279	10 223	10 450	1,02
Ethanol E85²⁾	7 807	15 094	21 553	22 585	11 707	3 644	3 705	1,02

¹⁾ MPO – Eng (MPO) 6–12²⁾ GŘ cel – předběžný odhad³⁾ při zohlednění počátečních a konečných zásobPro tuto bilanci se použily hodnoty hustot při 15°C: pro bioethanol 777,8 kg/m³, ETBE 750 kg/m³, ethanol E85 (77,27% V/V bioethanolu) 770,2 kg/m³, motorový benzin 744,2 kg/m³**Bilance cukrovky a obilovin využitých na výrobu palivového bioethanolu v období 2011–2017**

	Jednotka	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Výroba palivového bioethanolu z¹⁾		54 412	102 195	104 488	104 112	104 715	115 575	102 346
– cukrovky technické	t	54 412	69 920	80 852	66 000	56 819	69 763	50 000
– pšenice	–	–	–	–	2 875	–	–	–
– zrna kukuřice	–	–	32 275	23 636	35 234	47 896	45 812	52 346
Spotřeba výchozích surovin pro bioethanol:								
– cukrovky technické	t	636 620	818 064	945 968	772 200	664 782	816 227	585 000
– pšenice	–	–	–	–	9 497	–	–	–
– zrna kukuřice	–	–	103 603	75 872	113 101	153 746	147 057	168 031
Sklizňové plochy:²⁾								
– cukrovky technické	ha	58 300	61 161	62 401	62 959	57 612	60 736	66 101
– pšenice	–	863 100	815 381	829 393	835 941	829 820	839 710	832 062
– kukuřice na zrno	–	109 700	119 333	96 902	98 749	79 972	86 407	85 995
Výnos:²⁾								
– cukrovky technické	t/ha	66,84	63,26	60,00	70,28	59,38	67,81	66,56
– pšenice	–	5,79	4,32	5,67	6,51	6,36	6,50	5,67
– zrna kukuřice	–	8,12	7,78	6,97	8,43	5,54	9,79	6,84
Produkce:²⁾								
– cukrovky technické	t	3 899 000	3 868 829	3 743 772	4 424 619	3 421 035	4 118 356	4 399 521
– pšenice	–	4 993 400	3 518 896	4 700 696	5 442 349	5 274 272	5 454 663	4 718 205
– zrna kukuřice	–	890 500	928 147	675 380	832 235	442 709	845 765	588 105
Plocha:								
– cukrovky technické	ha	9 525	12 932	15 766	10 987	11 195	12 037	8 789
– pšenice	–	–	–	–	1 459	–	–	–
– kukuřice na zrno	–	–	13 317	10 886	13 416	27 752	15 021	24 566
při daném výnosu využitá pro výrobu bioethanolu								
Podíl ploch								
– cukrovky technické	%	16,3	21,1	25,3	17,5	19,4	19,8	13,3
– pšenice	–	–	–	–	0,2	–	–	–
– kukuřice na zrno	–	–	11,2	11,2	13,6	34,7	17,4	28,6
zpracovaných na bioethanol z celkových ploch těchto plodin								

¹⁾ zdroj: MPO – Eng (MPO) 6–12²⁾ zdroj: ČSÚBilance výtěžnosti: cukrovka: 11,70 kg na 1 kg bioethanolu, tj. 9,1 kg na 1 l bioethanolu
pšenice (měkká): 3,3 kg na 1 kg bioethanolu, tj. 2,6 kg na 1 l bioethanolu
zrna kukuřice: 3,21 kg na 1 kg bioethanolu, tj. 2,5 kg na 1 l bioethanolu

Snížení emisí GHG využitím certifikovaných biopaliv z dodaných pohonných hmot, energetické hodnoty a související využití zemědělské půdy k produkci surovin pro jejich výrobu v roce 2017

Snížení emisí GHG z dodaných pohonných hmot v roce 2017 zjištěných z výběrového šetření VÚZT&SVB Praha se u jednotlivých distributorů pohybovalo od 3,51 do 3,9%. Zákonem stanovená povinnost pro rok 2017 je 3,5%.

Pro výrobu biopaliv v ČR v roce 2017 bylo využito 162 629 ha zemědělské půdy. To představuje 4,7% celkem obhospodařované půdy v ČR 3 480 tis. ha, 14,5% zemědělské půdy deklarované Akčním plánem pro biomasu pro energetické a surovinové využití v ČR na období 2012–2020 – 1 120 tis. ha a 42,8% zemědělské půdy pro biopaliva – 380 tis. ha. V ČR v roce 2017 činila energetická hodnota vyrobených biopaliv 8,58 PJ a jejich hrubá spotřeba na trhu s motorovými palivy dosáhla 13,37 PJ.

Vývoj minimálních podílů biopaliv v ČR v objemových procentech (V/V) a biopaliv a obnovitelné elektřiny v dopravě v procentech energetického obsahu (e.o.) a povinnost snižování emisí GHG v pohonných hmotách

	2008		2009		2010		2011–2013		2014–2016		2017–2019	
	% V/V	% e.o.	% V/V	% e.o.	% V/V	% e.o.	% V/V	% e.o.	% V/V	% e.o.	% V/V	% e.o.
Podíl FAME v motorové naftě	2,0	1,8	4,5	4,1	5,4	5,0	6,0	5,5	6,0	5,5	6,0	5,5
Podíl ethanolu v motorových benzinech	2,0	1,3	3,5	2,3	3,9	2,6	4,1	2,7	4,1	2,7	4,1	2,7
Podíl biosložky v pohonných hmotách celkem	–	1,6	–	3,3	–	3,8	–	4,2	–	4,2	–	4,2
Kritéria udržitelnosti – úspora emisí GHG¹⁾ (%)	nebyla definována, pro výpočet snížení stanovena hodnota 35				min. 35 (48)						min. 50 ¹⁾ (74)	
Snížení emisí GHG²⁾ (%)	0,56		1,15		1,33		1,5		2		3,5	

¹⁾ V případě biopaliv vyrobených ve stacionárním zdroji uvedeném do provozu 1. 1. 2017 nebo později.

²⁾ Vztaheno na součet všech pohonných hmot (motorová nafta a motorové benziny).

Celková energetická hodnota biopaliv a související využití zemědělské půdy k produkci výchozích surovin pro jejich výrobu v roce 2017

	Vyrobené množství v ČR		Hrubá spotřeba v ČR		Potřeba zemědělské půdy k výrobě biopaliv v ČR	
	(t)	(PJ)	(t)	(PJ)	(ha)	index 2017/2016
FAME/MEŘO	157 429	5,82	276 186	10,22	129 264	1,18
Bioethanol	102 346	2,76	116 526	3,15	33 355	1,32
Celkem	–	8,58	–	13,37	162 619	1,21

GENETICKY MODIFIKOVANÉ ORGANISMY

Geneticky modifikované (GM) rostliny jsou rostliny, u kterých byl změněn dědičný materiál pomocí genových technologií. GM rostliny se vyznačují různými specifickými vlastnostmi, mezi které patří zejména odolnost vůči škůdcům nebo tolerance k neselektivním herbicidům. Nově získané vlastnosti mají obecně přinášet přímé výhody především pro pěstitele.

GM plodiny jsou nedílnou součástí předpisů v rámci zemědělsko-potravinářské politiky EU, kde je nastaven jeden z nejprísnejších právních rámců ve světě. Rozhodnutí a právní předpisy EU v oblasti GMO jsou pro ČR závazné. EU uplatňuje specifický přístup před i po schválení GMO, tzv. princip předběžné opatrnosti. S GM plodinou je nutné, i po schválení a prohlášení za stejně bezpečnou jako její konvenční forma, nakládat odděleně od ostatní produkce a sledovat ji dále v celém výrobním řetězci.

ČR nebrání aplikacím moderních biotechnologií za předpokladu prověřené nezávadnosti a neškodlivosti, za vysokého stupně ochrany zdraví a životního prostředí na základě spolupráce se širokým okruhem odborníků a odborných poradních orgánů.

Na území EU, tedy i v ČR, je pro komerční pěstování povolena jediná GM plodina, kukuřice, označovaná též jako „Bt kukuřice“. Jedná se o GM plodinu s vloženým genem z půdní bakterie *Bacillus thuringiensis* (odtud Bt kukuřice), který kukuřici propůjčuje odolnost proti škodlivému zaviječce kukuřičnému. Jiná takto pozměněná plodina nebyla v uplynulém období předložena do přísného a náročného schvalovacího procesu a současně i schválena.

Výhody pěstování Bt kukuřice spočívají v její užité jednoduchosti a spolehlivosti ochrany proti zaviječce, ve snížených vstupech do porostů (méně chemických prostředků a mechanizačních pojezdů po poli při výskytu zaviječce kukuřičného) a v kvalitní sklizni (nepolámané, nepoléhavé rostliny). Výsledkem jsou vyšší výnosy, než při pěstování pomocí tradičních forem, sklizený materiál je kvalitnější vzhledem k nižšímu zaplísnění houbami rodu *Fusarium*. Produkce GM kukuřice je ve většině případů využívána jako krmivo pro hospodářská zvířata, z menší části také jako surovina pro výrobu bioethanolu či bioplynu. Vypěstovaná GM kukuřice není v ČR užívána pro potravinářské účely.

V celosvětovém měřítku jsou GM plodiny významnou složkou zemědělské výroby, podíl ploch v EU v rámci světa je však zanedbatelný a stále klesá. Nejinak je tomu i v České republice, kde dokonce v loňském roce geneticky modifikovanou kukuřici nepěstoval žádný pěstitel. Ještě v roce 2016 se geneticky modifikovaná kukuřice pěstovala v rámci České republiky na výměře 75 ha jedním pěstitelem. Rapidní pokles je v poslední době dán zejména praktickou nemožností uvádění na trh za stejných podmínek, které mají konvenční plodiny, dále požadavek GMO free mléka, také je to dáno administrativní náročností pěstování GM kukuřice (evidence, označování, nakládání s produkcí) a nutností dodržovat pravidla koexistence (sousedství s běžnými plodinami), kde hraje významnou roli vhodnost pozemků. V neposlední řadě hraje roli i negativní medializace problematiky GMO.

Vývoj ploch GM kukuřice v EU

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
Španělsko	76 057	76 575	97 325	116 306	136 962	131 537	107 749	129 081	124 227
ČR	6 480	4 677	5 091	3 053	2 561	1 754	997	75	0
Rumunsko	3 244	822	588	217	834	770	2,5	0	0
Portugalsko	5 094	4 868	7 723	9 278	8 171	8 542	8 017	7 069	7 036
Polsko	3 000	3 000	3 900	4 000	0	0	0	0	0
Slovensko	875	1 248	760	189	100	415	400	112	0
Francie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Německo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CELKEM	94 750	91 190	115 387	133 043	148 628	143 018	117 166	136 337	131 263

Pramen: USDA FAS

Poznámka: * odhad kromě ČR, kde se jedná o konečný údaj.

Při pěstování GM kukuřice platí pro pěstitele na úrovni EU, tak i v ČR řada předpisů, které stanoví postup povolování GMO a povinnosti těch, kteří s nimi nakládají.

Na rozdíl od neměnného počtu povolených GM plodin došlo k několika legislativním změnám. Dne 11. března 2015 byla přijata směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/412, kterou se mění směrnice 2001/18/ES, pokud jde o možnost členských států omezit či zakázat pěstování

geneticky modifikovaných organismů (GMO) na svém území, přičemž členské státy měly následující možnosti a povinnosti.

Členské státy měly možnost od 2. dubna do 3. října 2015 požádat o úpravu zeměpisné působnosti podané žádosti nebo povolení, které bylo uděleno do 2. dubna 2015. Této možnosti se Česká republika rozhodla, na základě koordinace stanovisek ministra životního prostředí a ministra zemědělství, nevyužít, a byla tak ponechána svobodná volba každého zemědělce, jaký způsob pěstování si zvolí.

Dále členské státy, které pěstují GM plodiny, měly od 3. dubna 2017 přijmout vhodná opatření v pohraničních oblastech svého území s cílem zabránit případné přeshraniční kontaminaci na území sousedních členských států, kde je pěstování těchto GM plodin zakázáno. Tato opatření se měla sdělit Evropské komisi.

Výsledkem odborné diskuze v rámci České republiky je stanovení odstupné vzdálenosti 400 m od státní hranice České republiky, kde nelze pěstovat danou GM plodinu. Úprava vychází ze stávajících pravidel, konkrétně z hranice 400 m, kdy není nutné ohlašování pěstování sousednímu pěstiteli.

V rámci databáze LPIS je znatelně vyznačená odstupná vzdálenost od státní hranice ČR. Z důvodu technických tolerancí, jako bezpečná rezerva, i z důvodu možných úprav státních hranic v čase, je v LPIS pro pěstitelů vygenerováno podle státní hranice hraniční pásmo bez pěstování GM plodin o 50 m širší, tedy 450 m.

Opatření je platné od roku 2017, z tohoto důvodu byla novelizována vyhláška č. 89/2006 Sb., o bližších podmínkách pěstování geneticky modifikované odrůdy, ve znění vyhlášky č. 58/2010 Sb., s účinností od 1. 1. 2017. Za tím účelem byla přijata příslušná změna zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a to v rámci vládní novely zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů, rovněž s účinností od 1. 1. 2017, který je v gesci Ministerstva životního prostředí.

Uvedené změny jsou veřejnosti k dispozici také na webových stránkách MZe, kde lze pod odkazem <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/roslinna-vyroba/gmo-geneticky-modifikovane-organismy/publikace-a-dokumenty/> nalézt dostupnou publikaci „Organizace a kontrola pěstování GM plodin v ČR“, která obsahuje potřebné informace a dokumenty zejména pro kontrolní orgány, ale i pěstitelů GM plodin a ostatní veřejnost.

Plochy GM kukuřice v ČR, počet pěstitelů

Rok	Plocha (ha)	Počet pěstitelů
2006	1 290	82
2007	5 000	126
2008	8 380	167
2009	6 480	121
2010	4 680	82
2011	5 090	64
2012	3 050	41
2013	2 560	31
2014	1 754	18
2015	997	11
2016	75	1
2017	0	0

Pramen: SZIF

Vydalo
Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 110 00 Praha 1
www.eagri.cz

Praha 2018

Foto: Aliaksei Smalenski

ISBN 978-80-7434-449-7